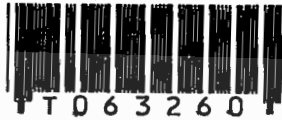

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง
แนวทางการพัฒนาชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี
เพื่อการท่องเที่ยว จังหวัดนครปฐม

DEVELOPMENT OF NAKHONCHAI SRI WATERFRONT COMMUNITY
FOR TOURISM NAKHONPATHOM

อพ.
058926
9549

เลขหมู่.....

เลขทะเบียน..... 63260

วัน,เดือน,ปี..2.5..ศ.ภ.. 2549

b. 11634066
i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาสถาปัตยกรรม

บัณฑิตวิทยาลัย

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.2549

ISBN 974-15-2483-8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

DEVELOPMENT OF NAKHONCHAI SRI WATERFRONT COMMUNITY
FOR TOURISM NAKHONPATHOM

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF INDUSTRIAL EDUCATION IN ARCHITECTURE
SCHOOL OF GRADUATE STUDIES
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

2006

ISBN 974-15-2483-8

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

COPYRIGHT 2006

SCHOOL OF GRADUATE STUDIES

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

เอกสารนี้เป็นทรัพย์สินทางปัญญาของสถาบันฯ เพื่อใช้ในการศึกษาเท่านั้น เมื่ออนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์

แนวทางการพัฒนาชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี

เพื่อการท่องเที่ยว จังหวัดนครปฐม

นักศึกษา

นายดิศกุลชัย ไร่ช้าง

รหัสนักศึกษา

44064012

ปริญญา

ครุศาสตรบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษาศาสตร์

สาขาวิชา

สถาปัตยกรรม

พ.ศ.

2549

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สมพล ดำรงเสถียร

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม

ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรศักดิ์ กังขาว

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมกายภาพของชุมชนริมแม่น้ำนครชัยศรี บริเวณตั้งแต่ตลาดท่านาจนถึงตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยศึกษาวิวัฒนาการและกิจกรรมของชุมชน รวมถึงสภาพปัญหาทางกายภาพที่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม และปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาเมืองในด้านการท่องเที่ยว ด้วยวิธีการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร แบบสอบถาม และการสำรวจภาคสนามโดยการสังเกตการณ์ มีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจำนวน 204 คน ประกอบด้วย ประชาชนในพื้นที่ 3 ชุมชน จำนวน 99 คน หัวหน้าชุมชน 3 ชุมชน จำนวน 3 คน นักท่องเที่ยว จำนวน 97 คน คณะกรรมการเรารักซ์ท่าจีน 5 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมกายภาพของพื้นที่ให้มีศักยภาพที่เหมาะสมในการใช้ในอนาคต สภาพปัจจุบันพื้นที่ที่ศึกษามีบทบาทเป็นทั้งย่านพานิชยกรรม ย่านประวัติศาสตร์ ย่านที่พักอาศัย ที่เกี่ยวเนื่องกันแบบพึ่งพาอาศัยกัน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและกายภาพ จากสภาพดังกล่าวจึงเห็นควรที่ได้รับการส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวอีกบทบาทหนึ่ง ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐที่จะส่งเสริมพื้นที่โครงการให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่สำคัญ ยังเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกการรักและหวงแหนต่อถิ่นที่อยู่ และขนบธรรมเนียมประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนอีกด้วย

ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี เพื่อการท่องเที่ยว นั้นมีดังนี้

1. บริเวณชุมชนเก่าแก่ตลาดท่านา เป็นย่านการค้า และทำขนส่งสินค้าที่สำคัญตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน จึงเสนอแนวคิดให้มีการปรับปรุงบริเวณอาคารเก่าที่ถูกทิ้งร้าง บริเวณโดยรอบชุมชน

ตลาดในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ และพื้นที่โล่งริมน้ำ อีกทั้งทำชั้นลงเรือเพื่อเป็นศูนย์กลาง การท่องเที่ยว ในพื้นที่เกี่ยวเนื่อง

2. บริเวณชุมชนตลาดต้นสน เป็นชุมชนเก่าแก่ และมีความสำคัญทางประวัติศาสตร์ ซึ่งเคย เป็นทางผ่านในการเสด็จประพาสต้น ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 ไปยัง เมืองนครปฐม และเพชรบุรี จึงเสนอแนวคิดให้มีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชน การจัดการกรรมการล่องเรือชมธรรมชาติและวิถีชีวิตของชุมชน

3. บริเวณวัดสัมปะทวน เป็นวัดประจำของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเขมร ที่อพยพเข้ามายังดินแดน สยามในอดีต โดยมีศาสนสถาน ที่คงเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่ยังหลงเหลืออยู่ในสภาพสมบูรณ์ จึง เสนอแนวคิดให้มีการปรับปรุงสภาพทางกายภาพของพื้นที่ ให้เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

4. บริเวณวัดแค เป็นวัดประจำของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเขมร อีกแห่งหนึ่งเป็นศาสนสถานที่มี เอกลักษณ์เฉพาะตัว เช่นเดียวกับวัดสัมปะทวน จึงเสนอแนวคิดให้มีการปรับปรุงสภาพทางกายภาพ ของพื้นที่ และอาคารที่ถูกทิ้งร้างให้กลับมาทำหน้าที่บอกเล่าความเป็นมาในอดีตของสถานที่ พัฒนา ในให้มีลานกิจกรรมเชิงวัฒนธรรมและศาสนา

5. บริเวณตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง เป็นชุมชนที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวเดิม แต่ขาดการ พัฒนา จึงเสนอแนวความคิดให้มีการพัฒนาบริเวณแพค้าขาย สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ สร้างจุด เชื่อมต่อในการสัญจรทางน้ำ กับแหล่งท่องเที่ยวอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อเพิ่มรายได้และเศรษฐกิจให้แก่ ชุมชนอย่างยั่งยืน

Thesis Title	Development of Nakhonchaisri Waterfront Community for Tourism Nakhonpathom
Student	Mr. Dissakunchai Chaichang
Student ID.	44064012
Degree	Master of Industrial Education
Programme	Architecture
Year	2006
Thesis Advisor	Assistant Professor Sompol Dumrongsatian
Thesis Co-advisor	Assistant Professor Dr. Lertlak Klinhom Assistant Professor Surasak Kung-khoaw

ABSTRACT

The proposes of this research were to study evolution and activities of community and problem that effect for environment and development of tourism in Tha-Na market until Wat-Klang-Khuvieng waterfront market at Nakhonchaisri district, Nakhonpathom province. The main purpose for developed and improved physical environment for this research consisted of document, questionnaire and observation. All of data was analyzed for finding guideline for developed and improved physical environment to be suitable to use in the future. Nowadays land use consist of business district, historical district and dwelling district to depend on economy, society and physical then to see it proper to encourage for use area on tourism. This plan will conform with the policy of the government. The goal of this plan is the make this land to be the most useful area which increase the people income and improve their position to be better.

The result from this research showed that guideline of developed NakhonChaisri waterfront community for tourism, showed that:

1. The community of Tha-na old market was business district and port of transport cargo from the past until the present, so to proposed concept for improved dilapidated buildings such as infrastructure, green area and port for tourism.

2. The community of Ton-son was important of history which was pass-way of King Mongkut for travel to Nakhonpathom and Petchaburi province, so to proposed concept for

improved physical environment of community and prepare activities for to go downstream by nice nature or rich culture.

3.Wat-Sumpatrown district was national temple of Khmer which to migrated in Siam for long that they had identical religious structure, so to proposed concept for improved physical environment to supported cultural tourism.

4.Wat-khae district was national temple of Khmer which to migrated in Siam for long, that they had identical religious structure same as Wat-Sumpatrown, so to proposed concept for improved physical environment and dilapidated buildings for worthy locality by prepared open space for cultural and religious activities.

5. Wat-Klang-Khuvieng waterfront market district was original tourist place but it lack of development , so to proposed concept for developed trading raft, infrastructure and linkage point to pass along river with other place of tourism for increase an economy for sustainable community.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้อย่างดี ด้วยคำแนะนำ และคำปรึกษาจาก ผศ.สมผล ดำรงเสถียร ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม ผศ.สุรศักดิ์ กังขาว อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม รศ.ดร.ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ และ อาจารย์สันติ กวินวงศ์ ไพบูลย์ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.ชัยสิทธิ์ ด้านกิตติกุล อาจารย์ประจำสาขาวิชา การออกแบบชุมชนเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร รศ.ดร.เสาวภา พรศิริพงษ์ อาจารย์สถาบันวิจัยภาษาวัฒนธรรมเพื่อชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล ที่ให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบงานวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ทุกๆ ท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาให้กับข้าพเจ้า

ขอขอบคุณบัณฑิตศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม และบัณฑิตวิทยาลัย ที่ให้ความช่วยเหลือในเรื่องต่างๆ

สุดท้ายนี้ข้าพเจ้าขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา และครอบครัวของข้าพเจ้าที่เป็นกำลังใจ และให้การสนับสนุนในทุกเรื่องที่ทำให้ข้าพเจ้าสามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมาจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอบแต่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

ดิศกุลชัย ไข่ช้าง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VI
สารบัญภาพ.....	VII
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	2
1.3 กรอบแนวความคิดที่ใช้ในการวิจัย.....	2
1.4 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	3
1.6 ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
2.1 ข้อมูลพื้นฐานของชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี.....	5
2.1.1 นโยบายที่สนับสนุนโครงการ.....	5
2.1.2 ข้อมูลทางประวัติศาสตร์.....	6
2.2 ข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว อำเภอนครชัยศรี และพื้นที่ใกล้เคียง.....	8
2.3 ทฤษฎีและหลักการสำรวจและพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว.....	11
2.3.1 หลักการสำรวจเมืองด้วยตาเปล่า (Urban Design Visual Survey).....	11
2.3.2 แนวทางการพัฒนาองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง.....	11
2.3.2.1 ย่านและที่รวมกิจกรรม.....	11
2.3.2.2 ที่ว่างโล่ง.....	11
2.3.2.3 เส้นทางการสัญจร.....	25
2.3.2.4 ทิวทัศน์และที่หมายตา.....	34

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2.3.2.5 ภูมิทัศน์เมืองอื่นๆ.....	36
2.3.3 รายละเอียดองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง.....	42
2.3.3.1 ทางสัญจรและที่จอดรถ.....	42
2.3.3.2 อาคารและสิ่งก่อสร้าง.....	50
2.3.4 การคำนึงถึงความเหมาะสม.....	62
2.4 แนวความคิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำ.....	66
2.4.1 สิ่งอำนวยความสะดวกและกิจกรรมทางน้ำ.....	66
2.4.2 รายละเอียดของสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ.....	71
2.4.2.1 ท่าเรือ - แพ.....	71
2.4.2.2 กำแพงกันดินและเขื่อนริมน้ำ.....	74
2.5 ทฤษฎีและหลักการ พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว.....	75
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	81
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	85
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	85
3.1.1 ประชากร.....	85
3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง.....	85
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	86
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	89
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	89
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	90
3.6 สรุปผลวิธีดำเนินการวิจัย.....	91
บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	93
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสัมภาษณ์.....	93
4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต.....	117
4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ.....	119

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	126
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	126
5.2 อภิปรายผล.....	140
5.2.1 อภิปรายผลการวิจัย.....	140
5.2.2 การนำเสนอแนวความคิดในการพัฒนาชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี เพื่อการท่องเที่ยว จังหวัดนครปฐม.....	141
แบบแสดงรายละเอียดการปรับปรุงบริเวณชุมชนตลาดท่านา.....	148
แบบแสดงรายละเอียดการปรับปรุงบริเวณชุมชนตลาดท่านา(ต่อ).....	149
แบบแสดงรายละเอียดการปรับปรุงบริเวณชุมชนตลาดต้นสน.....	150
แบบแสดงรายละเอียดการปรับปรุงบริเวณวัดแค.....	151
แบบแสดงรายละเอียดการปรับปรุงบริเวณวัดส้มปะทวน.....	152
แบบแสดงรายละเอียดการปรับปรุงบริเวณตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง.....	153
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	154
5.3.1 ข้อเสนอแนะทางด้านแหล่งท่องเที่ยวชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี.....	154
5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป.....	155
บรรณานุกรม.....	156
ภาคผนวก.....	158
ภาคผนวก ก. เอกสารทางราชการที่ใช้ในการวิจัย.....	159
ภาคผนวก ข. แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย.....	164
ประวัติผู้เขียน.....	190

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 ตารางแสดงองค์ประกอบถนนแบบต่างๆ.....	43
3.1 ตารางประกอบการสรุปผลวิธีดำเนินการวิจัย.....	91
4.1 ตารางแสดงการจำแนกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ประชาชนที่อาศัย อยู่ในพื้นที่ที่ทำการศึกษ.....	93
4.2 ตารางแสดงการจำแนกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวที่เข้ามา ในพื้นที่ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี.....	95
4.3 ตารางแสดงการจำแนกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนในพื้นที่ ที่ทำการศึกษา.....	97
4.4 ตารางแสดงการจำแนกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสัมภาษณ์คณะกรรมการ กลุ่มเรารักษ์ท่าจีนในพื้นที่ที่ทำการศึกษา.....	98
4.5 ตารางแสดงการจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว ของประชาชน.....	99
4.6 ตารางแสดงการจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี.....	99
4.7 ตารางแสดงการจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว ของผู้นำชุมชนในพื้นที่ที่ทำการศึกษา.....	100
4.8 ตารางแสดงการจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว ของคณะกรรมการกลุ่มเรารักษ์ท่าจีน.....	104
4.9 ตารางแสดงการจำแนกข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ของพื้นที่ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ทำการศึกษา.....	104
4.10 ตารางแสดงการจำแนกข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ของพื้นที่ของผู้นำชุมชนในพื้นที่ที่ทำการศึกษา.....	107
4.11 ตารางแสดงการจำแนกข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ของพื้นที่ของคณะกรรมการกลุ่มเรารักษ์ท่าจีน.....	109
4.12 ตารางแสดงการจำแนกข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก ที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ทำการศึกษา.....	110
4.13 ตารางแสดงการจำแนกข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก ที่จำเป็น ต่อการท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี.....	112

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และห้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.14 ตารางแสดงการจำแนกข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก ที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว ของผู้นำชุมชนในพื้นที่ที่ทำการศึกษา.....	113
4.15 ตารางแสดงการจำแนกข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก ที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว ของคณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรทำกิน.....	114
4.16 ตารางแสดงการจำแนกข้อมูลจากการสังเกตเพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมและกิจกรรมของนักท่องเที่ยวในบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวในเขตอำเภอนครชัยศรี นครปฐม.....	117

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่	หน้า
2.1 แผนภูมิแสดงตำแหน่งศูนย์สัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยว.....	51
3.1 แผนภูมิแสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	90

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แสดงสภาพแวดล้อมทางกายภาพของตลาดท่านา.....	9
2.2 แสดงตัวอย่างของย่านในเมือง.....	10
2.3 แสดงที่รวมกิจกรรม.....	10
2.4 แสดงการปิดถนนเป็นทางเท้าควรให้รถฉุกเฉินเข้าได้.....	13
2.5 แสดงสวนหย่อมในบริเวณเกาะกลาง.....	15
2.6 แสดงสวนหย่อมในบริเวณที่ว่างระหว่างอาคารหรือหน้าอาคาร ที่มีระยะถอยร่นจากถนนเข้าไปมากๆ.....	16
2.7 แสดงลาน ใช้เพื่อการพบปะสังสรรค์.....	17
2.8 แสดงลาน ใช้เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ.....	18
2.9 แสดงลานใช้เพื่อประโยชน์หลายอย่างๆ เช่น เป็นบริเวณนัดพบ บริเวณทางเข้าอาคาร	18
2.10 แสดงบริเวณลานควรมีขอบเขตที่แน่ชัด แยกออกจากระบบสัญจรรวมของเมื่อ	19
2.11 แสดงการจัดสวนประกอบให้สอยภายในลานเพื่อความสะอาดของผู้ใช้บริเวณ.....	21
2.12 แสดงตัวอย่างการปรับปรุงบริเวณขายน้ำริมน้ำเพื่อกิจกรรมต่างๆของเมือง.....	23
2.13 แสดงตัวอย่างการจัดทำเขื่อนแบบต่างๆ.....	23
2.14 แสดงลักษณะทางกายภาพของสิ่งก่อสร้างและอำนวยความสะดวกควรเป็นรูปแบบที่ แสดง เอกลักษณ์ของเมืองนั้นๆ.....	25
2.15 แสดงการเข้าถึงโดยทางเรือ.....	26
2.16 แสดงเส้นทางในลักษณะวงบรรจบ.....	28
2.17 แสดงเส้นทางในลักษณะวงบรรจบแต่ใช้พาหนะคนละชนิดในเส้นทางไปและกลับ	28
2.18 แสดงการจัดเส้นทางนักท่องเที่ยวให้มีความแตกต่างภาพที่ ในระยะเวลาการเดินทาง.....	28
2.19 แสดงเส้นทางนักท่องเที่ยวที่จุดสนใจหลากหลาย.....	29
2.20 แสดงการจัดเส้นทางนักท่องเที่ยวให้มีความแตกต่างในระยะเวลาการเดินทาง.....	32
2.21 แสดงการจัดเส้นทางเท้าที่มีความกว้างพอ การเพิ่มกิจกรรมอื่นๆ ที่ไม่กีดขวาง การสัญจรเป็นการเพิ่มชีวิตชีวาให้กับทางเท้า.....	32
2.22 แสดงมุมมองที่เปลี่ยนไปตามแนวดถนน.....	33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
2.23 แสดงรูปแบบสถาปัตยกรรมที่กลมกลืนกับสถาปัตยกรรมท้องถิ่น.....	35
2.24 แสดงการออกแบบสิ่งประกอบบริเวณควรใช้รูปแบบสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นมาใช้เป็น แนวทางในการออกแบบ.....	36
2.25 แสดงการใช้วัสดุท้องถิ่น นอกจากจะสะดวกกับการจัดหาวัสดุแล้ว ยังให้ลักษณะที่เป็น สิ่งก่อสร้างเฉพาะถิ่นอีกด้วย.....	37
2.26 แสดงตัวอย่างศาลาที่พักรูปแบบต่างๆ.....	49
2.27 แสดงโต๊ะและเก้าอี้แบบต่างๆ.....	50
2.28 แสดงม้านั่งล้อมรอบต้นไม้.....	50
2.29 แสดงการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกใกล้บริเวณม้านั่ง.....	51
2.30 แสดงการจัดวางระยะห่างของที่นั่ง.....	51
2.31 แสดงการจัดที่นั่งในที่สาธารณะต่างๆ.....	52
2.32 แสดงป้ายในลักษณะต่างๆ.....	52
2.33 แสดงการใช้บ่อน้ำ น้ำพุ น้ำตกประกอบอยู่กับบริเวณที่นั่งเล่นพักผ่อนของเมือง	56
2.34 แสดงรูปแบบหอนาฬิกา.....	57
2.35 แสดงแสดงตัวอย่างรถเข็นหาบเร่ แฉงลอย.....	58
4.1 แสดงลักษณะอาคารเรือนแถวชั้นเดียวในย่านการค้าของพื้นที่ชุมชนตลาดท่านา.....	119
4.2 แสดงลักษณะอาคารสูง 2 – 3 ชั้นในย่านการค้าของพื้นที่ชุมชนตลาดท่านา.....	119
4.3 แสดงลักษณะอาคาร ในย่านพักอาศัยของพื้นที่ชุมชนตลาดต้นสน.....	120
4.4 แสดงลักษณะที่หมายตา บริเวณแม่น้ำนครชัยศรี.....	120
4.5 แสดงลักษณะที่หมายตา บริเวณแม่น้ำนครชัยศรี.....	121
4.6 แสดงที่หมายตาบริเวณตลาดต้นสน.....	121
4.7 แสดงพื้นที่รวมกิจกรรม(Node) ของพื้นที่ที่ศึกษา บริเวณพื้นที่ริมแม่น้ำนครชัยศรี.....	122
4.8 แสดงที่รวมกิจกรรมทางศาสนาของชุมชนในบริเวณวัดส้มปะทวน.....	122
4.9 แสดงที่รวมกิจกรรมทางการค้า บริเวณตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง.....	123
4.10 แสดงเส้นทางสัญจรหลักของชุมชน.....	123
4.11 แสดงเส้นทางที่สามารถเข้าถึงพื้นที่ชุมชน เส้นทางรถไฟสายตะวันตก.....	124
4.12 แสดงเส้นทางสัญจรทางน้ำของพื้นที่ศึกษา แม่น้ำนครชัยศรี.....	124

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญญภาพ (ต่อ)

ภาพที่	หน้า
4.13 แสดงขอบเขตของชุมชนในพื้นที่ศึกษา แม่น้ำนครชัยศรี.....	125
5.1 แสดงผังสภาพอาคารในพื้นที่ศึกษา บริเวณชุมชนตลาดท่านา.....	128
5.2 แสดงผังสภาพอาคารในพื้นที่ศึกษา บริเวณชุมชนตลาดต้นสน.....	131
5.3 แสดงผังสภาพอาคารในพื้นที่ศึกษา บริเวณชุมชนวัดสัมปะทวน.....	133
5.4 แสดงผังสภาพอาคารในพื้นที่ศึกษา บริเวณชุมชนวัดแค.....	135
5.5 แสดงผังสภาพอาคารในพื้นที่ศึกษา บริเวณชุมชนวัดกลางคูเวียง.....	137

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเกิดกระแสโลกเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งเป็นกระแสที่เข้ามามีบทบาทต่อการท่องเที่ยวของไทย ประกอบการท่องเที่ยวยังเป็นธุรกิจเดียวที่สามารถยืนหยัดอยู่ได้ในสภาวะที่ประเทศประสบปัญหาวิกฤตทางเศรษฐกิจ รัฐบาลได้มีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยเน้นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวแนวใหม่ที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบนิเวศและความเป็นอยู่ของผู้คนตลอดจนวัฒนธรรมและธรรมชาติของท้องถิ่นออกมา เป็นจุดขายประกอบกับกระแสท้องถิ่นนิยม "การหวนคืนสู่รากเหง้าของตนเอง" กำลังได้รับการพลิกฟื้นกลับมาเพื่อเป็นเครื่องมือในการต่อสู้กับกระแสโลกาภิวัตน์ การเน้นการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้วยการใช้ทรัพยากรธรรมชาติท้องถิ่นและวิถีชีวิตวัฒนธรรมชุมชนเป็นจุดขายเช่นนี้ นอกจากจะสร้างรายได้ให้กับชุมชนแล้ว ยังเป็นการปลูกฝังความรักภาคภูมิใจ และความหวงแหนในท้องถิ่นของตน(ต่างกับการท่องเที่ยวแบบเดิมที่ผู้ได้รับประโยชน์มากที่สุดเป็นนายทุน จากภายนอก ชุมชนได้ประโยชน์เพียงเล็กน้อยเท่านั้น แต่ทั้งนี้ปัญหาผลกระทบมากมายให้กับท้องถิ่น) ทำให้ชุมชนต้องหันกลับไปศึกษาเรื่องราวในอดีตของตนเองเพื่อนำเสนอต่อนักท่องเที่ยวซึ่งมีมากขึ้นเรื่อยๆ จากอัตลักษณ์ย่อยๆ ของแต่ละกลุ่มไม่ว่าจะเป็น " ชาวสวนสามพราน " ชาวบางเลน"หรือ " ชาวนครชัยศรี สัมโณนครชัยศรี" ราชวาทแห่งผลไม้ ได้เปลี่ยนไปเป็น " อัตลักษณ์ของคนลุ่มน้ำนครชัยศรี หรือคนลุ่มน้ำท่าจีน" เหล่านี้ล้วนเป็นความพยายามในการปรับตัวเพื่อการอยู่รอดในภาวะของการเปลี่ยนแปลงที่ฉับพลันเข้ามาอย่างรวดเร็ว อัตลักษณ์ต่างๆ ที่มีอยู่ยังถูกนำไปใช้ในบริบทและโอกาสที่แตกต่าง และยังคงผลิตซ้ำในความหมายใหม่ เพื่อให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างตลอดเวลา (เสาวภา พรศิริพงษ์และคณะ.2548 : 301)

แม่น้ำนครชัยศรีเป็นแม่น้ำสายสำคัญของจังหวัดนครปฐม สองฝั่งแม่น้ำยังมีความเป็นธรรมชาติและชนบท ลักษณะบ้านเรือนส่วนใหญ่เป็นบ้านไม้ทรงไทย มีชุมชนริมน้ำที่สำคัญได้แก่ บ้านเขมร บ้านลาวเวียง บ้านท่ามอญ บ้านโคกแขก และชุมชนชาวจีน มีวัดที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำประมาณ 40 วัด เช่น วัดบางหลวง วัดบางเลน วัดบางภาษี วัดลำพญา วัดห้วยพลู วัดลานตากฟ้า วัดจิวราย เป็นต้น นอกจากนั้นยังมีโรงสีข้าวและตลาดเก่าหลายแห่ง เช่น ตลาดบางหลวง ตลาดบางเลน ตลาดนครชัยศรี ตลาดลำพญา เป็นต้น ปัจจุบันมีโรงงานอุตสาหกรรมหลายแห่งตั้งอยู่ริมแม่น้ำซึ่งอาจก่อให้เกิดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวได้ (อรศิริ ปานินันท์และคณะ. 2544 : 4-10)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากที่กล่าวมาแล้วในข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษาพื้นที่ดังกล่าวเพื่อเสนอแนวความคิดในการปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพของชุมชน ให้มีศักยภาพเพื่อรองรับการท่องเที่ยว และสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจของชุมชนให้มากขึ้น อีกทั้งยังสอดคล้องกับนโยบายของรัฐ ที่ว่าด้วยให้มีการวางผังเมืองให้กับชุมชน ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาของสภาพแวดล้อมทางกายภาพในปัจจุบันของพื้นที่ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี
2. เพื่อศึกษากิจกรรมของชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี และพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการในชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี
3. เพื่อเสนอแนวความคิดและออกแบบในการพัฒนาพื้นที่ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี เพื่อการท่องเที่ยว ให้เหมาะสมกับ นโยบาย เศรษฐกิจ สังคม และกายภาพ ของชุมชนใน ปัจจุบัน

1.3 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยโครงการ แนวทางการพัฒนาชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี เพื่อการท่องเที่ยว นครปฐม เป็นเนื้อหาการวางผังชุมชน ที่มีความเกี่ยวเนื่องกับการตั้งถิ่นฐาน พัฒนาการของชุมชน ระบบเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ดังนั้นกรอบแนวความคิดในการวิจัย จึงประกอบด้วย

1.3.1 กรอบแนวความคิดในด้านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ได้แนวความคิดจากคู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(2534) มีรายละเอียดดังนี้

- 1.3.1.1 พฤติกรรมการมาท่องเที่ยว
- 1.3.1.2 วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว
- 1.3.1.3 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว
- 1.3.1.4 ปัจจัยที่เลือกอำนวยความสะดวกการท่องเที่ยว
- 1.3.1.5 ปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยว

1.3.2 กรอบแนวความคิดการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว ได้แนวความคิดจาก คู่มือพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2531) มีรายละเอียดดังนี้

- 1.3.2.1 การสำรวจเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3.2.2 แนวทางการพัฒนาองค์ประกอบเมือง

1.3.3 กรอบแนวความคิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำ ได้แนวความคิดจาก คู่มือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย(2533)

1.3.3.1 สิ่งอำนวยความสะดวกและกิจกรรมทางน้ำ

1.3.3.2 รายละเอียดของสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

- ประชากรประกอบด้วย

ประชาชนที่อยู่อาศัยภายในพื้นที่ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี จำนวน 11,448 คน

นักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการภายในพื้นที่ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี จำนวน 3,965คน/วัน

-กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย

ประชาชนที่อยู่อาศัยภายในพื้นที่ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรีจำนวน 99 คน

หัวหน้าชุมชน จำนวน 3 คน

นักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการภายในพื้นที่ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรีจำนวน 97 คน

คณะกรรมการกลุ่มเรารักทำเงิน จำนวน 5 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านกายภาพ

1. การกำหนดขอบเขตด้านพื้นที่การศึกษา โดยมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ จรดวัดกลางคูเวียง

ทิศตะวันออก จรดแม่น้ำนครชัยศรี

ทิศตะวันตก จรดถนนสาย 3233

ทิศใต้ จรดถนนนครชัยศรี - ศาลายา

2. ศึกษาลักษณะทางกายภาพของผังชุมชน

เอกลักษณ์และรูปแบบของ

สถาปัตยกรรมทั้งเพื่อการพาณิชย์ และที่พักอาศัยและองค์ประกอบอื่นๆ ในชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี

1.4.3 ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบไปด้วย

1. ปัญหาของสภาพแวดล้อมทางกายภาพในปัจจุบันของพื้นที่ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำ

นครชัยศรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. กิจกรรมของชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี
3. พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการในชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี

1.5 นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

- 1.5.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพ หมายถึง สภาพของอาคารริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
- 1.5.2 พื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำ หมายถึง ขอบเขตพื้นที่เมืองบริเวณติดแม่น้ำ ซึ่งรวมถึงแหล่งน้ำ คู คลอง ทะเลสาบ
- 1.5.3 แม่น้ำนครชัยศรี หมายถึง ชื่อที่เปลี่ยนจากแม่น้ำท่าจีนช่วงที่ไหลผ่านจังหวัด นครปฐม
- 1.5.4 กิจกรรมชุมชน หมายถึง การกระทำ ความเป็นอยู่ และกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้น ภายในชุมชน
- 1.5.5 แนวทางพัฒนา หมายถึง การกำหนดรูปแบบของการพัฒนาสภาพแวดล้อมทาง กายภาพ ได้แก่ ด้านลักษณะที่ตั้ง และภูมิทัศน์เมือง
- 1.5.6 นักท่องเที่ยว หมายถึง กลุ่มคนที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอำเภอนครชัยศรี จังหวัด นครปฐม
- 1.5.7 ที่ว่างโล่ง หมายถึง พื้นที่ว่างโล่ง โดยมนุษย์สร้างขึ้นหรือเกิดขึ้นตามธรรมชาติ เช่น ลานกิจกรรม ลานเอนกประสงค์
- 1.5.8 เส้นทางทางสัญจร หมายถึง เส้นทางที่ใช้เดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง เช่น ถนน เส้นทางเดินเท้า ทางจักรยาน ทางเดินเรือ
- 1.5.9 ทิวทัศน์และที่หมายตา หมายถึง บริเวณที่มีความสะอาดตา มองเห็นได้ในระยะไกล สามารถจดจำได้ง่าย
- 1.5.10 สิ่งประกอบบริเวณ หมายถึง สิ่งอำนวยความสะดวกที่มนุษย์สร้างขึ้นที่อยู่ภายใน เมือง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยพบว่ายังไม่มีงานวิจัยใดที่ทำการศึกษา เรื่องแนวทางการพัฒนาภูมิทัศน์ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรีเพื่อการท่องเที่ยว อำเภอนครชัยศรี จังหวัดนครปฐมโดยตรง ผู้วิจัยจึงได้รวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งหัวข้อได้ดังนี้

- 2.1 ข้อมูลพื้นฐานของชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี
- 2.2 ข้อมูลทางการท่องเที่ยว อำเภอนครชัยศรี และพื้นที่ใกล้เคียง
- 2.3 ทฤษฎีและหลักการสำรวจและพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว
- 2.4 แนวความคิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำ
- 2.5 ทฤษฎีและหลักการ พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว
- 2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ข้อมูลพื้นฐานของชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี

2.1.1 นโยบายที่สนับสนุนโครงการ (สำนักงานเทศบาลนครชัยศรี 2545 : 4-5)

1. อำเภอนครชัยศรี เป็นอำเภอที่ปราศจากมลภาวะ อากาศบริสุทธิ์ มีนโยบายชัดเจน เรื่องการอนุรักษ์คูคลอง น้ำ ให้น้ำใสสะอาดสำหรับอุปโภคบริโภค เป็นอำเภอปราศจากมลพิษ สามารถใช้เส้นทางคมนาคมทั้งทางบกและทางน้ำ และชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

2. อำเภอนครชัยศรีเป็นเมืองคุณภาพสำหรับการอยู่อาศัย มีความสะดวกสบายในชีวิตประจำวัน มีการคมนาคมที่สะดวกรวดเร็วปลอดภัย มีระบบขนส่งที่ปลอดภัยสะดวกทั่วถึง ผู้ด้อยโอกาส ด้านคุณภาพชีวิตต้องการเห็นความเป็นระเบียบ ความสวยงามของบ้านเมือง มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจทั่วถึง มีสนามกีฬาหรือสถานที่ออกกำลังกายให้บริการประชาชน มีระบบกำจัดขยะที่เพียงพอ ประชาชนสามารถรับรู้ข่าวสารข้อมูลได้รวดเร็วถูกต้อง

3. อำเภอนครชัยศรีเป็นศูนย์กลางทางการศึกษา สามารถให้บริการทางการศึกษาทุกระดับให้กับคนทุกเพศ ทุกวัย ได้อย่างทั่วถึง คุณภาพทัดเทียมกัน ส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นและอนุรักษ์ฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรมประเพณีของอำเภอให้รุ่งเรืองสืบไป

4. ประชาชนในอำเภอนครชัยศรีมีคุณภาพชีวิตดี มีอาชีพมั่นคง มีรายได้เพิ่ม ประชาชนวัยทำงานมีงานทำ เป็นเมืองอุตสาหกรรม และสินค้าส่งออกเกษตร เป็นศูนย์ไม้ดอกไม้ประดับ ส่งเสริมอาชีพทางการเกษตรให้เป็นธุรกิจขนาดย่อมอย่างมีระบบ มีการรวมกลุ่มอาชีพเป็นเศรษฐกิจชุมชนที่เข้มแข็ง และฟื้นฟูสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของอำเภอ มีการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. อำเภอนครชัยศรีเป็นอำเภอที่ปลอดภัยสบาย ลดปัญหาอาชญากรรม เป็นเมืองที่น่าอยู่มีความสันติสุข ประชาชนได้รับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

6. อำเภอนครชัยศรี มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง ปลอดภัย เสพติดมีความรักความเอื้ออาทรต่อกัน

7. อำเภอนครชัยศรี เป็นอำเภอที่มีการท่องเที่ยวแบบครบวงจรเชิงอนุรักษ์ ในเขตชุมชนต่างๆ มีระเบียบ มีความสวยงาม มีการจัดการที่ดี และเป็นเมืองสะอาด มีสวนสาธารณะหลายแห่งให้ประชาชนได้พักผ่อน

8. ประชาชนมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงทุกเพศทุกวัย รัฐจัดสวัสดิการด้านรักษาพยาบาลให้กับคนด้อยโอกาส คนพิการ คนดกงาน และผู้สูงอายุ มีสถานพยาบาลที่ทันสมัย มีบุคลากรสาธารณสุขอย่างทั่วถึง มีศูนย์สุขภาพย่อยตามชุมชน

2.1.2 ข้อมูลทางประวัติศาสตร์

นครปฐมเป็นเมืองเก่าแก่ตั้งอยู่ในลุ่มน้ำท่าจีน และมีความเจริญรุ่งเรืองอย่างมากในอดีตจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์โบราณคดียืนยันว่านครปฐมมีอายุการตั้งถิ่นฐานมาตั้งแต่สมัยทวารวดี มีคำกล่าวยืนยันของหลวงจีนอี้จิง หรือพระภิกษุอี้จิง และหลวงจีนเหียนจั้ง ในจดหมายเหตุเมื่อ พ.ศ. 1150 ถึงอาณาจักรทวารวดี ซึ่งตั้งอยู่ระหว่างเมืองศรีเกษตร (พม่า) และเมืองอิสานปุระ (เขมร) และได้ขุดค้นพระพุทธรูปที่เป็นแบบคุปตะที่นครปฐม ความเจริญของนครปฐมมีเรื่อยมาถึงสมัยอยุธยา ในรัชสมัยสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ นครปฐมมีฐานะเป็นหัวเมืองชั้นใน และ พ.ศ. 2091 ในรัชสมัยสมเด็จพระมหาจักรพรรดิได้เปลี่ยนชื่อเมือง โดยเรียกชุมชนบริเวณตำบลท่าอาริมแม่น้ำท่าจีนว่า เมืองนครชัยศรี ส่วนแม่น้ำท่าจีนช่วงที่ไหลผ่านนครปฐมเรียกว่า แม่น้ำนครชัยศรี นครปฐมมีความเจริญและขยายตัวเรื่อยมาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ใน พ.ศ. 2446 พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งเมืองนครปฐม โดยเปลี่ยนชื่อเมืองจากนครชัยศรีเป็นนครปฐม และเปลี่ยนชื่ออำเภอเมืองเป็นอำเภอนครชัยศรี ส่วนอำเภอพระปฐมเจดีย์เปลี่ยนเป็นอำเภอเมืองนครปฐม ให้ตรงกับประกาศตั้งเมืองนครปฐม

โดยทั่วไปภูมิประเทศของนครปฐมเป็นที่ราบลุ่มไม่มีภูเขาที่มีตอนเฉพาะทางตะวันตกเฉียงเหนือของอำเภอเมืองนครปฐมและอำเภอกำแพงแสนเท่านั้นนอกนั้นเป็นที่ราบลุ่มของแม่น้ำท่าจีน (แม่น้ำนครชัยศรี) ได้แก่ อำเภอนครชัยศรี อำเภอสามปราชญ์ และอำเภอบางเลน แม่น้ำท่าจีนมีคลองแยกที่สำคัญหลายคลอง ได้แก่ คลองบางเลน คลองบางหลวง คลองโยง คลองมหาสวัสดิ์ คลองจินดา คลองบางนกกระจ่าง คลองอ้อมใหญ่ และคลองเจดีย์บูชา พื้นที่สองฟากลุ่มน้ำท่าจีนและสองฟากคลองต่าง ๆ เป็นพื้นที่อุดมสมบูรณ์ เพราะปลูกพืชได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ เป็นที่ขึ้นชื่อหลายชนิด นครปฐมมีเนื้อที่ 2,168.37 ตารางกิโลเมตร (อ้างใน อรศิริ ปาณินท์ 2544 : 35 - 37)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จังหวัดนครปฐม แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 อำเภอได้แก่

- อำเภอเมืองนครปฐม
- อำเภอนครชัยศรี
- อำเภอสามพราน
- อำเภอดอนตูม
- อำเภอกำแพงแสน
- อำเภอบางเลน
- อำเภอพุทธมณฑล

ในพื้นที่ของจังหวัดนครปฐม นอกจากคนไทยที่ตั้งถิ่นฐานอยู่ดั้งเดิมแล้ว ยังมีกลุ่มชาติพันธุ์หลากหลาย ที่ตั้งรกรากอยู่ในจังหวัดนครปฐม ได้แก่

- เขมร มีประมาณ 30 ครอบครัว ตั้งถิ่นฐานอยู่แถบคลองเจดีย์บูชา
- ลาวเวียง อาศัยอยู่บริเวณวัดกลางคูเวียง ริมแม่น้ำนครชัยศรีฝั่งตะวันตก
- มอญ ตั้งถิ่นฐานดั้งเดิมก่อนการสถาปนาเมืองนครปฐม บริเวณริมแม่น้ำนครชัยศรี แถบวัดกกตาล วัดไทยवास วัดไร่ขิง
- แขก อยู่บริเวณวัดโคกแขก ปัจจุบันชื่อวัดประชานาทร
- จีน อยู่ริมแม่น้ำนครชัยศรีกระจายกันเป็นแนวยาว กลุ่มใหญ่อยู่ใกล้ วัดจิวราย อำเภอนครชัยศรี และหลังตลาดใหม่สามพราน โดยตลาดริมน้ำทั้งหมดมีเจ้าของเป็นคนจีนทั้งสิ้น
- ไทโซ่ง อาศัยอยู่บริเวณตำบลบางปลา อำเภอบางเลน

ประวัติการตั้งถิ่นฐานของคนจีนในนครปฐม ตามลุ่มน้ำนครชัยศรีนับเนื่องมาเกือบ 100 ปี เมื่อครั้งรัชกาลที่ 2-5 นั้น เป็นสมัยที่บริเวณนครปฐมหรือเมืองนครชัยศรีเดิมมีความรุ่งเรืองทางเศรษฐกิจมาก ปัจจัยดึงดูดมาจากความเป็นเมืองที่ตั้งอยู่ริมแม่น้ำนครชัยศรี สภาพทางภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบลุ่ม นอกจากนี้ ปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่ง คือ ลุ่มน้ำนครชัยศรีเป็นแหล่งผลิตน้ำตาลทรายที่สำคัญ ชาวจีนอพยพจะเข้าไปรับจ้างเป็นแรงงานหรือกุลิโนในโรงงานน้ำตาล คนจีนในลุ่มน้ำนครชัยศรีมีการอพยพ 2 เส้นทาง กลุ่มหนึ่งอพยพเข้ามาทางอ่าวไทยบริเวณเมืองสมุทรสาคร อีกกลุ่มหนึ่งอพยพผ่านกรุงเทพฯ แล้วเดินทางต่อมายังเมืองนครชัยศรี ในปลายรัชกาลที่ 4 ถึงรัชกาลที่ 5 สังคมและเศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงไป กิจการอุตสาหกรรมน้ำตาลได้ลดความสำคัญลงเนื่องจากการแข่งขันกับตลาดโลก คนไทยส่วนใหญ่หันไปปลูกข้าวมากขึ้น จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ชาวจีนเข้ามามีบทบาทในการค้าอย่างกว้างขวาง ชาวจีนที่พอมีสู่หนทางทางการเงินได้เข้ามามีบทบาทโดยทำหน้าที่เป็นพ่อค้าคนกลาง เช่น รับซื้อข้าวจากชาวนาถึงหมู่บ้าน ก่อให้เกิดการขยายตัวในการผลิตและค้าข้าวในกลุ่มแม่น้ำนครชัยศรี การค้าของชนชาวจีนแบ่งได้ 3 ลักษณะ คือ พ่อค้าขายสินค้าเบ็ดเตล็ด พ่อค้าข้าวรายใหญ่ และพ่อค้าแลกข้าว พ่อค้าข้าวชาวจีนที่ส่งออก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนใหญ่เป็นพ่อค้าที่มีฐานะการเงินดี ส่วนพ่อค้าแลกข้าวเป็นชาวจีนที่มีทุนน้อยกว่าสองประเภทแรก พ่อค้าประเภทนี้นำสินค้าเบ็ดเตล็ด เช่น เสื้อผ้า เครื่องบริโภคไปแลกข้าวกับชาวนาแล้วนำมาขายพ่อค้ารายใหญ่อีกต่อหนึ่ง จากการที่คนจีนเข้ามามีบทบาทในการค้าขายนั้น พบว่า มีบทบาทสำคัญต่อการขยายตัวของการค้าขายภายในท้องถิ่นเป็นอย่างมาก ตลาดในชุมชนสำคัญมีชาวจีนตั้งร้านค้าขายเป็นส่วนใหญ่ และเริ่มทยอยเข้ามาแทรกตัวอาศัยอยู่ในชุมชนต่าง ๆ บริเวณชุมชนใหญ่ที่เหมาะสมแก่การค้าขายสินค้าที่ขายให้กับคนในท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทำด้วยเหล็ก เสื้อผ้า ถ้วยชาม น้ำตาลทราย พืชผัก เนื้อหมู เป็นต้น สรุปได้ว่า การที่ชาวจีนเข้ามามีบทบาทสำคัญด้านการค้าขายในกลุ่มน้ำนครชัยศรี เนื่องจากเริ่มแรก ได้แก่ การเข้ามาเป็นแรงงานในการปลูกอ้อยและผลิตน้ำตาลทราย เมื่อมีการสะสมทุนมากขึ้น ก็ขยายไปประกอบอาชีพค้าขายหรือธุรกิจอื่น ๆ อีกทั้งความสะดวกของการคมนาคมภายในลุ่มแม่น้ำนครชัยศรี เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ชาวจีนอพยพเข้าไปทำการค้าขายในชุมชนชนบท เนื่องจากมีแม่น้ำและลำคลองสายต่าง ๆ จำนวนมากที่เชื่อมอำนวยต่อการเดินทางไปประกอบอาชีพ (ต่วน ลีเจิง และคณะ. 2540 :15-20)

เนื่องจากความสะดวกในการคมนาคมทางน้ำของกลุ่มน้ำนครชัยศรี และการประกอบการค้าขายของคนจีนที่อพยพ ซึ่งอาศัยในชุมชนใหญ่ที่เหมาะสมแก่การค้าขาย เป็นเหตุให้เกิดตลาดริมน้ำในกลุ่มน้ำนครชัยศรีบริเวณเขตจังหวัดนครปฐมเป็นจำนวนมาก (นุกูล ชมพูนิช. 2540 : 1)

ในอดีตการคมนาคมขนส่งที่สำคัญ คือ ทางเรือ โดยล่องขึ้น-ลง บริเวณแม่น้ำนครชัยศรีไปยังพื้นที่ต่าง ๆ โดยรอบ ดังนั้น จะพบได้ว่า ชุมชนค้าขายมีต้นกำเนิดมาจากแม่น้ำนครชัยศรีเป็นหลัก และอาจจะขยายตัวเพิ่มขึ้นบริเวณคลองสายต่าง ๆ ที่ตัดเพิ่มขึ้น เพื่อเชื่อมแม่น้ำนครชัยศรีกับตลาดต่าง ๆ ที่สำคัญในอดีต ซึ่งได้สืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน คือ ตลาดที่อยู่ริมแม่น้ำนครชัยศรี โดยแบ่งออกได้ ดังนี้

- 1) ตลาดบางเลน อำเภอบางเลน
- 2) ตลาดลำพญา อำเภอบางเลน
- 3) ตลาดนครชัยศรี อำเภอนครชัยศรี
- 4) ตลาดวัดดอนหวาย อำเภอสสามพราน

2.2 ข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว อำเภอนครชัยศรี และพื้นที่ใกล้เคียง

2.2.1 ชุมชนตลาดท่านา หรือตลาดนครชัยศรี

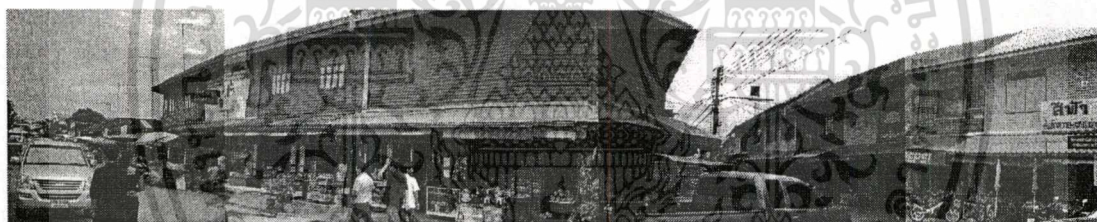
ตลาดนครชัยศรีหรือชื่อเดิมเรียกว่า ตลาดท่านา ตั้งอยู่บริเวณริมแม่น้ำนครชัยศรี ในอดีตใช้เป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งสายหลักมายังตลาดโดยทางเรือจากแม่น้ำนครชัยศรี ในปัจจุบันมีทางหลวงหมายเลข 323 ซึ่งเชื่อมต่อกับทางหลวงหลักสายเพชรเกษม (หมายเลข 4) ตลาดนคร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชัยศรีเป็นตลาดใหญ่ โดยมีตลาดสดอยู่บริเวณใจกลางและล้อมรอบด้วยเรือนแถวไม้ทั้งแบบชั้นเดียวและสองชั้นขนาดสองฟากของตลาดสด และล้อมรอบอีกชั้นหนึ่งด้วยเรือนแถวไม้สองชั้นที่สร้างเพิ่มเติมในด้านทิศเหนือและทิศตะวันตกของตลาดสด

ชุมชนย่านตลาดสดนครชัยศรีเป็นชุมชนใหญ่ที่มีสถานที่สำคัญต่าง ๆ อาทิเช่น สถานีตำรวจ ที่ว่าการอำเภอ นครชัยศรี โรงเรียน และโรงพยาบาล ล้อมรอบบริเวณตลาด สินค้าขึ้นชื่อที่ขายในตลาด คือ เปิดพะไล และส้มโอ ซึ่งเป็นสินค้าที่ทำให้ผู้ที่ใช้บริการของตลาดนครชัยศรีมิใช่เป็นเพียงคนในชุมชนและย่านใกล้เคียงเท่านั้น แต่ยังมีลูกค้าจากต่างถิ่นและจากกรุงเทพฯ เดินทางไปตลาดนครชัยศรีเพื่อซื้อสินค้าดังกล่าวด้วย

สภาพทางกายภาพของตลาดนครชัยศรี ในอดีตเป็นเรือนไม้ทั้งหมด ปัจจุบันเริ่มเปลี่ยนแปลงไป เมื่ออาคารชุดโทรมลงหลายคูหาได้มีการเปลี่ยนแปลงเป็นตึกแถว โดยเฉพาะบริเวณทิศเหนือและทิศใต้ของตลาดสด ห้องแถวด้านทิศใต้ฝั่งตรงข้ามกับสถานีตำรวจ อำเภอ นครชัยศรี มีเรือนแถวไม้หลงเหลืออยู่ประมาณไม่เกิน 20 คูหา นอกจากนั้นเปลี่ยนเป็นตึกแถวแล้วทั้งหมด เป็นที่น่าเสียดายที่ในอนาคตอันใกล้คงไม่มีตลาดนครชัยศรีเดิมหลงเหลือให้เห็นอีกแล้ว (อรศิริ ปาณินท์ และคณะ. 2544 : 41)

ภาพที่ 2.1 แสดงสภาพแวดล้อมทางกายภาพของตลาดท่านา

2.2.2 ชุมชนตลาดดอนหวาย

ตลาดดอนหวาย มีลักษณะเช่นเดียวกับตลาดดังที่กล่าวข้างต้น จากการสัมภาษณ์คนไทยเชื้อสายจีนรุ่นอาวุโสในพื้นที่เรื่องการกำเนิดของตลาดดอนหวาย พบว่า ชาวจีนที่อพยพเข้ามาสวนใหญ่มาทางอ่าวไทย ล่องมาตามแม่น้ำท่าจีน โดยยึดเอาพื้นที่ติดกับวัดดอนหวายเป็นที่อยู่อาศัยและทำการค้าขาย ซึ่งในสมัยนั้นบริเวณฝั่งขวาของแม่น้ำ (ฝั่งตำบลบางกระทีก) เป็นพื้นที่นาข้าวและฝั่งซ้ายของแม่น้ำ (ฝั่งตำบลบางเตย) เป็นพื้นที่สวน โดยมีคลองซอยเล็ก ๆ มากมาย ชาวจีนเหล่านี้ได้ใช้พื้นที่ริมน้ำนครชัยศรีปลูกที่พักอาศัย เพื่อประกอบอาชีพค้าขายทั่วไป เช่น เครื่องอุปโภค-บริโภค สำหรับชาวนา และชาวสวนในบริเวณดังกล่าว

เมื่อครั้งก่อน ตลาดดอนหวายมีบ้านเป็นหลัง ๆ ติดต่อกันเป็นห้องแถว สร้างด้วยไม้ทั้งหลัง เลียบยาวตามแนวตลิ่ง โดยสร้างให้หันหน้าเข้าหากัน เพื่อใช้เป็นทางเดินตรงกลาง ส่วนที่อยู่ริม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แม่น้ำจะหันหลังให้แม่น้ำ บางช่วงเว้นช่องว่างเพื่อทำสะพานทำน้ำให้ชาวบ้านพายเรือเพื่อซื้อสินค้า และผูกเรือไว้ที่บันไดทำน้ำ สินค้าที่ขายในตลาดดอนหวายส่วนใหญ่เป็นสินค้าอุปโภค-บริโภคสำหรับชาวบ้าน และชาวสวนในพื้นที่ เช่น เครื่องมือ เครื่องใช้ อาหารคาว-หวาน อาหารจีนโบราณที่มีฝีมือการปรุงที่เก่าแก่สืบเชื้อสายชาวจีน เช่น ก๋วยเตี๋ยว ก๋วยจั๊บ ขนมจีนแบบหมักแบบสด ขนมเปียะ เป็ดพะโละ เป็นต้น จึงถือว่าเป็นศูนย์กลางตลาดที่ให้บริการแก่ประชาชนในย่านนั้น

ใช้แม่น้ำลำคลองเป็นทางสายหลัก โดยเฉพาะแม่น้ำนครชัยศรี ทั้งนี้ เนื่องจากทางรถยนต์และทางรถไฟ มีเฉพาะสายสำคัญ คือ ถนนเพชรเกษม ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศใต้ และสถานีรถไฟจิวราย ตั้งอยู่ทางตอนเหนือของแม่น้ำ หากต้องการเดินทางเข้ากรุงเทพมหานคร ต้องใช้การคมนาคมทางน้ำเท่านั้น บริษัทสุพรรณบุรีขนส่ง เป็นบริษัทเดินเรือในเส้นทางแม่น้ำนครชัยศรี เพื่อให้บริการการเดินทางโดยทางน้ำ ซึ่งประกอบกิจการมาตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 อยู่ต่อเรือของบริษัทสุพรรณบุรีขนส่งอยู่ใกล้วัดจิวราย ตำบลจิวราย อำเภอนครชัยศรี โดยมีช่างจีนไหหลำเป็นหัวหน้าอยู่ต่อเรือ ซึ่งใช้แบบจากฝรั่งเป็นหลัก รูปแบบเรือประกอบด้วยเรือต่อจากไม้ตะเคียนและไม้สัก 3-4 แบบ คือ แบบชั้นเดียว แบบเรือโยงหรือเรือฟ่ง (แบบชั้นครึ่ง) แบบสองชั้น และบนเรือตัวน เลื่อนทางการเดินเรือสายที่ผ่านตลาดดอนหวายในสมัยนั้น ได้แก่ สวายจิวราย - ประตูน้บาง - วัดบางปลา - วัดช่องลมสมุทรสาคร โดยชาวตลาดประชาชน ชาวนา ชาวสวนในละแวกนั้น สามารถเลือกเดินทางเข้ากรุงเทพฯ ได้ทั้งทางรถไฟ โดยนั่งเรือขึ้นทางเหนือที่สถานีรถไฟจิวราย และทางรถยนต์นั่งเรือลงทางใต้และต่อรถยนต์ที่ถนนเพชรเกษม ตัวอย่างการเดินทางเรือจากจิวราย (ชาล่อง) ถึงจังหวัดสมุทรสาคร โดยออกจากจิวรายและรับส่งผู้โดยสารดังนี้ ตลาดท่า-วัดกลางบางแก้ว ตลาดดอนหวาย-วัดไร่ขิง-ตลาดใหม่-สะพานโพธิ์แก้ว-วัดบางช้างเหนือ-วัดบางช้างใต้-คลองจินดา วัดเทียนดัด-วัดอ้อมใหญ่-ประตูน้บางยาง สิ้นสุดที่ท่าเรือกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร (นุกูล ชมภูนิช. 2540 : 5-6)

2.2.3 ตลาดต้นสน

เป็นตลาดริมน้ำ ตั้งอยู่บริเวณปากคลองเจดีย์บูชาฝั่งเหนือริมแม่น้ำนครชัยศรี คลองเจดีย์บูชาเป็นคลองที่ขุดขึ้นใหม่ในสมัยรัชกาลที่ 4 เพื่อใช้เป็นเส้นทางลัดไปยังองค์พระปฐมเจดีย์ ในกรณีการเดินทางโดยเรือโดยสารจากกรุงเทพฯ หรือแม่น้ำเจ้าพระยาตามเส้นทางคลองบางกอกน้อย ต่อด้วยคลองมหาสวัสดิ์ออกแม่น้ำนครชัยศรี ล่องมาทางใต้เข้าคลองเจดีย์บูชาจนถึงบริเวณองค์พระปฐมเจดีย์ ซึ่งในสมัยนั้นยังไม่มีทั้งทางรถยนต์และรถไฟ ตลาดต้นสนเป็นร้านค้าสร้างด้วยไม้ชั้นเดียว มีลักษณะเป็นห้องติดต่อกันหันหน้าลงคลอง มีทางเดินภายใต้หลังคาติดต่อกัน และถัดจากทางเดินลงมาในคลองเป็นบันไดทำน้ำขึ้นลงได้สะดวก ผู้ที่มาซื้อสินค้าถ้าพายเรือมา สามารถจอดเรือได้ที่บันไดทำน้ำทำด้วยไม้ เพื่อซื้อหาสินค้าได้สะดวก สินค้าส่วนใหญ่เป็นของใช้ มีตลาดเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สตออยู่บ้างเล็กน้อย ส่วนใหญ่เป็นร้านขายเครื่องสังฆภัณฑ์ ร้านขายของชำ ร้านตัดเสื้อผ้า ร้านขายยา ร้านทอง ร้านขายอุปกรณ์ทางการเกษตร ฯลฯ ปัจจุบันตลาดต้นสนทรุดโทรมและซบเซา ไม่มีการซื้อขายเหมือนแต่ก่อน มีลักษณะเป็นที่อยู่อาศัยเพียงอย่างเดียว ทั้งนี้เนื่องจากการสร้างถนนเชื่อมตำบลและอำเภอหมู่บ้านต่าง ๆ เกษตรกรสามารถหาซื้อเครื่องใช้และสิ่งจำเป็นต่าง ๆ ได้ใกล้บ้าน ไม่จำเป็นต้องพายเรือหรือเดินมายังตลาดต้นสนนี้อีกต่อไป

2.3 ทฤษฎีหลักการสำรวจและแนวทางการพัฒนาองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง

2.3.1 หลักการสำรวจเมืองด้วยตาเปล่า (Urban Design Visual Survey)

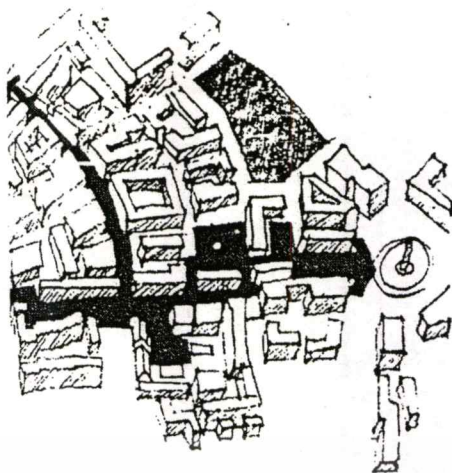
เป็นการสำรวจเพื่อนำผลมาวิเคราะห์เมือง ประกอบด้วยการสำรวจรูปร่าง ลักษณะ และองค์ประกอบของเมือง ผลจากการวิเคราะห์ทำให้เห็นว่า ส่วนไหนของเมืองต้องการการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงรูปร่างใหม่ (Urban Design Visual Survey) โดยสามารถทำได้ทุกขนาดของพื้นที่ตั้งแต่เมืองขนาดใหญ่ไปจนถึงเมืองเล็ก ใจกลางเมือง ชานเมือง หรือเป็นเพียงกลุ่มอาคารหลังเล็ก ๆ ตลอดจนย่านที่ต้องการการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กน้อยจนถึงรื้อล้างพื้นที่ใหม่ทั้งหมด ศาสตราจารย์ เควิน ลินช์ (Kevin Lynch) ได้ทำการศึกษาการถอดภาพของเมืองจากสภาพจริงเข้าสู่จิตใจ เรียกว่า The image of the city โดยจินตภาพของเมืองประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ย่าน (Districts) ที่รวมกิจกรรม (Node) ทางสัญจร (Path) ที่หมายตา(Landmarks) ขอบเขต (Edge) (อ้างใน สมพล ดำรงเสถียร 2543 : 85-94)

2.3.2 แนวทางการพัฒนาองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง (คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.2531.4 -8)

2.3.2.1 ย่านและที่รวมกิจกรรม

ย่าน (district) หมายถึง บริเวณที่มีความคล้ายคลึงกันในวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ความคล้ายคลึงของสถาปัตยกรรม หรือกิจกรรมที่เกิดขึ้น หรืออาจเป็นย่านที่เคยมีความสำคัญทางอดีต เคยมีเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ โดยมีอาณาบริเวณเขตขนาดพื้นที่เล็กหรือใหญ่ไม่จำกัด บางเมืองอาจมีเพียงย่านเดียว ในขณะที่บางเมืองมีขนาดใหญ่อาจมีถึงสิบย่าน โดยที่แต่ละย่านมีอาณาเขตที่แสดงขอบเขตได้ชัดเจน อาจเป็นอาณาเขตทางกายภาพที่เป็นธรรมชาติ เช่น ถนน แม่น้ำ ลำคลอง หรือเป็นอาณาเขตที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น กำแพง หรือ กลุ่มต้นไม้ แนวสถาปัตยกรรม เป็นต้น

ภาพที่ 2.2 แสดงตัวอย่างของย่านในเมือง

ที่รวมกิจกรรม (node) หมายถึง บริเวณที่ผู้คนมารวมตัวกันเป็นจำนวนมาก เพื่อประกอบกิจกรรมที่คล้ายคลึงกันในช่วงระยะเวลาหนึ่ง ๆ อาจเป็นเฉพาะช่วงเช้าในทุกวัน เช่น บริเวณตลาดนัดคลองเตย ตลาดบางกะปิ หรือเป็นช่วงวันหยุดสัปดาห์ กล่าวโดยรวมแล้ว ที่รวมกิจกรรม คือ ย่านชนิดหนึ่งที่มีความหนาแน่นค่อนข้างสูงและเกิดจากการรวมตัวกันเพื่อประกอบกิจกรรมมากกว่าลักษณะทางกายภาพอื่น ๆ ตามปกติบริเวณที่รวมกิจกรรมจะมีพื้นที่ค่อนข้างจำกัด และลักษณะทางกายภาพจะถูกสร้างขึ้นเป็นแบบถาวรหรือแบบที่รื้อถอนได้สะดวกตามแต่ลักษณะของกิจกรรม และสอดคล้องกับกิจกรรมที่เกิดขึ้นได้

ภาพที่ 2.3 แสดงที่รวมกิจกรรม

1. ประเภทของย่านและที่รวมกิจกรรม ย่านสามารถแบ่งออกเป็น 6

ประเภท ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ย่านประวัติศาสตร์ ส่วนใหญ่เป็นย่านโบราณสถาน พระราชวัง วัดที่สำคัญในอดีต เป็นย่านที่มีความสำคัญในประวัติศาสตร์ และมีคณะกรรมการควบคุม รวมถึงมีการอนุรักษ์รูปแบบของอาคารที่ก่อสร้างใหม่ เช่น ย่านเมืองเก่าภูเก็ต กรุงรัตนโกสินทร์ และย่านเมืองอยุธยา เป็นต้น

- ย่านพาณิชย์ เป็นย่านที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจของเมือง โดยเป็นย่านการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ เช่น ย่านบางลำพู ย่านสยามสแควร์ ย่านตลาดน้ำ ย่านไนท์บาร์ซาร์ เป็นต้น

- ย่านเริงรมย์ เป็นย่านที่มีสถานบริการให้ความบันเทิงเริงรมย์อยู่รวมกัน จนกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวของเมือง เช่น ย่านพญาไท เป็นต้น

- ย่านอุตสาหกรรม เป็นย่านที่มีการประกอบอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมประเภทเดียวกัน ย่านที่มีความสำคัญจนกลายเป็นย่านอุตสาหกรรมที่รองรับการท่องเที่ยวได้จะเป็นพวกอุตสาหกรรมพื้นบ้าน อุตสาหกรรมในครัวเรือน

- ย่านที่พักอาศัย ที่มีความสำคัญเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เป็นย่านที่พักอาศัยของชนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งที่มีศิลปวัฒนธรรม และความเป็นอยู่ที่มีลักษณะพิเศษ รวมถึงมีการประกอบอาชีพที่มีเอกลักษณ์ของเผ่าพันธุ์ด้วย

- ย่านสถานที่ราชการ เป็นย่านที่มีอาคารราชการต่าง ๆ เช่น ศาลากลางจังหวัด สำนักงานเกษตร โดยอยู่ในบริเวณเดียวกัน เช่น ย่านราชดำเนินนอก ศาลากลางจังหวัด เป็นต้น

ในเมืองแต่ละเมือง ไม่จำเป็นต้องมีย่านต่าง ๆ เหล่านี้เสมอไป หรือแม้แต่นครชนิดเดียวกันในเมืองเดียวกัน อาจจะมีลักษณะและสภาพที่แตกต่างกันได้ ขึ้นอยู่กับรายละเอียดปลีกย่อยอีกหลายประการ อย่างไรก็ตาม ในการพัฒนาเมืองเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในย่านต่าง ๆ ภายในเมือง ควรได้รับการจัดแบ่งประเภท เพื่อการพัฒนาจะได้สามารถนำลักษณะเด่นมาปรับปรุง เพื่อให้เกิดประโยชน์กับการท่องเที่ยวได้

2. ข้อพิจารณาในการปรับปรุง

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้นว่า ย่านแต่ละประเภทมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ทำให้การพัฒนาไม่สามารถกำหนดเฉพาะลงไปได้ จึงจำเป็นต้องศึกษาถึงปัญหาในแต่ละพื้นที่เสียก่อนจึงจะสามารถกำหนดการแก้ไขได้อย่างถูกต้อง อย่างไรก็ตาม ในที่นี้ขอกล่าวถึงแนวทางในการปรับปรุงโดยสังเขป คือ

- การปรับปรุงสภาพของย่าน เพื่อส่งเสริมสภาพแวดล้อมของเมืองให้ดีขึ้น อาจใช้การควบคุมโดยการออกข้อบังคับพระราชบัญญัติ หรือเทศบัญญัติควบคุมเฉพาะย่านได้

เช่น

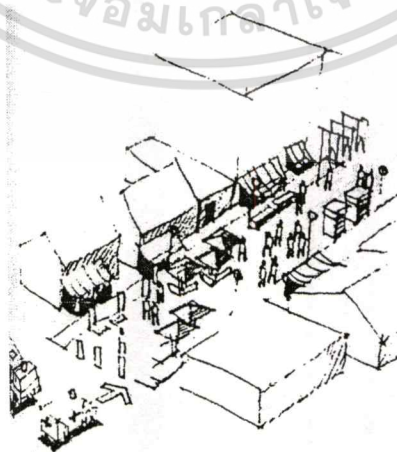
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ควบคุมรูปแบบลักษณะทางสถาปัตยกรรม รวมถึงการกำหนดความสูง สี สัน และวัสดุที่ใช้
- ควบคุมความหนาแน่น โดยกำหนดอัตราส่วนพื้นที่อาคาร กำหนดระยะถอยร่นของอาคารจากแนวถนน
- ควบคุมรูปแบบของป้าย ป้ายการค้าและป้ายโฆษณาต่าง ๆ ต้องกำหนดขนาด ความสูง ตำแหน่งที่ตั้งและรูปแบบข้อความที่ใช้ เป็นต้น โดยเฉพาะในย่านที่เป็นย่านอนุรักษ์สถาปัตยกรรม หรือย่านโบราณสถาน จำเป็นต้องมีการเข้มงวดเป็นพิเศษ
- ควบคุมรูปแบบของสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ เช่น รั้วกำแพง ป้ายชื่อ ม้านั่ง เสาไฟฟ้า ต้องมีการออกแบบให้กลมกลืนกัน
- ควบคุมประเภทของการใช้ที่ดิน ประเภทของกิจกรรมที่เกิดขึ้นในย่านต้องควบคุมให้สอดคล้อง และส่งเสริมซึ่งกันและกัน
- อื่น ๆ เช่น รัฐจัดบริการเพื่อสนับสนุน และส่งเสริมกิจกรรม เช่น การจัดสาธารณูปโภค ควรจัดให้มีเสาไฟฟ้าให้แสงสว่างเวลากลางคืน จัดทางเดินสายไฟฟ้าใต้ดิน และจัดระบบระบายน้ำใต้ดิน เป็นต้น

- การแก้ปัญหาการขัดแย้งของการจราจร

ในบางย่านมีปัญหาความขัดแย้งระหว่างการสัญจร เช่น ในย่านการค้า เมื่อมีการปรับปรุงโดยการปิดถนนเพื่อเป็นทางคนเดิน จะมีความสามารถดึงดูดประชาชนและนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น เป็นผลดีต่อธุรกิจการค้า และยังเป็นการเพิ่มพื้นที่พักผ่อนสำหรับเด็กอีกด้วย รวมทั้งให้โอกาสผู้อยู่อาศัยและผู้ใช้ได้มีส่วนร่วมในการปรับปรุง

ภาพที่ 2.4 แสดงการปิดถนนเพื่อเป็นทางคนเดินควรให้รถถูกเงินเข้าได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- การปรับปรุงสิ่งประกอบภูมิทัศน์

ในย่านหนึ่ง ๆ ควรมีความกลมกลืนและต่อเนื่องกัน ของส่วนประกอบภูมิทัศน์ต่าง ๆ นับตั้งแต่สิ่งปลูกสร้างประเภทอาคาร เช่น ชุมศาลาที่พักคอยรถประจำทาง รวมทั้งส่วนประกอบอื่น เช่น ม้านั่ง เสาไฟฟ้า ถังขยะ เครื่องหมายสื่อสาร รวมถึงสัญลักษณ์ หรือความเป็นเอกลักษณ์ของย่านนั้น ๆ ด้วย ซึ่งสามารถแสดงออกถึงความเป็นย่านที่มีลักษณะเด่นทางด้านศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น หรือเป็นย่านที่อยู่อาศัยของคนจีน เป็นต้น

- การปรับปรุงขอบเขต

ในบริเวณย่านควรสังเกตเห็นขอบเขต หรืออาณาเขตได้ชัดเจน เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้เห็นภาพรวม หรือเกิดภาพพจน์ของย่านนั้น ๆ ได้ง่าย และรวดเร็ว หรืออาจช่วยในการกำหนดขอบเขตให้ได้ง่ายขึ้นด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การใช้ต้นไม้ชนิดเดียวกันตลอดแนวทางการใช้วัสดุปูพื้นชนิดเดียวกัน หรือการใช้โครงสร้าง เช่น โครงสร้างหลังคา โครงสร้างโปร่งเบา จัดทำเป็นลักษณะทางเดินมีหลังคาคลุม หรือการใช้วัสดุชั่วคราวตกแต่งก็ได้ นอกจากนี้ อาจใช้ซุ้มทางเข้าพร้อมป้ายชื่อ เพื่อช่วยให้เห็นจุดสำคัญต่าง เช่น จุดสุดท้าย จุดทางออกและจุดเชื่อมต่อต่าง ๆ ได้ง่าย

2.3.2.2 ที่ว่างโล่ง

1. สวนหย่อม

ที่โล่งว่างประเภทสวนหย่อม หมายถึง สวนขนาดเล็กที่ไม่มีการเข้าไปใช้งานมากนัก หรือมีแต่เพียงเล็กน้อย แต่จะมีประโยชน์ในแง่ของการตกแต่ง เพื่อความร่มรื่นสวยงามของเมือง ทั้งนี้เนื่องจากขนาดของพื้นที่มีความกว้างไม่เพียงพอที่จะเอื้ออำนวยให้เกิดกิจกรรมต่าง การเข้าถึงลำบาก หรือสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสมสำหรับการพักผ่อน เช่น หัวมุมถนน วงเวียน เกาะกลางถนน สีแยก เป็นต้น เกณฑ์สำคัญของการออกแบบปรับปรุงสวนหย่อม คือ การดูแลรักษาจะต้องง่าย สะดวก ประหยัด ในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะสวนหย่อมในพื้นที่ที่เป็นสาธารณะ และอยู่ในการดูแลของเทศบาลเมืองเท่านั้น

1) ประเภทของสวนหย่อม สวนหย่อมสาธารณะสามารถแยกออกได้ 2 ประเภท คือ

ก. สวนหย่อมตกแต่งเพื่อความสวยงาม ได้แก่ บริเวณที่มีขนาดเล็ก หรือการเข้าถึงลำบาก ทำให้พื้นที่ไม่เหมาะสมสำหรับการเข้าไปใช้สอย เช่น เกาะกลางถนน วงเวียน อนุสาวรีย์ หัวมุมสี่แยก บริเวณหน้าอาคารที่สิ่งปลูกสร้างลึกเข้าไปจากถนน หรือบริเวณพื้นที่เพื่อการขยายตัวหรือเพื่อความปลอดภัย เช่น ระยะเวลาจรันข้างทางถนนและทางรถไฟ (Right of Way) บริเวณใต้สายไฟแรงสูง พื้นที่เหล่านี้มักไม่เหมาะให้คนเข้าไปใช้ การออกแบบจึงเน้นการมองเห็นเป็นส่วนประกอบสีเขียว ของภูมิทัศน์เมืองบริเวณนั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข. สวนหย่อมที่สามารถใช้งานได้

ในบางกรณีพื้นที่เล็ก

มีสภาพอำนวยให้ใช้งานได้บ้าง เช่น เกาะกลางถนนที่มีขนาดกว้างใหญ่ และถนนโดยรอบ มีการสัญจรเบาบาง พื้นที่ระหว่างอาคารต่าง ๆ ซึ่งอาจใช้เป็นที่นั่งพักผ่อน หรืออาจใช้เป็นสนามเด็กเล่นขนาดเล็กได้

2) ข้อพิจารณาในการปรับปรุง

ก. ความกลมกลืนกับสภาพแวดล้อมโดยรวม พื้นที่เหล่านี้

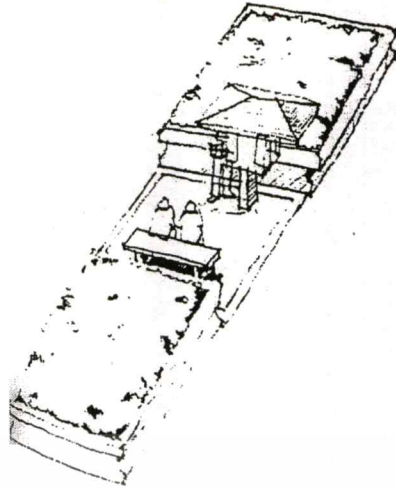
แม้จะมีขนาดเล็กดูคล้ายกับว่าไม่มีความสำคัญเท่าใดนัก แต่การออกแบบพื้นที่ ควรมองประกอบร่วมกับตึกและอาคารโดยรอบ ขนาดถนน ที่ว่างระหว่างอาคาร สีของบริเวณโดยรอบ ซึ่งสีที่ใช้อาจกลมกลืนกับบริเวณโดยรอบ หากต้องการบรรยากาศที่ดูสงบ สบาย เป็นระเบียบ หรือหากบริเวณโดยรอบมีความสับสนวุ่นวายอยู่แล้ว ควรจัดให้สวนหย่อมมีความเรียบง่าย ไม่มีความหลากหลาย ในรูปทรงและสีสันทัน หรือหากบริเวณเดิมดูเรียบเกินไปจนขาดชีวิตชีวา ก็อาจใช้สีสันทันสดใส เป็นการเพิ่มเติมสีสันทันให้กับเมือง กล่าวคือ ในการออกแบบควรมองภาพรวมประกอบกับบริเวณโดยรอบ มิใช่มองแต่เพียงสวนหย่อมเท่านั้น

ข. ความกลมกลืนกับทางสัญจรของเมือง หมายความว่า

สวนหย่อมต้องไม่กีดขวางการสัญจรของเมือง โดยเฉพาะระบบทางเดินเท้า เช่น บริเวณเกาะกลางถนนในส่วนของทางข้าม ซึ่งควรสัมพันธ์กับระบบทางเท้าของเมือง สัมพันธ์กับทางเข้าอาคารสำคัญของเมือง หรือบริเวณที่มีคนข้ามถนนมาก และควรคำนึงถึงการสัญจรของรถยนต์หรือพาหนะอื่น ๆ ที่สัญจรผ่านด้วย โดยไม่ปลูกต้นไม้หรือสิ่งก่อสร้างใด ๆ ปิดบังการมองเห็นในบริเวณสำคัญ เช่น หัวมุมถนน สีแยก ทางโค้ง ทางเลี้ยวต่าง ๆ ควรใช้รูปแบบของสวนที่เรียบง่ายไม่มีรูปทรงสีสันทันหลากหลาย ซึ่งทำให้เพิ่มความสับสนให้กับบริเวณนั้นมากขึ้น

ค. การพิจารณาการใช้งาน ในบางกรณีพื้นที่สวนหย่อม

บางส่วนอาจพิจารณาให้มีการใช้งานได้ เช่น เกาะกลางถนนที่มีขนาดใหญ่ ซึ่งการข้ามถนนไปใช้งานไม่ยากลำบาก หน้าอาคารบางแห่งควรเว้นระยะเข้าไปมาก ๆ พื้นที่ระหว่างอาคารที่เว้นว่างไว้ ควรพิจารณาว่าการใช้งานนั้น ๆ จะไม่ก่อปัญหาต่อการสัญจรหรือความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเมือง หรือกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การใช้เป็นที่นั่งพักผ่อนเป็นสนามเด็กเล่นขนาดย่อม เป็นต้น

ภาพที่ 2.5 แสดงสวนหย่อมในบริเวณเกาะกลาง

ง. **ความสะดวกในการบำรุงรักษา** การปรับปรุงสวนหย่อม จำเป็นต้องคำนึงถึงความสวยงามในระยะยาว ซึ่งขึ้นอยู่กับกำลังของบุคลากรและงบประมาณของแต่ละเมืองด้วย รูปแบบและวัสดุที่ใช้มีผลต่อระดับในการดูแลรักษา เช่น หลีกเลี้ยงการใช้สนามหญ้าในบริเวณที่แคบ แต่ควรใช้พืชคลุมดินอื่น ๆ ทดแทน ทั้งนี้เนื่องจากบริเวณแคบไม่สามารถใช้รถตัดหญ้าเข้าไปตัดได้ จำเป็นต้องใช้แรงงาน ซึ่งสิ้นเปลืองเวลา การเลือกใช้พืชพันธุ์ที่มีความทนทานไม่ต้องดูแลรักษามากนัก หลีกเลี้ยงการใช้ไม้ล้มลุกยกเว้นบริเวณที่ต้องการเน้นพิเศษ ซึ่งสามารถเปลี่ยนชนิดของต้นไม้ได้ตามฤดูกาล หลีกเลี้ยงการใช้พืชพันธุ์หลากหลายชนิดในบริเวณเดียวกัน อันจะก่อให้เกิดปัญหาการดูแลรักษา

ภาพที่ 2.6 สวนหย่อมในที่ว่างระหว่างอาคารที่มีระยะถอยร่นจากถนนเข้าไปมาก

จ. คำนึงถึงประโยชน์อื่น ๆ ที่ได้รับ เช่น การเพิ่มร่มเงาให้กับพื้นที่ด้วยการปลูกต้นไม้ใหญ่ที่ให้ร่มเงา การทำขอบของสวนให้สามารถใช้เป็นที่นั่งพักผ่อน สภาพแวดล้อมอันสวยงาม เป็นต้น

2. ลานกิจกรรม ลานเอนกประสงค์

ลาน (Plaza) หมายถึง บริเวณเปิดโล่งกลางแจ้ง ซึ่งเป็นพื้นลาดแข็ง (Paved Area) ถูกล้อมรอบหรือล้อมอยู่เพียงบางส่วนด้วยอาคาร ลานนี้อาจลาดผิวด้วยวัสดุต่าง ๆ กัน เช่น พื้นคอนกรีต พื้นปูอิฐ พื้นปูหิน พื้นปูกระเบื้องหรือวัสดุหลาย ๆ อย่างผสมกัน และอาจมีพื้นที่บางส่วนแบ่งเป็นแปลงปลูกต้นไม้ แปลงปลูกหญ้าปนอยู่ด้วยก็ได้

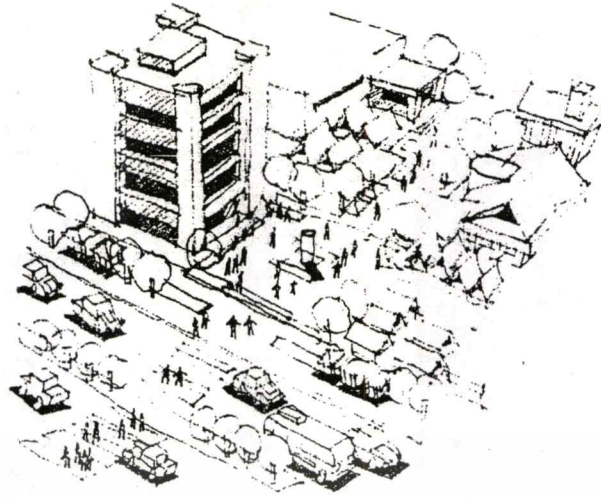
ลานนี้เป็นบริเวณแยกขาดจากการสัญจรรถยนต์ จากอาคารจอดรถ เป็นบริเวณสำหรับพักผ่อน หย่อนใจหรือเป็นที่รวมของผู้คน นักท่องเที่ยว หรือเป็นบริเวณจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในเมืองหรือชุมชนที่มีความหนาแน่นมาก "ลาน" จะเป็นส่วนเปิดโล่งของเมืองเพื่อรับแสงสว่าง เพื่อการพัดผ่านของลม และช่วยผ่อนคลายความแออัดของเมือง

1) ประเภทของลาน

ก. ใช้เพื่อการสัญจรหรือเป็นทางเข้า ได้แก่ ลานด้านหน้าของอาคารหรือกลุ่มอาคารขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญ ใช้เป็นที่รวมกลุ่มผู้คนก่อนและหลังการเข้าไปใช้อาคาร ลานประเภทนี้ควรคำนึงถึงทิศทางของคนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะทิศทางของคนเดินเท้าเข้าสู่ตัวอาคาร เช่น ลานหน้าอาคารพิพิธภัณฑ์ ลานหน้าวัด ลานหน้าศูนย์บริการนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ลานด้านหน้าทางเข้าอาคาร ยังช่วยให้ตัวอาคารหรือกลุ่มอาคารมีความเด่นชัดขึ้น และนักท่องเที่ยวสามารถมองเห็นได้จากระยะไกล ลานที่มีอาคารโอบล้อมรอบอยู่ทั้งหมดทุกด้าน บางครั้งเรียกว่าคอร์ต (Court) ซึ่งมีความเป็นส่วนตัวมากขึ้น และทำหน้าที่เชื่อมความสัมพันธ์ของอาคารแต่ละหลังเข้าด้วยกัน

ข. ใช้ในการพบปะสังสรรค์ เพื่อการรวมกลุ่มกันทางสังคม ส่วนใหญ่ตำแหน่งของลานประเภทนี้อยู่ในจุดที่มีผู้คนผ่านไปมาเป็นจำนวนมาก หรือเป็นจุดรวมของทางเท้าสายสำคัญ เช่น ลานในบริเวณร้านค้า ร้านขายของชำที่ระลึก ลานบริเวณริมฝั่งแม่น้ำ เป็นต้น ลานประเภทนี้อาจมีการจัดพื้นที่สำหรับกิจกรรมต่าง ๆ เกิดขึ้นด้วย เช่น ลานตลาดขายของในวันหยุด ลานตลาดขายสินค้าพื้นเมือง ลานสำหรับประกอบพิธีทางศาสนา ลานสำหรับชบวนแห่ต่าง ๆ เวทีการแสดงกลางแจ้ง เพื่อแสดงดนตรี หรือการแสดงการละเล่นต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.7 ลาน (Plaza) ใช้เพื่อการพบปะสังสรรค์

ค. ใช้เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เป็นการพักผ่อนแบบสงบ (Passive Recreation) ได้แก่ การนั่งเล่น เดินเล่น นั่งคุยหรือรูปแบบของการพักผ่อนแบบออกกำลังกาย (Active Recreation) ได้แก่ การเล่นกีฬา การออกกำลังกาย สนามเด็กเล่น ในบริเวณ ลานย่านการค้า อาจจัดให้มีเก้าอี้ม้านั่งสำหรับพักผ่อน จัดชุ้มสำหรับขายเครื่องดื่ม อาหารว่าง จัด อุปกรณ์เด็กเล่นไว้ เป็นต้น

ภาพที่ 2.8 แสดงลาน ใช้เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ

ง. ใช้เพื่อประโยชน์ทางการมองเห็น ลานประเภทนี้ไม่มี จุดประสงค์หลักในการใช้งานทางกายภาพ แต่จัดขึ้นเพื่อการมองเห็น ช่วยเสริมหรือเน้นอาคาร ทิวทัศน์หรือเน้นที่หมายตาให้เด่นชัดและน่าสนใจขึ้น ลานประเภทนี้อาจมีส่วนที่เป็นพื้นสนามหญ้าหรือสระน้ำ หรือทั้งสองอย่างประกอบกันกับพื้นลาดแข็ง เช่น ลานด้านหน้าโบราณสถาน ลานโดยรอบอนุสาวรีย์ เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จ. ใช้เพื่อประโยชน์หลาย ๆ อย่าง ส่วนใหญ่ "ลาน" มักจะมีการใช้งานหลายประเภทมากกว่าการใช้สอยเพียงอย่างเดียวอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น ลานในกลุ่มอาคารศูนย์แสดงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งเป็นจุดนัดพบ และเป็นจุดกระจายนักท่องเที่ยวเข้าสู่ตัวอาคารนอกจากนี้อาจมีกิจกรรมเกิดขึ้น เช่น การแสดงศิลปะกลางแจ้ง เป็นต้น

ภาพที่ 2.9 "ลาน" ใช้ประโยชน์หลายอย่าง ๆ เช่น เป็นบริเวณนัดพบ บริเวณทางเข้าอาคาร

2) ข้อพิจารณาในการปรับปรุง

ก. การแยกกิจกรรมและการสัญจรที่เหมาะสม ลานควรมีขอบเขตที่แน่ชัดแยกออกจากระบบสัญจรโดยรวมของเมือง เพื่อให้เกิดความปลอดภัย (Safety) และความสะดวก (Convenience) ขอบเขตนี้อาจแสดงได้โดยการใช้แนวรั้ว การใช้แนวต้นไม้ การใช้วัสดุปูพื้นที่แตกต่าง การเปลี่ยนระดับหรืออื่น ๆ ในลานกิจกรรมเองควรมีการวางแผนว่า ส่วนใดของลานจะใช้เพื่อประกอบกิจกรรมอะไร และจัดเตรียมพื้นที่เพื่อกิจกรรมแต่ละส่วนให้เหมาะสมไม่ขัดแย้งกัน บริเวณที่เป็นทางสัญจรควรมีความกว้างเพียงพอที่จะรับปริมาณผู้ใช้ และมีความชัดเจนเพียงพอที่ผู้สัญจรสามารถตัดสินใจได้ว่าควรจะไปทางใด

ภาพที่ 2.10 แสดงบริเวณลานควรมีขอบเขตที่แน่ชัด แยกออกจากระบบสัญจรรวมของเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข. การเลือกใช้วัสดุ วัสดุที่เป็นส่วนประกอบสำคัญของลาน ได้แก่ วัสดุปูพื้น ทั้งนี้เนื่องจากเป็นบริเวณที่มักมีการใช้งานมาก ควรเป็นพื้นผิวแข็งเพื่อความถาวร แข็งแรง และเพื่อให้การใช้งานสามารถกระทำได้ตลอดทั้งปี

วัสดุปูพื้น มีมากมายหลากหลายประเภทให้เลือกใช้โดยคำนึงถึงความทนทาน ความสะดวกในการใช้งาน ราคาวัสดุและค่าก่อสร้าง ความสวยงาม ความกลมกลืนกันกับวัสดุของสิ่งที่อยู่โดยรอบ ได้แก่ วัสดุของอาคารข้างเคียง วัสดุปูพื้นในบริเวณข้างเคียง ในบริเวณงานเดียวกันอาจมีการใช้วัสดุปูพื้นหลายประเภทก็ได้ เพื่อแยกให้เห็นทิศทางของการเดิน แยกประเภทกิจกรรมที่จะเกิดขึ้น การเตือนให้ระวังหรือเตรียมตัวจุดที่มีการเปลี่ยนระดับสำหรับขึ้นบันไดหรือทางลาด โดยใช้วัสดุที่มีขนาด ผิวสัมผัส สีหรือลวดลายที่ต่างกัน

ค. พิจารณาการเข้าถึงของรถบริการ ในบางบริเวณควรคำนึงถึงกรณีพิเศษ หรือกรณีฉุกเฉินที่รถเข็น รถบริการ รถพยาบาล หรือรถดับเพลิง สามารถแล่นในบริเวณได้ โดยใช้วัสดุปูพื้นที่มีความแข็งแรงพอ ไม่ออกแบบให้มีขั้นบันได หรือการลดระดับจนรถไม่สามารถแล่นเข้าไปได้ ถ้าเป็นพื้นสนามหญ้าอาจใช้แผ่นปูเว้นช่องปลูกหญ้า (Grass Block) ซึ่งรถแล่นผ่านไปได้ แต่มองเห็นเหมือนเป็นลานหญ้าสีเขียว

ง. คำนึงถึงสภาพอากาศของบริเวณ ลานซึ่งเป็นพื้นลาดแข็งสำหรับเขตอากาศร้อนแบบไทย อาจกลายเป็นบริเวณที่ร้อน ไมรมรีน เกิดแสงสะท้อนและไอร้อน ดังนั้น ควรจำกัดบริเวณพื้นที่ลาดแข็งให้น้อยที่สุดเท่าที่จำเป็น และช่วยลดความร้อนด้วยการปลูกต้นไม้ให้ร่มเงา ไม้ยืนต้นที่ปลูกบนลานควรเจาะพื้นโดยรอบบริเวณโคนต้นไม้เพียงพอกับการเจริญเติบโต โดยมีขนาดประมาณไม่น้อยกว่า 1.00 x 1.00 เมตร ถ้าสามารถเจาะพื้นให้มีขนาดกว้างกว่านี้ได้ ก็จะมีผลดีกับการเจริญเติบโตของต้นไม้

จ. คำนึงถึงการระบายน้ำ บริเวณที่เป็นพื้นแข็งยังมีขนาดกว้างมาก ปัญหาการระบายน้ำจะมีมาก เนื่องจากน้ำไม่สามารถซึมผ่านผิวได้ ดังนั้น จึงควรทำให้ผิวมีความลาดเอียงลาด (Slope) ออกจากอาคาร เพื่อการระบายน้ำฝนไม่ให้ไหลเข้าสู่อาคาร โดยอาจจะระบายสู่ท่อระบายน้ำหรือลงสู่แปลงปลูกต้นไม้ รวมถึงควรอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าตัวอาคารด้วย เพราะในบริเวณพื้นลาดแข็งภายหลังฝนตกจะมีน้ำฝนไหลที่ผิวเป็นปริมาณมาก ถ้าระบายไม่ทันอาจไหลย้อนกลับไปที่ตัวอาคารได้

ฉ. การจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในลานที่เป็นที่ศูนย์กิจกรรมต่าง ๆ ควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวกไว้พอสมควร การออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวก ควรคำนึงถึงผู้ใช้ที่เป็นเด็ก คนชรา หรือผู้มีความพิการด้วย โดยอาจจัดทางลาดสำหรับรถเข็นไว้ มิใช่ทำแต่ขั้นบันไดเพียงอย่างเดียว หรือน้ำพุสำหรับดื่มควรออกแบบให้มีระดับความสูงที่เด็กสามารถดื่มได้ มิใช่สำหรับผู้ใหญ่แต่เพียงอย่างเดียว สิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านี้ได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

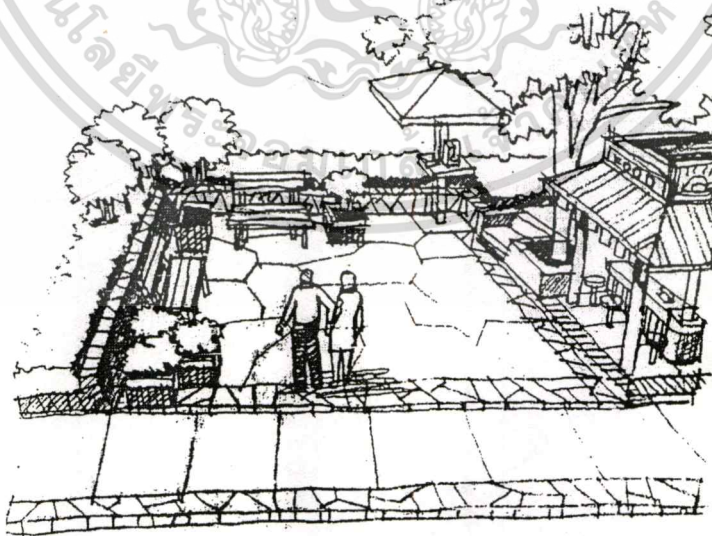
- ม้านั่ง / ที่นั่ง อาจเป็นม้านั่งอย่างเดียวหรือเป็นที่นั่งซึ่งออกแบบประกอบด้วย (Seating Wall) กำแพง กระบะต้นไม้ หรือที่นั่งประกอบด้วยชั้นบันได ซึ่งมักนิยมใช้สำหรับบริเวณเวทีการแสดงกลางแจ้ง ม้านั่งแบบที่มีพนักพิงจะนั่งได้สบายกว่าและนั่งได้นานกว่า

- น้ำดื่ม เป็นน้ำพุสำหรับดื่ม อาจออกแบบให้เป็นเหมือนรูปปั้นหรือเป็นงานประติมากรรม ช่วยตกแต่งบริเวณได้ด้วย

- บ่อน้ำ น้ำพุ น้ำตก เป็นสิ่งตกแต่งประดับประดาสร้างให้เกิดจุดสนใจ จุดเด่น หรือเป็นที่หมายตาของบริเวณ ในเขตอากาศร้อน บ่อน้ำช่วยให้บรรยากาศร่มเย็นลงได้ การเคลื่อนไหวของน้ำรวมทั้งเสียงน้ำตก ก็เป็นสิ่งที่ช่วยสร้างบรรยากาศที่ตัดขาดออกจากบริเวณข้างเคียง และเกิดความเพลิดเพลิน อย่างไรก็ตาม บ่อน้ำนี้ต้องจัดให้มีระบบการกรองน้ำที่ดี จึงจะไม่สร้างปัญหาในเรื่องการดูแลรักษา

- ไฟแสงสว่าง ในบางบริเวณที่มีการใช้งานในเวลากลางคืน ควรจัดให้มีแสงสว่างให้เพียงพอ และถึงแม้จะไม่มีกิจกรรมเกิดขึ้นก็ควรจัดให้มีไฟฟ้าไว้เท่าที่จำเป็น เพื่อการรักษาความปลอดภัยหรือการดูแลของยามได้

- ส่วนประกอบอื่น ๆ ในบริเวณลาน ได้แก่ ชุ้มโฆษณา ชุ้มขายของ ชุ้มขายหนังสือพิมพ์ ชุ้มขายดอกไม้ แผงลอย ซึ่งอาจเป็นแผงถาวรหรือชั่วคราวที่ ถ้าจัดกำหนดตำแหน่งให้ดี ควบคุมรูปแบบให้ได้ ก็เป็นสิ่งที่สร้างชีวิตชีวา และตกแต่งเพิ่มความสวยงามได้เช่นเดียวกัน

ภาพที่ 2.11 การจัดส่วนประกอบใช้สอยภายในลานเพื่อความสะดวกของผู้ใช้พื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. บ่อน้ำ สระน้ำ แม่น้ำลำคลองที่มีอยู่ตามธรรมชาติ

บ่อน้ำ สระน้ำ คูน้ำตามธรรมชาติ จัดเป็นพื้นที่ว่างโล่ง (Open Space)

ประเภทหนึ่ง ซึ่งมีประโยชน์ใช้สอยในการพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนในท้องถิ่น และกลายเป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวประเภทหนึ่ง นอกจากการใช้สอยเพื่อการเล่นกีฬาทางน้ำ เป็นทิวทัศน์ที่สวยงาม เป็นความน่าสนใจของพื้นที่แล้ว อาจมีประโยชน์ใช้สอยอื่นแฝงอยู่ด้วย เช่น เป็นบริเวณบ่อรับน้ำช่วยป้องกันน้ำท่วม หรือเป็นแหล่งเก็บน้ำไว้ใช้ในหน้าแล้งเพื่อการบริโภค การรดน้ำต้นไม้ หรือเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์บางชนิด รวมทั้งเป็นแหล่งอาหาร เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ ในเมืองที่มีความหนาแน่นมาก บ่อน้ำจัดเป็นที่เปิดโล่งที่ช่วยลดความแออัดของเมือง เป็นบริเวณที่ลมพัดผ่าน และเพิ่มแสงสว่างให้แก่เมือง ดังนั้น การปรับปรุงบ่อน้ำ สระน้ำเดิมที่มีอยู่ให้เพิ่มความน่าสนใจ เพิ่มกิจกรรมการใช้สอย จึงเป็นสิ่งที่ควรพิจารณาในการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเช่นกัน

บ่อน้ำ หรือสระน้ำบางแห่ง มีความสำคัญในทางประวัติศาสตร์ เช่น สระแก้วและสระขวัญ ในเมืองนครราชสีมา สมควรมีการปรับปรุงให้มีการใช้งานเป็นที่พักผ่อนได้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นหลักฐานทางโบราณคดีอย่างหนึ่ง ซึ่งแสดงถึงระบบการวางผังเมือง เป็นที่เปิดโล่งของเมือง และเป็นแหล่งน้ำสำหรับการบริโภคด้วย

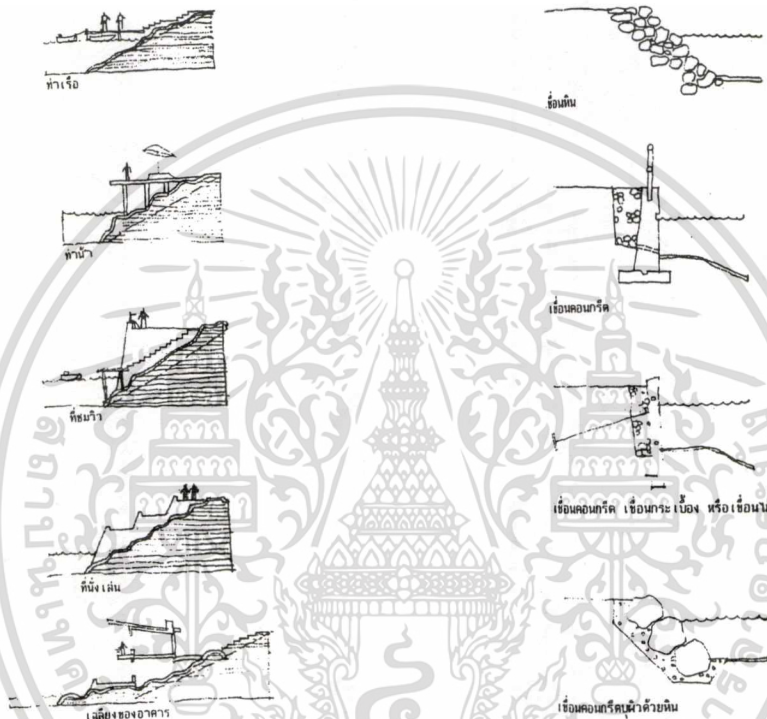
1) ข้อพิจารณาในการปรับปรุง

ก. การใช้พื้นที่ริมน้ำเพื่อกิจกรรมของเมือง ในเมืองบริเวณพื้นที่ริมแม่น้ำ ลำคลอง หรือทะเลสาบ อาจมีการปรับปรุงเพื่อเป็นแหล่งพักผ่อนของคนในเมืองได้ เพราะเป็นธรรมชาติของคนเราที่มีความต้องการในการเดินเล่น ซักจักรยาน หรือนั่งพักผ่อนชมทิวทัศน์ริมน้ำ โดยการจัดทำเขื่อนถาวร ปลูกต้นไม้ จัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับประชาชน เสริมสร้างกิจกรรมเพื่อให้มีชีวิตชีวามากขึ้นทั้งเวลากลางวัน และกลางคืน โดยเฉพาะเมืองที่มีแม่น้ำไหลผ่าน ซึ่งเป็นรูปโฉมพิเศษทางธรรมชาติอยู่แล้ว เช่น พื้นที่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา บริเวณตัวเมืองสมุทรปราการ และเมืองนนทบุรี ซึ่งได้เปิดพื้นที่บริเวณริมน้ำสำหรับประชาชนได้ใช้ ในขณะที่อีกหลายเมืองมีแม่น้ำไหลผ่านเป็นระยะทางหลายกิโลเมตร แต่ไม่มีพื้นที่สาธารณะริมน้ำสำหรับประชาชนเข้าถึง เช่น กรุงเทพมหานคร

ข. การปรับปรุงบริเวณชายน้ำ การปรับปรุงบ่อน้ำ หรือสระน้ำ อาจปล่อยรูปร่างและขอบบ่อให้เป็นไปตามธรรมชาติในลักษณะที่เป็นเนินดิน ฝั่งลาดไปสู่บริเวณชายน้ำ และมีรูปร่างของบ่อเป็นรูปทรงอิสระตามธรรมชาติ สำหรับการใช้งานในเมืองมักต้องจัดก่อสร้างขอบเขื่อนเพื่อความแข็งแรง พร้อมทั้งปรับแต่งรูปทรงของบ่อน้ำบ้าง โดยเฉพาะในเมืองที่มีการใช้สอยพื้นที่ริมน้ำมากควรเป็นบริเวณพื้นลาดแข็ง เพื่อให้ทนทานต่อการเหยียบย่ำ และช่วยป้องกันมิให้ตลิ่งพังทลาย วัสดุก่อสร้างที่ทำเขื่อนมีลักษณะต่าง ๆ เช่น เขื่อนไม้ เขื่อนกระเบื้อง เขื่อนคอนกรีตเสริมเหล็ก เขื่อนหิน หรือเขื่อนที่เป็นโครงสร้างผสมกับการปลูกต้นไม้ด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งอาจเป็นเขื่อนที่มีรูปผนังเขื่อนฉาก หรือเขื่อนลาดในองศาต่าง ๆ ตามต้องการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับระดับน้ำที่ขึ้นสูงสุด รวมทั้งระดับน้ำที่เปลี่ยนแปลงขึ้นลงตามช่วงเวลาในแต่ละฤดูกาล และขึ้นอยู่กับผลทางการมองเห็นที่ต้องการสำหรับบริเวณในเมืองนั้น พื้นที่ริมน้ำมีโอกาสที่จะใช้ในงานเทศกาล และการเฉลิมฉลองต่าง ๆ เช่น งานลอยกระทง งานสงกรานต์ การแข่งเรือ เป็นต้น ควรพิจารณาจัดทำทางลงเป็นขั้นบันไดหรือทำน้ำไว้เป็นระยะตามความเหมาะสม และมีขนาดกว้างขวางเพียงพอสำหรับคนในช่วงเวลาเทศกาลพิเศษด้วย

ภาพที่ 2.12 แสดงตัวอย่างการปรับปรุงบริเวณชายน้ำ ภาพที่ 2.13 แสดงตัวอย่างการจัดทำเขื่อนริมน้ำเพื่อกิจกรรมต่าง ๆ ของเมือง แบบต่าง ๆ

ค. การพิจารณาให้มีกิจกรรมทางน้ำ ในบางกรณี

ที่บ่อน้ำ สระน้ำ ทะเลสาบ ในเมืองมีขนาดใหญ่ หรือเป็นเมืองที่มีแม่น้ำ คู คลองไหลผ่าน อาจเอื้ออำนวยให้เกิดเส้นทางทัศนอาจร เกิดกิจกรรมการเล่นเรือ กีฬาทางน้ำ ซึ่งเป็นการส่งเสริมให้เกิดความน่าสนใจแก่เมือง ทั้งนี้ ปัจจัยในเรื่องคุณภาพของน้ำก็เป็นสิ่งสำคัญเช่นเดียวกันในการสนับสนุนหรือจำกัดการเกิดกิจกรรมทางน้ำ ต้องดูแลเรื่องความสะอาดของน้ำ ความรุนแรงของคลื่น และกระแสน้ำที่เกิดขึ้น รวมถึงพืชน้ำที่ขึ้นปกคลุมเป็นส่วนประกอบในการพิจารณา

ง. การเพิ่มความสวยงามให้แก่สระน้ำ อาจเพิ่มความ

น่าสนใจ ความสวยงามให้แก่บ่อน้ำด้วยการใช้น้ำพุรูปแบบต่าง ๆ และยังมีประโยชน์ในการช่วยเพิ่มออกซิเจนให้กับน้ำ ช่วยในการหมุนเวียนของน้ำไม่ให้น้ำเน่าเสียอีกด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น เมื่อนำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จ. การใช้พืชพันธุ์ในน้ำ พืชน้ำอาจมีส่วนช่วยให้เกิดความสวยงาม ความน่าสนใจได้ เช่นกัน เช่น กก ที่ใช้ตามชายน้ำและริมตลิ่ง บัวพันธุ์ต่าง ๆ ซึ่งมีให้เลือกมากมาย ทั้งนี้ต้องพิจารณาถึงความต้องการและประโยชน์ใช้สอยประกอบด้วย เช่น ถ้ามีกิจกรรมทางน้ำ การเล่นเรือ การตกปลา พืชน้ำจะกลายเป็นสิ่งที่ขัดแย้งกับกิจกรรมที่เกิดขึ้น หรือถ้าต้องการที่จะเห็นพื้นน้ำเรียบและเปิดโล่ง ช่วยสะท้อนเงาของอาคาร หรือสิ่งก่อสร้างลงในน้ำ ก็ไม่ควรปลูกพืชน้ำคลุมลงไปในพื้นที่นั้น

ฉ. การใช้พืชพันธุ์ริมน้ำ ไม่ควรใช้ต้นไม้ที่ใบร่วงมาก และมีใบขนาดเล็ก เพราะจะต้องทำความสะอาดสม่ำเสมอ ทำให้เป็นการเพิ่มการดูแลรักษา มีต้นไม้หลายชนิดที่นิยมใช้บริเวณริมน้ำ เนื่องจากมีรูปทรงที่สวยงามเมื่อสะท้อนเงาลงในน้ำ แต่ทั้งนี้ก็ไม่ได้เป็นกฎเกณฑ์บังคับแต่อย่างใด เช่น ต้นหลิว ต้นแปลงลำงวด ต้นไทร เป็นต้น นอกจากนี้ควรพิจารณาถึงต้นไม้ที่ขึ้นได้ดีตามพื้นที่ริมน้ำซึ่งมีความชื้นสูง ทนต่อระดับน้ำที่เปลี่ยนแปลงขึ้นลงได้ กลุ่มไม้ยืนต้น ได้แก่ ต้นพญาสัตบรรณ ต้นเตย ต้นเตยต่าง ต้นมะพร้าว ต้นลำภู ต้นโกงกาง (สำหรับบริเวณน้ำกร่อย) ต้นโคกน้ำ ต้นตะแบกน้ำ กลุ่มไม้พุ่มและไม้คลุมดิน ได้แก่ ต้นธรรมรักษา ต้นพุทธรักษา ต้นพุทธรักษาน้ำ ต้นเตยหอม เป็นต้น

2.3.2.3 เส้นทางสัญจร

1. การเข้าถึง “ การเข้าถึง ” ได้แก่ การที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่ง ได้เดินทางเข้าสู่บริเวณที่เป็นจุดหมายปลายทาง บริเวณดังกล่าวควรมีลักษณะเชื่อเชิญ มีความหมายประทับใจ และให้ความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวตามสมควร

1) ประเภทของการเข้าถึง สามารถแบ่งได้ 2 ระดับ ดังนี้

ก. การเข้าถึงตัวเมือง ในกรณีที่นักท่องเที่ยวเดินทางเข้าสู่ตัวเมืองโดยรถโดยสาร รถไฟ เรือ หรือ เครื่องบิน สถานีจะเป็นจุดแรกที่นักท่องเที่ยวได้พบเห็น ซึ่งเป็นจุดที่มีความสำคัญทั้งในแง่ของการบริการและให้ความประทับใจแรกเริ่ม (First Impression) ต่อนักท่องเที่ยว

ข. การเข้าถึงจุดสนใจ บริเวณที่เข้าถึงจุดสนใจ ได้แก่ ประตูทางเข้า ลานใกล้ที่จอดรถ ลานหน้าทางเดินเข้าสู่สถานที่ บริเวณบริการข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นจุดเริ่มแรกที่นักท่องเที่ยวเตรียมตัวก่อนจะเข้าชมสถานที่ต่อไป

2) ข้อควรพิจารณาในการปรับปรุง

ก. ควบคุมเส้นทางและรูปแบบของการสัญจรไม่ให้
เกิดความสับสน ระบบของการเข้าถึงและเดินทางออกไปจากเมือง รวมทั้งการควบคุมจะต้อง
เป็นระบบที่ง่าย ไม่สับสน

ข. จัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้เพียงพอ มีส่วน
บริการเพื่ออำนวยความสะดวก เช่น ร้านอาหาร ร้านขายของชำ อาจรวมถึงร้านขายของที่ระลึก
ต่าง ๆ ด้วย ในกรณีที่เป็นจุดทางเข้า-ออก ของเมืองท่องเที่ยวที่มีอัตราการเข้าออกค่อนข้างสูง
ส่วนบริการ เช่น จุดพักคอย จุดนัดหมาย ต้องมีความสะดวกสบาย และมองเห็นได้สะดวกไม่
สับสน ห้องน้ำ ถังขยะ ไฟฟ้าแสงสว่าง บริเวณโทรศัพท์ติดต่อ เหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญในการจัด
ให้บริการ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว

ค. จัดแสดงสื่อในการให้ข้อมูล ส่วนบริการด้านข้อมูล
ต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวเมือง อาจอยู่ในรูปแบบของแผ่นประกาศ เอกสารแจก หรือเจ้าหน้าที่ให้ข้อมูล ซึ่ง
ข้อมูลดังกล่าวควรประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับจุดสนใจต่าง ๆ ภายในเมือง ข้อมูลเกี่ยวกับที่พัก
ร้านอาหาร การสัญจร รวมถึงกิจกรรมเพื่อการท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่
นักท่องเที่ยว

ง. ใช้รูปแบบที่แสดงเอกลักษณ์ของเมือง ลักษณะ
ทางกายภาพของสิ่งปลูกสร้าง และสิ่งอำนวยความสะดวก ควรแสดงออกถึงรูปแบบทาง
ศิลปวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของเมือง เพื่อให้สอดคล้องกับความสะดวกในการให้บริการ

ภาพที่ 2.14 ลักษณะทางกายภาพของสิ่งปลูกสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกควรเป็นรูปแบบที่
แสดงถึงเอกลักษณ์ของเมืองนั้น ๆ

จ. การดูแลรักษาให้อยู่ในสภาพดี การดูแลรักษา
สถานที่และส่วนบริการต่าง ๆ ให้สะอาดเรียบร้อย และใช้งานได้อยู่ตลอดเวลา เป็นสิ่งสำคัญที่สุด
อีกประการหนึ่งที่ละเลยไม่ได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. **เส้นทางนักท่องเที่ยว (Tourist Route)** ได้แก่ แนวทางการสัญจรที่กำหนดขึ้นสำหรับนักท่องเที่ยวเพื่อให้สามารถพบเห็น หรือเข้าชมจุดที่น่าสนใจตามแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ได้ง่าย สะดวก ปลอดภัย ได้รับความรู้และความเพลิดเพลินจากการใช้เส้นทางที่จัดทำขึ้นสำหรับนักท่องเที่ยว

ในหลายกรณีที่เส้นทางนักท่องเที่ยวเกิดขึ้นมาโดยธรรมชาติ จากการที่มีนักท่องเที่ยวหลาย ๆ กลุ่มใช้เส้นทางเดิมซ้ำอยู่เป็นประจำในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่มีความน่าสนใจ เส้นทางนี้อาจจะเป็นทางรถยนต์ ทางเท้า ทางเรือ หรืออื่น ๆ

เส้นทางสำหรับนักท่องเที่ยว อาจเป็นการใช้เส้นทางร่วมกับเส้นทางสัญจรปกติของเมือง หรืออาจเป็นการกำหนดเส้นทางขึ้นใหม่เป็นพิเศษ สำหรับพาหนะที่รับนักท่องเที่ยว ในกรณีที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมากพอควร ควรเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดใจได้ในระดับสูง

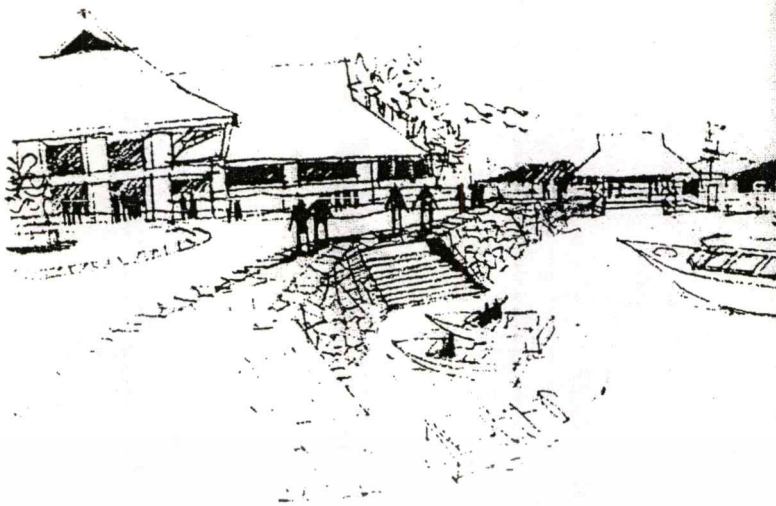
1) ประเภทของเส้นทางนักทัศนาจร

ก. **ทางเดินเท้า** เป็นวิธีท่องเที่ยวที่ใช้ได้เกือบทุกเมือง เป็นวิธีค่อนข้างอิสระ สะดวกสำหรับนักท่องเที่ยว ทั้งกลุ่มย่อยและกลุ่มใหญ่ ทั้งนี้ เพราะการเดินไม่จำเป็นต้องมีกำหนดตารางเวลาที่แน่นอน นักท่องเที่ยวสามารถพักแวะตามจุดสนใจได้ตามชอบ นอกจากนี้ ยังทำให้นักท่องเที่ยวเคลื่อนที่ไปในระดับความเร็วต่ำ ทำให้สามารถเห็นรายละเอียดได้อย่างใกล้ชิดต่อสภาพบ้านเมือง และเป็นวิธีการที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะใด ๆ อีกทั้งยังเป็นการออกกำลังกายที่ดี

ข. **ทางรถยนต์หรือรถโดยสาร** เส้นทางรถยนต์อาจจัดขึ้นเป็น "เส้นทางชมวิว" หรือเป็นจุดหยุดแวะพักตามเส้นทางก็ได้ โดยจัดให้มีที่จอดรถ ศาลาพักผ่อน ตามจุดหยุดพัก

ค. **ทางจักรยานหรือจักรยานยนต์** เป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับการท่องเที่ยวในพื้นที่ซึ่งค่อนข้างเป็นธรรมชาติ หรือพื้นที่ผจญภัย เป็นเสมือนการออกกำลังกาย แต่มีข้อจำกัดสำหรับเด็กเล็กและผู้สูงอายุ จะต้องให้เกิดความปลอดภัยแก่ผู้ขับขี่ โดยแยกออกจากการสัญจรทางรถยนต์ สำหรับทางจักรยานยนต์อาจใช้ร่วมกับทางรถยนต์ได้

ง. **ทางเรือหรือแพ** เหมาะสำหรับพื้นที่ที่เป็นแม่น้ำลำคลอง สามารถใช้เป็นทางสัญจรได้ หรือมีแหล่งที่น่าสนใจอยู่ตามริมน้ำ ริมหาด นอกจากนี้ ยังสามารถสัมผัสบรรยากาศของน้ำได้อีกด้วย การท่องเที่ยวทางน้ำจัดได้เป็นบางฤดูกาลเท่านั้น

ภาพที่ 2.15 แสดงการเข้าถึงโดยทางเรือ

จ. รถไฟหรือรถราง เช่น รถรางสำหรับขึ้นยอดเขาเพื่อชมวิวทิวทัศน์ ทำให้นักท่องเที่ยวตื่นตากับบรรยากาศแปลกใหม่ หรือรถราง รถไฟ ที่จัดขึ้นเฉพาะในบางย่าน เช่น ย่านเมืองโบราณ ย่านชุมชนชาวจีน เป็นต้น

ฉ. พาหนะอื่นๆ เช่น รถม้า เป็นพาหนะที่ให้บรรยากาศพิเศษแปลกไปกว่าการสัญจรรูปแบบอื่นของเมือง เช่น การใช้รถม้าที่จังหวัดลำปาง เป็นจุดดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวได้ดี จนกลายเป็นเอกลักษณ์พิเศษของเมืองไทย หรือรถสามล้อ ซึ่งเป็นพาหนะที่ยังคงใช้กันอยู่ทั่วไปในต่างจังหวัด เป็นเอกลักษณ์พิเศษของประเทศไทยอย่างหนึ่ง ซึ่งสมควรได้รับการอนุรักษ์ อีกทั้งเป็นพาหนะที่ไม่ก่อให้เกิดมลภาวะ ไม่ว่าจะป็นคว้นพิช หรือเสียงรบกวน เส้นทางควรมีความร่มเย็นเพราะเป็นการสัญจรไปอย่างช้า ๆ ได้เห็นบรรยากาศของเมืองคล้ายกันกับการสัญจรทางเท้า สำหรับรถลาก ถึงแม้ปัจจุบันเมืองไทยได้เลิกใช้ไปแล้ว แต่การจัดรถลากในบางส่วนของพื้นที่ และเป็นระยะทางสั้น ๆ ก็ยังเป็นสิ่งที่น่าสนใจสำหรับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะชาวต่างประเทศ ส่วนกระเช้าลอยฟ้า ใช้สำหรับการขึ้นจุดที่สูง หรือข้ามแม่น้ำลำคลองข้ามทะเลสาบ เช่น รถกระเช้าลอยฟ้าขึ้นภูเขารัง จังหวัดภูเก็ต เป็นต้น

2) ข้อพิจารณาในการปรับปรุง

ก. ขั้นตอนในการกำหนดเส้นทาง การพิจารณา กำหนดเส้นทางนักท่องเที่ยว ควรทำอย่างรอบคอบโดยการสำรวจและสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ประกอบกับแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การจัดเส้นทางนักท่องเที่ยว ควรเริ่มต้นจากการพิจารณาตำแหน่งของแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ภายในเมือง โดยจัดลำดับตาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความสำคัญ และความน่าสนใจ หลังจากนั้น จึงพิจารณาว่าสามารถเชื่อมต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่าง ๆ ด้วยวิธีใดบ้าง

ข. การจัดเส้นทางในลักษณะวงบรรจบ เส้นทางนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่จะจัดทำในลักษณะที่เป็นการสัญจรระบบวงบรรจบ เนื่องจาก ทำให้นักท่องเที่ยวได้พบเห็นสิ่งแปลกใหม่ และเกิดความเพลิดเพลินไปตลอดทาง โดยไม่จำเป็นต้องย้อนกลับเส้นทางเดิม ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความรู้สึกเบื่อหน่าย และเสียเวลา การใช้เส้นทางที่เป็นวงบรรจบมีข้อดีอีกประการหนึ่ง คือ สะดวกสำหรับนักท่องเที่ยวกลุ่มย่อยที่ต้องการทิ้งพาหนะของตนองไว้ยังจุดเริ่มต้น ช่วยให้สามารถกลับมายังจุดเดิมได้ง่าย

การจัดเส้นทางในลักษณะเป็นวงบรรจบนี้ อาจจัดให้มีการเดินทางใน 2 ลักษณะ ตัวอย่างเช่น เริ่มต้นด้วยการเดินเท้าไประยะหนึ่ง แล้วจึงเปลี่ยนเป็นการสัญจรโดยทางเรือในขากลับ ซึ่งนักท่องเที่ยวอาจเหนื่อยอ่อนแล้ว ก็จะเป็นการเที่ยวที่ได้พักผ่อนความเมื่อยล้าไปในตัว แต่ทั้งนี้เส้นทางนักท่องเที่ยว อาจจัดในลักษณะที่เป็นแบบทางเดียว โดยมีจุดเริ่มต้นและจุดปลายทางอยู่แยกกัน ซึ่งอาจมีความจำเป็นและเหมาะสมในบางกรณีที่แหล่งท่องเที่ยวกระจัดกระจายกันอยู่ตามแนวเส้นทางสัญจร เช่น แหล่งท่องเที่ยวอยู่ริมน้ำ เป็นต้น เส้นทางลักษณะนี้ ไม่มีปัญหาสำหรับการท่องเที่ยวแบบกลุ่ม เพราะยานพาหนะสามารถไปรอรับอยู่ที่จุดใดจุดหนึ่งได้

ภาพที่ 2.16 แสดงเส้นทางในลักษณะ

วงบรรจบ

ภาพที่ 2.17 แสดงเส้นทางในลักษณะวงบรรจบแต่ใช้

พาหนะหลากหลายรูปแบบในเส้นทางไปและกลับ

ค. การจัดเส้นทางให้มีความแตกต่างภายในเมือง

การกำหนดเส้นทาง อาจจัดทำขึ้นหลายเส้นทาง หรือหลายระบบภายในเมือง ๆ หนึ่ง เพื่อเสนอทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวที่มีเวลาในการพักผ่อนต่างกัน เช่น เส้นทางสำหรับรถยนต์ที่ใช้เวลาหรือเป็นเส้นทางสำหรับช่วงเวลาเย็น หรือช่วงกลางวัน สำหรับการท่องเที่ยวบริเวณย่านกิจกรรมกลางคืนเท่านั้น เป็นต้น นอกจากนี้ อาจจัดเส้นทางที่หลากหลายเส้นทาง เนื่องจากความแตกต่างจากความสนใจของนักท่องเที่ยว เช่น เส้นทางสำหรับผู้สนใจด้านศิลปวัฒนธรรม อาจนำนักท่องเที่ยวไปตาม วัด โบสถ์ โบราณสถานต่าง ๆ หรือเส้นทางสำหรับผู้ที่ต้องการชมวิถีชีวิตอันเอกละลานนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อาจพานักท่องเที่ยวไปตามแม่น้ำลำคลองเพื่อดูชีวิตความเป็นอยู่และสภาพบ้านเมือง เป็นต้น หรืออาจเป็นเส้นทางที่มีความหลากหลาย มีความน่าสนใจหลาย ๆ ด้านรวมกันสำหรับเมืองที่มีจุดเด่นในหลายด้าน

ภาพที่ 2.18 แสดงการจัดเส้นทางนักท่องเที่ยวให้มีความแตกต่างภาพที่ในระยะเวลา

การเดินทาง

ภาพที่ 2.19 แสดงเส้นทางนักท่องเที่ยวที่จุดสนใจหลากหลาย

ง. การให้ข้อมูลข่าวสารในเส้นทาง เส้นทาง

นักท่องเที่ยว จำเป็นต้องจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลให้กับนักท่องเที่ยวตลอดทางสัญญาณอย่างสม่ำเสมอ ด้วยระบบป้ายหรือด้วยวิธีอื่น ๆ เพื่อช่วยบอกทิศทางเกี่ยวกับระยะทาง เช่น การช่วยเหลือนักท่องเที่ยวในการกำหนดทิศทางของตนเองด้วย "ที่หมายตา" (Landmark) การสร้างให้เกิดความต่อเนื่องตลอดเส้นทาง หรือใช้วัสดุพืชพันธุ์ชนิดเดียวกันตลอดเส้นทาง เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จ. พิจารณาจัดประเภทของพาหนะตามสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศ เส้นทางนักท่องเที่ยว อาจจัดทำขึ้นโดยใช้พาหนะในการเดินทางแตกต่างกัน และเหมาะสมกับลักษณะเฉพาะของเมืองนั้น ๆ

ฉ. การปรับปรุงบริเวณจุดเริ่มต้นของเส้นทาง จุดเริ่มต้นของเส้นทางนักท่องเที่ยว มักเป็นจุดซึ่งอยู่ในย่านใจกลางเมือง หรือเป็นจุดที่เข้าถึงได้ง่าย และมีข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถใช้ในการตัดสินใจวางแผนการท่องเที่ยว มีสิ่งอำนวยความสะดวกไว้บริการ เช่น ที่จอดรถ บริเวณพักผ่อน อาจจัดให้มีเส้นทางนักท่องเที่ยวหลายเส้นทางด้วยพาหนะการเดินทางวิธีต่าง ๆ ดังนั้น จุดเริ่มต้นไม่จำเป็นต้องมีอยู่จุดเดียว แต่อาจกระจาย กันอยู่ก็ได้

ช. ความต่อเนื่องกับเส้นทางทัศนารายนอกเมือง เส้นทางนักท่องเที่ยวไม่ควรจำกัดอยู่เพียงภายในเมืองเท่านั้น แต่ควรพิจารณาถึงความต่อเนื่องกับเส้นทางภายนอกเมืองด้วย ซึ่งอาจเป็นเส้นทางเดียวกันหรือต่อเนื่องกันเป็นบางส่วนก็ได้

3. ถนน เป็นองค์ประกอบสำคัญของเมือง ทำหน้าที่เชื่อมโยงส่วนต่าง ๆ ของเมืองเข้าด้วยกัน และยังเป็นส่วนเชื่อมเมืองเข้ากับระบบสัญจรไปที่อื่นของประเทศอีกด้วย

1) ประเภทต่าง ๆ ของถนนในเมือง ถนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ

ก. ถนนสายประธาน (Highway) ได้แก่ ถนนเชื่อมระหว่างเมือง เป็นถนนสายใหญ่ซึ่งยานพาหนะสามารถแล่นด้วยความเร็วสูง มีความกว้างมากกว่าถนนประเภทอื่น

ข. ถนนสายหลัก (Primary Distributor) ได้แก่ ถนนหลักของเมือง ตัดผ่านพื้นที่ส่วนใหญ่ของตัวเมือง มีรถสัญจรไปมามากกว่าถนนสายอื่น มักเป็นถนนที่มีความสำคัญตั้งอยู่

ค. ถนนสายรอง (District Distributor) ได้แก่ ถนนที่แยกย่อยออกจากถนนสายหลักของเมือง มีการจราจรหนาแน่นรองจากถนนสายหลัก

ง. ถนนสายย่อย (Local Distributor) เป็นถนนที่แยกจากถนนสายรอง มีการสัญจรหนาแน่นปานกลางถึงเบาบาง

จ. ถนนทางเข้า (Access Road) ได้แก่ ถนนที่แยกเข้าสู่สถานที่ต่าง ๆ มีการสัญจรเบาบางกว่าถนนประเภทอื่น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ถนนสายหลัก สายรอง สายย่อย และทางเข้า เป็นส่วนของถนนที่อยู่ในเมือง ถนนที่มีความสำคัญมากกับทัศนภาพของเมืองส่วนรวม คือ ถนนสายหลัก และถนนสายรอง เนื่องจากถนนสองระดับนี้ เป็นส่วนเชื่อมโยงจุดสำคัญของเมือง ที่หมายต่ายานสำคัญในระดับเมือง ซึ่งคนส่วนใหญ่ต้องใช้และผ่านไปมาเป็นประจำ จึงเป็นถนนที่สื่อความหมายของตัวเมืองได้ดี ที่ผู้มาเยี่ยมเยียนควรประทับใจในทัศนภาพในแนวถนนเหล่านี้

2) ข้อพิจารณาในการปรับปรุง

ก. การส่งเสริมทัศนภาพของการเข้าสู่เมือง บริเวณที่

ถนนสายประธานเชื่อมต่อกับถนนสายหลักของเมือง ถือว่าเป็น "ส่วนเข้าถึง" ของตัวเมือง ซึ่งหากได้รับการส่งเสริมความสำคัญทางทัศนภาพบางประการให้ผู้กำลังเดินเข้าสู่ตัวเมือง ทำให้มีความกระตือรือร้น หรือตื่นเต้น ซึ่งสามารถรู้สึกได้ว่า เดินมาถึงจุดหมายปลายทางของเมืองแล้ว

การส่งเสริมทัศนภาพนี้ ทำได้หลายรูปแบบ ได้แก่ การใช้วัสดุพืชพันธุ์ที่แตกต่างกันในบริเวณเส้นทางที่ตัดผ่าน เช่น ป้ายแสดงทางเข้าหรือป้ายแสดงการต้อนรับ ควรทำให้เด่นชัดอ่านได้จากระยะไกล และมีรูปลักษณะเข้ากับภูมิประเทศ บางครั้งส่วนบริเวณเข้าถึงของเมือง อาจมีองค์ประกอบที่แสดงความเป็นเมืองชัดเจนอยู่แล้ว ซึ่งไม่จำเป็นต้องเน้นเรื่องนี้มากนัก เพียงจัดทำภาพมุมมองให้ดูเรียบร้อยงดงาม ก็จะสามารถสร้างความประทับใจได้ในทำนองเดียวกัน

ข. มิขนาดของถนนที่เหมาะสมกับปริมาณการสัญจร

ถนนควรมีความกว้างเพียงพอที่ยานพาหนะสามารถสัญจรได้โดยไม่ติดขัด มีจำนวนช่องทางวิ่งมากพอจะบรรจุปริมาณยานพาหนะที่ต้องการได้ในช่วงถนนนั้น ๆ

ค. คำนึงถึงความสะดวกและความปลอดภัย ได้แก่

ความสะดวกในระยะเลี้ยว มีป้ายบอกทิศทางชัดเจนและวางตำแหน่งที่เหมาะสม ไม่ล้นบนในเรื่องทางแยกและทิศทาง แบ่งช่องทางวิ่งที่ชัดเจน และมีไฟแสงสว่าง

ง. ความสวยงามในแนวถนน การวางเส้นทางเป็นแนว

ตรงยาวต่อเนื่องกันมากเกินไปทำให้ทัศนียภาพไม่น่าสนใจ ควรมีขอบทางที่ชัดเจนเป็นระเบียบ ผิวจราจรมีความราบเรียบสม่ำเสมอ

จ. ความสวยงามของภาพที่มองเห็นจากถนน ได้แก่

ทางเท้าสะอาดเป็นระเบียบ อาคารมีลักษณะกลมกลืน ทั้งนี้ มิได้หมายความว่าทุกอาคารในแนวถนนจะต้องมีรูปแบบเดียวกันหมด แต่หมายความว่ารูปแบบอาคารสวยงามในภาพรวม บางเมืองมีกฎระเบียบควบคุมการใช้สีของอาคาร กฎควบคุมขนาดป้าย ทั้งนี้เพื่อผลทางด้านความเป็นระเบียบ ต้นไม้แนวถนนควรได้รับการดูแลเอาใจใส่ตัดแต่งให้อยู่ในสภาพดีอยู่เสมอ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. ทางเดินเท้า (Pedestrian Way) ทางเดินเท้า มีหน้าที่หลัก เช่นเดียวกับถนน คือ รองรับการสัญจร และมีความสำคัญทัดเทียมกับถนน ทางเท้าอาจเป็น ทางเดินที่ขนานไปกับแนวถนน หรืออาจแยกต่างหากจากแนวถนนก็ได้

1) ประเภทของทางเดินเท้า

ก. ทางเท้าขนานไปกับแนวถนน ได้แก่ ทางเท้าที่ ขนานอยู่สองข้างของแนวถนนในเมือง และเป็นทางเท้าที่มักมีการสัญจรหนาแน่นถ้าหากเป็นทาง เท้าในถนนสายหลักและถนนสายรอง

ข. ทางเท้าชนิดที่เป็นทางลัด ได้แก่ ทางเท้าที่มักเป็น ที่รู้จักกันเฉพาะกลุ่ม ลัดไปตามชอยหรือด้านหลังอาคาร หรือริมแม่น้ำ อันที่จริงแล้ว ทางลัดเหล่านี้ อาจได้รับการส่งเสริมให้อยู่ในระบบทางเท้าของเมือง โดยปรับปรุงสภาพแวดล้อมสองข้างทางก็จะ สามารถเพิ่มความคล่องตัวให้กับระบบการสัญจรของเมือง

ค. ทางเท้าระหว่างอาคารพาณิชย์ หรือย่านทางเดิน เท้า (Pedestrian Mall) คือ บริเวณที่คนสามารถเดินติดต่อกันได้ทั้งบริเวณ โดยไม่มีการสัญจร ของยานพาหนะอื่นเข้าไปยุ่งเกี่ยว ซึ่งเป็นสิ่งที่มีในเกือบทุกเมืองของยุโรป และบางเมืองของ สหรัฐอเมริกา บริเวณดังกล่าวมักเป็นย่านพาณิชย์ และมีบรรยากาศในเชิงนันทนาการด้วย หรือ อาจใช้เป็นทางลัด จากการเดินตามแนวถนนในเมืองได้ด้วย

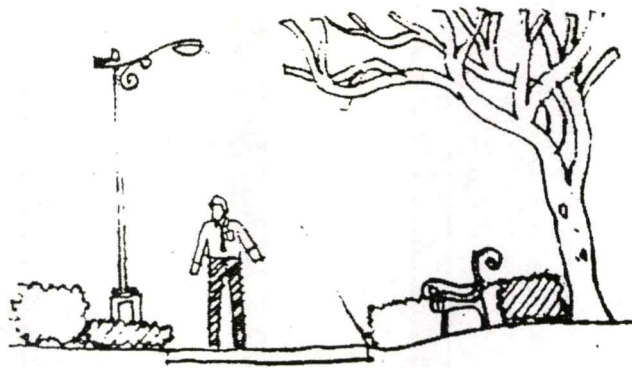
ง. ทางเท้าชั่วคราว ได้แก่ การปิดถนนบางสายในวัน พิเศษเพื่อใช้เป็นทางเท้า หรือเพื่อกิจกรรมนันทนาการ

2) ข้อพิจารณาในการปรับปรุง

ก. ความต่อเนื่องกันของทางเดินเท้า โครงข่ายทางเดิน เท้า ต้องมีความสมบูรณ์ต่อเนื่อง ชัดเจน และสามารถทำให้คนไปถึงจุดหมายได้โดยไม่มีอุปสรรค กีดขวาง ไม่มีการเปลี่ยนระดับโดยไม่จำเป็น

ข. ความปลอดภัย ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยในการ สัญจรจากกระบวนการสัญจรอื่น ซึ่งเป็นความปลอดภัยในแง่ของสวัสดิภาพในการเดินเท้า การ แบ่งแยกระบบการสัญจร เช่น ทางรถจักรยาน ออกจากทางเดินเท้าให้ชัดเจน จะทำให้การจราจร ทุกระบบมีความคล่องตัว และปลอดภัยสูง ต้องมีระบบควบคุมหรือการจัดวิธีป้องกัน ไฟฟ้าแสง สว่างจะเป็นส่วนช่วยเพิ่มสวัสดิภาพแก่คนเดินเท้าด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.20 แสดงการจัดเส้นทางนักท่องเที่ยวให้มีความแตกต่างในระยะเวลา
การเดินทาง

ค. ความกว้างของทางเท้าเพียงพอกับปริมาณผู้
สัญจร ขนาดทางเท้าขึ้นอยู่กับปริมาณผู้สัญจรในเส้นทางนั้น โดยปกติเกณฑ์มาตรฐานสากลระบุว่า ทางเดินเท้าในบริเวณย่านการค้าและย่านธุรกิจ ซึ่งมีคนสัญจรไปมาหนาแน่น ควรมีความกว้างอย่างน้อยที่สุด 3.00 เมตร และทางเท้าในบริเวณอื่นรองลงมาประมาณ 2.00 เมตร ซึ่งความกว้างนี้หมายถึง การใช้เพื่อการสัญจร

อันที่จริงแล้ว ตามแนวความคิดของเมืองรุ่นใหม่ ทางเท้าในย่านทางเดินหลักของเมือง ควร
มีบรรยากาศช่วยผ่อนคลายความเครียด และทำให้เมืองสวยงาม โดยจัดสภาพแวดล้อมบริเวณนั้น
ให้มีความร่มรื่นงดงาม

ภาพที่ 2.21 แสดงการจัดเส้นทางเท้าที่มีความกว้างพอ การเพิ่มกิจกรรมอื่น ๆ ที่ไม่กีดขวาง
การสัญจรเป็นการเพิ่มชีวิตชีวาให้กับทางเท้า

2.3.2.4 ทิวทัศน์และที่หมายตา

ทิวทัศน์ หมายถึง บริเวณที่มีความสวยงามที่เป็นพิเศษ อันเนื่องมาจากสภาพภูมิ

ประเทศที่สวยงาม มีความแตกต่างกันไปตามสภาพโดยทั่วไป หรือเกิดความพิเศษทางธรณีวิทยา
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เช่น บริเวณชายทะเล พุงหญ้า เมื่อกล่าวถึงทิวทัศน์ หมายถึง การมองเห็นบริเวณที่พิเศษ ซึ่งเกิดจากธรรมชาติมากกว่าสิ่งมนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ ทิวทัศน์ในเมืองของแต่ละจังหวัด

ที่หมายตา หมายถึง บริเวณที่มีความเป็นพิเศษ อันเนื่องมาจากอาคาร หรือสิ่งปลูกสร้างที่มีความเป็นพิเศษโดยเฉพาะ หรือมีความเป็นเอกลักษณ์ทางด้านสถาปัตยกรรม และประติมากรรม หรือสิ่งปลูกสร้างที่มีจุดเด่นในเรื่องความสูง เช่น บริเวณสวนหลวง

1. ความสำคัญของทิวทัศน์และที่หมายตา มีส่วนสำคัญในการปรับปรุงการท่องเที่ยว กล่าวคือ

ก. ตัวแหล่งท่องเที่ยวเอง สามารถมองเห็นได้ชัดเจนจากการที่คนไปเที่ยวทะเล สาเหตุเพราะมีทิวทัศน์ที่สวยงามเป็นพิเศษ หรือเมืองริมฝั่งแม่น้ำ ทะเลสาบ จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำหรับผู้คนที่ไปพักผ่อนหย่อนใจเช่นเดียวกัน หรือเมืองที่เป็นที่ตั้งของโบราณสถาน ซึ่งเป็นแหล่งดึงดูดนักท่องเที่ยวให้ไปเยี่ยมชม และศึกษาหาความรู้ เป็นต้น

ข. เป็นสิ่งที่ช่วยกำหนดทิศทาง ทั้งของชาวเมืองเองและนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวต่างถิ่นที่ไม่คุ้นเคยกับสภาพเมืองนั้น ซึ่งยากแก่การจดจำตำแหน่งหรือทิศทาง ยิ่งเมืองที่มีขนาดใหญ่ขึ้น หรือย่านที่มีความกว้าง ก็ยิ่งจำเป็นต้องจัดทำสิ่งหมายตาขึ้นเป็นระยะ เพื่อช่วยให้นักท่องเที่ยวเข้าใจเมืองหรือย่านนั้นได้ง่าย เกิดความรู้สึกละดวกและปลอดภัย

ภาพที่ 2.22 แสดงมุมมองที่เปลี่ยนไปตามแนวถนน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ข้อพิจารณาในการปรับปรุง

ก. การนำนักท่องเที่ยวไปยังจุดที่มีทิวทัศน์พิเศษ

ข. การส่งเสริมทิวทัศน์ให้มีคุณค่ามากขึ้น

- 1) พยายามมิให้มีสิ่งก่อสร้างอาคารมาปิดบังทิวทัศน์หรือที่หมายตา
- 2) เสริมให้ทิวทัศน์หรือที่หมายตาเห็นได้เด่นชัดและน่าสนใจมากขึ้นเช่น
 - การเพิ่มฉากหลัง
 - การเน้นกรอบของภาพ
 - การช่วยนำสายตาไปสู่จุดที่น่าสนใจ

2.3.2.5 ภูมิทัศน์เมืองอื่น ๆ

1. อาคารสาธารณะ

การปลูกสร้างสถาปัตยกรรมและสิ่งปลูกสร้างอื่น ๆ มีข้อคำนึงถึง 2 ประการ คือ รูปแบบและการกำหนดที่ตั้ง ส่วนความสวยงามนั้นควรคำนึงถึงประโยชน์ใช้สอยเป็นหลัก สถาปัตยกรรมเพื่อการบริการแก่นักท่องเที่ยว เช่น ศาลาที่พัก ห้องน้ำ ห้องส้วม เป็นต้น สิ่งอำนวยความสะดวกที่กล่าวมาแล้วไม่จำเป็นว่าทุกแหล่งท่องเที่ยวจะต้องมีครบ แต่ต้องพิจารณาโดยดูจาก

ก. สิ่งบริการของเมืองหรือของชุมชน

- ตั้งอยู่ในย่านกลางชุมชนเมือง ถ้ามีร้านอาหารเพียงพอ ก็ไม่จำเป็นจัดบริการขึ้นซ้ำอีก

- แหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ห่างไกลออกไป จำเป็นต้องมีร้านอาหาร ร้านขายของ ห้องน้ำ ศาลาที่พัก เป็นต้น

ข. ระยะทางและระยะเวลาของเส้นทางนักท่องเที่ยว อาจมีสิ่งอำนวยความสะดวกเพียง 1-2 แห่งก็เพียงพอ โดยไม่จำเป็นต้องจัดขึ้นในทุกแหล่งท่องเที่ยวก็ได้

ค. จำนวนนักท่องเที่ยว ประกอบด้วยนักท่องเที่ยวทั้งที่เป็นกลุ่มและเดี่ยว ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยกำหนดจำนวนของร้านขายอาหาร ห้องน้ำ ว่าต้องการมากน้อยเพียงใด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. ข้อพิจารณาในเรื่องรูปแบบของอาคาร

ก. คำนึงถึงรูปแบบสถาปัตยกรรมท้องถิ่นข้างเคียง เพื่อให้เกิดความกลมกลืนต่อเนื่องกัน และสะท้อนให้เห็นรูปแบบของวิถีชีวิต ความเป็นอยู่และเอกลักษณ์ของพื้นที่

ภาพที่ 2.23 แสดงรูปแบบสถาปัตยกรรมที่กลมกลืนกับสถาปัตยกรรมท้องถิ่น

ข. คำนึงถึงสภาพอากาศของท้องถิ่น

- การยื่นชายคาของอาคาร
- พยายามหันอาคารให้มีช่องเปิดทางด้านทิศเหนือและใต้

เพื่อรับลมธรรมชาติ

ค. ปรับปรุงอาคารเดิมนำมาใช้งาน แต่ในการปรับปรุงจะต้องอ้างอิงจากรูปแบบอาคาร และรูปแบบของการตกแต่งภายในของเดิมให้มากที่สุด

3. ข้อพิจารณาในการเลือกที่ตั้งอาคาร

ก. สภาพทางกายภาพของพื้นที่ โดยพิจารณาจาก

- ความลาดชันที่พอเหมาะ สำหรับการปลูกสร้างอาคารไม่ควรเกิน 15 % ถ้าลาดชันมากกว่านี้ อาจทำให้การก่อสร้างยุ่งยากมากขึ้น และราคาสูงขึ้น ถ้าจำเป็นต้องวางอาคารบนพื้นที่ลาดชัน หรือพยายามให้เกิดการปรับพื้นที่โดยการตัดดินหรือถมที่น้อยที่สุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- พิจารณาตำแหน่งต้นไม้ และกลุ่มต้นไม้ที่มีอยู่เดิม โดยเฉพาะต้นไม้ขนาดใหญ่ที่มีอายุยืนยาว มีขนาดใหญ่ หรือต้นไม้ที่หาได้ยาก เจริญเติบโตช้า ควรเก็บรักษาเอาไว้ และเลื่อนตำแหน่งของอาคาร ไปยังบริเวณที่เปิดโล่ง

- พิจารณาเส้นทางระบายน้ำตามธรรมชาติ ควรหลีกเลี่ยงการวางอาคารขวางทิศทางการไหลของน้ำ โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีสภาพภูมิประเทศสูงต่ำ ซึ่งบางครั้งทางน้ำจะเกิดขึ้นเฉพาะภายหลังฝนตกเท่านั้น

- พิจารณามุมมองของทิวทัศน์ทั้งที่ดีและไม่ดี คือ พยายามให้นักท่องเที่ยวสามารถมองเห็นมุมมองที่ดีจากอาคารได้

ข. ควรพิจารณาการใช้งานบริเวณโดยรอบ ว่าทิศทางของนักท่องเที่ยวมาจากทิศทางใดบ้าง

ค. ควรพิจารณาการวางกลุ่มอาคาร เพื่อให้ประโยชน์จากร่มเงา ควรวางกลุ่มอาคารทางด้านทิศใต้หรือทางทิศตะวันตก เพื่อได้ประโยชน์จากร่มเงาของอาคาร

ง. พิจารณาระยะถอยร่นของอาคาร อาคารควรวางให้มีระยะถอยห่างจากถนน ที่จอดรถ และทางเท้าพอสมควร

จ. พิจารณาด้านการขยายตัวในอนาคต ควรคำนึงถึงการขยายตัวในอนาคตไว้ด้วย

ฉ. พิจารณาตำแหน่งโบราณสถาน การวางตำแหน่งอาคารต้องระมัดระวังมิให้รบกวนโบราณสถาน

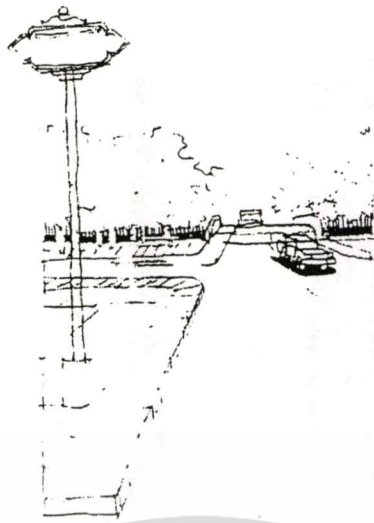
2.3.2.6 สิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบบริเวณ

ควรพิจารณาให้อยู่ในลักษณะเดียวกับสถาปัตยกรรม นั่นคือ การคำนึงถึงรูปแบบและการกำหนดตำแหน่ง

1. ข้อพิจารณาในเรื่องรูปแบบของสิ่งปลูกสร้าง และสิ่งประกอบบริเวณ

ก. คำนึงถึงรูปแบบเดิมของท้องถิ่น โดยนำเอารูปแบบของสิ่งก่อสร้างที่มีอยู่เดิมมาเป็นแนวทาง ทั้งนี้ เพราะสิ่งประกอบบริเวณดังกล่าวจะเป็นเสมือนการตกแต่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.24 แสดงการออกแบบสิ่งประกอบพื้นที่ ควรใช้รูปแบบสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบ

ข. คำนึงถึงความกลมกลืนของส่วนประกอบพื้นที่ทั้งหมด ควรมีความกลมกลืน และให้คล้ายคลึงกันในขนาด สัดส่วน วัสดุที่ใช้ รวมทั้งสีสันทที่เกิดขึ้น

ภาพที่ 2.25 แสดงการใช้วัสดุท้องถิ่น ซึ่งมีความสะดวกในการจัดหา และยังให้ลักษณะที่เอกลักษณ์เฉพาะถิ่นอีกด้วย

ค. ควรคำนึงถึงการใช้งานกลางแจ้ง ต้องคำนึงถึงเป็นพิเศษในเรื่องความทนทานต่อสภาพดินฟ้าอากาศ

ง. คำนึงถึงการใช้งานของคนจำนวนมาก ซึ่งมีผู้มาใช้สอยจำนวนมากและมีความระมัดระวังในการใช้งานที่แตกต่างกัน

จ. คำนึงถึงรูปแบบที่ไม่โดดเด่น ควรเป็นสิ่งที่ตอบสนองต่อการ

ใช้งานให้ดีที่สุด ซึ่งช่วยให้นักท่องเที่ยวจดจำทิศทางและตำแหน่งของตนเองได้ง่ายขึ้น เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับภารกิจการศึกษาค้นคว้าเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จ. บางโอกาสอาจมีการใช้งานได้หลายประเภท สิ่งก่อสร้างมิใช่เป็นการออกแบบเพื่อสนองต่อการใช้งานอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงเดียว แต่ควรตอบสนองการใช้งานได้หลากหลาย เช่น งานปั้นนอกจากเพื่อความงามแล้วยังอาจเพิ่มน้ำพุ เพื่อใช้ลดความร้อนได้ด้วย

2. ข้อพิจารณาในเรื่องตำแหน่งของสิ่งปลูกสร้าง และส่วนประกอบพื้นที่

ก. คำนึงถึงการใช้งาน เพื่อสนองต่อประโยชน์สูงสุดในการใช้งาน จำเป็นต้องคำนึงถึง

- แนวทางการสัญจรของรถยนต์และคนเดินเท้า
- ตำแหน่งของอาคารข้างเคียงที่มีอยู่ในบริเวณนั้น
- ตำแหน่งกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ที่จอดรถ ลานเอนกประสงค์
- มุมมองที่เกิดขึ้นจากการวางตำแหน่งสิ่งก่อสร้างลงไป
- ความสัมพันธ์กับสิ่งประกอบบริเวณอื่น ๆ

ข. คำนึงถึงมุมมอง การคำนึงถึงผลกระทบทางด้านมุมมองที่เกิดขึ้นจากการจัดวางสิ่งประกอบบริเวณ

2.3.2.7 ป้ายโฆษณา

ป้ายโฆษณามีการแข่งขันกันทั้งในด้าน ขนาด สี สัน ถ้อยคำ และรูปภาพ สร้างปัญหาด้านสุนทรียภาพเสื่อมโทรมของเมืองเป็นอย่างมาก

1. ปัญหาของป้ายโฆษณาในภูมิทัศน์เมือง

- ก. สร้างความอูจาดทางสายตา
- ข. เป็นตัวปิดบังทิวทัศน์ในจุดสำคัญของเมือง
- ค. ก่อให้เกิดอันตราย หรืออุบัติเหตุจากการโค่นล้ม หรือร่วงหล่น

จากลมพายุ

ง. ปิดบังการระบายอากาศของอาคาร

2. การจำแนกป้ายโฆษณา

- ก. ป้ายโฆษณาผลิตภัณฑ์ สินค้าโครงการใหญ่ แสดงป้ายถาวร
- ข. ป้ายโฆษณาภาพยนตร์
- ค. ป้ายโฆษณาชั่วคราว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ง. ป้ายประกาศหรือป้ายเชิญชวน

จ. ป้ายชั่วคราวอื่น ๆ

3. ลักษณะตำแหน่งที่ตั้งของป้ายโฆษณา

ก. ป้ายบนหลังคาอาคาร หรือโครงสร้างต่าง ๆ

ข. ป้ายบนกันสาดอาคาร

ค. ป้ายที่มีโครงสร้างบนพื้นดิน

ง. ป้ายชั่วคราวตามรั้ว และกำแพง หรือผนังอาคาร

จ. ป้ายโฆษณาตามป้ายรถประจำทาง

ฉ. ป้ายโฆษณาเคลื่อนที่

4. ข้อคิดเกี่ยวกับการโฆษณากับสิ่งแวดล้อม

ป้ายโฆษณาไม่ได้สร้างที่เดือดร้อนแก่สาธารณชนมากนัก เนื่องจากคนส่วนใหญ่อาจไม่ฟังวิทยุ แต่ทางด้านสิ่งแวดล้อม เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงได้ยากมาก ดังนั้นการติดป้ายโฆษณาในสิ่งแวดล้อม เปรียบเสมือนระบบอบเผ็ดกิจการที่บังคับและฝ่าฝืนใจประชาชนอย่างถูกต้องตามกฎหมาย

5. แนวทางการแก้ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ก. กำหนดย่าน

ข. ปรับปรุงอัตราภาษีป้ายให้เหมาะสมในแต่ละย่าน

ค. กำหนดรูปแบบและลักษณะการติดตั้งป้าย

ง. ตรวจสอบและกำจัดการติดตั้งป้ายที่ไม่ได้รับอนุญาต

2.3.2.8 สาธารณูปโภค

1. ระบบไฟฟ้าในบ้านเมืองจะมีสองระบบ คือ ระบบไฟแรงสูง และระบบไฟแรงต่ำ

2. สายไฟเป็นสิ่งที่รบกวนสิ่งแวดล้อมมากที่สุดของระบบแปลงไฟ

3. หม้อแปลงไฟฟ้ามีตั้งแต่หม้อขนาดเล็กชนิดแขวนติดตั้งกับเสาไปจนถึงหม้อแปลงไฟฟ้าขนาดใหญ่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.3 รายละเอียดองค์ประกอบภูมิทัศน์เมือง

2.3.3.1 ทางสัญจรและที่จอดรถ

1. ถนน

ในการออกแบบถนนต้องคำนึงหลัก 2 ประการ คือ ความสวยงามและขนาดมาตรฐานต่าง ๆ ตามที่วิศวกรกำหนดไว้ ขนาดมาตรฐานเหล่านี้ วิศวกรกำหนดขึ้นโดยคำนึงถึงความสะดวก และความปลอดภัยของผู้ใช้เป็นหลัก ส่วนในเรื่องแนวทางพัฒนาถนนให้เกิดความสวยงามนั้น ได้กล่าวถึงเอาไว้แล้วในบทที่ 6 ในบทนี้จะกล่าวถึงมาตรฐานต่าง ๆ ที่จำเป็นในการออกแบบถนน

1) องค์ประกอบของถนน มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้ คือ

ก. ความกว้างของถนน ถนนในเมืองส่วนใหญ่มีการระบุขนาดที่เหมาะสมเอาไว้ ในพระราชกฤษฎีกาเบกษาของเมืองต่าง ๆ ซึ่งกำหนดโดยสำนักผังเมืองว่า เมืองนั้น ๆ ควรมียถนนในระดับต่าง ๆ และมีความกว้างจำนวนเท่าใด มีรูปตัดของถนนเป็นอย่างไร โดยศึกษาจากขนาดของเมือง และปริมาณการจราจรของเมืองในอนาคต ซึ่งระบุความกว้างของถนนโดยรวมมาจากปัญหาหลัก 3 ประการ คือ

- มีช่องทางวิ่งที่ช่องทาง ซึ่งขึ้นอยู่กับปริมาณที่จะสัญจรในถนนสายนั้น ๆ

- ใช้ขนาดช่องทางวิ่งเท่าไร โดยขึ้นอยู่กับขนาดและความเร็วของยานพาหนะในถนนสายนั้น ๆ ช่องทางวิ่งสำหรับยานพาหนะภายในเมือง มีขนาดตั้งแต่ 2.50-3.60 เมตร ความเร็วของรถยิ่งมาก ความกว้างของช่องทางต้องกว้างขึ้นตามด้วย

- ยอมให้มีช่องจอดข้างทางหรือไม่ ขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้วางแผน โดยปกติแล้วในถนนที่มีการจราจรผ่านไปมาตลอดเวลาทุก ๆ 2-3 นาที การจอดข้างทางจะเป็นการกีดขวางการเคลื่อนไหลของการจราจร ทำให้การจราจรเกิดการติดขัด จึงไม่ควรให้มีช่องทางจอดสำหรับถนนสายนั้น

อย่างไรก็ตามโดยทั่วไปแล้ว ถนนมีความกว้างของส่วนต่าง ๆ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2.1 ตารางแสดงองค์ประกอบถนนแบบต่างๆ

องค์ประกอบถนน	ถนนสายประธาน	ถนนสายหลัก	ถนนสายรอง	ถนนสายย่อย
ขนาดความเร็ว	65-95	50	30-50	30 (กม/ชม)
จำนวนช่องทางวิ่ง (Lanes)	4 ขึ้นไป	4-6	2-4	2
ความกว้างของช่องทางวิ่ง (เมตร)	3.6	3.0	2.4-3.0	2.4
ความกว้างของช่องจอด รถข้างไหล่ทาง(เมตร)	3.6	3.0	3.0	2.4

นอกจากนั้นแล้วในบริเวณที่จะต้องเลี้ยวโค้ง รัศมีวงเลี้ยวต้องเป็นรัศมีที่มีความกว้างเพียงพอที่จะให้ความปลอดภัยในการเลี้ยวได้ โดยทั่วไป รัศมีวงเลี้ยวนี้อยู่ในช่วงระยะ 5.00-7.00 เมตร ตามแต่ชนิดของยวดยานที่สัญจรไปมาบนถนนดังกล่าว ถนนที่มีการสัญจรของรถขนาดใหญ่ รัศมีวงเลี้ยวจะต้องกว้างมากขึ้นตามไปด้วย

ข. ระยะเว้นว่างเพื่อความปลอดภัย เพื่อความสะดวกและความปลอดภัยของการสัญจร จุดวิกฤตต่าง ๆ บนเส้นทาง เช่น จุดตัดข้ามของเส้นทางการสัญจรทั้งที่เป็นชนิดเดียวกัน และที่ต่างชนิดกัน รวมทั้งจุดทางแยกต่าง ๆ หรือจุดที่อาจเกิดอันตรายขึ้นได้ จุดเหล่านี้จำเป็นต้องมีระยะเว้นว่างเพื่อความปลอดภัยให้ผู้ขับขี่ได้ทราบล่วงหน้าก่อนที่จะถึงจุดดังกล่าว เพื่อให้ผู้ขับขี่จะได้มีการเตรียมตัวรับสถานการณ์นั้น ๆ ได้

ภายในระยะเว้นว่างนี้ ต้องมีการติดตั้งป้ายเตือน ป้ายบอกทิศทางต่าง ๆ รวมทั้งไฟจราจร เพื่อเป็นการบอกผู้ขับขี่ให้ทราบถึงสถานการณ์ล่วงหน้า ดังนั้น ป้ายหรือสัญญาณเหล่านี้ ควรจะมองเห็นได้อย่างชัดเจน ปราศจากสิ่งใด ๆ มาปิดบัง

ส่วนในบริเวณทางแยกที่ไม่มีสัญญาณไฟจราจร ผู้ขับขี่ในแต่ละเส้นทางควรมองเห็นรถที่กำลังสัญจรมาในอีกทิศทางหนึ่งได้ในระยะหนึ่ง ๆ เพื่อความปลอดภัยในการผ่านทางแยกและการเลี้ยว อีกทั้งบริเวณที่ไม่มีอะไรบังการมองเห็น ของผู้ขับขี่ยวดยาน ระยะเว้นว่างนี้มีตัวแปรที่สำคัญ คือ ความเร็วของรถที่สัญจรมา และความสิ้นของพื้นถนนแผ่นภูมิข้างล่าง แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ของความเร็วรถ (ตัวเลขด้านบน) กับระยะเว้นว่างเพื่อความปลอดภัย (ตัวเลขด้านล่าง) ซึ่งเป็นระยะเว้นว่างตามมาตรฐานที่กำหนดไว้สำหรับถนนที่มีพื้นผิวปกติ แต่ถ้าหากว่าเป็นผิวที่มีความสิ้นมาก ก็จำเป็นจะต้องเว้นระยะห่างออกอีก

ค. เกาะกลางถนน ในถนนที่มีขนาดกว้าง มีช่องทางวิ่งข้างละ 3 ช่องทางขึ้นไป ต้องมีเกาะกลางถนนเพื่อช่วยป้องกันความสับสนของผู้สัญจรไปมา และ

เป็นจุดพักสำหรับการข้ามถนน นอกจากนี้ ผลพลอยได้ของเกาะกลางถนนนี้ คือ เป็นการตกแต่งให้ถนนดูสวยงามขึ้น ซึ่งกระทำได้หลายวิธีตั้งแต่วิธีที่ง่ายที่สุด คือ เป็นเกาะที่เป็นคอนกรีตธรรมดา และมีรั้วกันแบ่งเส้นทางสัญจร ไปจนถึงการนำเอาวัสดุพืชพันธุ์ทั้งไม้ยืนต้น ไม้พุ่ม หรือหญ้านำมาปลูกตกแต่งเกาะกลางถนน เป็นต้น ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับข้อจำกัด ดังนี้คือ

- ขนาดของเกาะกลางถนน โดยทั่วไปไม่มีการกำหนดขนาดของเกาะกลางถนนที่เป็นมาตรฐานเอาไว้ เนื่องจากขนาดของเกาะกลางถนนจะแปรไปตามขนาดของถนน นอกจากนี้ ยังมีโอกาสที่จะถูกลดขนาดของถนน เพื่อรองรับการขยายตัวของผิวจราจร อย่างไรก็ตาม เกาะกลางถนนไม่ควรให้มีขนาดใหญ่โตจนเกินไป ขนาดของเกาะกลางถนนที่ใหญ่มากนอกจากจะเป็นการสิ้นเปลืองแล้ว มักมีผู้ใช้เกาะกลางเพื่อเป็นที่พักผ่อน ซึ่งค่อนข้างอันตราย และสร้างความสับสนให้กับผู้ขับขี่รถยนต์

- การวางแผนขยายพื้นผิวจราจร ในบางครั้งเกาะกลางถนนเป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งที่ถูกกำหนดขึ้นมาเพื่อรองรับการขยายตัวของถนนในอนาคต จึงอาจมีการลดขนาดของเกาะกลางลง หรือยกเลิกเกาะไว้เพียงการตีเส้นแบ่งถนนแทนก็ได้ ดังนั้น การตกแต่งเกาะกลางถนน ควรทำให้เรียบง่าย เพื่อความสะดวกในการรีดถนนในภายหลัง

- ความปลอดภัยของการจราจร ในบริเวณที่เป็นจุดตัด จุดทางแยก การตกแต่งเกาะกลางถนนต้องไม่ปิดบังหรือรบกวนการสัญจร ซึ่งอาจจะทำให้เกิดอันตรายได้

- ความสามารถในการดูแลรักษา นับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการตกแต่งเกาะกลางถนน ในพื้นที่ที่ดูแลรักษาได้ไม่ทั่วถึง การตกแต่งเกาะกลางอาจก่อให้เกิดปัญหาขึ้นมาได้ เนื่องจากพันธุ์ไม้ต่าง ๆ ต้องการการดูแลรักษา รวมทั้งการตัดแต่ง ดังนั้น ในบริเวณที่ไม่สามารถจะดูแลรักษาได้อย่างทั่วถึง อาจต้องพิจารณาการตกแต่งด้วยวิธีอื่น

บนถนนขนาดเล็ก เช่น ถนนที่มีช่องทางวิ่งข้างละ 1-2 ช่องทาง ไม่ควรมีเกาะกลางถนน เนื่องจากจะทำให้ถนนดูคับแคบ และเพิ่มความรกตาให้กับภูมิทัศน์ การเพิ่มขนาดทางเท้าและปลูกต้นไม้ตกแต่งบนทางเท้า จะให้ผลทางคุณภาพที่ดีกว่า

ง. วงเวียน บริเวณวงเวียนเป็นส่วนประกอบอย่างหนึ่งของถนนที่เป็นที่นิยมมากในสมัยหนึ่ง และในปัจจุบัน จะพบเห็นวงเวียนที่มีมาแต่เดิม ในหลายที่ของเมืองในประเทศไทย บริเวณวงเวียนมักเป็นที่หมายตา (Landmark) ของเมือง เช่น หอนาฬิกา น้ำพุ รูป ประติมากรรม นับเป็นองค์ประกอบภูมิทัศน์ที่สำคัญอย่างหนึ่งซึ่งควรได้รับความสนใจ ขนาดของวงเวียนโดยทั่วไปถูกกำหนดขึ้นตามการออกแบบ ความแตกต่างลักษณะของวงเวียนมีตั้งแต่ขนาดค่อนข้างเล็ก เพื่อช่วยในการแจกจ่ายการสัญจร ไปจนถึงขนาดใหญ่ ที่เป็นสวนหย่อมอนุสาวรีย์ เพื่อให้คนเข้ามาใช้ประโยชน์ได้ อย่างไรก็ตาม ขนาดของวงเวียนที่เล็กที่สุด ไม่ควรมี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เส้นผ่าศูนย์กลางที่ต่ำกว่า 14.00 เมตร เพราะจะทำให้การเลี้ยวตามโค้งวงเวียนไม่สะดวกเท่าที่ควร บริเวณรอบ ๆ วงเวียนนับเป็นส่วนที่ประกอบสำคัญของภูมิทัศน์ด้วย ควรมีการควบคุมระเบียบ และรูปแบบให้สนับสนุนสิ่งที่อยู่ในวงเวียนนั้น ๆ สัดส่วนในวงเวียนก็เป็นสิ่งสำคัญมาก วงเวียนที่มีสิ่งปลูกสร้างในวงเวียน ไม่ควรมีความสูงใหญ่เป็นกลุ่มก้อน ทำให้ดูหนักแน่น ขนาดของวงเวียน บางครั้งเพียงปลูกดอกไม้สีสดงดงามก็อาจเป็นสิ่งดึงดูดใจได้เพียงพอแล้ว

จ. ขอบคัน (Curb) ขอบคันเป็นส่วนประกอบที่สำคัญ อย่างหนึ่งสำหรับถนนภายในเมือง หน้าที่หลักของขอบคัน คือ เป็นสิ่งควบคุมการระบายน้ำของ ถนนและเป็นตัวแบ่งแนวถนน ขอบคันมี 2 ประเภท คือ ขอบคันชนิดพาหนะขึ้นไม่ได้ และขอบคัน ชนิดที่พาหนะขึ้นบนทางเท้าได้ ขอบคันควรสูงกว่า 10 ซม. เพื่อให้ควบคุมการระบายน้ำได้ดี และมองเห็นได้ชัดเจนแต่ไม่ควรสูงเกิน 20 ซม. เนื่องจากอาจเป็นอุปสรรคต่อการจอดรถในแนวถนน และทำให้ประตูดเสียหายได้ ขนาดที่เหมาะสมสำหรับขอบคันชนิดที่พาหนะขึ้นไม่ได้ คือ 15 ซม. และควรมีความเหมาะสมในการก้าวขึ้นลงของคนเดินเท้าด้วย

ฉ. พื้นผิวถนน สิ่งสำคัญของพื้นผิวถนนที่ต้องคำนึงถึง คือ ชนิดของพื้นผิวถนน โดยทั่วไปแล้วถนนในเมือง พื้นผิวจะทำด้วยวัสดุที่ทนทานต่อการใช้งาน เช่น ผิวลาดยาง หรือคอนกรีต ซึ่งแข็งแรงเพียงพอที่จะรองรับการจราจรได้ ความลาดเอียงของถนน มีกำหนดไว้เป็นอัตราส่วนที่ทำให้การระบายน้ำพื้นผิวถนนเป็นไปได้อย่างสะดวก ไม่มีน้ำขังบริเวณ ถนน เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการใช้งาน รวมทั้งเป็นการรักษาสภาพพื้นผิวถนนให้เรียบเสมอกัน ความลาดเอียงของถนนมี 3 แบบ คือ

1. ลาดเอียงไปในทิศทางเดียวกันตลอดทั้งความกว้างของถนน
2. ลาดเอียงจากจุดกึ่งกลางของถนนออกไปทั้งสองข้างถนน
3. ลาดเอียงไปหาจุดกึ่งกลางถนนซึ่งลาดเอียงทั้งหมดนี้ไม่ควรต่ำกว่า 2% เพราะจะทำให้การระบายน้ำเป็นได้ไม่ดีเท่าที่ควร

การระบายน้ำบนพื้นผิวถนนที่ใช้อยู่ทั่วไปมี 2 ชนิด คือ แบบที่ใช้ในการระบายน้ำที่ขอบคัน พบ ในบริเวณเกาะกลางถนน หรือทางเดินเท้าข้างถนนที่สามารถวางรับท่อได้ ช่องรับน้ำส่วนมาก มักจะมีตะแกรงเหล็กปิด เพื่อกันไม่ให้เศษขยะที่มีขนาดใหญ่ตกลงไปทำให้เกิดการอุดตันได้ ซึ่ง ช่องรับน้ำโดยปกติจะมีความสูงเท่า ๆ กับขอบคัน และมีความยาวของแต่ละช่องประมาณ 30 ซม. โดยที่ความถี่ของการวางรับช่องรับน้ำที่ขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำฝนที่ตกในพื้นที่ดังกล่าว รวมทั้งทิศทางการลาดเอียงของถนน โดยด้านที่รับน้ำมาก จะต้องมีการวางรับน้ำที่มากกว่าด้านที่รับน้ำน้อย และอีกวิธีหนึ่ง คือ การระบายน้ำบนผิวถนน วิธีนี้จะใช้ในกรณีที่ถนนไม่มีเกาะกลางถนน หรือไม่มีทางเดินเท้าข้างถนน หรือการวางท่อรับน้ำในบริเวณดังกล่าวไม่สามารถกระทำได้เนื่องจากติดขัด

ระบบสาธารณูปโภคอื่น ๆ จึงไม่สามารถทำการระบายน้ำที่ขอบคันได้ ต้องใช้วิธีระบายลงจากผิวถนนโดยตรง วิธีนี้ทำให้ผิวการจราจรไม่เรียบเหมือนวิธีแรก

2. ทางเท้า

1) ข้อมูลเบื้องต้น

ก. สัดส่วนมนุษย์ที่สัมพันธ์กับขนาดทางเท้า มนุษย์ 1 คน โดยเฉลี่ยต้องการขนาดทางเท้า 0.60 เมตรโดยประมาณ และกรณีที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ ก็จะมีความต้องการทางเท้าเพิ่มมากขึ้น

ข. ความต้องการด้านพื้นที่ ในการเดินทางของมนุษย์ จะมีการเว้นระยะห่างกับคนที่เดินอยู่ข้างหน้า ระยะที่เว้นนี้ผู้เดินจะรู้สึกถึงความสบายที่ต่างกันไปตามเหตุการณ์ กล่าวคือ การเดินในที่สาธารณะในขณะที่เร่งรีบ หรือมีจุดหมายที่แน่นอนอยู่ข้างหน้าจะมีระยะเว้นห่างจากบุคคลข้างหน้าน้อยกว่าการเดินเล่นในสวนสาธารณะ

ค. อัตราความเร็วในการเดินและปริมาณการเคลื่อนไหว การเดินในสภาพการณ์ต่าง ๆ มนุษย์ มีอัตราความเร็วในการเดินเฉลี่ยต่างกัน กล่าวคือ หากทางเท้ามีความหนาแน่น อัตราความเร็วในการเดินทางจะลดลง ความหนาแน่นของทางเท้านี้ขึ้นอยู่กับจำนวนคนที่ใช้ในเวลาเดียวกัน ซึ่งในที่นี้เรียกว่า ปริมาณการเคลื่อนไหว

2) การประมาณความกว้างของทางเท้า จากขนาดร่างกายมนุษย์ในการใช้ทางเท้า 1 คน ต่อการใช้ทางเท้า 0.60 เมตร ฉะนั้นทางเท้าควรกว้างอย่างน้อยที่สุด 1.20 เมตร คือ สามารถสวนทางกันได้ มาตรฐานโดยทั่วไประบุว่า ทางเท้าบนถนนสายหลักในย่านธุรกิจ ย่านการค้า และย่านอุตสาหกรรม ควรกว้าง 2.50-3.00 เมตร เป็นอย่างน้อย และย่านพักอาศัยทั่วไปมีขนาด 1.20-2.00 เมตร สำหรับถนนสายย่อย ตัวเลขมาตรฐานนี้เป็นตัวเลขที่ใช้กับสภาพการณ์ทั่วไป บางครั้งตัวเลขนี้ไม่สามารถนำไปใช้ได้ เช่น กรณีที่เป็นย่านการค้าที่มีความสำคัญ มีปริมาณคนมากเป็นพิเศษ จำเป็นต้องใช้ขนาดทางเท้าที่กว้างขวางมากยิ่งขึ้น ในบางกรณี เช่น ควรใช้การประมาณความกว้างของทางเท้าโดยคำนวณสูตรความกว้างทางเท้า คือ ปริมาณ x ระยะห่างด้านหน้า

- ปริมาณในที่นี้ได้จากการประมาณคนที่เดินผ่านทางเท้าภายใน 1 นาที เช่น ย่านการค้าที่มีคนผ่านมากอาจมีคนผ่านถึง 200 คนต่อนาที

- ระยะห่างด้านหน้า ได้จากระยะเว้นห่างที่มนุษย์พึงพอใจตามสภาพการณ์ต่าง ๆ เช่น เดินดูสินค้าจะเว้นระยะห่างจากคนข้างหน้าประมาณ 2.80-3.60 เมตร

- อัตราความเร็วของการเดินของมนุษย์ โดยปกติเฉลี่ย 72 เมตร/นาที แต่ในกรณีที่ทางเท้ามีความหนาแน่นมาก อัตราความเร็วจะลดลง ดังนั้น อัตราความเร็วที่ใช้ในสูตรนี้จะใช้อัตราความเร็ว

หนาแน่นที่ยอมรับได้ (ดูตารางเปรียบเทียบความสัมพันธ์ของการเลื่อนไหลในทางเท้ากับอัตราความเร็วในการเดิน) สูตรนี้ใช้ประมาณความกว้างทางเท้าที่ใช้ในการสัญจรเท่านั้น ในกรณีที่มีกิจกรรมอื่น ๆ เพิ่มขึ้นบนทางเท้า จำเป็นต้องบวกเพิ่มอีกตามความต้องการของกิจกรรมนั้น ๆ เช่น การปลูกต้นไม้ บวกเพิ่มอีก 0.80 เมตร ในกรณีหลุมปลูก หากปูพื้นพรมชนิดโคนต้นไม้ ก็ควรบวกเพิ่มอีกประมาณ 0.60 เมตร เป็นต้น

3) ทางลาดที่ใช้ในทางเท้า ในกรณีที่ภูมิประเทศมีลักษณะลาดชัน หรือมีการเปลี่ยนแปลงระดับอาจใช้ทางเท้า เป็นลักษณะทางลาด หรือเป็นขั้นบันได ในกรณีที่เป็นทางลาดไม่ควรลาดชันเกินกว่า 8% หรือหากจำเป็นอาจลาดชันได้ถึง 12 % กรณีที่ทางลาดชันนั้น ๆ มีระยะสั้นไม่เกิน 1 เมตร

4) การใช้ขั้นบันไดในทางเดินเท้า ในบางครั้งจำเป็นต้องเปลี่ยนระดับในทางเท้า โดยทำเป็นขั้นบันได อัตราระหว่างลูกตั้งและลูกนอนของขั้นบันไดเป็นสิ่งที่ต้องพิจารณา อัตราที่ใช้ในงานภายนอกอาคาร ได้แก่ 2 ลูกตั้ง + 1 ลูกนอน = 650 ถึง 675 เมตร จะได้สัดส่วนของบันไดที่เดินขึ้นลงได้สะดวก ลูกตั้งของบันไดที่ใช้ในงานภายนอกอาคารในที่สาธารณะควรสูง 0.10 เมตร เป็นอย่างน้อยจึงจะไม่เกิดการสะดุด และไม่ควรสูงเกิน 1.75 เมตร ยกเว้นในกรณีที่ชันมาก เช่น ภูเขา จำนวนขั้นควรมีมากกว่า 2 ขั้นขึ้นไป และควรมีชานพักทุก ๆ ช่วงความสูง 3.80 เมตร เป็นอย่างน้อย การเปลี่ยนระดับควรเห็นได้ชัดเจน อาจใช้ป้ายเตือน การมีราวจับ การใช้พืชพันธุ์ธรรมชาติ เป็นต้น

5) การเลือกวัสดุผิวพื้น วัสดุผิวพื้นที่ใช้ในทางเท้าควรคำนึงถึงสภาพดินเดิม การสั่นสะเทือนของการจราจรใกล้เคียง และความถี่ของการขูดหรือทางเท้า นั้น ๆ เช่น การขูดเพื่อวางท่อ การซ่อมแซมสาธารณูปโภคใต้ดิน เป็นต้น ประเภทพื้นที่ใช้ในทางเท้า ได้แก่

ก. พื้นประเภทพื้นแข็ง เป็นพื้นที่หล่อเป็นผืนแข็ง ได้แก่ พื้นคอนกรีต ข้อดีของพื้นคอนกรีต คือ มีความคงทนถาวรสูง หากสภาพดินภายใต้ผิวพื้นมีความอยู่ตัว สามารถตกแต่งผิวได้หลากหลาย เช่น เขียนลาย ตีแนว พิมพ์ลายผสมสี ผิวหินล้าง กรวดล้าง และปูผิวด้วยวัสดุอื่น เช่น ทรายเม็ดดินเผา แผ่นซีเมนต์แต่งผิวสำเร็จรูป อิฐ เป็นต้น ข้อเสียของพื้นผิวคอนกรีตบนทางเท้า คือ การแตกร้าวเมื่อได้รับความสั่นสะเทือนสูง และยากในการซ่อมแซมให้เหมือนเดิมเมื่อมีการขุดเจาะ

ข. พื้นประเภทยืดหยุ่น ได้แก่ พื้นที่มีการประสานตัวของพื้นผิวอย่างหลวม ๆ ทำให้พื้นผิวมีความยืดหยุ่นตัวเล็กน้อย พื้นชนิดนี้ ได้แก่ พื้นประเภทแอสฟัลท์ และพื้นยางสังเคราะห์ พื้นประเภทแอสฟัลท์ พบว่า มีการใช้เป็นทางเท้าบ่อย เนื่องจากข้อเสียในด้านสีผิว แอสฟัลท์มักมีสีเข้มไม่สวยงามเท่าพื้นผิวประเภทอื่น ๆ ส่วนพื้นยางสังเคราะห์มี

ราคาค่อนข้างสูง และไม่มีผลิตในประเทศไทย พื้นประเภทนี้มีข้อดีในด้านความยืดหยุ่นตัว ทำให้เหมาะต่อการเดินและวิ่งออกกำลังกาย

ค. พื้นประเภทหน่วยย่อย ได้แก่ พื้นผิวที่ประกอบด้วยวัสดุชิ้นย่อย ๆ ปูต่อเนื่องกัน โดยไม่มีการประสานรอยต่อ ปัจจุบันเป็นที่นิยมมาก เนื่องจากสามารถรับน้ำหนักได้ดี ก่อสร้างและซ่อมแซมง่าย ข้อเสียของพื้นประเภทนี้ คือ ไม่สามารถทำพื้นผิวให้หลากหลายมากนัก ตัวอย่างพื้นประเภทนี้ ได้แก่ อิฐประดับดิน ในพื้นประเภทนี้ยังมีอิฐชนิดเว้นร่องให้ปลูกหญ้าได้ด้วย ซึ่งให้ข้อดีในแง่ของความสวยงามและไม่สะท้อนความร้อนแต่มีข้อเสีย คือ ต้องมีการบำรุงรักษามากกว่าพื้นผิวธรรมดา

ง. การติดตั้งไฟส่องสว่างในทางเท้า ไฟส่องสว่างที่ใช้สำหรับทางเท้าที่ตั้งอยู่ในย่านการค้า ใช้ความสว่างขนาด 0.6 ฟุตแคนเดิล บริเวณทั่วไปใช้ขนาด 0.5 ฟุตแคนเดิล

3. ทางจักรยานและที่จอดรถจักรยาน ขนาด และระยะที่จำเป็นสำหรับทางจักรยาน

1) รัศมีเลี้ยวโค้งสำหรับทางจักรยาน โดยปกติทางจักรยานที่ขนานไปกับถนนใช้รัศมีเลี้ยวโค้งไปตามถนนได้ ส่วนทางจักรยานที่แยกจากถนน รัศมีเลี้ยวโค้งจะขึ้นอยู่กับความเร็วของจักรยาน ระยะเอียงหน้าตัดทางโค้งและความผิดของพื้นผิว แต่การประมาณตัวเลขโดยทั่วไป ประมาณได้ว่า รัศมีเลี้ยวโค้งของทางจักรยานไม่ควรต่ำกว่า 3.50 เมตร

2) ความลาดชันของจักรยาน ในเมืองที่มีสภาพภูมิอากาศสูงต่ำ ความเอียงลาดของทางจักรยานที่เหมาะสม คือ ประมาณ 4.5 % ความลาดชันสูงที่ยอมให้ได้คือ 10 % แต่ควรเป็นระยะทางที่ไม่ไกลมากนัก

3) ระยะทางสายตาและการติดตั้งป้ายสำหรับทางจักรยาน ระยะการมองเห็น และระยะหยุดจอดจักรยาน เป็นระยะที่ต้องนำไปใช้ในการวางผังทางจักรยานในส่วนที่เป็นทางเลี้ยว ทางแยก การติดตั้งต่าง ๆ บนเส้นทาง ไม่ว่าจะ เป็นเพื่อความปลอดภัย และเพื่อบอกเส้นทางในการขับขี่ไปสู่จุดหมายปลายทางได้อย่างเรียบรื่น ความเร็วของจักรยานโดยเฉลี่ยใช้ความเร็ว 32 กิโลเมตร/ชั่วโมง (20 ไมล์ต่อชั่วโมง)

4) วัสดุพื้นสำหรับทางจักรยาน ซึ่งมีรายละเอียดเช่นเดียวกับหัวข้อวัสดุพื้นสำหรับทางเดินเท้า ในกรณีของทางจักรยาน บริเวณที่เป็นการพักผ่อนผ่านพื้นที่ธรรมชาติ มักนิยมใช้วัสดุแอสฟัลท์ เนื่องจากมีความกลมกลืนกับธรรมชาติดีกว่าวัสดุอื่น ในบาง

กรณีอาจใช้พื้นผิวเส้นทางเป็นดินซีเมนต์ หรือดินลูกรัง แต่ควรเป็นการใช้ในระยะเวลาสั้น เนื่องจากวัสดุเหล่านี้ชำรุดเสียหายตามสภาพอากาศได้ง่าย

5) ไฟส่องสว่างสำหรับทางจักรยาน ทางจักรยานที่ต้องการแสงส่องสว่างในเวลากลางคืน ต้องการ 0.6 ฟุตแคนเดิล บริเวณทั่วไป 1 ฟุตแคนเดิล บริเวณผู้ใช้งานหนาแน่น หรือในบริเวณทางแยกที่มีการจราจรหนาแน่น ใช้ 2 ฟุตแคนเดิล

6) ที่จอดจักรยาน จักรยานเป็นพาหนะที่จอดได้ง่าย ต้องการพื้นที่ต่อ 1 คัน เฉลี่ยประมาณ 0.70 x 1.70 เมตร เพื่อป้องกันการสูญหาย ควรทำโครงสำหรับจอดจักรยานชนิดที่ผู้ขับขี่สามารถใช้โซ่ร้อยล่มาตัวรถและโครงที่เตรียมไว้ให้ โครงสำหรับจอดจักรยานควรอยู่ห่างบริเวณจุดหมายปลายทางของผู้ใช้ไม่เกิน 100 เมตร มิฉะนั้นผู้ขับขี่จะนำไปจอดยังที่ใกล้กว่าในบริเวณที่มีได้เตรียมไว้ ซึ่งทำให้เกิดความไม่เป็นระเบียบ

4. ที่จอดรถ

1) สัดส่วนที่จอดรถซึ่งขนานกับแนวถนน กรณีที่เป็นการจอดขนานแนวถนน ทั้งการจอดแบบชั่วคราวและจอดเป็นเวลานาน ขึ้นอยู่กับขนาดของรถและรัศมีเฉลี่ยในการเข้าออก

2) การจัดการ และขนาดที่จอดรถนอกแนวถนน ในกรณีที่เป็นการจัดลานจอดรถ ควรแยกบริเวณจอดรถเป็นสัดส่วนตามประเภทของรถ ทั้งนี้เนื่องจากขนาดยาน 3 ประเภทหลัก ๆ คือ จักรยานยนต์ รถยนต์ และรถที่มีผู้โดยสาร 20 คนขึ้นไป จะมีรัศมีเฉลี่ยและความคล่องตัวที่แตกต่างกัน รถจักรยานยนต์เป็นรถขนาดเล็กที่มีความคล่องตัวสูง ควรจัดที่จอดให้ใกล้บริเวณทางเข้า-ออก เพื่อจะได้ไม่รบกวนรถอื่น ๆ ที่มีความคล่องตัวต่ำกว่า ภายในบริเวณจอดรถที่สถานี หรือรถขนาดใหญ่ที่มีผู้โดยสาร 20 คนขึ้นไป เป็นอีกประเภทหนึ่งควรจัดให้แยกต่างหากจากรถยนต์ และควรให้อยู่ใกล้เส้นทางเข้าอาคาร หรือสถานที่ท่องเที่ยว โดยที่ไม่มีสิ่งกีดขวางทางสายตาคู่ผู้อื่น การที่รถประเภทนี้ควรอยู่ใกล้ทางเข้า เนื่องจากผู้โดยสารที่ลงพร้อมกันคราวละมาก ๆ จะได้ไม่ต้องเดินปะปนกับทางสัญจรอื่น ๆ หากไม่สามารถทำได้ควรจัดที่จอดรถรับ-ส่งผู้โดยสารให้อยู่ในจุดที่เหมาะสม หรือจัดที่จอดรถวางรถให้ต่างหาก ดังนั้น ควรเลือกตำแหน่งที่จะจัดให้ต่างหาก

- การจัดวางช่องจอด มีหลายลักษณะ ได้แก่ การจอดตั้งฉาก จอด 60 องศา รถจักรยาน และรถจักรยานยนต์มักนิยมจอดตั้งฉาก เนื่องจากใช้พื้นที่น้อยกว่า และการเข้าออกไม่ลำบากนัก สำหรับรถยนต์และรถที่สถานี การจอดทั้ง 3 แบบ ให้ข้อได้เปรียบและเสียเปรียบต่างกัน คือ การจอดตั้งฉากเป็นการจอดที่ใช้เนื้อที่สิ้นเปลืองที่สุด ข้อเสีย คือ การเข้าและออกใช้เวลามากกว่าการจอดแบบเอียง สำหรับกรณีที่มีรถวิ่งได้ 2 ทาง อาจเกิดอุบัติเหตุขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ง่าย การจอดแบบ 45 องศา สามารถออกจากช่องจอดได้สะดวกเช่นเดียวกับแบบ 60 องศา แต่ผู้ขับที่กระะยะหยุดได้ลำบาก เนื่องจากช่องจอดเอียงชันกันมากขึ้น ผู้จอดไม่แน่ใจว่าควรจอดได้ลึกมากเท่าใด

- การวางแผนการจอด หากเป็นไปได้ควรวางตามทิศทางที่คนจะเดินสู่สถานที่เพื่อความสะดวกในการเดิน และเพื่อความสะดวกกับผู้ขับที่กำลังนำรถเข้ามาจอดด้วย เป็นการลดจำนวนจุดตัดระหว่างเส้นทางเดินกับเส้นทางรถ สำหรับในเมืองที่มียานพาหนะรับจ้างอื่น ๆ เช่น แท็กซี่ สามล้อ รถม้า รถจักรยานรับจ้าง ควรจัดที่จอดเฉพาะให้สำหรับรถบริการเหล่านี้ไม่ให้ปะปนกับรถอื่น ๆ การจัดบริเวณเฉพาะจะทำให้เกิดความเรียบร้อยและสะดวกต่อผู้ใช้บริการ การจัดบริเวณช่องทางเข้า-ออกของลานจอดรถ หากผู้ใช้เป็นทั้งทางเข้าและออก ควรมีขนาดอย่างน้อย 7.50 เมตร เพื่อความสะดวกในการเลี้ยวเข้าออก และระยะหัวมุมเลี้ยวควรให้มองออกไปได้ไกลเพียงพอที่ผู้ที่กำลังจะขับรถออกสามารถมองเห็นรถได้ วัสดุพื้นผิวที่ใช้ในการทำมีหลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับงบประมาณที่มีอยู่ ลานจอดรถชนิดราคาถูกที่สุด ได้แก่ ลานดินอัดคอนกรีต และเมื่อทำเป็นลานขนาดใหญ่มักดูกระด้างกว่าวัสดุอื่น แอสฟัลท์ที่เป็นวัสดุที่ดูไม่กระด้าง มีราคาถูก แต่อายุการใช้งานต่ำกว่า ซึ่งขึ้นอยู่กับประเภทของแอสฟัลท์ที่เลือกด้วย

- พื้นชนิดปูด้วยบล็อก เป็นอีกชนิดหนึ่งที่เป็นที่นิยม แต่จำเป็นต้องเลือกใช้เฉพาะบล็อกที่รับน้ำหนักบรรทุกได้มาก ข้อดีของพื้นประเภทนี้ คือ ดูไม่กระด้างก่อสร้างง่าย ไม่ซบซ้อน และเมื่อทำเสร็จสามารถใช้งานได้ทันที อายุการใช้งานอาจต่ำในกรณีดินทรุด

- พื้นชนิดปูด้วย Grass Block คือ ชนิดมีช่องปลูกหญ้าภายใน เหมาะสำหรับที่จอดรถที่มีการจราจรไม่หนาแน่นมาก หรือที่จอดรถที่ไม่มีคนจอดทั้งวัน

- ไฟแสงสว่างในลานจอดรถ ในบริเวณลานจอดรถที่จำเป็นต้องติดตั้งไฟแสงสว่างควรใช้ไฟส่องให้ได้ ความสว่างขนาด 1 ฟุตแคนเดิล

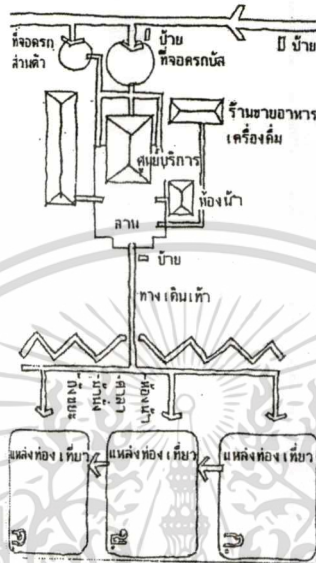
2.3.3.2 อาคารและสิ่งก่อสร้าง

1. อาคารบริการนักท่องเที่ยว

ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว หรือศูนย์กลางนักท่องเที่ยว ได้แก่ อาคารที่ให้ข้อมูลต่าง ๆ แก่นักท่องเที่ยว ควรมีที่ตั้งที่มองเห็นได้ง่าย และอยู่ในบริเวณที่นักท่องเที่ยวสัญจรผ่านเป็นจำนวนมาก ส่วนใหญ่มักเป็นกลุ่มอาคาร โดยมีประโยชน์ใช้สอยแตกต่างกัน เช่น ที่ทำการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย หรือหน่วยงานด้านบริการท่องเที่ยว เป็นเหมือนสำนักงานที่นักท่องเที่ยวมาติดต่อสอบถาม ขอแผนที่ ในส่วนนี้อาจแยกเป็นที่ทำการเจ้าหน้าที่ กับส่วนเก็บของ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งเป็นส่วนเก็บเอกสาร อุปกรณ์ต่าง ๆ สำหรับศูนย์บริการจะมีส่วนประกอบเพิ่มเติม เช่น อาจมีการแลกเปลี่ยนเงินสดสกุลต่าง ๆ สำหรับแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวต่างชาติอยู่มาก ที่ทำการตำรวจท่องเที่ยวซึ่งอยู่ในรูปแบบสำนักงาน ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก ห้องน้ำ ห้องส้วม บริเวณที่นั่งพักคอยที่นัดพบ และอื่น ๆ เช่น ห้องนิทรรศการ ห้องแสดงงาน

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงตำแหน่งศูนย์สัมพันธ์กับแหล่งท่องเที่ยว

2. ศาลาที่พัก

เป็นอาคารที่โล่ง มีจุดประสงค์เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว หรือนั่งพักคอย หรือเป็นกลุ่มพักร่ม เพื่อหลบแดดหลบฝน หรือเป็นจุดที่มีวิวทัศนียภาพ ซึ่งจัดทำศาลาที่นั่งให้คนได้พักผ่อน เป็นศาลาทำเรือทำน้ำ ศาลาคอยรับนักท่องเที่ยว หรือเป็นอาคารขนาดใหญ่สามารถจุคนได้มากกว่า 10 คน มีที่นั่งถาวรประกอบอยู่กับศาลา หรือมีเพียงหลังคาคลุมกันแดดกันฝนก็ได้ ในบางโอกาสศาลาที่จะพักนี้ อาจจัดทำเป็นเพียงซุ้มไม้เลื้อยเพื่อช่วยกันแดดเท่านั้น

ภาพที่ 2.26 แสดงตัวอย่างศาลาที่พักรูปแบบต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. ห้องน้ำ

ห้องน้ำสำหรับบริการนักท่องเที่ยว มักจัดให้มีเพียงห้องส้วม และส่วนที่ล้างมือเท่านั้น แต่ไม่มีส่วนอาบน้ำ เกณฑ์ในการออกแบบมีดังนี้

1) ที่ตั้งไม่โดดเด่นจนเกินไป รวมทั้งรูปแบบของอาคารที่ไม่เด่นสะดุดตา หรืออาจช่วยซ่อนเร้นอาคารด้วยรั้วโปร่ง แนวไม้พุ่ม แนวไม้เลื้อย หรือต้นไม้ปกคลุมช่วยในการบดบัง

2) จัดให้มีการระบายอากาศที่ดี อาคารควรโปร่งโล่ง และได้รับแสงแดดธรรมชาติ เพื่อช่วยระบายบริเวณอัฒจันทร์ การออกแบบควรคำนึงถึงตำแหน่งประกอบทิศทางลมด้วย

3) ทางเข้าออกห้องน้ำหญิงและชาย ควรแยกออกจากกันโดยเด็ดขาดทางเข้าออกที่ดี ไม่ควรเปิดโล่งจนเกินไป และควรคำนึงถึงความปลอดภัยสำหรับผู้ใช้งาน

4) วัสดุอุปกรณ์ ควรมีความทนทานเหมาะกับการใช้งานสำหรับสาธารณะ ทำความสะอาดง่าย ดูแลรักษาง่าย เช่น พื้น และผนังกระเบื้อง

5) ขนาดและระยะที่พอเหมาะ ช่วยทำให้ประหยัดขนาดห้องอาคารที่มีขนาดเพิ่มขึ้น ช่วยเพิ่มเนื้อที่ประโยชน์ใช้สอยมากขึ้น

6) จัดทำห้องเก็บของ สำหรับเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด เช่น ไม้กวาด ถังน้ำยา น้ำยาล้างห้องน้ำ

7) ห้องสาธารณะ ต้องมีเจ้าหน้าที่เก็บเงิน และดูแลทำความสะอาด ควรจัดให้มีบริเวณที่นั่งพักในบริเวณใกล้เคียง

4. ร้านขายของ ร้านขายอาหาร และเครื่องดื่ม

ร้านขายของ อาจเป็นอาคารถาวร หรือเป็นซุ้มที่มีขนาดลดลงมา โครงสร้างมีน้ำหนักเบา เป็นอาคารชั่วคราว หรืออาจเป็นรถเข็นก็ได้ ซึ่งสามารถตอบสนองนักท่องเที่ยวในเรื่องการจัดหาแผนที่นำเที่ยว หนังสือแนะนำเที่ยว ร้านอาหาร ขายของที่ระลึก

5. สิ่งก่อสร้างและสิ่งประกอบพื้นที่

ได้แก่ ม้านั่ง โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้ในงานสาธารณะ ซึ่งมีความแตกต่างกัน สามารถจำแนกออกได้ตามลักษณะการใช้งาน ดังนี้

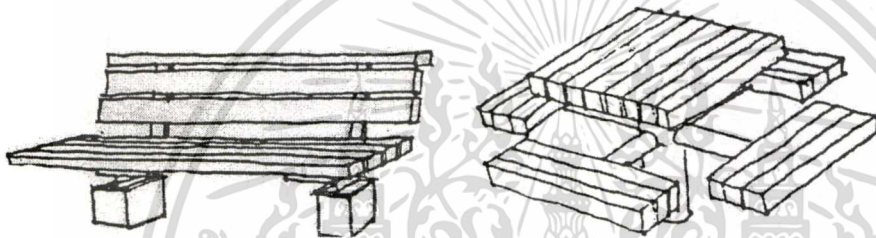
1) ที่นั่งที่ใช้เพียงชั่วคราว ได้แก่ การนั่งพักผ่อนเป็นระยะเวลาสั้น ๆ ประมาณ 15 นาที เช่น การนั่งรอรถประจำทาง การรอเวลานัด หรือนั่งพักระหว่างเดินเพียงชั่วคราว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะการนั่งเช่นนี้ ไม่จำเป็นต้องนั่งสบายมากนัก การออกแบบจัดวางควรจัดในลักษณะม้านั่งเดี่ยว ม้านั่งยาว หรือกระบะต้นไม้ กำแพงกันดินทำเป็นขอบนั่งได้ เป็นต้น

2) ที่นั่งแบบเพื่อความผ่อนคลาย ได้แก่ การนั่งพักเหนื่อยหรือคลายความเครียด เช่น ที่นั่งในสวนสาธารณะ ในบริเวณที่ไม่มีคนพลุกพล่านมากนัก อาจเป็นย่านธุรกิจ ลักษณะของการนั่งประเภทนี้ต้องคำนึงถึงความสบายในการนั่ง ควรมีพนักพิงและพนักลาดเอียงได้บางครั้ง ที่นั่งแบบผ่อนคลายในที่สาธารณะต้องการความเป็นส่วนตัวในลักษณะไม่ต้องการความโดดเด่นอย่างมากนัก

3) โต๊ะและเก้าอี้ มีลักษณะของการใช้รับประทานอาหารเช้า มีที่วางสิ่งของ ความแตกต่างของการวางโต๊ะ เก้าอี้รับประทานอาหารเช้า จะมีความสูงมากกว่าโต๊ะแบบอื่นมักจัดวางในลักษณะเป็นกลุ่มหลาย ๆ ชุด

ภาพที่ 2.27 แสดงโต๊ะ และเก้าอี้แบบต่างๆ

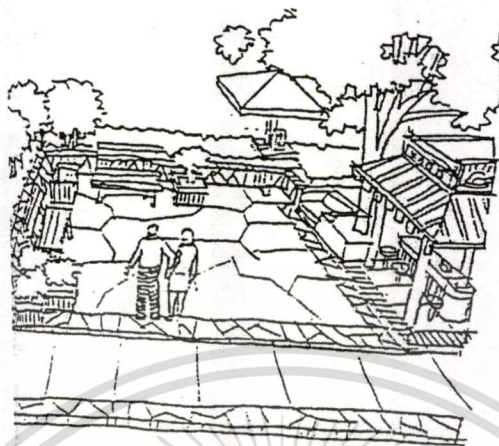

ภาพที่ 2.28 แสดงม้านั่งล้อมรอบต้นไม้

4) เกณฑ์ในการออกแบบ สิ่งที่ต้องคำนึงในการออกแบบม้านั่ง มีลักษณะเดียวกับการออกแบบสิ่งอำนวยความสะดวกสาธารณะทั่วไป กล่าวคือ ตอบสนองการใช้สอยทนทาน ต่อการใช้งาน และควรใช้วัสดุพื้นเมือง เกณฑ์การออกแบบ ประกอบด้วย

ก. การกำหนดตำแหน่ง ดังได้กล่าวมาบ้างแล้วในการจำแนกประเภทของม้านั่ง โต๊ะ และเก้าอี้ ว่าประเภทใดใช้ประโยชน์ใดบ้าง สิ่งที่ต้องระมัดระวัง คือ การกำหนดตำแหน่ง ต้องไม่ให้ที่นั่งนั้น ๆ กีดขวางทางเดิน ที่นั่งแบบผ่อนคลาย จำเป็นต้องเว้นเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระยะห่างจากขอบเขตของการสัญจรไปมาประมาณ 1.50 เมตร แต่ให้หันหน้าสู่เส้นทางเพื่อความสะดวก

ภาพที่ 2.29 แสดงการจัดตั้งอำนวยความสะดวกใกล้บริเวณม้านั่ง

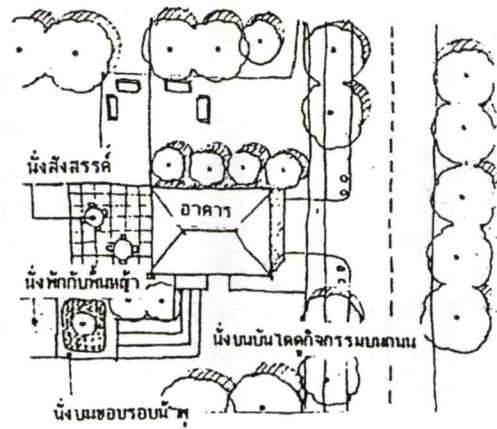
ข. การจัดวางระยะห่าง ระยะห่างของการนั่ง มีผลต่อสภาพการผ่อนคลาย และปฏิกริยาทางสมาคมของผู้นั่ง กล่าวคือ มนุษย์มีระยะโดยรอบร่างกายอย่างไร ในที่สาธารณะ สภาพโดยรวมระหว่างบุคคลที่จะเกิดความเป็นส่วนตัว น่าจะเป็นระยะขึ้นไปทางด้านข้างมากกว่า

ภาพที่ 2.30 แสดงการจัดวางระยะห่างของที่นั่ง

ค. ลักษณะการจัดวางสภาพแวดล้อม ลักษณะการจัดวางม้านั่ง และการจัดสภาพแวดล้อม มีผลต่อบรรยากาศการนั่งพักผ่อน การจัดวางในลักษณะที่ส่งเสริมให้เกิดการพูดคุย ควรจัดในแนวตรง หากเป็นระยะห่างมากกว่านั้น ระยะสังสรรค์จะเป็นที่นั่งลักษณะเดียว การจัดที่นั่งในแนวโค้งออก สนับสนุนให้เกิดความเป็นส่วนตัวมากกว่าแบบอื่น ๆ นอกจากนี้ ความเป็นส่วนตัวควรมีขอบเขตอย่างไรสำหรับที่สาธารณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 2.31 แสดงการจัดที่นั่งในที่สาธารณะต่างๆ

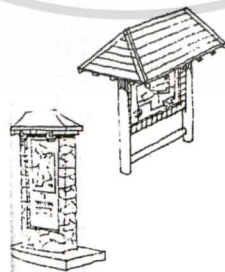
6. ป้าย

หน้าที่หลักของป้าย คือ การสื่อสารข้อมูลเป็นเรื่องราว เพื่อสื่อสารความเข้าใจให้กับผู้อ่าน ป้ายชี้ทาง สามารถจำแนกได้หลายประเภท เกณฑ์ในการออกแบบป้ายต่าง ๆ ในที่สาธารณะที่ต้องพิจารณา ได้แก่

1) ความชัดเจนของป้าย ป้ายควรมีลักษณะที่เห็นได้ง่าย อ่านออกได้ง่าย มีความชัดเจน มีความสูงเพียงพอ

2) ตำแหน่งของป้าย พิจารณาจากข้อมูลที่ต้องการสื่อสารว่าต้องการให้กับผู้ใช้ ในขณะที่ในตำแหน่งใดจากป้ายควรมองเห็นภาพอะไรได้บ้าง

3) ความสวยงาม ตัวป้ายควรมีลักษณะเรียบง่าย เห็นตัวอักษรหรือรูปสัญลักษณ์เด่นชัด แต่โครงสร้างของป้าย อาจทำรายละเอียดให้แสดงถึงลักษณะวัฒนธรรมของสถานที่ก็ได้

ภาพที่ 2.32 แสดงป้ายในลักษณะต่าง ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) **เกณฑ์อื่น ๆ** นอกเหนือจากที่กล่าวมา ยังมีเกณฑ์อื่น ๆ อีก เช่น ความแข็งแรง ความคงทน

4) **การวางแผนการจัดระบบป้าย** การวางแผนการจัดระบบป้ายควรประกอบด้วย การเก็บข้อมูล การกำหนดรูปแบบ ข้อกำหนด ข้อความ และรูปสัญลักษณ์ การจัดทำรูปแบบแผ่นป้าย การติดตั้งพร้อมระบุตำแหน่งที่แน่นอนของป้ายลงในผังการใช้ รูปสัญลักษณ์ในแผ่นป้ายแทนตัวอักษร บางครั้งการใช้ตัวอักษรเขียนลงในโฆษณา อาจมีข้อจำกัดอยู่หลายประการ เช่น มีข้อความยาวทำให้ต้องใช้ป้ายขนาดใหญ่

7. **ชุมนุมโฆษณา**

ชุมนุมประชาสัมพันธ์ หรือชุมนุมติดประกาศโฆษณาต่าง ๆ หมายถึง การสร้างข้อมูลต่าง ๆ ที่มีสำคัญ และควรมองเห็นได้อย่างชัดเจนจากระยะไกล มีการหมุนเวียนกันไปของข้อมูลข่าวสาร

เกณฑ์การออกแบบ

ก. **ชุมนุมโฆษณา** สำหรับการสื่อสารชั่วคราวบางอย่างชนิด หรือในบางบริเวณ อาจมีการให้แสงสว่างติดประกอบ โดยเป็นการใช้ไฟส่องภายนอก หรือแสงไฟจากภายในป้าย

ข. **ชุมนุมโฆษณามักยึดติดอยู่กับที่** อาจเป็นเป็นสิ่งก่อสร้างลอยตัวอยู่จุดเดียว หรือประกอบกันหลายจุดเป็นกลุ่ม 2-3 ชุม

ค. **ตำแหน่งของชุม** ควรอยู่ในบริเวณที่มีผู้คนสัญจรผ่านไปมาเป็นจำนวนมาก เช่น บริเวณทางด้านหน้าอาคารที่มีความสำคัญซึ่งเป็นที่รวมผู้คน

8 **ถึงขยะและถึงรองรับขยะมูลฝอย**

ถึงขยะและถึงรองรับมูลฝอยประกอบภูมิทัศน์เมือง จำเป็นจะต้องมีเพื่อช่วยในการเก็บรวบรวมสิ่งปฏิกูลของคนเมือง

เกณฑ์การออกแบบ

ก. **ควรออกแบบให้มีลักษณะกลมกลืน** เป็นส่วนหนึ่งของทางเดิน หรือพื้นที่และส่วนประดับทางเดินเท้า ดูสวยงาม แม้ถึงขยะจะเป็นสิ่งที่ไม่น่าดู แต่เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องทำให้มองเห็นได้ชัดเจน

ข. **ตำแหน่งและจำนวนของถึงขยะ** ควรมีความสัมพันธ์กับสัดส่วนการใช้งาน เช่น ในบริเวณทางเดินควรมีน้อยกว่าในบริเวณปิกนิก และการจัดวางต้องไม่เกะกะ หรือกีดขวางการจราจร รวมทั้งสามารถเข้าถึงได้ง่าย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค. ถังขยะควรมีหลายรูปแบบตามลักษณะการใช้ แล้วแต่การนำมาใช้ แต่สิ่งที่มี
ความจำเป็น คือ ความแข็งแรง ใช้ความสะดวก ง่ายในการดูแลรักษา รวมไปถึงการทำ
สะอาด

ง. ที่ตั้งของถังขยะ ควรอยู่ในตำแหน่งที่มีคนนำมาใช้งานมาก เช่น บริเวณที่จัดมี
นั่งเป็นกลุ่ม หรือบริเวณที่มีการยื่นรถเข้าแถวกันผ่านไปมาจำนวนมาก

จ. ขนาดของถังขยะ ในบริเวณทั่วไป ไม่จำเป็นต้องมีขนาดใหญ่มากนัก สิ่งที่จะ
กำหนดขนาดของถังขยะ ได้แก่ ความถี่ของช่วงเวลาที่มีการเก็บขยะไปทิ้ง

ฉ. มีความสูงที่พอเหมาะ ระหว่าง 0.80-1.00 เมตร

ช. ถังขยะควรมีฝาปิด ถ้าเป็นไปได้ถังขยะที่มีฝาปิด จะช่วยไม่ให้ลมพัดขยะปลิว
กระจัดกระจาย ป้องกันมิให้สุนัขมาคุ้ย และน้ำฝนไม่ตกลงไปภายในถัง

ซ. ใช้วัสดุหลายชนิด โดยคำนึงถึงความทนทานต่อสภาพดินฟ้าอากาศความ
ทนทานต่อรอยขีดข่วน ทนต่อการใช้งานในสาธารณะ วัสดุที่ควรใช้ในการทำถังขยะ เช่น เหล็ก
อลูมิเนียม

9. กะบะตันไม้ และกระถางตันไม้

กะบะตันไม้ คือ ภาชนะสำหรับใส่ดินเพื่อปลูกต้นไม้ อาจเป็นกะบะถาวร
เช่น ก่อ อิฐ ก่อหิน หล่อคอนกรีต

เกณฑ์การออกแบบ

ก. กะบะตันไม้ต้องมีการจัดทำระบายน้ำ สำหรับการระบายน้ำหลังการรดน้ำ
หรือภายหลังฝนตก โดยใส่กรวดหรืออิฐหักโดยรอบระบายน้ำมิให้ดินลงไปอุดตัน

ข. ตำแหน่งกะบะตันไม้ สามารถกวาดทำความสะอาดในบริเวณที่วางกะบะได้ง่าย
ไม่เป็นชอกที่สามารถสะสมขยะหรือผงได้

ค. ความสูงของกะบะตันไม้ โดยทั่วไปไม่เกิน 0.80 เมตร แต่ทั้งนี้ ความสูงขึ้นอยู่กับ
กับการใช้งานอื่นประกอบด้วย

ง. ความลึกของชั้นดินในกะบะตันไม้ สำหรับการปลูกต้นไม้ที่มีความแตกต่างตาม
ลักษณะพืชพันธุ์ของต้นไม้ ควรศึกษาปริมาณ หรือความลึกของดินที่ใช้ปลูก เช่น ถ้าเป็นกิ่งไม้ก้าน
ควรมีความลึกของชั้นดินค่อนข้างมาก

10. ที่ติมน้ำ

เป็นสิ่งอำนวยความสะดวกอำนวยความสะดวกหนึ่งที่ต้องจัดเตรียมให้ผู้สัญจรไปมา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในพื้นที่เมืองร้อน แต่อาจมีข้อจำกัดเรื่องตำแหน่งของการวางที่ติมน้ำ มักจะต้องมีบริเวณใกล้ผู้คน

เกณฑ์การออกแบบ

ต้องคำนึงถึงเรื่องขนาด ความแข็งแรง และความง่ายต่อการรักษาความสะอาด มีขนาดความสูงพอเหมาะกับสัดส่วนของผู้ใหญ่ เด็ก มีลักษณะลื่นลาดเอียงมากบริเวณรอบที่ติมน้ำระบายลงท่อได้ดี และควรมีถังขยะอยู่ใกล้ ๆ บริเวณดังกล่าวด้วย

11. รั้ว กำแพง และเสากั้นจราจร

รั้วสำหรับคนเดินกันมิให้คนเดินเข้าไปในบริเวณที่ไม่ต้องการ รั้วสำหรับรถยนต์ใช้สำหรับกันแนวเพื่อลดความเสี่ยงอันตรายสำหรับรถยนต์ในบริเวณที่ลาดชันมาก หรือบริเวณกลางถนนที่ไม่มีเกาะกลาง หรือใช้เพื่อแสดงขอบเขตของการจอดรถยนต์มิให้ออกนอกบริเวณที่ต้องการ

เสากั้นการจราจร คือ เสาแสดงขอบเขตการจราจร เช่น ที่จอดรถ ทางเข้าออกบริเวณทางเท้า หรือเป็นเสาดังกันเพื่อให้ผู้ชนเดินผ่านไปมาได้ และให้ความรู้สึกที่ดี การใช้ของงานเสาดังอาณาเขตที่ใช้ชั่วคราวอาจทำได้ 2 แบบ คือ แบบเคลื่อนย้ายได้ แบบถอดออกได้ โดยทำส่วนที่ยึดไว้พื้นตรงตำแหน่ง

12. บ่อน้ำ สระน้ำ น้ำพุ น้ำตก

สระน้ำธรรมชาติ มักเป็นการใช้ในลักษณะที่เพิ่มความสวยงาม ความเป็นสนใจ และเพิ่มคุณค่าทางด้านการมองเห็นมากกว่าจะเพื่อประโยชน์ใช้สอย

เกณฑ์การออกแบบ

ก. น้ำก่อให้เกิดบรรยากาศ รวมทั้งความรู้สึกได้แตกต่างกัน มีทั้งน้ำนิ่งเป็นแผ่นกระจายสะท้อนเงา ซึ่งควรจัดทำผืนน้ำกันบ่อเป็นสี่เหลี่ยม

ข. ความลึกของบ่อน้ำ สำหรับพื้นที่ในเมือง ควรคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กที่อาจตกลงไปเป็นอันตรายได้ โดยให้ความลึกเท่าที่จำเป็นเท่านั้น หรืออาจจัดทำรั้วกันก็ได้

ค. บ่อน้ำในเมือง โดยทั่วไปมักเป็นบ่อตาด พื้นและผิวมีระบบกรองระบบน้ำไหลหมุนเวียนเพื่อมิให้น้ำเน่า ถ้ามีน้ำตก น้ำพุ จำเป็นต้องมีบ่อน้ำประกอบ

ง. การระบายน้ำจากบ่อ และความสะดวก บ่อน้ำขนาดเล็กอาจใช้วิธีลักน้ำ หรือสูบน้ำออกในการระบายน้ำออกจากบ่อให้แห้ง เพื่อล้างทำความสะอาด แต่ถ้าเป็นบ่อน้ำขนาดใหญ่ ควรต่อการระบายน้ำฝน หรือการเติมน้ำจืด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จ. **วัสดุปูพื้น** นอกจากบ่อตาดผิวแล้วอาจใช้วิธีปูพื้น อาจใช้วิธีปูพื้นกันด้วยบ่อพลาสติกเพื่อช่วยลดการซึมของน้ำ ใช้ได้ผลดีทั้งบ่อขนาดเล็ก และขนาดใหญ่

ฉ. **บ่อน้ำ น้ำพุ น้ำตก** อาจออกแบบเป็น 2 ลักษณะ คือ รูปแบบธรรมชาติ หมายถึง การเลียนแบบการไหลของธรรมชาติ รูปร่างบ่อเป็นทรงอิสระ รวมทั้งจัดแต่งขอบบ่อ อีกแบบหนึ่งเป็นรูปทรงเรขาคณิต

ภาพที่ 2.33 แสดงการใช้บ่อน้ำ น้ำพุ น้ำตกประกอบอยู่กับบริเวณที่นั่งเล่นพักผ่อนของเมือง

13. ไฟฟ้าแสงสว่าง

เกณฑ์การออกแบบและเลือกใช้เสาไฟฟ้า

ก. การเลือกชนิดต่าง ๆ ของไฟฟ้า เช่น ระดับความสูงต่ำของไฟฟ้า รูปร่าง ลักษณะไฟฟ้ามีหลายชนิด การเลือกต้องคำนึงถึงการใช้งาน ความกลมกลืน ความทนทานการดูแลรักษา

ข. องค์ประกอบของไฟฟ้า ประกอบด้วยหลอดไฟฟ้า โดยเลือกให้เหมาะสมกับชนิดและหน้าที่ความต้องการ

- เสาไฟฟ้าสามารถทำด้วยวัสดุได้หลายชนิด และหลายรูปแบบ เช่น เสาเหล็ก เสาคอนกรีต เสาอลูมิเนียม

- การติดตั้ง และรูปแบบการติดตั้ง ตำแหน่งที่ติดตั้ง มีความแตกต่างกันออกไป ในทางเส้นทางสัญจรแต่ละชนิด เช่น ถนนสายประธาน ถนนสายหลัก และสายรอง เป็นต้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ค. ควรเป็นส่วนประกอบที่กลมกลืนไปกับพื้นที่ ไม่เป็นจุดเด่น การเดินสายถ้าเป็นไปได้ควรเดินสายใต้ดินเพื่อลดความไม่สวยงามของสายไฟฟ้า

ง. เสไฟฟ้าออกแบบให้ใช้ประโยชน์ ร่วมกับอย่างอื่นได้ และเกิดความกลมกลืนกันกับการใช้ประโยชน์

14. ทางเดินมีหลังคา (Cover Way)

เกณฑ์การออกแบบ

ก. รูปแบบสีสันและวัสดุ ควรให้กลมกลืน และเข้ากับเอกลักษณ์ของบริเวณนั้น ๆ เช่น การใช้คลิ่งคามุงกระเบื้องดินเผา และเสामั้สำหรับหลังคา

ข. ความสูงของหลังคา ไม่ควรให้ต่ำกว่า 2.30 เมตร ทั้งหมดนี้เพราะถ้าหลังคาสูงมากเกินไป จะไม่ช่วยบังแดดฝน

ค. ความกว้างของทางเดิน เช่นเดียวกับทางเท้าว่า มีผู้ใช้มากน้อยเพียงใด ถ้ามีการใช้งานของทางเท้ากับทางจักรยานร่วมกัน ควรแยกให้เห็นอย่างชัดเจน

ง. ติดป้ายโฆษณาตามเส้นทางเดิน ตามแนวทางเดินมีหลังคาในบางโอกาส อาจมีการติดตั้งป้ายโฆษณา ป้ายประชาสัมพันธ์ โดยติดตามตำแหน่งต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

15. ชุ่มทางเข้า

เกณฑ์การออกแบบ

ก. ส่วนประกอบของทางเข้า มักประกอบด้วยป้ายชื่อ เพื่อการสื่อสารให้ชัดเจนหรือมีตัวหนังสือแสดงการต้อนรับ เป็นต้น

ข. ความสูงของชุ่ม ต้องคำนึงถึงประเภทของผู้สัญจรว่าประกอบด้วยคนกลุ่ม หรือประเภทใดบ้าง โดยถ้าเป็นคนเดียวความสูงอย่างน้อยที่สุด คือ 2.30 เมตร ถ้าเป็นสำหรับรถยนต์ทั่วไปความสูงเท่ากับ 3.00 เมตร

ค. โครงสร้างของชุ่มทางเข้า เป็นเพียงโครงสร้างโปร่งมีหลังคาเพื่อกันแดดกันฝน หรือเป็นโครงสร้างสำหรับต้นไม้ อาจมีประโยชน์ใช้งานอย่างอื่นด้วย เช่น ป้อมยาม ป้อมเก็บเงิน

ง. ชุ่มอาจเป็นโครงสร้างอิสระ ยึดติดอยู่กับโครงสร้างอาคารใกล้เคียงในบริเวณพื้นที่นั้น ๆ

จ. มีรูปแบบกลมกลืน ชุ่มทางเข้ามีลักษณะเช่นเดียวกันกับสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ คือ มีรูปแบบกลมกลืนไปกับบรรยากาศของบริเวณนั้น เช่น ชุ่มทางเข้าย่านเมืองเก่าแบบไทย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

16. อื่นๆ

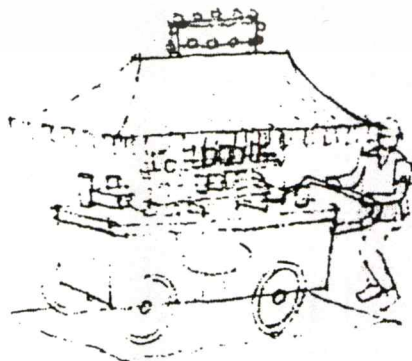
เกณฑ์การออกแบบ

ก. รูปปั้น อนุสาวรีย์ชัย หอนาฬิกา เหล่านี้เป็นส่วนตกแต่งประดับประดาเมืองเพื่อความสวยงาม เป็นจุดดึงดูดถึงความสนใจ และเป็นที่ยกมาช่วยในการกำหนดทิศทาง บริเวณย่านศูนย์การค้า สถานที่ราชการ เป็นต้น โดยมีการใช้ลักษณะงานศิลปะที่ช่วยตกแต่งเมืองให้สวยงาม นอกจากนี้ ยังมีการออกแบบให้มีประโยชน์ใช้สอย มิใช่เพื่อประโยชน์ทางการมองเพียงอย่างเดียว

ภาพที่ 2.34 แสดงรูปแบบหอนาฬิกา

ข. หาบแร่แผงลอย เป็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ในระบบการค้าขายของเมืองไทย และประเทศทางตะวันออก ซึ่งเป็นเอกลักษณ์อย่างหนึ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวชาวไทยและต่างประเทศได้ดี ปัญหาของหาบแร่แผงลอย คือ ความไม่เป็นระเบียบ กีดขวางทางจราจร ก่อให้เกิดความสกปรกกับพื้นที่ ทางเท้า และอาจเกิดอันตราย ควรมีมาตรการเข้มงวด ประกอบกับการควบคุมขอบเขตที่แน่ชัด พร้อมกำหนดรูปแบบขนาดให้มีมาตรฐาน เป็นต้น

ภาพที่ 2.35 แสดงตัวอย่างรถเข็นหาบแร่แผงลอย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.3.4 การคำนึงถึงความเหมาะสม (Visual Appropriateness)

ก่อนการตัดสินใจเบื้องต้นในการวางผัง และกำหนดรูปทรงของอาคารต่าง ๆ ควรคำนึงถึงตัวกำหนดของการออกแบบ เนื่องจากมีผลโดยตรงกับประชาชนผู้ใช้พื้นที่ ซึ่งหมายถึง ความรับผิดชอบของผู้ออกแบบ ที่ต้องสร้างสรรค์ให้กับการออกแบบของสถานที่ในบริเวณนั้น ๆ ให้มีความสอดคล้องกับกลุ่มของคนที่ต้องใช้สถานที่เป็นประจำ ซึ่งแต่ละคนจะมีประสบการณ์ในการรับรู้ที่แตกต่างกัน ปัจจัยการรับรู้ที่มีผลต่อความรู้สึกจะแตกต่างกันจาก 3 ประการ ได้แก่

1. ความชัดเจนในเรื่องรูปทรง (Form) และการใช้งาน
2. ความหลากหลายของรูปลักษณะภายนอก
3. ความชัดเจนที่เกิดจาก Large and Small Scale

ความชัดเจน 3 ประการดังกล่าว เกิดจากการตีความหมายของประชาชนผู้พบเห็น ซึ่งอาจแตกต่างกันตามประสบการณ์ของแต่ละบุคคล รวมถึงวัตถุประสงค์ของแต่ละบุคคล ที่จะกำหนดว่าเหมาะสมหรือไม่ ซึ่งหมายความว่า ถ้าออกแบบสถานที่ให้เหมาะสม โดยใช้บทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกันของกลุ่มคนผู้ใช้ รวมถึงวัตถุประสงค์และประสบการณ์ของผู้ใช้สถานที่นั้น ๆ เพื่อค้นหาต้นแบบของแนวทางการปฏิบัติที่ใช้ในการออกแบบตามสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของผู้ใช้ และเมื่อได้แนวทางการปฏิบัติ ซึ่งต้องสัมพันธ์กับต้นแบบของแนวทางปฏิบัติที่นำมาใช้ในการออกแบบแล้ว จะทำให้ผู้ใช้เกิดประสบการณ์และเข้าใจ เป็นการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และรับรู้ และเมื่อนำแนวทางทั้งหมดมาปฏิบัติ จะเกิดผลตอบรับของการออกแบบที่ดี มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมเดิม นั้นหมายถึง "A Responsive Design"

- Detail Appearance : A Specification

การออกแบบโครงอาคารเพื่อระบายละเอียดของรูปลักษณะภายนอก สำหรับการสื่อถึงรูปลักษณะต่าง ๆ ให้มีความชัดเจนแก่ผู้ใช้ การสื่อสารจะครอบคลุม 4 ประเด็นดังนี้

1. Legibility

เป็นการคำนึงถึงเรื่องภาพลักษณ์อาคารที่ปรากฏต่อสาธารณะว่า ต้องมีความสอดคล้องกับทุกที่ในชุมชน ตามสภาพแวดล้อมของอาคารอื่น และของในอาคารเอง ต้องมีความชัดเจน และกระจ่างในรูปแบบที่นำมาประยุกต์ใช้ในอาคาร

2. Variety

- พิจารณาถึงโครงภายนอกอาคารที่ต้องมีการออกแบบเป็นพิเศษโดยให้ภาพรวมของอาคารดูไม่ขัดแย้งกับอาคารในบริเวณเดียวกัน
- ควรกำหนดข้อปรับปรุงแก้ไขรูปลักษณะภายนอกในส่วนที่ควรต้องกระทำแก้ไขหรือปรับปรุงใหม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ทำการบันทึกวัตถุประสงค์ การออกแบบ

3. Small Scale Robustness

การออกแบบใน Small Scale เช่น ในเรื่องของการออกแบบทางเดินเท้า ซึ่งต้องคำนึงกลุ่มผู้ใช้และความเหมาะสมของกิจกรรม โดยมีประเด็นที่สำคัญ 3 ประเด็นคือ

- การพิจารณาตรวจสอบการใช้งานทั้งใน Indoor และ Outdoor Space
- พิจารณาถึงกลุ่มผู้ใช้อาคาร และที่ว่างภายนอกโดยไม่นำภาพรวมที่ไม่เหมาะสมมารวมกัน
- นำปัจจัยเหล่านี้ มาทำการบันทึกวัตถุประสงค์ในการออกแบบ

4. Large Scale Robustness

ในการออกแบบ ต้องพิจารณาถึงสัดส่วนของอาคารขนาดใหญ่กว่า มีผลกระทบต่ออาคารข้างเคียง และมีผลกระทบจากการใช้งานของอาคารหรือไม่ การพิจารณาควรมองภาพในอนาคต และกลุ่มผู้ใช้สถานที่นั้น ๆ ด้วย แล้วจึงบันทึกวัตถุประสงค์การออกแบบ

5. Looking for Visual Cues

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนในการค้นหา สิ่งที่แสดงลักษณะต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อการออกแบบ โดยแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

6. Contextual Cues เป็นการศึกษา เพื่อค้นหาสิ่งที่แสดงถึงลักษณะต่าง ๆ ที่อยู่รวมกันให้ออกมาเป็นต้นแบบ ในส่วนหลักที่สำคัญเพื่อใช้เป็นต้นแบบของสิ่งแสดงลักษณะต่าง ๆ สำหรับนำไปปฏิบัติเป็นแนวทางในการออกแบบต่อไป การค้นหาต้นแบบนี้ควรกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เช่น มุมมองที่สามารถมองเห็นจากส่วนของทางเดิน หรือบริเวณที่ตั้งที่สามารถมองเห็นอาคารได้มากที่สุด หรือวัตถุประสงค์การค้นหาจาก Landmark เพื่อค้นหาพื้นที่ได้จากจุด Landmark สามารถครอบคลุมการมองเห็นได้ หรือวัตถุประสงค์การค้นหาจากสิ่งแสดงลักษณะของ Node หรือ District ต้องมองลึกไปถึงสิ่งที่แสดงลักษณะเฉพาะของชุมชนหรือพื้นที่ใกล้เคียง

การตรวจสอบประกอบด้วย

- Vertical Rhythms
- Horizontal Rhythms
- Skylines
- Wall Details (Material, Colour, Pattern, etc.)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- Windows
- Doors
- Ground Level Details

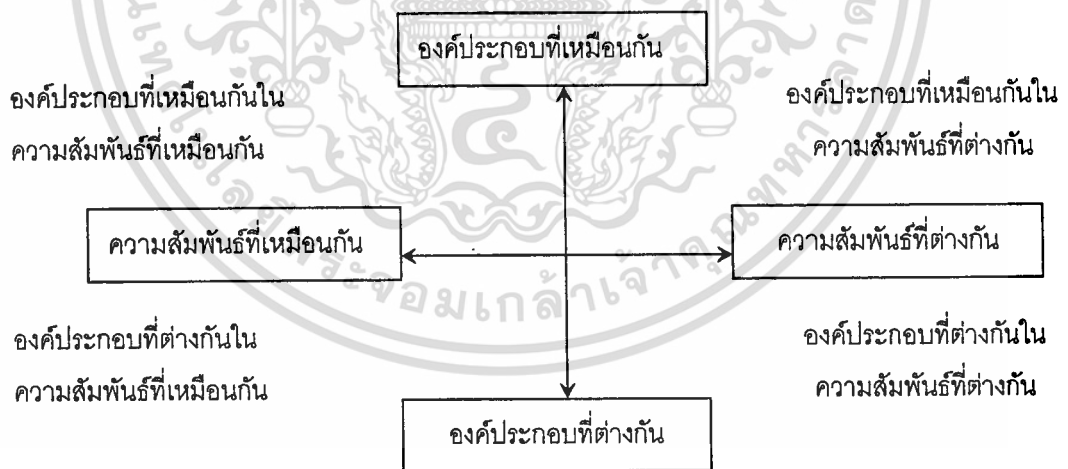
- Use Cues

เมื่อได้วัตถุประสงค์เกี่ยวกับความหลากหลายของรูปแบบ และสัดส่วนการออกแบบ ขั้นตอนต่อไป ต้องค้นหาสิ่งที่แสดงลักษณะโดดเด่นโดยนำภาพรวมส่วนใหญ่ ของรูปแบบอาคารต่าง ๆ และสิ่งที่แสดงลักษณะโดดเด่นเข้าไว้ด้วยกัน ทั้งนี้ ควรสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ ซึ่งอาจจะแตกต่างกันได้ หลังจากได้สิ่งที่แสดงลักษณะสำคัญแล้ว จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อการออกแบบ

i. Contextual Cues : The Surrounding area

สิ่งที่แสดงลักษณะที่โดดเด่น ที่เราสำรวจได้แบ่งเป็น 2 ประเภท

1. องค์ประกอบ เช่น รายละเอียดผนัง หน้าต่าง ประตูและรายละเอียดของระดับพื้น
2. ความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบ เช่น ความสัมพันธ์ในแนวตั้ง หรือจังหวะในแนวนอนและความสัมพันธ์ของ Skyline ทั้ง 2 ส่วนมีหลักในการพิจารณา 4 ประการดังนี้

- Contextual Cues : The Adjacent building

หัวข้อนี้กล่าวถึงการออกแบบให้ดูเป็นหนึ่งเดียวกับอาคารข้างเคียง และมีความกลมกลืนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. Start with Large Scale Cues

ถ้าอาคารไม่ได้มีแต่แนวเส้นตั้ง ต้องหันมาดูสิ่งที่แสดงลักษณะอาคารใหม่ ซึ่งก็คือ เส้นนอนของอาคาร ต้องนำสิ่งแสดงลักษณะนี้มาใช้ทั้งสองฝั่งของอาคาร และใช้สิ่งแสดงลักษณะ Building'Large Scale ของอาคารหลังใหม่เป็นตัวเชื่อมระหว่างอาคาร

2. พิจารณาถึงสัดส่วนที่ขนาดเล็ก

ใช้สิ่งที่แสดงถึงลักษณะจากทั้ง 2 ด้าน แต่ควรนำสิ่งที่มีสัดส่วนขนาดใหญ่มาใช้ให้น้อยที่สุด แล้วทำการปรับเปลี่ยนสิ่งแสดงลักษณะทั้ง 2 ข้างให้เท่ากัน

Use Cues : Supporting variety and robustness

หัวข้อนี้เสนอแนะถึงวิธีการใช้ต้นแบบของสิ่งแสดงลักษณะ นำมาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติเพื่อใช้ในการออกแบบ โดยนำมาเชื่อมรวมกับการพัฒนาความหลากหลายของรูปแบบและขนาดสัดส่วนให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เริ่มโดยให้วิเคราะห์ ถึงการใช้ต้นแบบของสิ่งที่แสดงลักษณะที่มีขนาดใหญ่ของอาคาร คือ ความสัมพันธ์ของเส้นขอบฟ้า เส้นในแนวตั้งและเส้นในแนวนอน ให้มองสิ่งแสดงลักษณะที่โดดเด่นที่มีความเหมือนกับอาคารอื่น ๆ ที่สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการออกแบบโครงสร้างหลัก ซึ่งจะเป็นผลในแง่ทางศิลปะ มากกว่าในแง่ทางวิทยาศาสตร์ ความสามารถด้านนี้พัฒนามาจากการได้ฝึกฝนให้รู้จักการพัฒนาขึ้น

- การออกแบบโครงสร้างขนาดใหญ่ ต้องสามารถนำไปใช้กับงานโครงสร้างที่มีสัดส่วนขนาดเล็กได้อย่างกลมกลืน เช่น หน้าต่าง ทางเข้า และส่วนของพื้น ให้มองถึงโครงสร้างในสัดส่วนขนาดเล็ก เพื่อประโยชน์ในความหลากหลายในการปรับปรุงรายละเอียดของการออกแบบ รูปลักษณะภายนอกของอาคาร ให้ตรวจสอบผลการออกแบบตั้งแต่เริ่มต้นเทียบกับวัตถุประสงค์ของโครงการ และเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์จากทัศนะของกลุ่มผู้สนใจ

Contextual Cues : Use cues together

ในขั้นตอนการเลือกสิ่งแสดงออกทางลักษณะที่โดดเด่นและสำคัญนั้น ต้องทำให้ชัดเจนตามวัตถุประสงค์ ตีวงให้อยู่ในข้อจำกัดตามวัตถุประสงค์ ในขณะที่ส่วนอื่น ๆ สามารถจำกัดให้อยู่ในวงแคบที่เป็นประเด็นได้เพื่อหลีกเลี่ยงการทำงานที่ล้มเหลว ในขณะที่ใช้สิ่งแสดงลักษณะมาช่วยในการออกแบบ ต้องมีการพิจารณาเลือกแต่สิ่งที่มีลักษณะโดดเด่นชัดเจนเท่านั้น

ขั้นตอนแรกโดยการจัดวัตถุประสงค์ให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ โดยเริ่มจากการกล่าวถึงสิ่งแสดงลักษณะเพียงเล็กน้อย และจบด้วยข้อจำกัดในวงกว้าง จากนั้นเริ่มด้วยการเลือกสิ่งแสดงลักษณะที่มีขนาดใหญ่ให้เหมาะสมตามวัตถุประสงค์ของอาคารที่ทำการออกแบบ แล้วเลือกสิ่งที่มีความโดดเด่นมาใช้สำหรับวัตถุประสงค์ในข้อต่อไป จากนั้นปรับเปลี่ยนรูปแบบของการออกแบบให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์เท่าที่สามารถทำได้ ให้ใช้ขั้นตอนนี้กับสิ่งที่แสดงลักษณะที่มี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ความโดดเด่น ในขนาดสัดส่วนที่เล็กลง เป็นรายละเอียดปลีกย่อยโดยเริ่มจากการออกแบบรายละเอียดโครงสร้างอาคารที่ละน้อย

2.4 แนวความคิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2531 : 1-31)

2.4.1 สิ่งอำนวยความสะดวกและกิจกรรมทางน้ำ

ในขั้นตอนนี้ จะกล่าวโดยรวมถึงกิจกรรมที่เกิดขึ้นและมีความเป็นไปได้ที่เกิดขึ้นตามบริเวณแหล่งน้ำต่าง ๆ โดยทั่วไป กิจกรรมบริเวณริมแหล่งน้ำ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ กิจกรรมบนบก และกิจกรรมทางน้ำ รวมทั้งกล่าวถึงการบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกที่รองรับกิจกรรมแต่ละประเภท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. กิจกรรมบนบก

1) <u>กิจกรรมประเภทพักผ่อนแบบสงบ</u>	<u>บริการและสิ่งอำนวยความสะดวก</u>
- การนั่งเล่นพักผ่อน การปิกนิก การอาบแดด	- ที่จอดรถ ที่จอดจักรยาน
	- ทางเดินเท้า
	- เก้าอี้นั่ง ม้านั่ง โต๊ะปิกนิก
	- ศาลาพักผ่อน
	- ห้องน้ำห้องส้วมสาธารณะ
	- น้ำดื่มสาธารณะ
- การรับประทานอาหาร	- ร้านอาหาร เครื่องดื่ม ชุมชายของว่าง
	- แผงลอยขายอาหาร
- การเลี้ยงปลา การให้อาหารปลา	- ท่าเรือ
	- สะพาน
	- ร้านขายอาหารปลา
- การชมทิวทัศน์จากถนนทางเท้า	- ที่จอดรถ ที่จอดจักรยาน
เช่น ถนนชมวิว	- ถนน
	- ทางเท้า ทางวิ่ง
	- ทางจักรยาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- จุดพักระหว่างทาง (Rest Area)
- จุดชมวิว (View Point)
- การเดินเล่น การเดินป่า
- การเดินศึกษาธรรมชาติ การดูนก
- การจับจ่ายซื้อของ
- การพักผ่อน การพักผ่อนค้างคืน
- การสังสรรค์ การรวมกลุ่มกิจกรรม
- เช่น การเล่นก่อกองไฟ การแสดง
- การสัมมนา การอบรม
- ที่จอดรถ ที่จอดจักรยาน
- ห้องน้ำ ห้องส้วมสาธารณะ
- ศาลา ชุมนุมพักผ่อน
- อาคารประชาสัมพันธ์
- ร้านอาหาร เครื่องดื่ม
- ร้านขายของที่ระลึก
- สนามเด็กเล่น
- บริเวณปิกนิก
- ทางเท้า
- ทางเท้ามีหลังคา
- สะพาน
- ทางเดินยกระดับจากพื้นดินหรือพื้นน้ำ
- ท่อนทางเดิน
- ศาลาคลุม
- ป้าย
- ดึงชยะ
- ม้านั่งตามเส้นทาง
- ห้องน้ำ ห้องส้วมสาธารณะ
- ร้านขายของที่ระลึก ร้านค้า
- บริเวณที่ตั้งแผงลอย หาบแร่
- ตลาดนัด ตลาดชั่วคราว
- บ้านพักประเภทต่าง ๆ
- ค่ายพักผ่อน
- ลานเอนกประสงค์
- เวทีการแสดงกลางแจ้ง
- ลานก่อกองไฟ
- บริเวณที่นั่งคนดู
- อาคารอบรมสัมมนา ห้องประชุมสัมมนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ลานเอนกประสงค์
- เวทีการแสดงกลางแจ้ง
- ที่จอดรถ
- ที่พักค้างคืน
- อาคารศูนย์บริการนักท่องเที่ยว
- ห้องประชุมสัมมนา
- ห้องสมุด
- อาคารพิพิธภัณฑ์ พิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง
- อาคารนิทรรศการ ลานนิทรรศการกลางแจ้ง
- ที่จอดรถ
- การรวมกลุ่มกิจกรรมทางวิชาการ
- การชมนิทรรศการ การบรรยาย
- การฉายหนัง
- 2) กิจกรรมประเภทออกกำลังกาย
 - การวิ่งออกกำลังกาย (Jogging)
 - บริการและสิ่งอำนวยความสะดวก
 - ทางวิ่งซึ่งอาจใช้แยกหรือใช้ร่วมกับทางเดิน
 - ห้องน้ำ ห้องส้วมสาธารณะ
 - ล็อกเกอร์ที่เปลี่ยนเสื้อผ้า
 - น้ำดื่มสาธารณะ
 - มุมสมรรถภาพ
 - ป้าย
 - ทางม้า
 - ดอกไม้
 - ที่เช่าม้า ที่พักม้า
 - บริเวณฝึกหัดขี่ม้า
 - การขี่ม้า
 - ทางจักรยาน อาจแยกต่างหาก ใช้ร่วมกับถนนและทางเท้าได้
 - ป้าย
 - ที่เช่าจักรยาน
 - ที่จอดจักรยาน
 - การเล่นกีฬาประเภทต่าง ๆ
 - สนามเด็กเล่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สนามกีฬาประเภทต่าง ๆ เช่นสนามเปตอง สนามตะกร้อ สนามบาสเกตบอล สนามฟุตบอล เป็นต้น
- สวนสุขภาพ มุมสมรรถภาพ มุมออกกำลังกาย
- สโมสรกีฬา
- ห้องน้ำ ห้องส้วมสาธารณะ
- ล็อกเกอร์ที่เปลี่ยนเสื้อผ้า
- น้ำดื่มสาธารณะ
- อาคารเก็บของและอุปกรณ์การกีฬา
- บริเวณที่นั่งคนดู
- ศาลาพักผ่อน

2. กิจกรรมทางน้ำ

1) กิจกรรมประเภทพักผ่อนแบบสงบ

- การล่องเรือ การล่องแพ เพื่อชมทิวทัศน์ หรือเพื่อการเดินทาง

การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวก

- ท่าเรือ
- ที่จอดเรือ ที่จอดแพ โรงเก็บเรือ
- ที่จอดรถ
- พุ่มกำหนดขอบเขตและบริเวณ
- อาคารขายตั๋ว ติดต่อสอบถาม
- ห้องน้ำ ห้องส้วมสาธารณะ
- ร้านอาหาร ร้านขายเครื่องดื่ม
- ร้านค้า ร้านขายของที่ระลึก
- สถานีเติมน้ำมันเรือ

2) กิจกรรมประเภทออกกำลังกาย

- การเล่นเรือประเภทต่าง ๆ เช่น เรือพาย เรือถีบ กระโดดโต้คลื่น (Windsurf) เรือใบ เรือติดเครื่องการเล่นสกีน้ำ การเล่นเรือลากชูชีพ (Parachucting)

บริการและสิ่งอำนวยความสะดวก

- ท่าเรือ
- ที่จอดเรือ โรงเก็บเรือ
- พุ่มกำหนดขอบเขตและบริเวณ
- สโมสรกีฬาทางน้ำ
- ร้านขายอุปกรณ์เรือ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ร้านอาหาร ร้านขายเครื่องดื่ม
 - ห้องน้ำ ห้องส้วมสาธารณะ
 - ล็อกเกอร์ที่เปลี่ยนเสื้อผ้า
 - สถานีเติมน้ำมันเร็ว
 - ที่จอดรถ
 - ที่ลากเรือขึ้นลง
- การว่ายน้ำ
- ห้องน้ำ ห้องส้วมสาธารณะ ที่อาบน้ำ
 - ล็อกเกอร์ที่เปลี่ยนเสื้อผ้า
 - ศาลาชุ่มพักผ่อน
 - เจ้าหน้าที่ช่วยชีวิต
 - ทุ่นกำหนดขอบเขตและบริเวณ
 - ร้านอาหาร ร้านขายเครื่องดื่ม
 - ร้านขายอุปกรณ์
 - สโมสรกีฬาทางน้ำ
 - ห้องปฐมพยาบาล อุปกรณ์ช่วยชีวิต ชูชีพ
 - อุปกรณ์ห้องปฐมพยาบาล

- การนั่งเรือชมทิวทัศน์

การนั่งเรือชมทิวทัศน์เป็นกิจกรรมหนึ่งที่เป็นที่นิยมเป็นอย่างมากสำหรับการท่องเที่ยวในอ่างเก็บน้ำ เหมาะกับอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ที่มีความโปร่งโล่ง มีทิวทัศน์เปลี่ยนไปเรื่อย ๆ เช่น อ่างเก็บน้ำที่เกิดจากการกั้นเขื่อน ทิวทัศน์ที่มีป่าไม้ หมู่บ้าน ภูเขารูปร่างต่าง ๆ เกาะกลางน้ำ เป็นฉากหลังที่เปลี่ยนไปเรื่อย ๆ พร้อมกับการได้รับอากาศบริสุทธิ์ มีความสดชื่นจากไอน้ำ และลมพัดเย็นสบาย หรืออ่างเก็บน้ำที่มีนกและพืชต่าง ๆ สวยงาม เช่น บึงบอระเพ็ด จังหวัดนครสวรรค์ บึงทะเลน้อย จังหวัดสงขลา

สิ่งที่ควรคำนึงในการออกแบบ

- ควรจำกัดปริมาณเรือในอ่างเก็บน้ำ โดยเฉพาะอ่างเก็บน้ำที่มีสาหร่ายได้น้ำมาก เพราะใบพัดเรือจะทำลายสาหร่ายเหล่านี้ขึ้นมาเป็นขยะบนผิวน้ำ และเน่าเปื่อยลงได้น้ำ
- การจำกัดปริมาณเรือที่จะไม่ทำให้เกิดความแออัดจนเสียบรรยากาศพักผ่อน ได้แก่ ปริมาณเรือ 1 ลำต่อพื้นที่ผิวน้ำ 15 ไร่ กรณีที่เป็นเรือหางยาว หรือเรือติดเครื่องอาจใช้ปริมาณเรือ 1 ลำต่อพื้นที่ผิวน้ำ 30 ไร่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ควรควบคุมปริมาณความดังของเสียงที่เกิดขึ้นจากเรือโดยสารเพื่อชมทิวทัศน์ ให้มีความดังอยู่ในระดับไม่เกิน 90 เดซิเบล ความดังของเรือติดเครื่องขึ้นกับระบบท่อไอเสียของเรือนั้น ๆ ซึ่งสามารถควบคุมได้

- เรือพายเป็นประเภทที่ดีที่สุด อาจสนับสนุนเรือรับจ้างประเภทพายสำหรับอ่างเก็บน้ำปานกลาง แต่มีข้อจำกัดคือ มีขนาดไม่ใหญ่มากนัก ซึ่งนักท่องเที่ยวได้น้อย

- บริเวณท่าเรือควรทำเขื่อนถาวร รวมถึงบริเวณที่เรือติดเครื่องติวงเดี่ยว

- กรณีมีเรือให้เช่าหลายราย ควรมีการจัดระเบียบ การจอดและการเสนอนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยว

- ท่าจอดเรือไม่จำเป็นต้องมีทิวทัศน์ ให้ใกล้ที่จอดรถเข้าถึงง่าย มีที่เติมน้ำมันและป้องกันไม่ให้น้ำมันรั่วลงในน้ำ

- ให้ทุกคนสวมชูชีพในขณะที่นั่งอยู่ในเรือ

ส่วนประกอบที่ควรมี

- ท่าเรือ

- ที่จอดรถ

- ที่นั่งพักคอยของคนเรือ

- ที่ติดต่อเช่าเรือ

- ที่นั่งพักคอยผู้โดยสาร

- ห้องน้ำ ห้องส้วม

- ที่เติมน้ำมันเรือ

- อาจมีกิจกรรมอื่น เช่น ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก

2.4.2 รายละเอียดของสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ

2.4.2.1 ท่าเรือ-แพ

1) การจำแนกประเภทของท่าเรือ-แพ

ก. ท่าเรือ-แพโดยสาร

บริเวณอ่างเก็บน้ำอาจมีท่าเรือโดยสารในลักษณะของการพานักท่องเที่ยวไปตามแพพัก หรือเพื่อการชมทิวทัศน์ในอ่างเก็บน้ำ

เรือที่ใช้กันเป็นประจำมักเป็นเรือที่ผู้โดยสารได้ 10 คนขึ้นไป เช่น เรือหางยาว เรือยนต์ขนาดกลาง หรืออ่างเก็บน้ำที่มีขนาดเล็กประเภทบึง อาจใช้ลักษณะเรือพายโดยสารขนาดกลาง เรือต่าง ๆ เหล่านี้มีขั้นตอนในการลงเรือและรูปแบบของท่าลงเรือที่ไม่แตกต่างกัน ความแตกต่างขึ้นอยู่กับขนาดของท่าเรือ โดยขึ้นกับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปริมาณผู้โดยสารในแต่ละเที่ยวที่ขึ้นหรือลงเรือ-แพ เช่น เรือพาย อาจใช้ท่าเทียบ เรือขนาดรับผู้โดยสารได้ประมาณ 10 คน เรือยนต์ซึ่งจุผู้โดยสารมากกว่า อาจต้องใช้ท่าเทียบเรือขนาดรับผู้โดยสารได้ 60 คน เป็นต้น

การวางแผนบริเวณท่าเรือโดยสาร ควรคำนึงถึงขั้นตอนในการโดยสารและปริมาณผู้โดยสารที่ใช้ในแต่ละครั้งเป็นสำคัญ ขั้นตอนในการโดยสารโดยทั่วไป คือ ยิ่งหากเป็นท่าเรือสำคัญมีผู้โดยสารมาก การวางแผนเส้นทาง ลาน และการให้ข้อมูลด้านทิศทาง ต้องชัดเจน เข้าใจได้รวดเร็ว และควรแยกเส้นทางผู้โดยสารมาและเที่ยวกลับ เว้นเสียแต่ว่าเป็นท่าเรือที่ผู้โดยสารเริ่มมาในเวลาเช้า และกลับในเวลาเย็นเหมือนกัน ซึ่งไม่จำเป็นต้องแยกเที่ยวมาและเที่ยวกลับ

ขนาดของลาน ที่นั่งพักรอ และท่าเทียบเรือ ขึ้นอยู่กับปริมาณผู้โดยสารที่คาดว่าจะใช้ในแต่ละครั้ง ลานและที่นั่งพักรอใช้ขนาด 3 ตารางเมตรต่อผู้ใช้ 1 คน เป็นแบบหนาแน่นสูงสุด ตัวท่าเทียบเรือใช้ขนาดประมาณ 5 ตารางเมตร ต่อผู้ใช้ 1 คน หรืออาจออกแบบให้ผู้โดยสารเดินผ่านขึ้นเรือได้ทันที โดยไม่ต้องหยุดรอที่ท่าเรืออีก

สำหรับความต้องการของเรือ-แพโดยสารเอง ต้องการที่เติมน้ำมัน ที่เติมน้ำใช้ ที่สูบของเสียในส้วมออกทิ้ง ที่พักคอยของพนักงาน ควรจัดให้อีกส่วนหนึ่งของบริเวณท่าเรือด้วย โดยแยกต่างหากจากบริเวณรับ-ส่งผู้โดยสาร

ข. ท่าเรือสำหรับการเล่นออกก้ำก้าง

เรือที่ใช้ในการเล่นออกก้ำก้างมีหลายประเภท ดังที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 4 แต่ลักษณะของท่าเทียบเรือสำหรับเรือแต่ละประเภทไม่แตกต่างกันมากนัก เนื่องจากปริมาณผู้ใช้ในการลงเรือมีเพียงครั้งละไม่เกิน 5 คนเท่านั้น ท่าลงเรือสำหรับเรือประเภทนี้จึงมักเป็นท่าเทียบเรือติดตายเป็นต้องทำทูลอยให้ท่าเรือลอยขึ้นลงตามระดับน้ำ เว้นเสียแต่ท่าอ่างเก็บน้ำนั้น ๆ มีระดับน้ำเปลี่ยนแปลงต่างกันมากในแต่ละฤดูกาล ขนาดและความยาวของท่าเทียบเรือขึ้นกับจำนวนเรือที่จะจอดในแต่ละครั้ง

ขั้นตอนในการใช้ท่าเรือสำหรับการออกก้ำก้างกาย แบ่งได้เป็นท่าเรือแบบเช่าเรือในสถานที่ ท่าเรือแบบที่เจ้าของเรื่อนำเรือมาเอง และท่าเรือแบบที่เจ้าของเรือเช่าที่ เก็บที่บริเวณใดบริเวณหนึ่งของท่าเรือนั้น ๆ

การวางแผนบริเวณของท่าเรือ ควรศึกษาขั้นตอนของการติดต่อสัญจรของผู้ใช้เป็นสำคัญ นอกจากนี้ท่าเรือที่ใช้เพื่อการออกก้ำก้างกาย อาจมีบริการอื่น ๆ ในพื้นที่ เช่น ที่เติมน้ำมัน ที่เติมน้ำในเรือ (สำหรับเรือพักผ่อน) ที่สูบของเสียจากส้วมในเรือออกทิ้ง (สำหรับเรือพักผ่อน) ที่ทำความสะอาดเรือ เป็นต้น

2) การเลือกที่ตั้งของท่าเรือ

ท่าเรือควรตั้งอยู่ในบริเวณที่ใช้ประโยชน์อื่นไม่ได้ตึก เช่น ทิวทัศน์ไม่สวย เมื่อเทียบกับบริเวณอื่น ๆ เป็นบริเวณที่ถูกรบกวนก่อนหน้านั้นมาแล้ว เช่น ป่าที่ถูกถางไว้ ต้นไม้เสื่อมโทรม ที่สำคัญคือ ควรเข้าถึงจากถนนภายนอกได้สะดวก ชายฝั่งบนแผ่นดินไม่เอียงลาดจนเกินไป และระดับน้ำลึกพอเหมาะกับชนิดของเรือที่จะนำมาเทียบ

3) ลักษณะของท่าเรือเทียบ

ท่าเทียบเรือมี 2 ประเภท คือ ท่าเทียบเรือชนิดติดตาด และท่าเทียบเรือชนิดลอยขึ้น-ลงตามระดับน้ำที่เปลี่ยนแปลงได้

ท่าเทียบเรือชนิดติดตาด เป็นท่าเทียบเรือที่ก่อสร้างโดยใช้เสายึดกับดินใต้น้ำรับน้ำหนักท่าเทียบเรือทั้งหมดเหมาะกับการขึ้นลงเรือที่ยอมรับความสะดวกสบายค่อนข้างน้อยได้ รวมทั้งไม่จำเป็นต้องรับขึ้น-ลง ใช้ได้กับท่าเรือที่มีคนขึ้นลงครั้งละน้อย ๆ เช่น ท่าเทียบเรือของเรือดิบ เรือพาย เรือออกกำลังกายชนิดต่าง ๆ

ท่าเทียบเรือชนิดลอยขึ้น-ลงตามระดับน้ำที่เปลี่ยนแปลงได้ เป็นท่าเทียบเรือชนิดใช้โครงสร้างที่ลอยน้ำได้และรับน้ำหนักคนโดยสารได้ เช่น มีทุ่นพยุงตัวท่าเทียบเรือไว้ หรือใช้โครงสร้างโปร่งด้านใต้ท่าเทียบเรือในลักษณะของแพ ท่าเทียบเรือที่จำเป็นต้องใช้แบบลอยน้ำได้ ได้แก่ การขึ้น-ลงเรือที่ต้องการความเร็ว เช่น ท่าเรือโดยสาร และบริเวณที่มีระดับน้ำขึ้นลงต่างกันมากในช่วงของวันหรือในแต่ละฤดูกาล

4) การออกแบบเพื่อความปลอดภัย

ท่าเรือและท่าเทียบเรือ ควรออกแบบเพื่อหลีกเลี่ยงอุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นซึ่งอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่ ได้แก่ การพลัดตกน้ำ เนื่องจากไม่มีราวกัน และเกิดการเบียดเสียดจนผู้โดยสารทงตัวไม่ได้ การที่ท่าเรือมีผิวลื่นเกิดการลื่นไถล การที่ส่วนของเรือเบียดเข้ากับท่าเทียบเรือทำให้เรือเสียหาย และการที่เรือถูกกระแสคลื่นตีห่างออกไปจากท่า ขณะที่ผู้โดยสารกำลังขึ้น-ลงเรือ ดังนั้น ท่าเรือและท่าเทียบเรือควรมีรายละเอียดด้านความปลอดภัย ดังนี้

- ในบริเวณที่ยื่นลงในน้ำทั้งหมด ควรมีราวกันตก สูง 0.80 เมตรเป็นอย่างน้อย รวมถึงบริเวณบันไดและทางลาดต่าง ๆ
- พื้นผิวของบริเวณที่อาจเปียกน้ำทั้งหมด ต้องเป็นผิวพื้นที่มีความฝืด ไม่ลื่น เช่น คอนกรีตผิวหยาบ ผิวหินล้าง พื้นยางชนิดมีผิวเป็นปุ่มกันลื่น เป็นต้น
- ต้องมีขีดจำกัดของปริมาณผู้โดยสารที่รับได้ เพื่อป้องกันไม่ให้มีผู้ลงไปใช้ท่าเทียบเรือมากจนเกินน้ำหนักที่โครงสร้างจะรับได้ อาจเป็นป้ายเตือนหรือมีเจ้าหน้าที่คอยควบคุม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- บริเวณที่เรือจะเข้าจอดควรมีอย่างน้อยระหว่างเรือกับส่วนของท่าเทียบเรือ เพื่อป้องกันการกระทบกระเทือน
- ต้องมีหลักยึดโยงเรือ-แพ ที่จอดเข้ากับท่าเทียบเรือให้หนาแน่นมั่นคง หากเป็นเรือใหญ่หรือแพ ควรยึดมากกว่า 1 จุด ในขณะที่เรือจอดให้ผู้โดยสารขึ้น-ลง

5) การออกแบบเพื่อความสวยงาม

ท่าเรือและท่าเทียบเรือมักเป็นบริเวณที่ถูกทะเลในเรื่องความสวยงาม อาจเนื่องมาจากความรู้สึกว่า เป็นบริเวณบริการ เช่น ท่าเทียบเรือมักเป็นแท่นเรียบ ๆ มีทางรถยนต์ สภาพเก่า มีหลักกับเชือกเกาะระโยงระยาง ท่าเรือมักเป็นไม้เก่าอีกด้วย

ท่าเรือและท่าเทียบเรือ อาจได้รับการออกแบบให้มีความสวยงามได้เท่ากับส่วนบริการอื่น เช่น สโมสร บ้านพัก โดยใช้รูปแบบตัวอาคารถาวร อาจเป็นคอนกรีต หรือไม้สักพาดิ ท่าเทียบเรือและสะพานลงเรือ อาจออกแบบเป็นโครงสร้างมีหลังคาสวยงาม พื้นของท่าเทียบเรือ บันได และสะพานลงท่าเทียบเรืออาจมีพื้นผิวที่มีสีลึกลับ ลวดลายเหมือนกับลานส่วนอื่น รอยต่อและหลักผูกเรือ มีการออกแบบรายละเอียดที่เรียบร้อย และควรดูแลรักษาความสะอาดเรียบร้อยโดยสม่ำเสมอ เช่นเดียวกับบริเวณอื่น

2.4.2.2 กำแพงกันดินและเขื่อนริมน้ำ

กำแพงกันดิน เป็นโครงสร้างที่สร้างขึ้นเพื่อป้องกันการพังทลายของดิน ในบริเวณที่มีการปรับแต่งพื้นที่ที่มีความลาดชันด้วยการตัดและถม หรือใช้ป้องกันการพังทลายของตลิ่งริมน้ำที่เกิดจากคลื่นลมในรูปของเขื่อน กำแพงกันดินอาจทำเป็นโครงสร้างชั่วคราว รื้อถอนออกภายหลัง หรือเป็นโครงสร้างถาวรก็ได้ ระบบการก่อสร้างมีทั้งแบบที่เป็นการก่อสร้างติดกับที่ และการใช้วัสดุสำเร็จรูปนำมาประกอบกันเข้า

- กำแพงกันดินธรรมชาติ

ใช้หญ้าหรือพืชคลุมดินหรือพืชชายน้ำปลูก เพื่อยึดหน้าผาดินที่มีความลาดชัน ช่วยป้องกันการพังทลายของดิน ความลาดชันของพื้นที่ควรอยู่ระหว่าง 30-45 องศา ไม่ควรมากกว่านี้

- กำแพงกันดิน หิน อิฐ

ใช้หิน หรืออิฐ หรือแผ่นคอนกรีตบล็อก นำมาเรียงทับเป็นชั้น โดยใช้คอนกรีตช่วยยึดเชื่อมต่อกัน ทำให้มีความมั่นคงแข็งแรงขึ้น ความชันของกำแพงกันดินประเภทนี้ไม่ควรเกิน 60 องศา

- กำแพงกันดินไม้

ใช้ท่อนไม้หรือแผ่นไม้ตอกยึดจับแนว โดยต้องตอกยึดลงไปบนดินอย่างน้อย 1.5 เท่าของความสูงกำแพง แต่ให้บรรยากาศที่เข้ากับสภาพธรรมชาติ จึงไม่เหมาะกับกำแพงกันดินสูง ๆ ซึ่งจะทำให้ลื่นไถลและไม่ค่อยแข็งแรง

- กำแพงกันดินคอนกรีต

เป็นกำแพงคอนกรีตที่อาจใช้เหล็กเสริมเข้าช่วยเพื่อความแข็งแรงเพียงพอในการรองรับแรงดันของดินด้านหลังกำแพง ซึ่งขนาดของแรงดันขึ้นอยู่กับชนิดของดิน และระดับน้ำใต้ดิน จึงต้องจัดทำทางระบายน้ำไว้ใกล้บริเวณฐานรากของกำแพงทุกระยะประมาณ 1 เมตร และใช้หินหรืออิฐใส่ด้านหลังกำแพงเพื่อช่วยการระบายน้ำ กำแพงกันดินชนิดนี้อาจทำให้ความหนาของกำแพงลดลงได้ ด้วยการทำฐานยื่นแผ่ออกช่วยรับแรงดัน กำแพงกันดินคอนกรีตนี้มักเป็นการก่อสร้างติดกับที่ เหมาะสำหรับบริเวณที่ค่อนข้างจำกัด

2.5 ทฤษฎีและหลักการ พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว

2.5.1 พฤติกรรมการมาท่องเที่ยว พฤติกรรมการมาท่องเที่ยวของผู้มาท่องเที่ยวสามารถแบ่งเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

2.5.1.1 ผู้มาท่องเที่ยวที่มาโดยลำพัง ได้แก่ ผู้มาท่องเที่ยวที่มีได้ใช้บริการของบริษัทท่องเที่ยวแต่มาด้วยตนเอง ผู้มาท่องเที่ยวประเภทนี้ได้รับคำแนะนำจากเอกสารการท่องเที่ยว จึงไม่คาดหวังในเรื่องความสะดวกสบายของการเดินทางและการเข้าชมแหล่งท่องเที่ยวมากนัก แต่มักให้ความคาดหวังในเรื่องของการดำเนินกิจการที่ค่อนข้างสูง และมีความต้องการรู้ทิศทางในแหล่งท่องเที่ยวอย่างมาก

2.5.1.2 ผู้มาท่องเที่ยวมาเป็นกลุ่ม ได้แก่ ผู้มาท่องเที่ยวที่ใช้บริการของบริษัทท่องเที่ยว มักต้องการรวมกลุ่ม และการได้รับการบอกเล่าเกี่ยวกับรายละเอียดของแหล่งท่องเที่ยว และมีความต้องการในเรื่องดังกล่าวค่อนข้างสูง

สำหรับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในเมืองที่มีอยู่ในปัจจุบัน พอจำแนกได้ดังนี้

1. การชมเมืองโดยรวม ได้แก่ การเดินหรือนั่งรถไปตามเส้นทางสำคัญ ๆ ของเมือง
2. การเข้าชมสถานที่สำคัญและสถานที่น่าสนใจ มักเป็นสถาปัตยกรรมในเชิง

วัฒนธรรม

3. การขึ้นที่สูงเพื่อชมเมือง อาจเป็นหอคอย ตึกสูง อาจจัดเป็นร้านอาหาร หรือจุดชมเมืองในเวลากลางคืนได้ด้วย

4. การชมการละเล่นพื้นเมือง หรือชมนิทรรศการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. การจับจ่ายซื้อของ ส่วนใหญ่เป็นการซื้อของที่ระลึกผลิตภัณฑ์พื้นเมือง
6. การนมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ มักเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย

2.5.2 วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว

2.5.2.1 การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากความอยากรู้อยากเห็นด้านต่าง ๆ เป็นการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นเพื่อได้พบเห็นสิ่งแปลกใหม่ ได้แก่ วัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างออกไป ทั้งทางด้านการเมือง ด้านสมาคม และบุคคล ด้านลักษณะพิเศษของสภาพธรรมชาติ ปราภฏการณ์ทางธรรมชาติ กล่าวคือ การได้รับรู้เรื่องราวที่แตกต่างไปจากที่ตนเองเคยได้รับรู้นั่นเอง

2.5.2.2 การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากความต้องการที่จะพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อเป็นการผ่อนคลายความเครียดจากภารกิจประจำวัน ได้แก่ การไปเล่นกีฬาประเภทต่าง ๆ การเดินทางท่องเที่ยวตามแหล่งบริเวณที่มีความสวยงามตามธรรมชาติ งานศิลปะและการดนตรี หรือความบันเทิงอย่างอื่น ๆ ซึ่งอาจรวมถึงการท่องเที่ยวตามสวนสนุก สวนสัตว์ ผับ และการจับจ่ายซื้อของไว้ด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจของผู้ท่องเที่ยวเอง

2.5.2.3 การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากความสนใจทางด้านศาสนาและไสยศาสตร์ ซึ่งได้แก่ การจาริกแสวงบุญ การนมัสการศาสนสถานหรือเกจิอาจารย์ที่มีชื่อเสียงที่ผู้มาท่องเที่ยวนับถือรวมถึงการท่องเที่ยวตามสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์หรือศาสนา และกิจกรรมทางศาสนา

2.5.2.4 การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากอาชีพและธุรกิจของผู้ท่องเที่ยว ได้แก่ การเดินทางเพื่อสำรวจค้นคว้า การประชุม การสัมมนา การดูงาน การศึกษา ซึ่งเปรียบเสมือนการเดินทางทัศนศึกษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ หรือเป็นเกียรติและศักดิ์ศรีของผู้ท่องเที่ยวเอง

2.5.2.5 การท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจากสาเหตุอื่น ๆ เช่น การเดินทางมาเพื่อเยี่ยมญาติพี่น้องเพื่อนฝูงในต่างถิ่น มักเกิดขึ้นในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ หรือวันหยุดนักขัตฤกษ์ และวันหยุดเทศกาลต่าง ๆ

ด้วยวัตถุประสงค์ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้มาท่องเที่ยวสามารถเลือกท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ของตนในสถานที่ที่แตกต่างกัน ดังนี้

2.5.3 ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว

แต่แรกนั้นการท่องเที่ยวจะเกิดขึ้นตามแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่โดยธรรมชาติก่อน ต่อมาก็มีการพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ เป็นอุตสาหกรรมชนิดหนึ่ง เรียกว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว และมีแหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นใหม่อย่างมากมาย จนสามารถแบ่งประเภทของแหล่งท่องเที่ยวตามลักษณะกำเนิด ระยะเวลาที่แหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ มีการท่องเที่ยวเกิดขึ้น และตามลักษณะอันโดดเด่น หรือทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยวนั้น ๆ ได้ดังนี้

2.5.3.1 ลักษณะการกำเนิดแหล่งท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบ่งแหล่งท่องเที่ยวเป็น 2 ประเภท คือ

1. แหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่เดิม เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์มิได้จัดสร้างขึ้นมักจะได้แก่แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ทางประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ โบราณสถาน ศาสนา และทางศิลปวัฒนธรรมประเพณี กิจกรรมดั้งเดิมของท้องถิ่น เช่น วิถีชีวิตชุมชนท้องถิ่น เป็นต้น

2. แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น อาจมีจุดประสงค์เพื่อการศึกษา หรือเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจก็ได้เป็นแหล่งที่ดึงดูดผู้มาท่องเที่ยวได้เช่นกัน ได้แก่ ศูนย์การค้า สถานเริงรมย์ สวนสัตว์ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม และพิพิธภัณฑ์

2.5.3.2 ระยะเวลาที่แหล่งท่องเที่ยวมีการท่องเที่ยวเกิดขึ้น

แบ่งแหล่งท่องเที่ยวเป็น 2 ประเภท คือ

1. แหล่งท่องเที่ยวถาวร คือ แหล่งท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเกิดขึ้นสม่ำเสมอตลอดไป แต่อาจมีช่องที่ผู้มาท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นมากขึ้น เช่น ในวันหยุดพิเศษ วันนักขัตฤกษ์ ซึ่งเป็นได้ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และประวัติศาสตร์ ฯลฯ

2. แหล่งท่องเที่ยวชั่วคราว คือ แหล่งท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมการท่องเที่ยวเกิดขึ้นเฉพาะวันหรือเฉพาะช่วงระยะเวลาสั้นๆ มักจะเป็นวันที่มีการเฉลิมฉลอง หรือวันที่มีเทศกาลต่าง ๆ อาจเป็นทางศาสนา การแข่งขัน การประกวดหรืออื่น ๆ เช่น เทศกาลหุ่นฟาง จังหวัดชัยนาท เทศกาลหมอย่าง จังหวัดตรัง

2.5.3.3. ลักษณะอันโดดเด่นหรือทรัพยากรการท่องเที่ยวของแหล่งท่องเที่ยว
เดชา บุญค้ำ (2531 : 14) ได้กล่าวถึงแหล่งท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ภายในเมือง สามารถแบ่งตามลักษณะเด่นของความน่าสนใจ และกิจกรรมที่เป็นสิ่งดึงดูดในนักท่องเที่ยว อาจแบ่งออกได้เป็น 7 ประเภทดังนี้

1. ประเภทโบราณสถาน ได้แก่ พระราชวัง สิ่งก่อสร้างและอาคารที่มีความสำคัญในทางประวัติศาสตร์ ปราสาท ป้อมปราการ

2. ประเภทศาสนสถาน ได้แก่ วัด โบสถ์ เจดีย์ ศูนย์กิจกรรมทางศาสนา ประเภทธรรมชาติ ได้แก่ ทะเล ชายหาด ป่าไม้ แม่น้ำ ลำคลอง ภูเขา น้ำตก น้ำพุ ทะเลสาบ หนอง บึง

3. ประเภทศิลปวัฒนธรรมและการศึกษา ได้แก่ พิพิธภัณฑ์ ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม ศูนย์วิจัย หรือยานที่มีการผลิตสินค้าประจำถิ่น มีประเพณีประจำถิ่น

4. ประเภทสถานเริงรมย์ ได้แก่ โรงละครและการแสดง ร้านอาหาร หรืออาจเป็นย่านที่มีกิจกรรมกลางคืน

5. ประเภทอุตสาหกรรมและหัตถกรรม ได้แก่ อุตสาหกรรมขนาดเล็ก ประเภทอื่นๆ ได้แก่ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สนามกีฬา สวนสนุก

ทั้งนี้การที่สถานที่ใดจะได้ชื่อว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยว มิใช่ว่าจะเป็นสถานที่ที่สนใจในตัวเองเพียงอย่างเดียว แต่จะต้องมีปัจจัยอื่นประกอบให้สามารถดึงดูดผู้คนให้เดินทางมาเยี่ยมชมสถานที่นั้นได้ด้วย ปัจจัยที่กล่าวถึงนั้นคือ

2.5.4 ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยว

2.5.4.1 สภาพการเข้าถึง หมายถึง สภาพการคมนาคมไปสู่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ให้ความสะดวกสบายเหมาะสมต่อการเดินทางท่องเที่ยว เช่น พิจารณาจากลักษณะการเดินทางว่าเป็นอย่างไร โดยรถยนต์หรือการเดินทาง และสภาพของเส้นทางเหล่านั้นเอื้ออำนวยต่อการเดินทางเพียงพอหรือไม่ สามารถเข้าถึงในทุกฤดูกาลหรือไม่ ในกรณีที่เป็นถนนจะดูว่ามีความกว้าง มีสภาพเป็นคอนกรีต ลาดยาง ลูกกรง หรือถนนดิน ซึ่งเหมาะสมเพียงพอมหรือไม่ต่อบริการท่องเที่ยว ถ้าเป็นแม่น้ำลำคลองต้องใช้เรือแพนั้น มีสิ่งกีดขวางหรือไม่ ท่าเทียบเรือมีความเหมาะสมปลอดภัยหรือไม่ และถ้าเป็นทางเท้าจะดูว่าสภาพทางเท้าดีหรือไม่ ระยะทางเดินใกล้ไกลเหมาะสมแก่การท่องเที่ยวเพียงใด เป็นต้น โดยที่ถ้าพบว่าเกิดความไม่สะดวกขึ้นในส่วนใดก็จะพัฒนาส่วนนั้นให้สะดวกเหมาะสมขึ้น เพื่อดึงดูดการท่องเที่ยวให้เข้ามาในพื้นที่ดังกล่าวมากขึ้น ด้วยสภาพการเข้าถึงที่สะดวกสบายต่อการเข้าถึงพื้นที่ท่องเที่ยวต่างๆ นั้นเอง

2.5.4.2 สิ่งอำนวยความสะดวก และสาธารณูปโภคสาธารณูปการ ซึ่งหมายถึงบริการพื้นฐานต่างๆ ที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว และระบบสาธารณูปโภคสาธารณูปการ ซึ่งมีอยู่ในบริเวณพื้นที่นั้น ๆ ที่นักท่องเที่ยวสามารถจะใช้บริการได้ว่ามีมากน้อยเพียงใด เช่น ระบบไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ สถานรักษาพยาบาล สถานีตำรวจ ศูนย์บริการผู้มาท่องเที่ยว ที่นั่งพักผ่อนรอพบกลุ่มของผู้มาท่องเที่ยว ห้องน้ำสาธารณะ ถังขยะ ป้ายบอกทาง ร้านอาหาร เป็นต้น ถ้าพบว่าเกิดความไม่สะดวก หรือความไม่พอเพียงขึ้นมาในส่วนใด ก็จะพัฒนาในส่วนนั้นให้มีความสะดวกพอเพียงและเหมาะสมขึ้น เพื่อดึงดูดการท่องเที่ยวให้เข้ามาพื้นที่ดังกล่าวมากขึ้น ด้วยสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอเหมาะสมต่อการท่องเที่ยวในพื้นที่ท่องเที่ยวต่างๆ นั้นเอง

2.5.4.3. สิ่งดึงดูดใจ และการต้อนรับ หมายถึง สภาพภูมิทัศน์เมือง สิ่งแวดล้อม สาธูป เอกลักษณะของแหล่งท่องเที่ยว และการต้อนรับจากคนพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเป็นสิ่งที่นับได้ว่ามีความสำคัญต่อแหล่งท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ในการดึงดูดการท่องเที่ยวเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เพราะการท่องเที่ยวนั้นขายความสวยงาม ความแตกต่าง ความพิเศษ ความเป็นตัวของตัวเองของแหล่งท่องเที่ยวเป็นหลัก เนื่องจากสิ่งสำคัญที่สร้างความประทับใจให้แก่ผู้มาเยือนผู้มาท่องเที่ยวให้จดจำสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ว่าแตกต่าง และความโดดเด่นกว่าที่อื่นอย่างไร ก็ด้วยคุณค่าในตัวเองของแหล่งท่องเที่ยว และในทางรูปธรรมการดูแลรักษาสภาพภูมิทัศน์สิ่งแวดล้อมที่ดีของแหล่งท่องเที่ยวก็จะช่วยให้แหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้นคงความสวยงามน่าเข้าชม คงความมีเอกลักษณ์ และจะทำให้แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ คงความเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ยาวนานสืบต่อไป แม้แต่การสร้างระบบการกำจัดขยะ หรือระบบระบายน้ำเสียที่ดี การดูแลรักษา ต้นไม้ใบหญ้าในบริเวณโดยรอบ การจัดกลุ่มของสิ่งอำนวยความสะดวกให้กลมกลืนกันก็เป็นการ พัฒนาการท่องเที่ยวให้มีแก่นที่

ส่วนในทางนามธรรมนั้น สิ่งดึงดูดใจที่สุดของการท่องเที่ยว คือ ความมีเอกลักษณ์ของ แหล่งท่องเที่ยวนั่นเอง ด้วยนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเพราะต้องการสัมผัสถึงความมีอยู่จริง เป็นอยู่จริงที่มีความแตกต่างจากพื้นที่อื่นของแหล่งท่องเที่ยวนั้น หากมาพบกับสภาพของ “วัฒนธรรมย้อมแมว” ด้วยการพยายามทำทุกอย่างเพื่อเอาใจนักท่องเที่ยวจนลืมนึกถึงความเป็น เอกลักษณ์แล้วนักท่องเที่ยวก็จะไม่หลงเหลือความน่าสนใจให้แก่แหล่งท่องเที่ยวนั้นอีกต่อไป การ ท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนั้นๆ ก็จะค่อยๆ เมาบางลงจนหดหายไปในที่สุด ทำให้กระบวนการ พัฒนาการท่องเที่ยวเกิดการหยุดชะงัก และไม่ประสบความสำเร็จได้

2.5.4.4 การต้อนรับ ส่วนในเรื่องของการต้อนรับนักท่องเที่ยวของผู้คนพื้นที่แหล่ง ท่องเที่ยวนั้นก็มีความสำคัญเช่นเดียวกัน ทัศนคติไมตรีที่ดี การไม่เอาเปรียบ ความปลอดภัย การ ช่วยเหลือ ทัศนคติที่ดี และความเป็นมิตร สิ่งเหล่านี้ล้วนแต่เป็นการสร้างบรรยากาศการท่องเที่ยว และภาพพจน์ที่ดีต่อการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวนั้นทั้งสิ้น เนื่องจากความต้องการพื้นฐานทาง จิตวิทยาของมนุษย์โดยปกติทั่วไปคงไม่มีใครใฝ่ฝันไปท่องเที่ยวยังแหล่งที่มีความตรงกันข้ามกับสิ่ง เหล่านี้แน่นอน

จากแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยว ทำให้เห็นถึงความสำคัญในการ พัฒนาการท่องเที่ยวจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ เพื่อคงคุณค่าการเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้อย่าง ยาวนาน อันจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับการผลักดันให้เกิดระบบการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะทำให้เกิดรายได้แก่ท้องถิ่นอย่างต่อเนื่องตามมา และผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้น ในท้องถิ่นในส่วนนี้จะเป็นสิ่งสำคัญในการทำให้ประชาชนตื่นตัวรักษาสภาพแวดล้อมของชุมชน อนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีเพื่อคงสภาพแหล่งท่องเที่ยวของตนให้เป็นแหล่งรายได้อย่างต่อเนื่อง ของท้องถิ่นอย่างยาวนานสืบต่อไป เกิดเป็นวัฏจักรที่การท่องเที่ยวและการสร้างเสริมรายได้แก่ ท้องถิ่นสามารถเกิดขึ้นได้อย่างไม่รู้จัก ทราบใดที่ยังคงอนุรักษ์คุณค่าของแหล่งท่องเที่ยวไว้ได้ เป็น การหลีกเลี่ยงรายได้ที่ฉาบฉวยจากหลักการที่มุ่งพัฒนาต่อการท่องเที่ยวอย่างเดียวโดยมิได้คำนึงถึง การถนอมรักษาแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งหลักแห่งการพัฒนานี้ได้ถูกเรียกว่าเป็น การพัฒนาแบบยั่งยืน

ปัจจัยต่าง ๆ ข้างต้น เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้มาท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกไปท่องเที่ยวยัง สถานที่ท่องเที่ยวที่มีความพร้อมในเรื่องปัจจัยเหล่านี้ และยังเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดความ ประทับใจ ต้องการที่จะกลับมาเที่ยวอีกในโอกาสต่อไป ในทางกลับกันผู้มาท่องเที่ยวจะเกิด ทัศนคติที่ไม่ดีต่อแหล่งท่องเที่ยวนั้น หากเกิดปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยวเกิดขึ้น เช่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.5 ปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยว

จากการรวบรวมความคิดเห็นของผู้มาท่องเที่ยวและผู้นำทางท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ พบว่าการท่องเที่ยวตามแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในปัจจุบันผู้มาท่องเที่ยวมักประสบปัญหาดังนี้

2.5.5.1 ขาดการบอกทิศทางในแหล่งท่องเที่ยว และส่วนบริการต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งควรมีการบอกทิศทางที่ชัดเจนขึ้น อาจเป็นรูปของป้ายบอกทางด้วยอักษร ด้วยแผนที่รูปภาพ หรือการออกแบบสถานที่ให้สามารถสื่อการเข้าถึงจุดต่างๆ ได้โดยง่าย

2.5.5.2 ขาดความสะดวกสบายในบริเวณแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากในกิจกรรมท่องเที่ยวนั้น ผู้มาท่องเที่ยวต้องการสิ่งบริการอื่นๆ ประกอบในการท่องเที่ยวด้วย เช่น บริการด้านห้องน้ำ ห้องส้วม ศาลา หรือบริเวณที่พักผ่อนหย่อนใจกลุ่มท่องเที่ยวของตน เป็นต้น ซึ่งบริการเหล่านี้มักมีจำนวนไม่เพียงพอ หรือไม่ก็คุณภาพไม่ดีพอ

2.5.5.3 การที่แหล่งเที่ยวนั้นขาดเอกลักษณ์ เนื่องจากถูกทำลาย เพราะการเข้าชมของผู้มาท่องเที่ยวหรือการที่ผู้ประกอบการในแหล่งเที่ยวนั้น ๆ ประพฤติตามใจชอบในการแสวงหาผลประโยชน์ของตนเองจนทำให้เกิดผลเสียต่อแหล่งท่องเที่ยว และสภาพธรรมชาติบริเวณโดยรอบ เช่น การปลูกสร้างอาคารสูงบังวัดหรือโบราณสถานที่สวยงามซึ่งมีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ทำลายทัศนียภาพ หรือการทิ้งขยะเกลื่อนกลาด การขีดขีดผนังกำแพงหรือต้นไม้ของผู้มาท่องเที่ยว และการปล่อยน้ำเสียจากกิจการของตนลงในแม่น้ำลำคลองของบรรดาผู้ประกอบการทำให้แหล่งท่องเที่ยวและบริเวณโดยรอบเสื่อมสภาพ การสูญเสียเอกลักษณ์ที่เคยงดงาม เป็นต้น

2.5.5.4 ความไม่สะดวกในการเข้าถึงจุดต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เป็นเพราะถนนนั้นมีความคับแคบเกินไป เกรงจะเกิดอันตรายระหว่างคนเดินเท้ากับผู้ใช้รถยนต์พาหนะขึ้นได้

2.5.5.5 แหล่งท่องเที่ยวมีความแออัด หรือขาดการระบายอากาศที่ดี เนื่องจากมีผู้มาท่องเที่ยวเข้าชมสถานที่ท่องเที่ยวเหล่านั้นๆ มากจนเกินไปกว่าที่ความสามารถของสถานที่นั้นๆ จะรองรับได้

2.5.5.6 ขาดความต่อเนื่องของเส้นทางในแหล่งท่องเที่ยว ทำให้การเข้าชมสถานที่ที่น่าสนใจสำหรับผู้มาท่องเที่ยวไม่อาจจะกระทำได้ เนื่องจากไม่มีทางเดินที่ต่อเนื่องกันหรือบาทวิถีที่คับแคบเกินไป

2.5.5.7 อากาศร้อนมีฝุ่นมาก และเสียงดังหนวกหูจากยวดยานพาหนะ ทำให้บรรยากาศในแหล่งท่องเที่ยวไม่สงบ ไม่ร่มรื่น ไม่น่าเข้าดูเข้าชม

ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ข้างต้น เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ผู้มาท่องเที่ยวเกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อแหล่งเที่ยวนั้น และอาจไม่ต้องการกลับมาเที่ยวอีกในโอกาสต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ดารุณ นาดจำนง (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "การพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนบางยี่ขัน กรุงเทพมหานคร" ย่านบางยี่ขัน เป็นพื้นที่ที่มีประวัติความเป็นมายาวนาน ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน โดยมีลักษณะที่สำคัญคือการเป็นพื้นที่ริมน้ำ ที่มีการตั้งถิ่นฐานของชุมชนมาจนถึงปัจจุบัน แต่สภาพการเจริญเติบโตของเมืองอย่างต่อเนื่อง และขาดการวางแผน ทำให้เกิดปัญหาต่างๆ ที่มีส่วนในการทำให้พื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนบางยี่ขันมีการพัฒนาที่ไม่สอดคล้องกับการเจริญเติบโตของเมือง ได้ทำการศึกษาและวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพในด้านต่างๆ ของพื้นที่ ได้แก่ ประโยชน์การใช้ที่ดิน ด้านระบบการสัญจร ด้านระบบพื้นที่เปิดโล่ง ด้านสถาปัตยกรรม และด้านภูมิสถาปัตยกรรม ตลอดจนถึงศึกษาสภาพสังคมและเศรษฐกิจชุมชนที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์สภาพชุมชนครอบคลุมการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและศักยภาพในการพัฒนา ข้อจำกัดและปัญหาต่างๆ เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนบางยี่ขันต่อไป

จากการศึกษาพบว่า สภาพพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนบางยี่ขัน มีประเด็นปัญหาที่สามารถสรุปได้ 5 ประเด็นหลัก ได้แก่ ปัญหาการขาดการเชื่อมโยงของโครงข่ายการสัญจร ปัญหาพื้นที่ว่างและการใช้ประโยชน์ ปัญหาการใช้พื้นที่ริมน้ำ ปัญหาความเสื่อมโทรมของสิ่งก่อสร้าง และปัญหาภูมิทัศน์เมือง การเสนอแนวทางได้มีการเสนอแนวทางการพัฒนา เพื่อแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นรวมทั้งการเสนอมาตรการควบคุมเพื่อให้แนวทางการพัฒนาสามารถบรรลุตามวัตถุประสงค์ ตลอดจนการเสนอแนวทางการนำแผนพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ การศึกษาในครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาพื้นที่ริมน้ำ บริเวณชุมชนบางยี่ขัน เพื่อให้สอดคล้องกับการเจริญเติบโตของเมือง รวมทั้งเป็นแนวทางในพัฒนาพื้นที่บริเวณอื่นที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับพื้นที่ที่ศึกษาต่อไป

เต็มศักดิ์ ภาณุวรรณ (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงของชุมชนริมน้ำในคลองบางกอกน้อย" ได้กล่าวว่า พื้นที่บริเวณริมคลองบางกอกน้อยเป็นชุมชนที่มีประวัติมาแต่อดีต เดิมเป็นพื้นที่ที่อยู่ตามเส้นทางน้ำของแม่น้ำเจ้าพระยาจนกระทั่งมีการขุดคลองลัดจึงทำให้เส้นทางน้ำแปรเปลี่ยนไป รูปแบบชุมชนในบริเวณนี้จึงมีลักษณะโดดเด่นของความเป็นชุมชนริมน้ำแบบชาวสวน พึ่งพาอาศัยน้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติในทุก ๆ ด้าน ตั้งแต่การตั้งถิ่นฐาน การเพาะปลูก การอุปโภคบริโภค การคมนาคมขนส่ง และการประกอบกิจกรรมทางน้ำในการดำเนินชีวิตที่มีการสืบเนื่องต่อกันมา จนมาถึงสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันที่ความเจริญและการเติบโตของเมืองได้ส่งผลต่อการเปลี่ยนรูปแบบ และบทบาทของชุมชนริมน้ำในพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการของการเป็นเมือง อันจะนำไปสู่การเสื่อมโทรมและสูญหายไปของชุมชนริมน้ำ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อศึกษาถึงวิวัฒนาการ และสภาพการเปลี่ยนแปลงของชุมชน รมน้ำที่เกิดขึ้นทั้งทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจและสังคมชุมชน ที่มีประวัติความเป็นมาที่น่าสนใจ และลักษณะที่เป็นแบบชุมชนรมน้ำเพื่อให้ทราบถึงสาเหตุ หรือแรงผลักดันที่มีต่อสภาพของชุมชน ให้มีการเปลี่ยนแปลงไปในแต่ละช่วงเวลา ระยะเวลาและอิทธิพลที่ได้รับจากเมือง รวมถึงผลกระทบต่างๆ ที่มีต่อพื้นที่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับสภาพชุมชนและการพัฒนาที่จะเกิดขึ้น โดยการรักษาสภาพแวดล้อมแบบชุมชนรมน้ำที่มีอยู่ในพื้นที่ให้สืบเนื่องต่อไป

จากการศึกษาพบว่า ผลจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจะมีระดับของความแตกต่างที่ไม่เท่ากัน ซึ่งสามารถแบ่งเป็น 3 เขตด้วยกันคือ พื้นที่ที่อยู่ในเขตเมือง พื้นที่รอยต่อเมือง และพื้นที่ชานเมือง โดยพื้นที่ที่อยู่ในเขตเมืองและบริเวณรอยต่อเมืองที่ติดกับเขตเมืองจะมีการเปลี่ยนแปลงที่สูง ทั้งในเรื่องของกิจกรรมและประเภทการใช้ที่ดิน อาคารบ้านเรือน อาชีพ รายได้ สภาพแวดล้อม สังคมชุมชน วิถีชีวิตความเป็นอยู่ประจำวันที่เปลี่ยนจากชุมชนน้ำเป็นชุมชนบก ทำให้ความสัมพันธ์ของคนที่มีต่อน้ำเสื่อมถอยลง สังคมวัฒนธรรมที่เป็นแบบชาวน้ำก็ถูกรอบงำด้วยวัฒนธรรมของชุมชนเมืองที่แผ่อิทธิพลเข้ามาในพื้นที่ส่วนหนึ่งกลายเป็นชุมชนเมือง บางส่วนยังคงรักษาสภาพแวดล้อมเดิมไว้ สิ่งเหล่านี้ล้วนแสดงถึงศักยภาพและทัศนคติของผู้คนในชุมชนที่อาศัยอยู่ในคลองบางกอกน้อย ที่มีต่อแม่น้ำลำคลอง

ผลจากการวิเคราะห์ดังกล่าวทำให้สามารถทราบถึงปัจจัยการคงอยู่ที่มาจากความสัมพันธ์ของผู้คนที่มีกับน้ำคือ การพักอาศัยริมน้ำ ระบบเครือข่ายลำน้ำ สวนผลไม้และพื้นที่การเกษตร สังคมชุมชนรมน้ำ ต่างทำหน้าที่ในการรักษาให้ยังดำเนินอยู่ต่อไป ส่วนปัจจัยการเปลี่ยนแปลงจะมาจาก 2 ประการหลัก คือ ปัจจัยภายใน ซึ่งได้แก่ การประกอบอาชีพ และการยอมรับวัฒนธรรมสมัยใหม่ และปัจจัยภายนอก อันได้แก่ เส้นทางการคมนาคม นโยบายและการวางแผนของภาครัฐ และจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น ที่ทำให้สภาพของชุมชนเปลี่ยนแปลงไปตามการพัฒนาความเจริญ กาลเวลา ระยะเวลา และการเข้าถึงที่สะดวกรวดเร็ว ที่สามารถติดต่อได้ทั้งผู้คนในชุมชนและบุคคลภายนอก อย่างไรก็ตามการคงอยู่ การเปลี่ยนแปลง การพัฒนาจะหยุดยั้งอยู่กับที่ไม่ได้ เพียงแต่การพัฒนานั้นต้องสอดคล้องกับสังคมวัฒนธรรมที่มีอยู่ในชุมชน โดยการสนับสนุนของทางราชการ การร่วมมือในชุมชน เพื่อให้เกิดความเหมาะสมกับสภาพของชุมชนและการรักษาความเป็นชุมชนรมน้ำให้ดำเนินอยู่ต่อไปในอนาคต ทั้งด้านการปรับปรุงสภาพพื้นที่ การส่งเสริมและชักจูงผู้คนในชุมชน มาตรวจการและการควบคุม และนโยบายและการวางแผนในการพัฒนาพื้นที่

นิติ ลิศนันท์ (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง "แนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชน รมน้ำ คลองอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม" การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการตั้ง

ถิ่นฐาน สถาปัตยกรรม ภูมิสถาปัตยกรรม วิถีชีวิตและการใช้พื้นที่ของชุมชนริมน้ำคลองอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ซึ่งเป็นสถานที่ประสูติของรัชกาลที่ 2 และชุมชนริมน้ำที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว รวมทั้งเสนอแนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนริมน้ำ ดังกล่าว

จากการศึกษาพบว่าชุมชนริมน้ำคลองอัมพวา มีความโดดเด่นเป็นเอกลักษณ์ โดยสภาพแวดล้อมชุมชนเป็นบ้านเรือนริมน้ำขนานกับลำคลอง และหันหน้าบ้านหาคลอง สถาปัตยกรรม ทัศนียภาพ ชุมชนมีความเป็นธรรมชาติ โดยมีสวนมะพร้าวอยู่หลังบ้าน วิถีชีวิตของผู้คนแถบนี้ยังคงมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับคลอง มีการตัดถนนเข้าสู่พื้นที่ริมน้ำก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของชุมชนกับพื้นที่แห่งนี้ เริ่มมีการก่อสร้างบ้านเรือน ที่หันหน้าเข้าถนน และหันหลังให้คลอง ส่งผลให้เอกลักษณ์ด้านการตั้งถิ่นฐานของชุมชนเริ่มสูญเสียวินัยวิถีชีวิตชุมชนที่สัมพันธ์กับคลองลดน้อยลง ประเพณีทางน้ำเลือนหายไป มีการย้ายออกของประชาชนสูง

แนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนริมน้ำคลองอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ที่เสนอแนะประกอบด้วย

- 1) การควบคุมการใช้ที่ดินโดยจำแนกพื้นที่ออกเป็นเขตโบราณสถาน เขตอนุรักษ์อาคาร และเขตควบคุมการก่อสร้าง
- 2) การเชื่อมโยงระบบเครือข่ายการสัญจร โดยปรับปรุงทางเดินเท้าและจุดเชื่อมต่อระหว่างชุมชนสองฝั่งคลอง และเชื่อมเส้นทางสัญจรทางน้ำให้เป็นระบบ
- 3) การอนุรักษ์และปรับปรุงทางกายภาพของอาคารและภูมิทัศน์ริมน้ำ ในด้านรูปแบบ ขนาด ความสูง วัสดุก่อสร้างและองค์ประกอบทางสถาปัตยกรรมและภูมิสถาปัตยกรรม
- 4) การฟื้นฟูทางสังคมและเศรษฐกิจ โดยฟื้นฟูประเพณีทางน้ำที่เคยมีอยู่ของชุมชนและส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว

อรศิริ ปานินท์และคณะ (2544: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง เรือนค้าขายพื้นถิ่นในชุมชนเมือง ได้กล่าวถึง ตลาดนครชัยศรีเป็นตลาดแบบพื้นถิ่นที่มีลักษณะเฉพาะตัวที่ดึงดูดเริ่มแรกของตลาดคือ ท่าขนส่งสินค้าริมแม่น้ำนครชัยศรี ที่ทำให้การค้าขายแลกเปลี่ยนมีความคล่องตัวด้วยการขนส่งทางน้ำ พื้นที่ก่อสร้างตลาดระยะแรก คือ ตลาดสดและเรือนค้าขายที่เป็นคู่นั่นทางเข้าตลาดสดจากด้านแม่น้ำ พร้อมๆ กับที่มีการสร้างเรือนแถวค้าขายทั้งแบบกลุ่มและแนวยาว ส่วนด้านหลังของตลาดเป็นเรือนค้าขายพักอาศัย สินค้าในตลาดเป็นพืช ผัก ผลไม้ อาหารสด อาหารแห้ง โดยเฉพาะเปิดทะเลที่ขึ้นชื่อของตลาดนครชัยศรี

ตลาดนครชัยศรีปัจจุบันยังสามารถให้บริการแก่คนในชุมชน และนักท่องเที่ยวที่ผ่านนครชัยศรีได้เป็นอย่างดี แต่เป็นที่น่าเสียดายเพราะผู้ประกอบการในปัจจุบันเป็นเพียงผู้เช่าอาคารเท่านั้น ไม่สามารถซ่อมแซมปรับปรุงให้คงอยู่ยาวนานได้ ได้แต่ปล่อยให้คงสภาพหรือเสื่อมสลายลงไปเท่านั้น ลักษณะทางกายภาพของตลาดที่เป็นกลุ่มก้อน ให้บริการได้ทั้งของสด ของแห้ง เครื่องใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของชำ ผลไม้และอาหารสำเร็จรูปที่ขึ้นชื่อยังเป็นสัญลักษณ์ที่ทำให้ตลาดนครชัยศรียังมีชีวิตยืนยาว
 อยู่ได้ แต่เป็นที่น่าเสียดายเพราะในไม่ช้าตลาดจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงเพื่อการลงทุนทาง
 เศรษฐกิจ หากประชาชนในพื้นที่ มีความเป็นปึกแผ่นเช่น ตลาดบางเลน อาจเป็นหนทางหนึ่งที่
 อาจจะยืดอายุของตลาดนครชัยศรี ซึ่งเป็นตลาดแบบพื้นถิ่นที่เหมาะสมกับสภาพชีวิตของชุมชนให้
 ยืนยาวต่อไปได้อีกระยะหนึ่งแทนที่จะเห็นศูนย์การค้าแบบใหม่ผุดขึ้นมาริมแม่น้ำนครชัยศรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็น แนวทางการพัฒนาภูมิทัศน์ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี เพื่อการท่องเที่ยว นครปฐม ซึ่งการวิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัย แบบการวิจัย (Research and Development)

3.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อยู่อาศัยและมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินในเขตพื้นที่ที่ศึกษา และนักท่องเที่ยว

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม (ใช้สูตรของ Yamane) ประกอบด้วย

3.1.2.1 ประชากร คือ ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ชุมชนนครชัยศรี วัดแค วัดส้มปะทวน วัดกลางคูเวียงและชุมชนตลาดต้นสน มี 2,817 ครัวเรือน จำนวน 11,448 คน (สำนักงานเทศบาลอำเภอนครชัยศรี. 2547 : 3-4)

$$n = \frac{N}{1+NE^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

E = ขนาดของความคลาดเคลื่อน

ผู้ศึกษาเลือกใช้ค่าระดับความเชื่อมั่น 95 % (Z=1.96) ความคลาดเคลื่อน (E) = 10 %

$$\text{แทนค่า } n = \frac{11448}{1+11448(0.1)^2} = 99$$

3.1.2.2 นักท่องเที่ยว คือ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการภายในพื้นที่ชุมชนและพื้นที่เกี่ยวเนื่อง จำนวน 3,965 คนต่อวัน (สถิติการท่องเที่ยวจังหวัดนครปฐม. 2547 : 11-13)

ผู้ศึกษาเลือกใช้ค่าระดับความเชื่อมั่น 95 % (Z=1.96) ความคลาดเคลื่อน (E) = 10 %

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

$$\text{แทนค่า } n = \frac{3965}{1+3,965(0.1)^2} = 97$$

3.1.2.3 หัวหน้าชุมชน จำนวน 3 คน

3.1.2.4 คณะกรรมการกลุ่มเรารักษ์ทำจิ้น จำนวน 5 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ในพื้นที่ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี อำเภอนครชัยศรี ได้แก่ ประชาชน นักท่องเที่ยว เป็นผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป เนื่องจากเป็นผู้ที่มีวุฒิภาวะที่สามารถให้คำตอบได้ตามความต้องการที่แท้จริงของตน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 3 ลักษณะ

3.2.1 แบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถาม โดยศึกษาจากทฤษฎีงานวิจัยและบทความที่เกี่ยวข้อง จากเอกสารต่างๆ มาเป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถามให้สอดคล้องและครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยผู้วิจัยทำแบบสอบถามด้วยตนเอง ทั้งนี้เป็นการศึกษาพฤติกรรม ปัญหาและความต้องการของกลุ่มตัวอย่างจะมีคำถาม 4 ลักษณะ คือ

1. คำถามสำหรับประชาชนในชุมชน เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการท่องเที่ยวและผลกระทบที่ได้รับจากการพัฒนาพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้น เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ ในด้านเศรษฐกิจ สังคม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว เป็นคำถามเกี่ยวกับการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เกิดขึ้นในพื้นที่ รวมทั้งบริเวณพื้นที่ที่มีความสำคัญสมควรได้รับการปกป้องดูแลเป็นพิเศษ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นแก่นักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ความสะดวกในการเข้าถึงพื้นที่ รวมทั้งการพัฒนารูปแบบอาคารที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมของชุมชน เป็นคำถามเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนและขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีอยู่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน

2. คำถามสำหรับนักท่องเที่ยว เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรม การท่องเที่ยว ความพึงพอใจในการท่องเที่ยวรวมทั้งทัศนคติเกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้น เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ ในด้านเศรษฐกิจ สังคม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ เป็นคำถามเกี่ยวกับความประทับใจในพื้นที่ที่ได้เข้าไปเที่ยวชม

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการได้รับบริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ รวมทั้งการพัฒนารูปแบบอาคารที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

3. คำถามสำหรับหัวหน้าชุมชน ในเขตริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี อำเภอ นครชัยศรี เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพื้นที่เพื่อให้ชุมชนมีกิจกรรมร่วมกัน และทำให้ชุมชนรู้สึกรักและหวงแหนชุมชนมากขึ้น รวมถึงการดูแลปกป้องบริเวณพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำให้คงสภาพสมบูรณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้น เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ ในด้านเศรษฐกิจ สังคม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว เป็นคำถามเกี่ยวกับการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เกิดขึ้นในพื้นที่ รวมทั้งบริเวณพื้นที่ที่มีความสำคัญสมควรได้รับการปกป้องดูแลเป็นพิเศษ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นคำถามเกี่ยวกับความสะดวกในการเข้าถึงพื้นที่ การให้บริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่นักท่องเที่ยว และแนวทางในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งการพัฒนารูปแบบอาคาร และความเป็นไปได้ในการจัดทำเส้นทางเดินเรือเพื่อการท่องเที่ยวที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

4. คำถามสำหรับคณะกรรมการกลุ่มเรารักทำจัน ในเขตริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี อำเภอ นครชัยศรี เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาพื้นที่ และการดูแลปกป้องบริเวณพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำให้คงสภาพสมบูรณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้น เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ ในด้านเศรษฐกิจ สังคม

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว เป็นคำถามเกี่ยวกับการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดูแลรักษาและตรวจสอบคุณภาพน้ำ เป็นคำถามที่เกี่ยวกับการเฝ้าระวัง เกี่ยวกับคุณภาพของน้ำในแม่น้ำ เพื่อความเหมาะสมในการท่องเที่ยว

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นคำถามเกี่ยวกับความสะดวกในการเข้าถึงพื้นที่ การให้บริการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่นักท่องเที่ยว และแนวทางในการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก รวมทั้งการพัฒนารูปแบบอาคาร และความ เป็นไปได้ในการจัดทำเส้นทางเดินเรือเพื่อการท่องเที่ยวที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

3.2.2 แบบสำรวจ ผู้วิจัยทำการศึกษาลักษณะสภาพทางกายภาพของพื้นที่ริมฝั่ง แม่น้ำนครชัยศรี โดยใช้เครื่องมือในการสำรวจดังนี้

1. เครื่องมือบันทึกภาพนิ่งและเคลื่อนไหว
2. เครื่องมือวัดระยะทาง
3. แผนที่

3.2.3 แบบสังเกต ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสังเกต โดยศึกษาจากทฤษฎี งานวิจัยและ บทความที่เกี่ยวข้อง จากเอกสารต่างๆ มาเป็นกรอบในการสร้างแบบสำรวจให้สอดคล้องและ ครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยผู้วิจัยทำแบบสำรวจด้วยตนเอง ทั้งนี้เป็นการสำรวจ พฤติกรรม ของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยว

3.2.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยทำแบบสอบถาม แบบสังเกต แบบสำรวจ ที่สร้างขึ้นเสร็จแล้วเสนอต่ออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ผู้ควบคุม วิทยานิพนธ์ร่วม ทำการตรวจแบบสอบถามและแก้ไขความถูกต้องของเนื้อหา และความเหมาะสม ของถ้อยคำและสำนวนภาษาและความชัดเจนในแบบสอบถาม แบบสำรวจ และแบบสังเกต ผู้วิจัย ดำเนินการแก้ไข และนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบในด้านความตรงในเนื้อหา โดยมี ผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ผศ.ดร.ชัยสิทธิ์ ด้านกิตติกุล อาจารย์ประจำภาควิชา การออกแบบชุมชนเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
2. รศ.ดร.เสาวภา พรศิริพงษ์ อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาในเรื่องแนวทางการพัฒนาชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี เพื่อการท่องเที่ยว นครปฐม โดยเน้นความสำคัญที่การวางผังชุมชน ข้อมูลที่สำคัญในการดำเนินการศึกษา คือ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผังกายภาพของชุมชน ดังนั้นการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยนี้ แบ่งได้เป็นดังนี้

3.3.1 ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือ ขอความอนุเคราะห์จาก งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ฝ่ายโยธาธิการ ส่วนผังเมือง จังหวัดนครปฐม เพื่อขอความร่วมมือในการอนุเคราะห์ข้อมูลและแผนที่ต่างๆ บริเวณที่ศึกษา

3.3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม แบบสังเกต และแบบสำรวจ ที่ได้แก้ไขแล้วไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเก็บข้อมูลในการวิจัย

3.3.3 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม แบบสังเกต และแบบสำรวจ ไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจนครบตามจำนวน

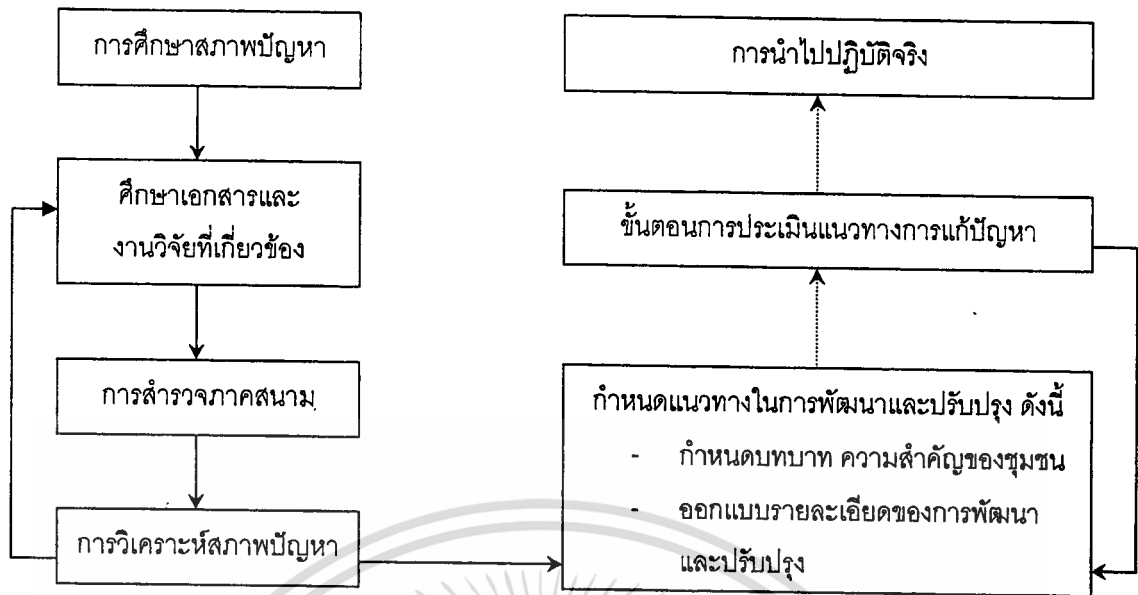
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษา สาเหตุ สภาพของปัญหา และศักยภาพของพื้นที่ที่ศึกษา จากการเก็บรวบรวมข้อมูลข้างต้น ตลอดจนการศึกษาความรู้ทางทฤษฎีด้านการออกแบบชุมชนเมือง เพื่อนำมาใช้กำหนดกรอบแนวความคิดในการพัฒนาและปรับปรุงสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ศึกษาชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี นครปฐม ให้ถูกต้องและเหมาะสมกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายการพัฒนา มีดังนี้

3.4.1 วิเคราะห์โดยใช้คำร้อยละ จากกลุ่มข้อมูลที่ได้จากการสอบถามกลุ่มตัวอย่าง

3.4.2 วิเคราะห์รายละเอียดของผังชุมชน สภาพแวดล้อมและของรูปแบบสถาปัตยกรรม

3.4.3 สรุปผลการวิเคราะห์และเสนอแนวความคิดในการพัฒนาพื้นที่ที่วิจัย

แผนภูมิที่ 3.1 แสดงขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติของการศึกษาพฤติกรรมของประชาชนกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่ ที่ศึกษาริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี จังหวัดนครปฐม โดยใช้ค่าความถี่และร้อยละจำแนกตามพฤติกรรมและความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง

3.6 สรุปผลวิธีดำเนินการวิจัย

ตารางที่ 3.1 ตารางประกอบการสรุปผลวิธีดำเนินการวิจัย

ตารางประกอบการสรุปผลวิธีดำเนินการวิจัย				
ขั้นตอนการวิจัย(วัตถุประสงค์การวิจัย)	กรอบแนวคิดในการวิจัย	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	การวิเคราะห์ผล
1. เพื่อศึกษาปัญหาของสภาพแวดล้อมทางกายภาพในปัจจุบันของพื้นที่ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี ที่ส่งผลกระทบต่อการใช้พื้นที่ของผู้อยู่อาศัย และ นักท่องเที่ยว	1. กรอบแนวคิดในการวิจัย กรอบแนวคิด - การสำรวจเมือง - แนวทางการพัฒนาองค์ประกอบเมือง 2. กรอบแนวความคิดการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำ	1. ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนจำนวน 99 คน 2. หัวหน้าชุมชน 3 คน 3. นักท่องเที่ยว 97 คน 4. คณะกรรมการกลุ่มเรา รักษ์ท่าจีน 5 คน	- แบบสอบถาม - แบบสำรวจ - แบบสังเกต	- ใช้การวิเคราะห์เชิงตรรกะวิทยา - นำผลที่ได้มาหาค่าร้อยละ

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ตารางประกอบการสรุปผลวิธีดำเนินการวิจัย				
ขั้นตอนการวิจัย(วัตถุประสงค์การวิจัย)	กรอบแนวคิดในการวิจัย	ประชากรกลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	การวิเคราะห์ผล
<p>2. เพื่อศึกษากิจกรรมของชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี และนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการในชุมชน</p>	<p>1. กรอบแนวคิดความคิดในด้านพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว พฤติกรรมกรรมการท่องเที่ยว วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว ประเภทของแหล่งท่องเที่ยว ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยว ปัญหาและอุปสรรคในการท่องเที่ยว</p>	<p>1. ประชาชนที่อยู่อาศัยภายในพื้นที่ชุมชนจำนวน 99 คน 2. หัวหน้าชุมชน 3 คน 3. นักท่องเที่ยว 97 คน 4. คณะกรรมการกลุ่มเรารักษ์ทำเงิน 5 คน</p>	<p>การวิจัย - แบบสอบถาม - แบบสำรวจ - แบบสังเกต</p>	<p>การวิเคราะห์ผล - ใช้การวิเคราะห์เชิงตรรกะวิทยา - นำผลที่ได้มาหาค่าร้อยละ</p>

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในบทนี้จะกล่าวถึงการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และนำเสนอในหัวข้อต่อไปนี้

- 4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม
- 4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต
- 4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม

- 4.1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ทำการศึกษา

ตารางที่ 4.1 แสดงการจำแนกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ทำการศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	99	100
1.1) ชาย	53	53.53
1.2) หญิง	46	46.46
2. อายุ	99	100
2.1) 18 – 25 ปี	2	2.03
2.2) 26 – 35 ปี	15	15.15
2.3) 36 – 45 ปี	56	56.56
2.4) มากกว่า 46 ปี	26	26.26
3. ระดับการศึกษา	99	100
3.1) ประถมศึกษา	28	28.28
3.2) มัธยมศึกษา	34	34.34
3.3) อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า	21	21.21
3.4) ปริญญาตรี	16	16.16
3.5) สูงกว่าปริญญาตรี	0	0.00

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
4. อาชีพ	99	100
4.1) รับจ้าง	32	32.32
4.2) รับราชการ	8	8.08
4.3) เกษตร กรรม	11	11.11
4.4) ค้าขาย	35	35.35
4.5) ธุรกิจส่วนตัว	13	13.13
4.6) อื่นๆ	0	0.00
5. รายได้/เดือน	99	100
5.1) ต่ำกว่า 5,000 บาท	4	4.04
5.2) 5,000 – 10,000 บาท	12	12.12
5.3) 10,001 – 15,000 บาท	28	28.28
5.4) 15,000 – 20,000 บาท	32	32.32
5.5) 20,001 – 25,000 บาท	8	8.08
5.6) มากกว่า 25,000 บาท	15	15.15
6. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่	99	100
6.1) ต่ำกว่า 5 ปี	3	3.03
6.2) 5 – 10 ปี	8	8.08
6.3) 11 – 15 ปี	6	6.06
6.4) 16 – 20 ปี	20	20.20
6.5) 21 – 25 ปี	27	27.27
6.6) มากกว่า 25 ปี	35	35.35
7. การครอบครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	99	100
7.1) มี กรรมสิทธิ์ในที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง	33	33.33
7.2) มีกรรมสิทธิ์เฉพาะสิ่งปลูกสร้าง	48	48.48
7.3) ไม่มีกรรมสิทธิ์ใดๆ	18	18.18
8. บริเวณพื้นที่ที่อาศัยอยู่	99	100
8.1) ชุมชนตลาด ท่านา	20	20.20
8.2) ชุมชนตลาด ต้นสน	20	20.20

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
8. บริเวณพื้นที่ที่อาศัยอยู่	99	100
8.3) ชุมชนวัดแ ค	20	20.20
8.4) ชุมชนวัดกลาง คูเวียง	20	20.20
8.5) ชุมชนสัมปะทวน	19	19.19

จากตารางที่ 4.1 พบว่าประชาชนที่อาศัยอยู่ภายในพื้นที่ที่ศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวนร้อยละ 53.53 มีอายุในช่วง 36 – 45 ปี มากถึงร้อยละ 56.56 ระดับการศึกษาจบชั้นมัธยมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ร้อยละ 34.34 รองลงมา มีระดับการศึกษาจบอาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 21.21 ส่วนใหญ่มีอาชีพค้าขาย ร้อยละ 35.35 รองลงมา มีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 32.32 มีรายได้ต่อเดือน ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 15,000 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 32.32 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่มากกว่าร้อยละ 35.35 อาศัยอยู่ในพื้นที่ชุมชนมานานกว่า 25 ปี การถือครองกรรมสิทธิ์ส่วนใหญ่ ร้อยละ 48.48 มีการถือครองเฉพาะสิ่งปลูกสร้างเท่านั้น รองลงมาร้อยละ 33.33 มีการถือครองกรรมสิทธิ์ทั้งในที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

ตอนที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี

ตารางที่ 4.2 แสดงการจำแนกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	97	100
1.1) ชาย	62	63.91
1.2) หญิง	35	36.08
2. อายุ	97	100
2.1) 18 – 25 ปี	5	5.15
2.2) 26 – 35 ปี	29	29.89
2.3) 36 – 45 ปี	27	27.83
2.4) มากกว่า 46 ปี	36	37.11

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษา	97	100
3.1) ประถมศึกษา	5	5.15
3.2) มัธยมศึกษา	15	15.46
3.3) อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า	19	19.58
3.4)ปริญญาตรี	49	50.51
3.5) สูงกว่าปริญญาตรี	9	9.27
4. อาชีพ	97	100
4.1) รับจ้าง	45	46.39
4.2) รับราชการ	18	18.55
4.3) เกษตรกรรม	12	12.37
4.4) ค้าขาย	15	15.46
4.5) ธุรกิจส่วนตัว	7	7.21
4.6) อื่นๆ	0	0.00
5. รายได้/เดือน	97	100
5.1) ต่ำกว่า 5,000 บาท	9	9.27
5.2) 5,000 – 10,000 บาท	18	18.55
5.3) 10,001 – 15,000 บาท	21	21.64
5.4) 15,000 – 20,000 บาท	23	23.71
5.5) 20,001 – 25,000 บาท	11	11.34
5.6) มากกว่า 25,000 บาท	15	15.46

จากตารางที่ 4.2 พบว่านักท่องเที่ยวที่เข้าในพื้นที่ที่ศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวนร้อยละ 63.91 มีอายุมากกว่า 46 ปีขึ้นไป มากถึงร้อยละ 37.11 ระดับการศึกษาจบปริญญาตรีเป็นส่วนใหญ่อ้อยละ 50.51 รองลงมาคือระดับการศึกษาจบอาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า ร้อยละ 19.58 ส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างร้อยละ 46.39 รองลงมาคืออาชีพรับราชการ ร้อยละ 18.55 มีรายได้ต่อเดือน ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 15,000 – 20,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 23.71 รองลงมาคือรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 21.64

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้นำชุมชนในพื้นที่ที่ทำการศึกษา

ตารางที่ 4.3 แสดงการจำแนกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามผู้นำชุมชนในพื้นที่ที่ทำการศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	3	100
1.1) ชาย	3	100.00
1.2) หญิง	0	0.00
2. อายุ	3	100
2.1) 18 – 25 ปี	0	0.00
2.2) 26 – 35 ปี	0	0.00
2.3) 36 – 45 ปี	1	33.33
2.4) มากกว่า 46 ปี	2	66.66
3. ระดับการศึกษา	3	100
3.1) ประถมศึกษา	1	33.33
3.2) มัธยมศึกษา	1	33.33
3.3) อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า	1	33.33
3.4) ปริญญาตรี	0	0.00
3.5) สูงกว่าปริญญาตรี	0	0.00
4. รายได้/เดือน	3	100
4.1) ต่ำกว่า 5,000 บาท	0	0.00
4.2) 5,000 – 10,000 บาท	2	66.66
4.3) 10,001 – 15,000 บาท	1	33.33
4.4) 15,000 – 20,000 บาท	0	0.00
4.5) 20,001 – 25,000 บาท	0	0.00
4.6) มากกว่า 25,000 บาท	0	0.00
5. บริเวณชุมชนที่อยู่ในการควบคุมดูแล	3	100
5.1) ชุมชนตลาด ท่านา	1	33.33
5.2) ชุมชนวัดแค	1	33.33
5.3) ชุมชนวัดกลาง คูเวียง	1	33.33

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.3 พบว่าผู้นำที่ควบคุมดูแลชุมชนในพื้นที่ที่ศึกษา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวนร้อยละ 100.00 มีอายุมากกว่า 46 ปีขึ้นไป มากถึงร้อยละ 66.66 ระดับการศึกษาจบอาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า ระดับมัธยมศึกษา และระดับประถมศึกษา เฉลี่ยกันทุกระดับชั้น คือร้อยละ 33.33 มีรายได้ต่อเดือน ส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 5,000 – 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 66.66 รองลงมา มีรายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 33.33

ตอนที่ 4 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นคณะกรรมการกลุ่มเรารักษ์ทำเงิน

ตารางที่ 4.4 แสดงการจำแนกข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามคณะกรรมการกลุ่มเรารักษ์ทำเงินในพื้นที่ที่ทำการศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ	5	100
1.1) ชาย	5	100.00
1.2) หญิง	0	0.00
2. อายุ	5	100
2.1) 18 – 25 ปี	0	0.00
2.2) 26 – 35 ปี	1	20.00
2.3) 36 – 45 ปี	2	40.00
2.4) มากกว่า 46 ปี	2	40.00
3. ระดับการศึกษา	5	100
3.1) ประถมศึกษา	2	40.00
3.2) มัธยมศึกษา	1	20.00
3.3) อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า	1	20.00
3.4) ปริญญาตรี	1	20.00
3.5) สูงกว่าปริญญาตรี	0	0.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่าคณะกรรมการกลุ่มเรารักษ์ทำเงิน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวนร้อยละ 100.00 มีอายุในช่วง 36 – 45 ปี และมากกว่า 46 ปีขึ้นไป เป็นสัดส่วนที่เท่ากันคือร้อยละ 40.00 มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษา ร้อยละ 40.00 รองลงมาจบมัธยมศึกษา ระดับอาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า และระดับปริญญาตรี เฉลี่ยกันทุกระดับชั้น คือร้อยละ 20.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว
ตอนที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ทำการศึกษา

ตารางที่ 4.5 แสดงการจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวของ
ประชาชน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
1. การเข้าไปมีส่วนร่วมกับการจัดการท่องเที่ยว	99	100
1.1) บริการ นำเที่ยว	19	19.19
1.2) บริการ เกี่ยวกับยานพาหนะ	8	8.08
1.3) ผลิตภัณฑ์และจำหน่าย สินค้าที่ระลึก/ผลิตภัณฑ์ตำบล	30	30.30
1.4) ไม่มีเวลา	14	14.14
1.5) ไม่มีความรู้	25	25.25
1.6) อื่นๆ ...ไม่มีเงินทุน.....	3	3.03
2. ความคิดเห็น หากมีการพัฒนาพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี	99	100
2.1) เห็นด้วย	91	91.91
2.2) ไม่เห็นด้วย	8	8.08
3. แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว	99	100
3.1) บริเวณตลาดท่านา	45	45.45
3.2) บริเวณวัด สัมปะทวน	8	8.08
3.3) บริเวณวัด แคะ	9	9.09
3.4) บริเวณตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง	32	32.32
3.5) บริเวณตลาดชุมชนต้นสน	5	5.05

จากตารางที่ 4.5 ประชาชนในท้องถิ่น ร้อยละ 57.57 ให้ความร่วมมือในการจัดการเรื่อง
การท่องเที่ยว ร้อยละ 25.25 ไม่ให้ความร่วมมือด้วยเนื่องจาก ยังขาดความรู้ความเข้าใจ และร้อย
ละ 14.14 เห็นว่าไม่มีเวลาเพียงพอ ประชาชนส่วนใหญ่ร้อยละ 91.91 เห็นด้วยหากมีการพัฒนา
พื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรีเพื่อการท่องเที่ยว โดยเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว
คือ บริเวณตลาดท่านา ร้อยละ 45.45 รองลงมาคือ บริเวณตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง ร้อยละ
32.32 และบริเวณวัด แคะ วัดสัมปะทวน ชุมชนตลาดต้นสน ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ
9.09 ร้อยละ 8.08 และ ร้อยละ 5.05 ตามลำดับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี

ตารางที่ 4.6 แสดงการจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
1. สถานที่ที่นักท่องเที่ยวมาเที่ยวชม	97	100
1.1) ตลาด ท่านา	65	67.01
1.2) ศาสนสถาน านวัดส้มปะทวน	3	3.09
1.3) ศาสนสถาน านวัดแค	5	5.15
1.4) ตลาด ริมน้ำวัดกลางคูเวียง	24	24.74
1.5) ชุมชนตลาด ต้นสน	0	0.00
2. สถานที่ที่นักท่องเที่ยวประทับใจ ในการเดินทางมาท่องเที่ยว	97	100
2.1) ตลาด ท่านา	70	72.16
2.2) ศาสนสถาน านวัดส้มปะทวน	2	2.06
2.3) ศาสนสถาน านวัดแค	5	5.15
2.4) ตลาด ริมน้ำวัดกลางคูเวียง	20	20.61
2.5) ชุมชนตลาด ต้นสน	0	0.00
2.6) ไม่ประทับใจสถาน ที่ใดเลย	0	0.00
3. กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวทำ เมื่อมาเที่ยวในพื้นที่ชุมชน	97	100
3.1) ชมศาสนสถาน และโบราณสถาน	7	7.21
3.2) ช มศิลปวัฒนธรรม และชุมชนท้องถิ่น	15	15.46
3.3) ล่องเรือชมวิถีชีวิต ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี	20	20.61
3.4) ซื้อสินค้า ประเภท อาหาร	52	53.60
3.5) ซื้อสินค้า ประเภท ผลิตภัณฑ์ชุมชน ของที่ระลึก	3	3.09
3.6) อื่นๆ	0	0.00
4. แหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนที่นักท่องเที่ยวรู้จัก	97	100
4.1) ตลาด ท่านา	69	71.13
4.2) ศาสนสถาน านวัดส้มปะทวน	2	2.06
4.3) ศาสนสถาน านวัดแค	3	3.09
4.4) ตลาด ริมน้ำวัดกลางคูเวียง	22	22.68

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
4. แหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนที่นักท่องเที่ยวรู้จัก	97	100
4.5) ชุมชนตลาดต้นสน	1	1.03
4.6) อื่น ๆ	0	0.00
5. แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว	97	100
5.1) บริเวณตลาดท่านา	72	74.22
5.2) บริเวณวัดส้มปะทวน	1	1.03
5.3) บริเวณวัดแค	2	2.06
5.4) บริเวณตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง	22	22.68
5.5) บริเวณชุมชนตลาดต้นสน	0	0.00
6. ความคิดเห็นหากมีการพัฒนาพื้นที่ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว	97	100
6.1) เห็นด้วย	97	100.00
6.2) ไม่เห็นด้วย	0	0.00
7. ความคิดเห็นหากมีการจัดการท่องเที่ยวทางน้ำ ในชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี	97	100
7.1) เห็นด้วย	97	100.00
7.2) ไม่เห็นด้วย	0	0.00
8. กิจกรรมที่เหมาะสมถ้าจัดให้มีการท่องเที่ยวทางน้ำ	97	100
8.1) ล่องเรือชมวิถีชีวิต วัด และวัฒนธรรมของชุมชน	38	39.17
8.2) ล่องเรือเพื่อสัมผัส นากการและกีฬา	7	7.21
8.3) ล่องเรือและสัก การะสังคักดีสิทธ์ ในศาสนสถานของชุมชน	52	53.60
8.4) อื่น ๆ	0	0.00
9. จำนวนนักท่องเที่ยว มาเที่ยวในรูปแบบกลุ่ม	97	100
9.1) คนเดี่ยว	8	8.24
9.2) 2 – 5 คน	48	49.48
9.3) 6 – 11 คน	9	9.27
9.4) มากกว่า 11 คน	32	32.98
10. พาหนะที่นักท่องเที่ยวใช้ในการเดินทาง มาเที่ยว	97	100
10.1) รถยนต์ส่วนตัว	58	59.79

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
10. พาหนะที่นักท่องเที่ยวใช้ในการเดินทาง มาเที่ยว	97	100
10.2) รถโดยสารสาธารณะ	13	13.40
10.3) รถไฟ	2	2.06
10.4) รถรับจ้าง	16	16.49
10.5) เรือ	8	8.24
11. เวลาที่ใช้ในการเที่ยวชมสถานที่ท่องเที่ยวในชุมชน	97	100
11.1) 1 – 2 ชั่วโมง	44	45.36
11.2) 3 – 4 ชั่วโมง	50	51.54
11.3) 5 – 6 ชั่วโมง	3	3.09
11.4) มากกว่า 6 ชั่วโมง	0	0.00
12. จำนวนครั้งที่นักท่องเที่ยวมาเที่ยวชมในพื้นที่ชุมชน	97	100
12.1) ครั้งแรก	14	14.43
12.2) ไม่เกิน 3 ครั้ง	44	45.36
12.3) ไม่เกิน 5 ครั้ง	18	18.55
12.4) เกินกว่า 5 ครั้ง	21	21.64

จากตารางที่ 4.6 พบว่าสถานที่ที่นักท่องเที่ยว มาเที่ยวมากที่สุดคือบริเวณชุมชนตลาดท่า
นา คิดเป็นร้อยละ 67.01 รองลงมาได้แก่บริเวณตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง ร้อยละ 24.74 สถานที่
ที่นักท่องเที่ยวประทับใจ คือบริเวณตลาดท่านา ร้อยละ 72.16 ตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง ร้อยละ
20.61 กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวทำเมื่อมาเที่ยวมากที่สุด คือ ซื้อสินค้าประเภทอาหาร รองลงมาคือ
ล่องเรือชมวิถีชีวิต ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี ร้อยละ 20.61 สถานที่ที่นักท่องเที่ยวรู้จักมากที่สุดคือ
ตลาดท่านา ร้อยละ 71.13 จุดที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวคือบริเวณตลาดท่านาอีกเช่นกัน คิดเป็นร้อยละ
74.22 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เห็นด้วยหากมีการพัฒนาพื้นที่ชุมชน และการจัดการท่องเที่ยวทางน้ำ
โดยคิดเป็นร้อยละ 100.00 กิจกรรมที่เหมาะสมคือ การล่องเรือและสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ในศาสนา
สถานที่ของชุมชน รองลงมาคือล่องเรือชมวิถีชีวิต ร้อยละ 39.17 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมา
แบบกลุ่มจำนวน 2 – 5 คน ร้อยละ 49.48 และกลุ่มที่มากกว่า 11 คน ร้อยละ 32.98 และพาหนะที่
ใช้ในการเดินทางคือ รถยนต์ส่วนตัว ร้อยละ 59.79 รองลงมาคือ รถโดยสารสาธารณะ ร้อยละ
13.40 ระยะเวลาที่ใช้ในการเที่ยวชมสถานที่ต่างๆ ในชุมชน นานระหว่าง 3 – 4 ชั่วโมง ร้อยละ
51.54 ส่วนใหญ่มาเที่ยวไม่เกิน 3 ครั้ง มากที่สุดร้อยละ 45.36

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 3 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้นำชุมชนในพื้นที่ที่ทำการศึกษา

ตารางที่ 4.7 แสดงการจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวของผู้นำชุมชนในพื้นที่ที่ทำการศึกษา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
1. ความคิดเห็นหากมีการพัฒนาพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี	3	100
1.1) เห็นด้วย	3	100.00
1.2) ไม่เห็นด้วย	0	0.00
2. แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว	3	100
2.1) บริเวณตลาดท่านา	3	100.00
2.2) บริเวณวัด สัมปะทวน	0	0.00
2.3) บริเวณวัด แคน	0	0.00
2.4) บริเวณตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง	0	0.00
2.5) บริเวณ ชุมชนตลาดต้นสน	0	0.00
3. แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพพอ ในการจัดการท่องเที่ยว	3	100
3.1) บริเวณตลาดท่านา	2	66.66
3.2) บริเวณวัด สัมปะทวน	0	0.00
3.3) บริเวณวัด แคน	0	0.00
3.4) บริเวณตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง	1	33.33
3.5) บริเวณ ชุมชนตลาดต้นสน	0	0.00
4. ผลกระทบต่อชุมชนและทรัพยากรธรรมชาติ หากจัดให้มีการท่องเที่ยวในอนาคต	3	100
4.1) การบุกรุกสร้างสิ่งก่อสร้างในแม่น้ำ ลำคลองมากขึ้น	0	0.00
4.2) เสี่ยงรบกวนจากรถจักรยานยนต์ของนักท่องเที่ยว ทั้งทางบก ทางน้ำ	1	33.33
4.3) เศษสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอย	2	66.66
4.4) อื่น ๆ	0	0.00
5. ผลดีที่ชุมชนจะได้รับ หากจัดให้มีการท่องเที่ยวในอนาคต	3	100
5.1) รายได้ภายในชุมชนเพิ่มมากขึ้น	2	66.66
5.2) มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในชุมชน	1	33.33
5.3) อัตราการว่างงานลดลง	0	0.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.7 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
6. กิจกรรมที่เหมาะสม หากจัดให้มีการท่องเที่ยวภายในชุมชน	3	100
6.1) ท่องเที่ยวชมวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของชุมชน ริมแม่น้ำนครชัยศรี	1	33.33
6.2) ท่องเที่ยวชม ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน	0	0.00
6.3) ท่องเที่ยวชมและสัก การะสังข์ศักดิ์สิทธิ์	2	66.66
6.4) ท่องเที่ยวเชิงเกษตร	0	0.00

จากตารางที่ 4.7 พบว่าผู้นำในแต่ละชุมชน เห็นด้วยหากมีการพัฒนาพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี ร้อยละ 100.00 โดยเห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว คือ บริเวณตลาดทำนา ร้อยละ 100.00 หากมีการจัดการท่องเที่ยวสถานที่ ที่มีศักยภาพพอในการจัดการท่องเที่ยวคือ บริเวณตลาดทำนา ร้อยละ 66.66 รองลงมาคือ ตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง ร้อยละ 33.33 ผลที่จะกระทบหากมีการท่องเที่ยวในอนาคต ต่อชุมชนและสิ่งแวดล้อม ส่วนใหญ่เห็นว่า เศษสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอย จะส่งผลกระทบต่อมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 66.66 รองลงมาคือ เสียงรบกวนจากยวดยานพาหนะ ร้อยละ 33.33 ผู้นำชุมชนเห็นว่าผลดีที่ชุมชน จะได้รับจากการท่องเที่ยว คือ รายได้ภายในชุมชนเพิ่มมากขึ้น ร้อยละ 66.66 และมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในชุมชน ร้อยละ 33.33 และกิจกรรมที่เหมาะสมในการจัดการท่องเที่ยวคือ ท่องเที่ยวชมสักการะสังข์ศักดิ์สิทธิ์ ร้อยละ 66.66 รองลงมา คือชมวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชุมชน ร้อยละ 33.33

ตอนที่ 4 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นคณะกรรมการกลุ่มเรารักษ์ทำเงิน

ตารางที่ 4.8 แสดงการจำแนกความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยวของคณะกรรมการกลุ่มเรารักษ์ทำเงิน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
1. ความคิดเห็น หากมีการพัฒนาพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี	5	100
1.1) เห็นด้วย	5	100.00
1.2) ไม่เห็นด้วย	0	0.00
2. แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว	5	100
2.1) บริเวณตลาดทำนา	3	60.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
2. แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว	5	100
2.2) บริเวณวัด สัมปะทวน	0	0.00
2.3) บริเวณวัด แคน	0	0.00
2.4) บริเวณตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง	2	40.00
2.5) บริเวณ ชุมชนตลาดต้นสน	0	0.00
3. แหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพพอ ในการจัดการท่องเที่ยว	5	100
3.1) บริเวณตลาดท่านา	4	80.00
3.2) บริเวณวัด สัมปะทวน	0	0.00
3.3) บริเวณวัด แคน	0	0.00
3.4) บริเวณตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง	1	20.00
3.5) บริเวณ ชุมชนตลาดต้นสน	0	0.00
4. ส่งผลกระทบต่อชุมชนและทรัพยากรธรรมชาติ หากจัดให้มีการท่องเที่ยวในอนาคต	5	100
4.1) การบุกรุกสร้างสิ่งก่อสร้างในแม่น้ำ ลำคลองมากขึ้น	2	40.00
4.2) เสียงรบกวนจากยานของนักท่องเที่ยว ทั้งทางบก ทางน้ำ	1	20.00
4.3) เศษสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอย	2	40.00
4.4) อื่นๆ	0	0.00
5. ผลดีที่ชุมชนจะได้รับหากจัดให้มีการท่องเที่ยวในอนาคต	5	100
5.1) รายได้ภายในชุมชนเพิ่มมากขึ้น	4	80.00
5.2) มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในชุมชน	1	20.00
5.3) อัตราการว่างงานลดลง	0	0.00
6. กิจกรรมที่เหมาะสม หากจัดให้มีการท่องเที่ยวภายในชุมชน	5	100
6.1) ท่องเที่ยวชมวิถีชีวิต วัฒนธรรมของชุมชนริมแม่น้ำนครชัยศรี	2	40.00
6.2) ท่องเที่ยวชม ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน	1	20.00
6.3) ท่องเที่ยวชมและสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์	2	40.00
6.4) ท่องเที่ยวเชิงเกษตร	0	0.00
6.5) อื่น ๆ	0	0.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งยังมีให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.8 พบว่ากลุ่มคณะกรรมการเรารักษ์ทำจีน ส่วนใหญ่เห็นด้วยหากมีการพัฒนาพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี ร้อยละ 100.00 โดยเห็นว่าจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว คือ แหล่งท่องเที่ยวตลาดท่านา ร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ ตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง ร้อยละ 40.00 เห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพพอ ในการจัดการท่องเที่ยว ส่วนใหญ่เห็นว่า บริเวณตลาดท่านามีศักยภาพสูงสุด คือ ร้อยละ 80.00 ความคิดเห็นในด้านผลกระทบต่อชุมชนและทรัพยากรธรรมชาติ เห็นว่า จะเกิดผลกระทบทางด้านการบุกรุกสร้างสิ่งก่อสร้างในแม่น้ำลำคลองมากขึ้น ร้อยละ 40.00 อีกทั้งผลกระทบจากเศษสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอย ร้อยละ 40.00 เช่นกัน ผลดีที่ชุมชนจะได้รับ คณะกรรมการฯ คิดเห็นว่า รายได้ภายในชุมชนจะเพิ่มมากขึ้น ร้อยละ 80.00 และรองลงมา คือ การพัฒนาในด้านสิ่งแวดล้อมความสะอาด ร้อยละ 20.00 หากจัดให้กิจกรรมการท่องเที่ยวภายในชุมชน เห็นว่า การเที่ยวชมสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ร้อยละ 40.00 และการท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตวัฒนธรรมของชุมชนริมแม่น้ำนครชัยศรี ร้อยละ 40.00

4.1.3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ ตอนที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ทำการศึกษา

ตารางที่ 4.9 แสดงการจำแนกข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่
ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ทำการศึกษา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาของพื้นที่ ในสิ่งใดที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน หากมีการพัฒนาให้พื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรีเป็นแหล่งท่องเที่ยว	99	100
1.1) การปล้ อยน้ำเสียลงแม่น้ำ	14	14.14
1.2) การพังทลายของตลิ่ง	17	17.17
1.3) ขยะและผักตบชวาในแม่น้ำ	7	7.07
1.4) สภาพถนนที่เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	3	3.03
1.5) บริเวณที่พักผ่อน	19	19.19
1.6) การบุกรุกพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำ	3	3.03
1.7) ลำน้ำตื้นเขิน	5	5.05
1.8) บริเวณที่จอดรถ	25	25.25
1.9) การรुकล้ำ ที่ทางเท้าและถนน	6	6.06
1.10) อื่น ๆ	0	0.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
2. ความเหมาะสมของการดูแลรักษาลำน้ำของชุมชนในปัจจุบันของพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี	99	100
2.1) เหมาะสม	83	83.83
2.2) ไม่เหมาะสม	16	16.16
3. พื้นที่ที่ควรมีการส่งเสริมและอนุรักษ์เพื่อการท่องเที่ยวเป็นพิเศษ	99	100
3.1) บริเวณพื้นที่ชุมชน ตลาดท่านา	33	33.33
3.2) บริเวณพื้นที่ บริเวณวัดส้มปะทวน	19	19.19
3.3) บริเวณพื้นที่ บริเวณวัดแค	20	20.20
3.4) บริเวณพื้นที่ชุมชน ตลาดต้นสน	9	9.09
3.5) บริเวณพื้นที่ ตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง	18	18.18

จากตารางที่ 4.9 พบว่าปัญหาในพื้นที่ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชน เห็นควรให้พัฒนาแก้ไขมากที่สุด คือ บริเวณที่จอดรถ ร้อยละ 25.25 รองลงมาคือ บริเวณพื้นที่พักผ่อน ร้อยละ 19.19 ส่วนใหญ่เห็นว่าในการดูแลรักษาลำน้ำของชุมชนในปัจจุบัน มีความเหมาะสม 83.83 พื้นที่ที่ควรได้รับการส่งเสริมและอนุรักษ์เพื่อการท่องเที่ยว เป็นพิเศษ มากที่สุดคือ พื้นที่ชุมชนตลาดท่านา ร้อยละ 33.33 รองลงมาคือ พื้นที่บริเวณวัดแคและพื้นที่บริเวณวัดสำปะทวน ตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง คิดเป็นร้อยละ 20.20 ร้อยละ 19.19 และ ร้อยละ 18.18 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้นำชุมชนในพื้นที่ที่ทำการศึกษ

ตารางที่ 4.10 แสดงการจำแนกข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ของผู้นำชุมชนในพื้นที่ที่ทำการศึกษา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาของพื้นที่ นสิ่งใดที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนหากมีการพัฒนาให้พื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรีเป็นแหล่งท่องเที่ยว	3	100
1.1) การปล้ อยน้ำเสียลงแม่น้ำ	1	33.33
1.2) การพังทลายของตลิ่ง	1	33.33
1.3) ขยะและผักตบชวาในแม่น้ำ	0	0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.10 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
1. ปัญหาของพื้นที่ ในสิ่งใดที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน หากมีการพัฒนาให้พื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรีเป็นแหล่งท่องเที่ยว	3	100
1.4) สภาพถนนที่ เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	0	0.00
1.5) บริเวณที่พักผ่อน	0	0.00
1.6) การบุกรุกพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำ	0	0.00
1.7) ลำน้ำตื้น นกขิม	0	0.00
1.8) บริเวณที่จอดรถ	1	33.33
1.9) การรुकล้ำ ที่ทางเท้าและถนน	0	0.00
1.10) อื่นๆ	0	0.00
2. ความเหมาะสมของการดูแลรักษาลำน้ำของชุมชนในปัจจุบัน ของพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี	3	100
2.1) เหมาะสม	3	100.00
2.2) ไม่เหมาะสม	0	0.00
3. พื้นที่ที่ควรมีการส่งเสริมและอนุรักษ์เพื่อการท่องเที่ยวเป็นพิเศษ	3	100
3.1) บริเวณพื้นที่ชุมชน ตลาดท่านา	0	0.00
3.2) บริเวณพื้นที่วัด ดัมปะทวน	1	33.33
3.3) บริเวณพื้นที่วัด แคะ	1	33.33
3.4) บริเวณพื้นที่ชุมชน ตลาดต้นสน	1	33.33
3.5) บริเวณพื้นที่ ตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง	0	0.00

จากตารางที่ 4.10 พบว่าปัญหาในพื้นที่ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี ของผู้นำชุมชน เห็นควรให้พัฒนาแก้ไข คือ ปัญหาการปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำ การพังทลายของตลิ่ง และบริเวณที่จอดรถ เฉลี่ยในทุกปัญหา คือ ร้อยละ 33.33 ส่วนใหญ่เห็นว่าในการดูแลรักษาลำน้ำของชุมชนในปัจจุบัน มีความเหมาะสม 100.00 พื้นที่ที่ควรได้รับการส่งเสริมและอนุรักษ์เพื่อการท่องเที่ยวเป็นพิเศษ มากที่สุดคือ พื้นที่วัดดัมปะทวน พื้นที่วัดแคะ และพื้นที่ชุมชนตลาดต้นสน เฉลี่ย ร้อยละ 33.33

ตอนที่ 3 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นคณะกรรมการกลุ่มเรารักษ์ทำจัน

ตารางที่ 4.11 แสดงการจำแนกข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่
ของคณะกรรมการกลุ่มเรารักษ์ทำจัน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
1. การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องกับการดูแลรักษาลำน้ำของชุมชนริมฝั่ง แม่น้ำนครชัยศรี	5	100
1.1) ไม่มีส่วนร่วม	0	0.00
1.2) มีส่วนช่วยดูแลการทิ้งน้ำเสียลงลำน้ำ	1	20.00
1.3) มีส่วนช่วยดูแลการทิ้งขยะลงลำน้ำ	0	0.00
1.4) มีส่วนช่วยรวมกลุ่มเพื่อ เก็บขยะและผักตบชวา	0	0.00
1.5) มีส่วนช่วยสอด ดส่องดูแลผู้บุกรุกลำน้ำ	0	0.00
1.6) มีส่วนช่วยดูแลศิลปวัฒนธรรมเกี่ยวกับลำน้ำ	0	0.00
1.7) มีส่วนช่วย รณรงค์และให้ความรู้ในการดูแล	3	60.00
1.8) มีส่วนช่วยตรวจสุขภาพน้ำ	1	20.00
2. ปัญหาของพื้นที่ ในสิ่งใดที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน หากมีการพัฒนาให้พื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรีเป็นแหล่งท่องเที่ยว	5	100
2.1) การปล้น อยน้ำเสียลงแม่น้ำ	2	40.00
2.2) การพังทลายของตลิ่ง	1	20.00
2.3) ขยะและผักตบชวาในแม่น้ำ	0	0.00
2.4) สภาพถนนที่เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	0	0.00
2.5) บริเวณที่พักผ่อน	0	0.00
2.6) การบุกรุกพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำ	1	20.00
2.7) ลำน้ำตื้นเขิน	0	0.00
2.8) บริเวณที่จอดรถ	1	20.00
2.9) การรुकูล้ำ ที่ทางเท้าและถนน	0	0.00
2.10) อื่นๆ	0	0.00
3. ความเหมาะสมของการดูแลรักษาลำน้ำของชุมชนในปัจจุบัน ของพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี	5	100
3.1) เหมาะสม	5	100.00
3.2) ไม่เหมาะสม	0	0.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.11 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
4. บริเวณช่วงแม่น้ำที่ควรมีการดูแลรักษาหรือป้องกันเป็นพิเศษ	5	100
4.1) ช่วง บริเวณพื้นที่ชุมชนตลาดท่านา	2	40.00
4.2) ช่วง บริเวณพื้นที่วัดส้มปะทวน	0	0.00
4.3) ช่วง บริเวณพื้นที่วัดแค	0	0.00
4.4) ช่วง บริเวณพื้นที่ชุมชนตลาดต้นสน	2	40.00
4.5) ช่วงบริเวณพื้นที่ ตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง	1	20.00

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การมีส่วนร่วมในการดูแลลำน้ำ ส่วนใหญ่มีส่วนในการช่วยรณรงค์และให้ความรู้ในการดูแลแม่น้ำ ร้อยละ 60.00 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในพื้นที่ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี ของ เห็นควรให้พัฒนาแก้ไขมากที่สุด คือ ปัญหาการปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำ ร้อยละ 40.00 การพังทลายของตลิ่ง ปัญหาการบุกรุก และบริเวณที่จอตลอด เฉลี่ยในทุกปัญหา คือ ร้อยละ 20.00 ส่วนใหญ่เห็นว่าในการดูแลรักษาลำน้ำของชุมชนในปัจจุบัน มีความเหมาะสม 100.00 พื้นที่ที่ควรได้รับการส่งเสริมและอนุรักษ์เพื่อการท่องเที่ยว เป็นพิเศษคือ พื้นที่ชุมชนตลาดท่านา และพื้นที่ชุมชนตลาดต้นสน เฉลี่ยร้อยละ 40.00 ทั้งสองพื้นที่

4.1.4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก ที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว

ตอนที่ 1 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ทำการศึกษา

ตารางที่ 4.12 แสดงการจำแนกข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก ที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ทำการศึกษา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก	จำนวน	ร้อยละ
1. สิ่งอำนวยความสะดวก ที่ควรมีเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว	99	100
1.1) ศูนย์ บริการนักท่องเที่ยว	7	7.07
1.2) ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน	21	21.21
1.3) ที่จอดรถ ถส่วนตัว รถสาธารณะ	11	11.11
1.4) ป้ายสัญลักษณ์ ชนแสดงเส้นทางท่องเที่ยว	4	4.04
1.5) ป้ายแสดง ข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว	2	2.02
1.6) ห้องน้ำสาธารณะ	9	9.09

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.12 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก	จำนวน	ร้อยละ
1. สิ่งอำนวยความสะดวก ที่ควรมีเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว	99	100
1.7) พื้นที่พักผ่อนริมน้ำ	13	13.13
1.8) บริการเช่าจักรยาน เรือพาย	3	3.03
1.9) เส้นทางเดินเท้า	9	9.09
1.10) เส้นทางจักรยาน	2	2.02
1.11) ท่าสำหรับขึ้น – ลงเรือ	18	18.18
2. ความเหมาะสมของอาคารที่มีอยู่ในปัจจุบัน กับสภาพแวดล้อมของชุมชน และสมควรยึดเป็นรูปแบบสำหรับอาคารที่จะเกิดขึ้นในอนาคต	99	100
2.1) เหมาะสม	78	78.78
2.2) ไม่เหมาะสม	21	21.21
3. ความเหมาะสม ถ้านำรูปแบบสถาปัตยกรรมของภาคกลาง มาใช้ในการออกแบบ สิ่งก่อสร้างริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี	99	100
3.1) เหมาะสม	99	100
3.2) ไม่เหมาะสม	0	0.00

จากตารางที่ 4.12 พบว่าสิ่งอำนวยความสะดวก ที่ประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ที่ทำการศึกษ เห็นควรให้มีเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว ส่วนใหญ่ คือ ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน ร้อยละ 23.23 รองลงมา คือ ท่าสำหรับขึ้น -ลงเรือ ร้อยละ 18.18 และพื้นที่พักผ่อนริมน้ำ ร้อยละ 13.13 เห็นว่าอาคารที่มีในปัจจุบันเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของชุมชน และสมควรยึดเป็นรูปแบบสำหรับอาคารที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ร้อยละ 78.78 และหากนำรูปแบบสถาปัตยกรรมภาคกลาง มาใช้ในการออกแบบสิ่งก่อสร้าง มีความเหมาะสม ร้อยละ 100.00

ตอนที่ 2 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี

ตารางที่ 4.13 แสดงการจำแนกข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก	จำนวน	ร้อยละ
1. สิ่งอำนวยความสะดวก ที่ควรมีเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว	97	100
1.1) ศูนย์ บริการนักท่องเที่ยว	7	7.21
1.2) ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน	5	5.15
1.3) ที่จอดรถ ถัดสวนตัว รวดสาธารณะ	21	21.64
1.4) ป้ายสัญลักษณ์ ชัดเจนแสดงเส้นทางท่องเที่ยว	17	17.52
1.5) ป้ายแสดง ข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว	10	10.30
1.6) ห้องน้ำสาธารณะ	11	11.34
1.7) พื้นที่พักผ่อนริมน้ำ	4	4.12
1.8) บริการเช่าจักรยาน เรือพาย	1	1.03
1.9) เส้นทางเดินเท้า	3	3.09
1.10) เส้นทางจักรยาน	4	4.12
1.11) ท่าสำหรับขึ้น – ลงเรือ	14	14.43
2. ความเหมาะสมอาคารที่มีอยู่ในปัจจุบัน กับสภาพแวดล้อมของชุมชน และสมควรยึดเป็นรูปแบบสำหรับอาคารที่จะเกิดขึ้นในอนาคต	97	100
2.1) เหมาะสม	82	84.53
2.2) ไม่เหมาะสม	15	15.46
3. ความเหมาะสม ถ้านำรูปแบบสถาปัตยกรรมของภาคกลาง มาใช้ในการออกแบบ สิ่งก่อสร้างริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี	97	100
3.1) เหมาะสม	97	100.00
3.2) ไม่เหมาะสม	0	0.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.13 พบว่าสิ่งอำนวยความสะดวก ที่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่ชุมชน เห็นควรให้มี ส่วนใหญ่ คือ ที่จอดรถส่วนตัว รถสาธารณะ ร้อยละ 21.64 รองลงมา คือ ป้ายสัญลักษณ์แสดงเส้นทางท่องเที่ยว ร้อยละ 17.52 ท่าสำหรับขึ้น – ลงเรือ ร้อยละ 14.43 และ ห้องน้ำสาธารณะ ร้อยละ 11.34 เห็นว่าอาคารที่มีอยู่ในปัจจุบันเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของชุมชน และสมควรยึดเป็นรูปแบบสำหรับอาคารที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ร้อยละ 84.53 และหากนำรูปแบบสถาปัตยกรรมภาคกลาง มาใช้ในการออกแบบสิ่งก่อสร้าง มีความเหมาะสม ร้อยละ 100.00

ตอนที่ 3 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นผู้นำชุมชนในพื้นที่ที่ทำการศึกษา

ตารางที่ 4.14 แสดงการจำแนกข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก ที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว ของผู้นำชุมชนในพื้นที่ที่ทำการศึกษา

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก	จำนวน	ร้อยละ
1. สิ่งอำนวยความสะดวก ที่ควรมีเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว	3	100
1.1) ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	0	0.00
1.2) ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน	1	33.33
1.3) ที่จอดรถส่วนตัว รถสาธารณะ	1	33.33
1.4) ป้ายสัญลักษณ์แสดงเส้นทางท่องเที่ยว	0	0.00
1.5) ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว	0	0.00
1.6) ห้องน้ำสาธารณะ	0	0.00
1.7) พื้นที่พักผ่อนริมน้ำ	0	0.00
1.8) บริการเช่าจักรยาน เรือพาย	0	0.00
1.9) เส้นทางเดินเท้า	0	0.00
1.10) เส้นทางจักรยาน	0	0.00
1.11) ท่าสำหรับขึ้น – ลงเรือ	1	33.33
2. ความเหมาะสมของแม่น้ำนครชัยศรี และคลองสาขาในการที่จะพัฒนาเป็นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว	3	100
2.1) เหมาะสม	3	100.00
2.2) ไม่เหมาะสม	0	0.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.14 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก	จำนวน	ร้อยละ
3. ความเหมาะสมของอาคารที่มีอยู่ในปัจจุบัน กับสภาพแวดล้อมของชุมชน และสมควรยึดเป็นรูปแบบสำหรับอาคารที่จะเกิดขึ้นในอนาคต	3	100
3.1) เหมาะสม	2	66.66
3.2) ไม่เหมาะสม	1	33.33
4. ความเหมาะสม ถ้านำรูปแบบสถาปัตยกรรมของภาคกลาง มาใช้ในการออกแบบ สิ่งก่อสร้างริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี	3	100
4.1) เหมาะสม	3	100.00
4.2) ไม่เหมาะสม	0	0.00

จากตารางที่ 4.14 พบว่าสิ่งอำนวยความสะดวก ที่ผู้นำชุมชนในพื้นที่ที่ทำการศึกษ เห็นควรให้มีคือ ที่จอดรถส่วนตัว รถสาธารณะ ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน และท่าสำหรับขึ้น – ลงเรือ เจดีย์ร้อยละ 33.33 เห็นว่าแม่น้ำนครชัยศรีและคลองสาขามีความเหมาะสมที่จะพัฒนาเป็นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว ร้อยละ 100.00 เห็นว่าอาคารที่มีอยู่ในปัจจุบันเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของชุมชน และสมควรยึดเป็นรูปแบบสำหรับอาคารที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ร้อยละ 66.66 และหากนำรูปแบบสถาปัตยกรรมภาคกลาง มาใช้ในการออกแบบสิ่งก่อสร้าง มีความเหมาะสม ร้อยละ 100.00

ตอนที่ 4 ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นคณะกรรมการกลุ่มเรารักษ์ทำเงิน

ตารางที่ 4.15 แสดงการจำแนกข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก ที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว ของคณะกรรมการกลุ่มเรารักษ์ทำเงิน

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก	จำนวน	ร้อยละ
1. สิ่งอำนวยความสะดวก ที่ควรมีเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว	5	100
1.1) ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	0	0.00
1.2) ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน	0	0.00
1.3) ที่จอดรถส่วนตัว รถสาธารณะ	1	20.00
1.4) ป้ายสัญลักษณ์ ชนัมแสดงเส้นทางท่องเที่ยว	1	20.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก	จำนวน	ร้อยละ
1. สิ่งอำนวยความสะดวก ที่ควรมีเพื่อรองรับนักท่องเที่ยว	5	100
1.5) ป้ายแสดง ข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว	1	20.00
1.6) ห้องน้ำสาธารณะ	1	20.00
1.7) พื้นที่พักผ่อนริมน้ำ	0	0.00
1.8) บริการเช่าจักรยาน เรือพาย	0	0.00
1.9) เส้นทางเดินเท้า	0	0.00
1.10) เส้นทางจักรยาน	0	0.00
1.11) ท่าสำหรับขึ้น – ลงเรือ	1	20.00
2. ความเหมาะสมของแม่น้ำนครชัยศรี และคลองสาขาในการที่จะพัฒนาเป็นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยว หรือไม่	5	100
2.1) เหมาะสม	5	100.00
2.2) ไม่เหมาะสม	0	0.00
3. ความเหมาะสมของอาคารที่มีอยู่ในปัจจุบัน กับสภาพแวดล้อมของชุมชน และสมควรยึดเป็นรูปแบบสำหรับอาคารที่จะเกิดขึ้นในอนาคต	5	100
3.1) เหมาะสม	4	80.00
3.2) ไม่เหมาะสม	1	20.0
4. ความเหมาะสม ถ้านำรูปแบบสถาปัตยกรรมของภาคกลาง มาใช้ในการออกแบบ สิ่งก่อสร้างริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี	5	100
4.1) เหมาะสม	5	100.00
4.2) ไม่เหมาะสม	0	0.00

จากตารางที่ 4.15 พบว่า สิ่งอำนวยความสะดวกที่คณะกรรมการกลุ่มเรารักษ์ทำจีน เห็นควรให้มีคือ ที่จอดรถส่วนตัว รถสาธารณะ ป้ายสัญลักษณ์แสดงเส้นทางท่องเที่ยว ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ ห้องน้ำสาธารณะ และท่าสำหรับขึ้น – ลงเรือ เฉลี่ยร้อยละ 20.00 เห็นว่าแม่น้ำนครชัยศรีและคลองสาขา มีความเหมาะสมที่จะพัฒนาเป็นทางสัญจรเพื่อการท่องเที่ยวร้อยละ 100.00 และสมควรยึดเป็นรูปแบบสำหรับอาคารที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ร้อยละ 80.00 และหากนำรูปแบบสถาปัตยกรรมภาคกลาง มาใช้ในการออกแบบสิ่งก่อสร้าง มีความเหมาะสม ร้อยละ 100.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.5 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมของชุมชน ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ที่ทำการศึกษา

กิจกรรมเกี่ยวกับชุมชนหรือศาสนา

- วันมาฆบูชา
- วันวิสาขบูชา
- วันอาสาฬหบูชา
- วันเข้าพรรษา
- วันออกพรรษา

ขนบธรรมเนียมประเพณี

- วันอัฐมีบูชา
- วันสงกรานต์
- วันลอยกระทง
- กิจกรรมการแข่งขันเรือยาว

จากการตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ชุมชน โดยให้ข้อคิดเห็นว่า ขนบธรรมเนียมประเพณีส่วนใหญ่ ยังดำรงอยู่ยังขาดการสนับสนุนของภาครัฐที่จะช่วยส่งเสริมให้ มีความสัมพันธ์กับการท่องเที่ยว หรือการเก็บรวบรวมข้อมูลของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ศาสนา และขนบธรรมเนียมประเพณี ของท้องถิ่น ปัญหาการโยกย้ายถิ่นฐาน การสืบทอดความรู้และภูมิปัญญาของบรรพบุรุษสู่รุ่นหลังได้ขาดหายไป หลักรฐานต่าง ๆ ที่มีอยู่ไม่ได้รับการเหลียวแล

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต

ตารางที่ 4.16 แสดงการจำแนกข้อมูลจากการสังเกตเพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมและกิจกรรม ของ
นักท่องเที่ยวในบริเวณสถานที่ท่องเที่ยวในเขตอำเภอนครชัยศรี นครปฐม

การสังเกตเพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมและกิจกรรม ของนักท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
1. พาหนะที่นักท่องเที่ยวใช้ในการเดินทาง	100	100
1.1) รถยนต์ส่วนตัว	57	57.00
1.2) รถประจำทางสาธารณะ	2	2.00
1.3) รถจักรยานยนต์	4	4.00
1.4) รถโดยสาร	27	27.00
1.5) รถไฟ	0	0.00
1.6) เรือ	10	10.00
2. ขนาดของจำนวนนักท่องเที่ยวในแต่ละกลุ่ม	100	100
2.1) 1 คน	4	4.00
2.2) 2 – 5 คน	58	58.00
2.3) 6 – 11 คน	11	11.00
2.4) มากกว่า 11 คน	27	27.00
3. ช่วงอายุโดยประมาณของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่เข้ามาใช้บริการในพื้นที่	100	100
3.1) วัยเด็ก	11	11.00
3.2) วัยรุ่น	26	26.00
3.3) วัยผู้ใหญ่	63	63.00
4. ช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวเข้ามาใช้สถานที่	100	100
4.1) 08. 00 – 10.00 น.	4	4.00
4.2) 10. 01 – 12.00 น.	36	36.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

การสังเกตเพื่อศึกษาถึงพฤติกรรมและกิจกรรม ของนักท่องเที่ยว	จำนวน	ร้อยละ
4. ช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวเข้ามาใช้สถานที่	100	100
4.3) 12. 01 – 14.00 น.	19	19.00
4.4) 14. 01 – 16.00 น.	16	16.00
4.5) 16. 01 – 18.00 น.	17	17.00
4.6) 18. 01 – 20.00 น.	8	8.00
5. ระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวใช้เวลาในการเที่ยวชม	100	100
5.1) น้อยกว่า 1 ชั่วโมง	4	4.00
5.2) 1 – 2 ชั่วโมง	27	27.00
5.3) 3 – 4 ชั่วโมง	52	52.00
5.4) มากกว่า 4 ชั่วโมง	17	17.00
6. ลำดับกิจกรรมของนักท่องเที่ยวในการเที่ยวชม	100	100
6.1) สถานที่ท่องเที่ยว	22	22.00
6.2) ร้านอาหาร	29	29.00
6.3) ห้องน้ำ ห้องส้วม	2	2.00
6.4) ศูนย์จำหน่ายสินค้าชุมชน	16	16.00
6.5) ล่องเรือชมสถานที่ท่องเที่ยว	18	18.00
6.6) นั่งพักผ่อน สวนสาธารณะ	13	13.00

จากตารางที่ 4.16 พบว่านักท่องเที่ยวใช้รูปแบบการเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว ร้อยละ 57.00 อันดับรองมาคือ การเดินทางโดยรถโดยสารรับจ้าง ร้อยละ 27.00 โดยสารทางเรือ ร้อยละ 10.00 จำนวนของนักท่องเที่ยวในแต่ละกลุ่มที่มาเที่ยว จำนวน 2 – 5 คน ร้อยละ 58.00 และกลุ่มขนาดมากกว่า จำนวน 11 คน ร้อยละ 27.00 ช่วงอายุของนักท่องเที่ยวอยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่ ร้อยละ 63.00 ในช่วงวัยรุ่น ร้อยละ 26.00 ช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวเข้ามาใช้สถานที่ท่องเที่ยว ในช่วงเวลา 10.01 – 12.00 น. ร้อยละ 36.00 ในช่วงเวลา 12.01 – 14.00 น. ร้อยละ 19.00 ระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวใช้ในการท่องเที่ยว 3 – 4 ชั่วโมง ร้อยละ 52.00 รองลงมา 1 – 2 ชั่วโมง ร้อยละ 27.00

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

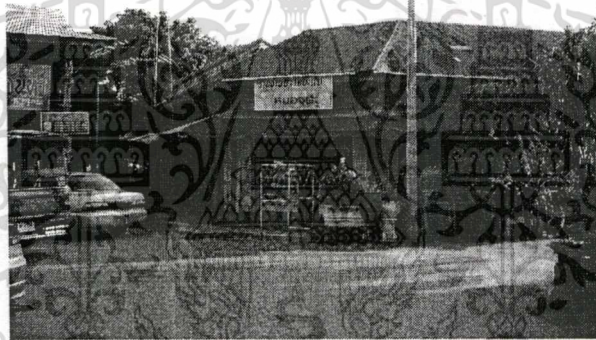
เมื่อมาถึงนักท่องเที่ยวเข้าสู่ร้านอาหาร ร้อยละ 29.00 แล้วจึงจะเดินทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยว ร้อยละ 22.00

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจ

4.3.1 ย่าน (District)

จากลักษณะการจัดกลุ่มอาคาร โดยใช้หลักการสำรวจเมือง (Visual Survey) บริเวณย่านต่าง ๆ ภายในพื้นที่ที่ศึกษา แบ่งได้ดังนี้

1) ย่านตลาดท่านา เป็นย่านการค้าขาย และพาณิชยกรรมหลักของชุมชน อาคารจะเกาะตัวไปกับสองฝั่งถนนสุขาภิบาล 6 แบ่งอาคารได้ 2 ลักษณะ คือ อาคารชั้นเดียวแบบห้องแถว ดังภาพที่ 4.1 และอาคารสูง 2-3 ชั้น ดังภาพที่ 4.2

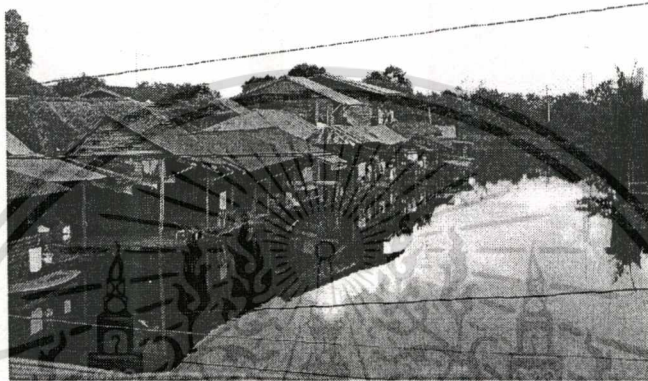
ภาพที่ 4.1 แสดงลักษณะอาคารเรือนแถวชั้นเดียวในย่านการค้าของพื้นที่ชุมชนตลาดท่านา

ภาพที่ 4.2 แสดงลักษณะอาคารสูง 2-3 ชั้นในย่านการค้าของพื้นที่ชุมชนตลาดท่านา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) ย่านชุมชนตลาดต้นสน ภายในย่านนี้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินเพื่อพักอาศัย ในลักษณะ คือ อาคารห้องแถวชั้นเดียว และสองชั้น มีการจัดกลุ่มแบบ Block นอกจากบริเวณนี้จะ เป็นย่านที่พักอาศัยแล้ว ยังเป็นย่านประวัติศาสตร์อีกด้วย เนื่องจากในอดีตพื้นที่บริเวณนี้เคยเป็น ชุมชนการค้าริมน้ำ มีระบบเศรษฐกิจที่รุ่งเรืองมากซึ่ง ร้านค้าภายในย่านประกอบไปด้วย ร้านค้า เบ็ดเตล็ด ไปจนถึงร้านขายทองรูปพรรณ

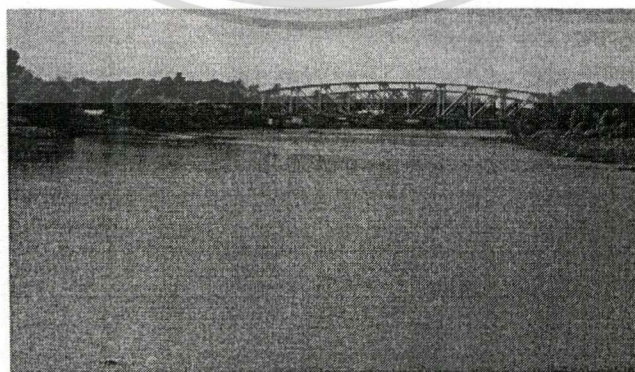

ภาพที่ 4.3 แสดงลักษณะอาคาร ในย่านพักอาศัยของพื้นที่ชุมชนตลาดต้นสน

4.3.2 ที่หมายตา (Landmark)

จากการสำรวจพบว่าที่หมายตา ของพื้นที่ที่ศึกษา พบว่า เมื่อเข้าถึงพื้นที่ ได้แก่ สิ่งก่อสร้างและสิ่งที่เป็นธรรมชาติ แบ่งได้ดังนี้

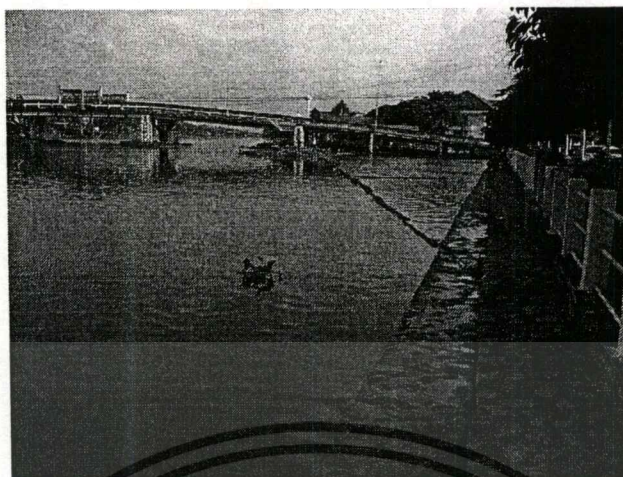
1) แม่น้ำนครชัยศรี เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ศึกษา เป็นพื้นที่ริมน้ำจึงแม่น้ำ ลำคลอง เป็นองค์ประกอบหลักของเมือง โดยที่ผู้ที่สัญจรไปมาสามารถรับรู้ได้เมื่อเข้าสู่พื้นที่

ภาพที่ 4.4 แสดงลักษณะที่หมายตา บริเวณแม่น้ำนครชัยศรี

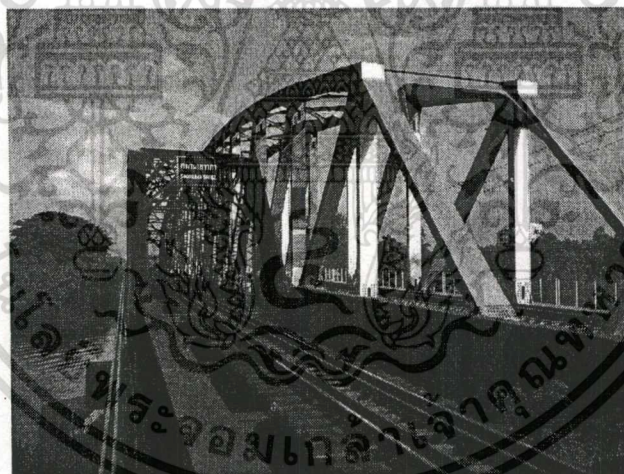
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) สะพานรวมเมฆ เป็นสะพานข้ามแม่น้ำ สำหรับทางรถยนต์

ภาพที่ 4.5 แสดงลักษณะที่หมายตา บริเวณแม่น้ำนครชัยศรี

3) สะพานเสาวภา เป็นสะพานข้ามแม่น้ำรถไฟ

ภาพที่ 4.6 แสดงที่หมายตา บริเวณชุมชนตลาดต้นสน

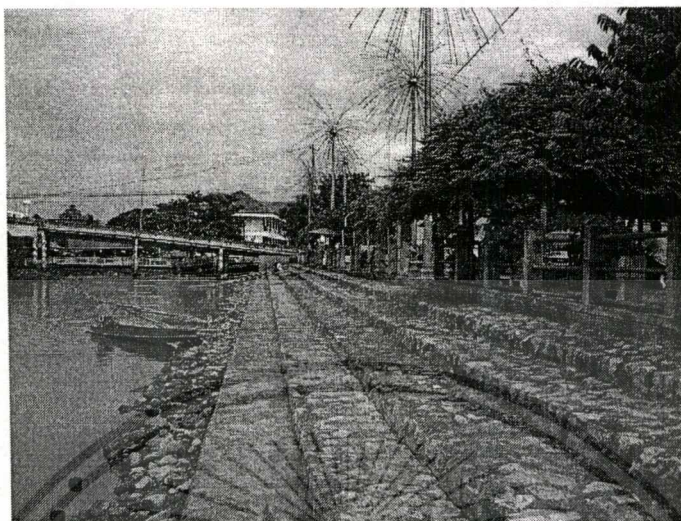
4.3.3 ที่รวมกิจกรรม (Node)

บริเวณที่เป็น Node ของพื้นที่ที่ศึกษา ได้แก่บริเวณ

- 1) พื้นที่ริมน้ำบริเวณตลาดท่านา ซึ่งมีความสำคัญกับชุมชนมาตั้งแต่อดีต ซึ่งพื้นที่บริเวณนี้เคยเป็นท่าหน้าสำหรับ ขนถ่ายสินค้า เช่น ข้าว และผลิตผลทางเกษตรกรรมมากมาย

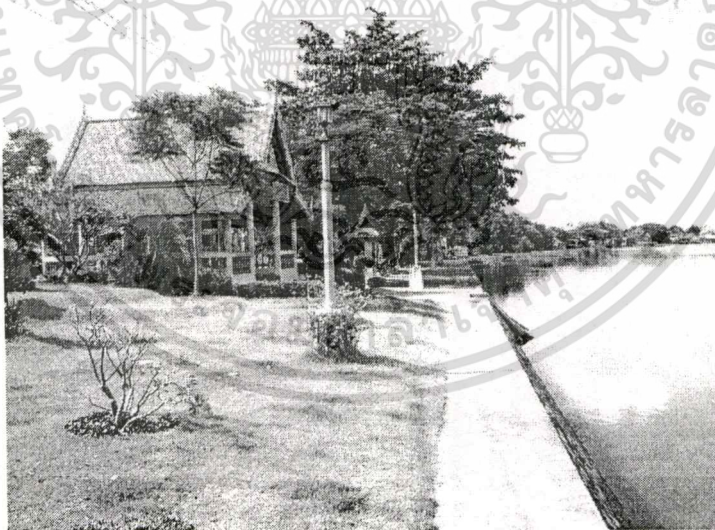
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยในปัจจุบันบริเวณนี้ก็ยังทำหน้าที่เป็น ที่รวมกิจกรรมของชุมชนสำหรับเป็นที่ซื้อ - ขาย อาหาร และเป็นที่นั่งพักผ่อนสำหรับประชาชนในพื้นที่ และนักท่องเที่ยว

ภาพที่ 4.7 แสดงพื้นที่รวมกิจกรรม(Node) ของพื้นที่ที่ศึกษา บริเวณพื้นที่ริมแม่น้ำนครชัยศรี

2) พื้นที่บริเวณลานวัดส้มปะทวน

ภาพที่ 4.8 แสดงที่รวมกิจกรรมทางศาสนาของชุมชนในบริเวณวัดส้มปะทวน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) พื้นที่ตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง

ภาพที่ 4.9 แสดงที่รวมกิจกรรมทางการค้า บริเวณตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง

4.3.4 เส้นทาง (Path)

เส้นทางสัญจรของพื้นที่ที่ศึกษา ได้แก่

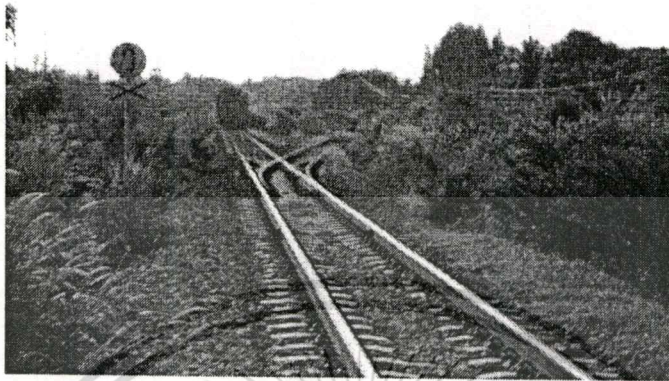
1) ถนนสายนครชัยศรี-ห้วยพลู

ภาพที่ 4.10 แสดงเส้นทางสัญจรหลักของชุมชน

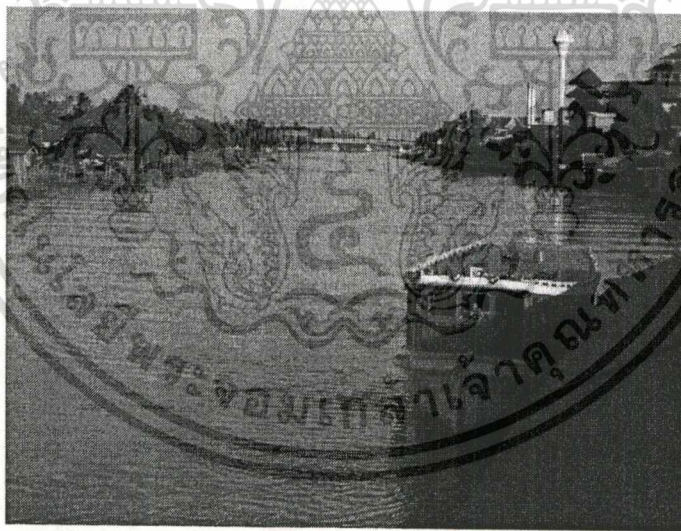
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) เส้นทางรถไฟสายภาคตะวันตก(กรุงเทพฯ – กาญจนบุรี)

ภาพที่ 4.11 แสดงเส้นทางสัญจรที่สามารถเข้าถึงพื้นที่ชุมชน เส้นทางรถไฟสายตะวันตก

3) แม่น้ำนครชัยศรี

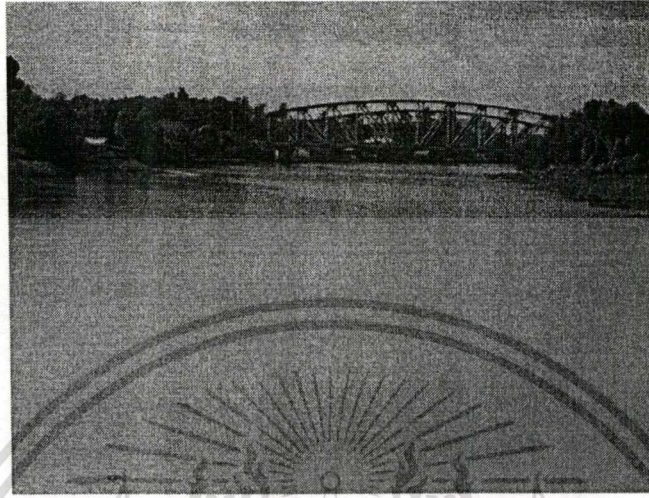
ภาพที่ 4.12 แสดงเส้นทางสัญจรทางน้ำของพื้นที่ที่ศึกษา แม่น้ำนครชัยศรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.3.5 ขอบเขต (Edge)

ขอบเขตของพื้นที่ที่ศึกษา ได้แก่

- 1) แม่น้ำนครชัยศรี

ภาพที่ 4.13 แสดงขอบเขตของชุมชนพื้นที่ที่ศึกษา แม่น้ำนครชัยศรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี เพื่อการท่องเที่ยว นครปฐม โดยมีผลการวิจัยดังนี้

- 5.1 สรุปผลการวิจัย
- 5.2 อภิปรายผล
- 5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี เพื่อการท่องเที่ยว นครปฐม โดยมีขั้นตอนการศึกษากการวิจัย ดังนี้

5.1.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 5.1.1.1 เพื่อศึกษาปัญหาของสภาพแวดล้อมทางกายภาพในปัจจุบันของพื้นที่ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี
- 5.1.1.2 เพื่อศึกษากิจกรรมของชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี และนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการในชุมชน
- 5.1.1.3 เพื่อเสนอแนวความคิดและออกแบบในการพัฒนาพื้นที่ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี เพื่อการท่องเที่ยว ให้เหมาะสมกับ นโยบาย เศรษฐกิจ สังคม และกายภาพ ของชุมชนในปัจจุบัน

5.1.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

5.1.2.1 ประชากร ประกอบด้วย

1. ประชาชนที่อยู่อาศัยภายในพื้นที่ชุมชน จำนวน 11,448 คน
2. นักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการภายในพื้นที่ชุมชน จำนวน 3,965 คน / วัน

5.1.2.2 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย

1. ประชาชน ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 99 คน
2. หัวหน้าชุมชน ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 คน
3. นักท่องเที่ยว ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 97 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. คณะกรรมการกลุ่มเรารักษ์ท่าจีน ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 5 คน

5.1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1.3.1 การทำแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีโครงสร้างของแบบสอบถาม ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลเบื้องต้น เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ ในด้าน เศรษฐกิจ สังคม
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว เป็นคำถามเกี่ยวกับการแบ่งเขตการใช้ประโยชน์พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยว
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่ เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เกิดขึ้นในพื้นที่ รวมทั้งบริเวณพื้นที่ที่มีความสำคัญสมควรได้รับการปกป้องดูแลเป็นพิเศษ
4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นคำถามเกี่ยวกับการพัฒนา สิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นแก่นักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ความสะดวกในการเข้าถึงพื้นที่ รวมทั้งการพัฒนารูปแบบอาคารที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

5.1.3.2 การสำรวจ (Survey) ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการสำรวจ คือ กล้องบันทึกภาพนิ่งและภาพเคลื่อนไหว เครื่องมือวัดระยะทาง แผนที่ โดยมีการศึกษาในด้านต่างๆ ดังนี้

1. การสำรวจสภาพปัจจุบันด้านกายภาพของพื้นที่
2. การสำรวจสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว

5.1.3.3 การสังเกต ผู้วิจัยเป็นผู้สังเกตและบันทึกการสังเกตการณ์ในพื้นที่ศึกษา ดังนี้

1. การสังเกตพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้บริการในพื้นที่ชุมชน

5.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1.4.1 ผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือ ขอความอนุเคราะห์จาก งานบัณฑิตศึกษา คณะครู ศาสตร์อุตสาหกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อขอความร่วมมือ ในการอนุเคราะห์ข้อมูลและแผนที่ต่างๆ บริเวณที่ศึกษา

5.1.4.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม แบบสังเกต และแบบสำรวจ ที่ได้แก้ไขแล้วไป สอบถาม กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อเก็บข้อมูลในการวิจัย

5.1.4.3 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม แบบสังเกต และแบบสำรวจ ไปสอบถามกับกลุ่ม ตัวอย่างจนครบตามจำนวน

5.1.5 ผลการวิจัย

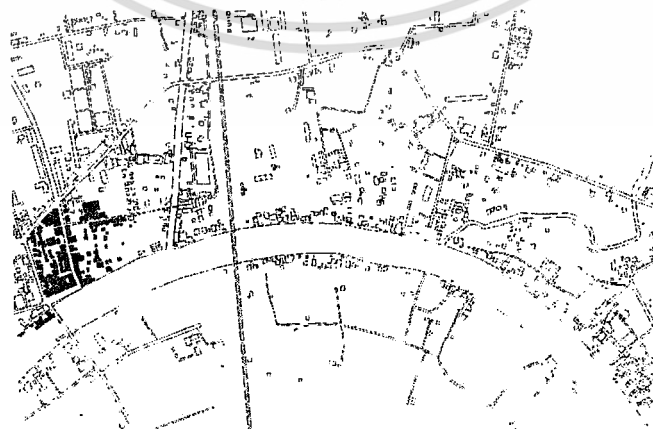
5.1.5.1 สภาพแวดล้อมทางกายภาพและการใช้ที่ดินของชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี จากการศึกษาข้อมูล แบบสอบถาม แบบสังเกต และการสำรวจพื้นที่ชุมชน สรุปผลได้ดังนี้

1. บริเวณชุมชนตลาดท่านา

1.1 สภาพอาคาร มีลักษณะทางกายภาพที่เป็นย่านพาณิชยกรรมหลักของชุมชน ตัวอาคารจึงมีหน้าที่ทั้งการใช้ประโยชน์เพื่อการค้าและพักอาศัยร่วมกัน สภาพอาคารพิจารณาได้จากอายุการใช้งาน ในสภาพกลางเก่ากลางใหม่ อาคารส่วนใหญ่มีทั้งแบบอาคารโครงสร้างเป็นไม้ และอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ประเภทตึกแถวสูง 2-4 ชั้น ลักษณะทางสถาปัตยกรรมมีการตกแต่งอาคารเป็นแบบเรียบง่าย โดยเห็นได้จากสัดส่วนการเจาะช่องประตูและหน้าต่าง เน้นที่ประโยชน์ใช้สอยเป็นหลัก การใช้วัสดุและความสูงของกลุ่มอาคารไม่มีความต่อเนื่องเห็นความแตกต่างที่ชัดเจนได้อย่างชัดเจน รวมทั้งอาคารที่ก่อสร้างขึ้นใหม่ในปัจจุบันที่พบในพื้นที่ศึกษา ไม่ปรากฏว่ามีคุณค่าทางสถาปัตยกรรมหรือความงามแต่อย่างใด สภาพอาคารผู้วิจัยได้จำแนกออกเป็นดังนี้

- อาคารสภาพดี หมายถึง อาคารที่มีโครงสร้างสมบูรณ์ หรือมีอายุการใช้งานของอาคารไม่ถึง 10 ปี
- อาคารสภาพปานกลาง หมายถึง อาคารที่ยังมีโครงสร้างสมบูรณ์ แต่ส่วนประกอบของอาคารต้องได้รับการเปลี่ยนแปลง เช่น วัสดุของผนัง หลังคา อุปกรณ์ไฟฟ้า สีอาคาร
- อาคารสภาพทรุดโทรม หมายถึง อาคารที่มีความเสื่อมสภาพการใช้งานหรือเสื่อมสภาพทางเศรษฐศาสตร์ เช่น อาคารที่มีโครงสร้างทรุดโทรม หรืออาคารที่ถูกปล่อยทิ้งร้าง

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ สร้างความเข้าใจให้กับผู้เป็นเจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครอง ให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาปรับปรุง ในอาคารของตน การรักษาคุณค่าทางสถาปัตยกรรมในด้านการเป็นเรือนค้าขายดั้งเดิม

ภาพที่ 5.1 แสดงผังสภาพอาคารในพื้นที่ศึกษา บริเวณชุมชนตลาดท่านา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 ระบบคมนาคมในพื้นที่ศึกษา ระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่งในพื้นที่ศึกษา สามารถแยกพิจารณาออกเป็น 2 ระบบ คือ

ก. ระบบการคมนาคมทางบก ได้แก่ ถนน โดยลำดับความสำคัญและขนาดของถนนดังนี้

- ถนนสายหลัก ได้แก่ ถนนสายศาลายา - นครชัยศรี
- ถนนสายรอง ได้แก่ ถนนเทศบาล 6
- ถนนสายย่อย ได้แก่ ถนนซอยต่าง ๆ ที่แยกออกจากถนนสาย

รอง มีความกว้างของถนน และปริมาณการจราจรที่ไม่มากนัก

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหา คือ จัดให้มีมาตรการในการควบคุมการสัญจรและสร้างความปลอดภัยให้แก่ผู้ที่เข้ามาใช้บริการในพื้นที่ เช่น จัดให้มีการปิดถนนชั่วคราวในวันหยุดที่นักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่ การจัดให้มีศูนย์กลางการเชื่อมต่อการสัญจรไปสู่แหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ

ข. ระบบการคมนาคมทางน้ำ ได้แก่ แม่น้ำ การสัญจรทางน้ำของชุมชนในอดีตมีความสำคัญมาก แต่ปัจจุบันการคมนาคมทางน้ำมีผู้ใช้บริการน้อยมาก ทำให้บทบาทและหน้าที่ของแม่น้ำจึงลดลงใช้เฉพาะ การติดต่อเดินทางระหว่างชุมชนสองฝั่งแม่น้ำนครชัยศรีและทางเดินเรือผ่านของนักท่องเที่ยว เส้นทางคมนาคมทางน้ำในสภาพปัจจุบันของพื้นที่ศึกษามี 3 เส้นทาง คือ แม่น้ำนครชัยศรี คลองเจดีย์บูชา และคลองมหาสวัสดิ์

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหา คือ เพิ่มบทบาทในการสัญจรทางน้ำโดย การจัดให้มีท่าขึ้น – ลงเรือ ที่เป็นศูนย์กลางสำหรับการท่องเที่ยวและการสัญจรทั่วไป ในบริเวณพื้นที่ชุมชนนี้

1.3 การขนส่งสาธารณะ การบริการขนส่งสาธารณะในพื้นที่ศึกษามีเพียง 1 ประเภท คือ รถโดยสารประจำทางสาธารณะ จะแบ่งเส้นทางบริการตามหัวเมืองหลัก โดยรถโดยสารประจำทางทุกเส้นทางที่ผ่านชุมชนนี้ จะใช้พื้นที่ที่ศึกษาเป็นศูนย์กลางรับ-ส่ง ผู้โดยสารเป็นหลัก

1.4 ที่จอดรถ ในบริเวณพื้นที่ที่ศึกษาแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

ก. ที่จอดรถสาธารณะ จะเป็นการจอดรถริมถนนโดยจอดทั้งสองฝั่งของถนนในลักษณะ จอดขนานกับทางเท้า และเนื่องจากพื้นที่ที่ศึกษา อยู่ติดกับสถานที่ราชการจึงมีการเข้าไปใช้ที่จอดรถในพื้นที่นั้นด้วย

ข. ที่จอดรถส่วนบุคคล ในพื้นที่ที่ศึกษาพื้นที่จอดรถส่วนบุคคลจะมีน้อย โดยจะเป็นการจอดบนที่ดินว่างเปล่า หรือการเช่าที่จอดรถ

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหา คือ การเพิ่มที่จอดรถสาธารณะให้มีความสะดวกมากขึ้น และมีระยะทางที่ไม่ไกลจากแหล่งท่องเที่ยวมากจนเกินไป

1.5 ทางเดินเท้า ลักษณะทางเดินเท้าในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทางเดินที่ขนานไปกับเส้นทางถนนสายหลักและสายรอง และปัญหาการรुक้าทางเท้า สำหรับทางเดินเท้าเพื่อการติดต่อภายในชุมชนนั้นจะมีขนาดเล็ก โดยมีเส้นทางที่สอดแทรกไปตามอาคารบ้านเรือน ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ การปรับปรุงทางเท้าให้มีความสะดวกในการสัญจรเพิ่มขึ้น

1.6 เชื้อนกัมน้ำ เนื่องจากทางด้านทิศเหนือของพื้นที่ที่ศึกษาติดกับแม่น้ำนครชัยศรี ปัจจุบันมีเขื่อนคอนกรีตเสริมเหล็กแบบขั้นบันได สูงประมาณ 1.50 เมตร เพื่อกั้นการพังทลายของตลิ่ง ยาวตลอดแนว ประมาณ 100 เมตร แต่ในอนาคตเทศบาลอำเภอนครชัยศรีมีโครงการปรับปรุงแนวเขื่อนกัมน้ำใหม่ โดยสร้างตลอดแนวไปจนถึงคลองเจดีย์บูชา

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ ปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบเขื่อนกัมน้ำ ให้มีสภาพแวดล้อมที่สวยงาม เหมาะสมกับการพักผ่อน

1.7 ระบบไฟฟ้าแสงสว่าง ระบบไฟแสงสว่างของถนนและชุมชน มีระดับการให้แสงสว่างค่อนข้างเพียงพอ แต่ลักษณะดวงโคมที่ขาดการดูแลรักษา ทำให้สภาพทั่วไปมีความทึบโทรมและไม่เรียบร้อย ประเภทของดวงโคมไม่มีความสวยงามและไม่สัมพันธ์กับลักษณะกิจกรรมในพื้นที่ เป็นต้น

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ การเพิ่มไฟฟ้าแสงสว่างในจุดที่อับ และมีแนวโน้มในการเกิดอาชญากรรม การใช้ดวงโคมที่มีความเหมาะสมกับสภาพบริบทโดยรอบ

1.8 ระบบการจัดเก็บขยะ ในพื้นที่ที่ศึกษาเป็นพื้นที่ที่มีการค้าขายประเภทอาหาร ผลไม้ ซึ่งมีหาบเร่แผงลอย ต่างๆมากมาย จากสภาพดังกล่าวทำให้เกิดการนำขยะมาทิ้งกองในถังขยะที่จัดไว้ให้ แต่ตำแหน่งที่ตั้งของถังขยะรวมไม่เหมาะสม มีผลต่อทัศนียภาพและสุขลักษณะ

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ ปรับปรุงและกำหนดที่ตั้งถังขยะรวมที่เหมาะสม ซึ่งจุดรองรับขยะควรมีรัศมีจากชุมชนในระยะไม่เกิน 300 – 500 เมตร และอยู่ในบริเวณที่รถบริการเข้าถึงได้สะดวก

1.9 องค์ประกอบภูมิทัศน์ถนน พบว่า รูปแบบและตำแหน่งขององค์ประกอบภูมิทัศน์ถนน ได้แก่ ป้ายรายละเอียดสถานที่ ตู้โทรศัพท์ โคมไฟไฟฟ้าแสงสว่าง แก้วอึ้นนั่งพักผ่อน ป้ายสัญลักษณ์บอกเส้นทาง ถังขยะสาธารณะ ฯลฯ มีรูปแบบที่ไม่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม ปัญหาการขาดแคลนในบางหัวข้อข้างต้น การชำรุดทรุดโทรมขาดการดูแล รวมถึงตำแหน่งที่ตั้งไม่สอดคล้องกับกิจกรรมในพื้นที่ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่อความประทับใจในสถานที่ การรับรู้ในการมองในด้านความเป็นระเบียบเรียบร้อย

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ การปรับปรุงตำแหน่งและรูปแบบให้มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและกิจกรรมโดยรวม

2. บริเวณชุมชนตลาดต้นสน

2.1 สภาพอาคาร มีลักษณะทางกายภาพที่เป็นย่านพักอาศัยเป็นหลัก สภาพอาคารพิจารณาได้จากอายุการใช้งาน ในสภาพกลางแก่กลางใหม่ อาคารส่วนใหญ่เป็นแบบอาคารโครงสร้างเป็นไม้ ประเภทห้องแถว บางส่วนของอาคารตั้งรูกล้ำเข้ามาในแม่น้ำ ปัญหาการทิ้งร้างของเจ้าของ ที่ย้ายไปอยู่ในย่านที่ถนนเข้าถึง

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ สร้างความเข้าใจให้กับผู้เป็นเจ้าของอาคารหรือผู้ครอบครอง ให้ทราบถึงแนวทางการพัฒนาปรับปรุง ในอาคารของตน การรักษาคุณค่าทางสถาปัตยกรรมในด้านการเป็นเรือนค้าขายดั้งเดิม ปรับปรุงสภาพแวดล้อมของสถานที่ให้เหมาะสมเพื่อการท่องเที่ยว

ภาพที่ 5.2 แสดงผังสภาพอาคารในพื้นที่ศึกษา บริเวณชุมชนตลาดต้นสน

2.2 ระบบคมนาคมในพื้นที่ศึกษา ระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่งในพื้นที่ศึกษา สามารถแยกพิจารณาออกเป็น 2 ระบบ คือ

ก. ระบบการคมนาคมทางบก มีถนนหลักเข้าสู่ชุมชนเพียงสายเดียว มีลักษณะเป็นเส้นทางดินลูกรังบดอัด แยกจากถนนสายนครชัยศรี - หัวขลุ่ย และถนนย่อยที่เชื่อมกับชุมชนตลาดท่านา

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ ปรับปรุงถนนหลักที่เข้าสู่บริเวณชุมชน

ข. ระบบการคมนาคมทางน้ำ ได้แก่ แม่น้ำนครชัยศรี และคลองเจดีย์บูชา ในปัจจุบันการคมนาคมทางน้ำของชุมชน ได้ลดลงมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ เพิ่มบทบาทในการสัญจรทางน้ำโดย การจัดให้มีท่าขึ้น - ลงเรือ ที่เป็นท่าเรือสำหรับการท่องเที่ยวและการสัญจรทั่วไป ในบริเวณพื้นที่ชุมชนนี้

2.3 การขนส่งสาธารณะ การบริการขนส่งสาธารณะในพื้นที่ศึกษา ไม่มีการบริการเข้าถึงพื้นที่ จำเป็นต้องสร้างจุดเชื่อมต่อกับบริการขนส่งสาธารณะเข้าสู่บริเวณชุมชน

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ ออกแบบให้มีการใช้ระบบการขนส่งสาธารณะ ที่เข้าสู่ชุมชนร่วมกับพื้นที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง

2.4 ทางเดินเท้า ลักษณะทางเดินเท้าในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทางเดินที่ใช้ร่วมกับทางเดินรถในถนนย่อย สำหรับทางเดินเท้าเพื่อการติดต่อภายในชุมชนนั้นจะมีขนาดเล็ก โดยมีเส้นทางที่สอดแทรกไปตามอาคารบ้านเรือน

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ เพิ่มทางเดินเท้าเลียบคลองรอบชุมชน การปรับปรุงทางเท้าให้มีความสะดวกในการสัญจร เพิ่มขึ้น

2.5 เขื่อนกันน้ำ ไม่มีลักษณะการสร้างเขื่อนกันน้ำที่ชัดเจน อาคารบ้านเรือนที่สร้างขึ้นบางส่วน รุกล้ำเข้ามาในพื้นที่คลอง ในช่วงน้ำขึ้นจึงไม่สามารถป้องกันได้

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ สร้างเขื่อนกันน้ำในบางพื้นที่ของชุมชน โดยสร้างระบบป้องกันในช่วงน้ำขึ้น - น้ำลง

2.6 ระบบไฟฟ้าแสงสว่าง ของลำคลองและภายในชุมชน การติดตั้งดวงโคมมีเพียงในส่วนของทางเดินภายในชุมชนเท่านั้น แสงสว่างสำหรับการสัญจรทางเรื่อนั้นมีไม่เพียงพอ ซึ่งอาจทำให้เกิดอุบัติเหตุได้

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ การเพิ่มไฟฟ้าแสงสว่างในจุดที่อับ และมีแนวโน้มในการเกิดอาชญากรรม การติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่างตามเส้นทางของลำคลอง และการใช้ดวงโคมที่มีความเหมาะสมกับสภาพบริบทโดยรอบ

2.7 องค์ประกอบภูมิทัศน์คลอง พบว่าเนื่องจากพื้นที่เป็นชุมชนดั้งเดิมที่มีความสำคัญ ในอดีต จึงควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ มีการติดตั้งป้ายรายละเอียดสถานที่ โคมไฟฟ้าแสงสว่าง แก้วอั้งนึ่งพักผ่อน ป้ายสัญลักษณ์บอกเส้นทาง ถึงขยะสาธารณะ ฯลฯ ให้มีรูปแบบที่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม รวมถึงตำแหน่งที่ตั้งให้สอดคล้องกับกิจกรรมในพื้นที่ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่อความประทับใจในสถานที่ การรับรู้ในการมองในด้านความเป็นระเบียบเรียบร้อย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. บริเวณวัดสัมปะทวน

3.1 สภาพอาคาร มีลักษณะทางกายภาพที่เป็นอาคารทางศาสนา ได้แก่ โบสถ์ ศาลาการเปรียญ กุฏิสงฆ์ ศาลานั่งพัก ตัวอาคารจึงมีหน้าที่ทั้งการใช้ประโยชน์เพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนาและกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน สภาพอาคารพิจารณาได้จากอายุการใช้งานกว่า 100 ปี อาคารส่วนใหญ่มีทั้งแบบอาคารโครงสร้างเป็นไม้ และอาคารคอนกรีต ลักษณะทางสถาปัตยกรรมมีเอกลักษณ์เฉพาะโดยได้รับอิทธิพลจากงานสถาปัตยกรรมของชนชาติพันธุ์ชาวลาวเวียง เน้นที่ประโยชน์ใช้สอยเป็นหลัก การประดับตกแต่งแบบเรียบง่าย แต่ยังมีอาคารบางส่วนที่ถูกปล่อยทิ้งร้างซึ่งได้แก่ อาคารโรงเรียนปริยัติธรรม ซึ่งในอดีตเคยเป็นสถานที่ศึกษาสำหรับพระสงฆ์ และฆราวาส มาก่อน

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ ทำนุบำรุงในส่วนอาคารที่ใช้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ให้มีความสมบูรณ์ เพื่อการรักษาคุณค่าทางสถาปัตยกรรมในด้านการเป็นอาคารทางศาสนา และพัฒนาปรับปรุงอาคารโรงเรียนปริยัติธรรม ให้มีหน้าที่เป็นพิพิธภัณฑ์ของชุมชน เพื่อใช้บอกเล่าเรื่องราวในอดีตที่ผ่านมา

ภาพที่ 5.3 แสดงผังสภาพอาคารในพื้นที่ศึกษา บริเวณชุมชนวัดสัมปะทวน

3.2 ระบบคมนาคมในพื้นที่ศึกษา ระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่งในพื้นที่ที่ศึกษา สามารถแยกพิจารณาออกเป็น 2 ระบบ คือ

ก. ระบบการคมนาคมทางบก มีถนนหลักเข้าสู่พื้นที่ที่ศึกษา มีลักษณะเป็นเส้นทางคอนกรีตเสริมเหล็ก แยกจากถนนสายนครชัยศรี - ห้วยพลู และถนนย่อยที่เชื่อมกับชุมชนวัดสัมปะทวน

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ของถนนที่เข้าสู่บริเวณพื้นที่ที่ศึกษาให้มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข. ระบบการคมนาคมทางน้ำ ได้แก่ แม่น้ำนครชัยศรี ในอดีตการคมนาคมทางน้ำมีบทบาทมากในการเดินทางติดต่อระหว่างชุมชนกับวัด แต่ปัจจุบันการคมนาคมทางน้ำของชุมชน ได้ลดลงมาก

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ เพิ่มบทบาทในการสัญจรทางน้ำโดย การจัดให้มีท่าขึ้น - ลงเรือ ที่เป็นท่าเรือสำหรับการท่องเที่ยว

3.3 การขนส่งสาธารณะ การบริการขนส่งสาธารณะในพื้นที่ศึกษา ไม่มีการบริการเข้าถึงพื้นที่

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ ออกแบบให้มีการใช้ระบบการขนส่งสาธารณะขนาดเล็ก ร่วมกับพื้นที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง

3.4 ที่จอดรถ ในบริเวณพื้นที่ไม่มีการจัดให้มีที่จอดรถสาธารณะที่ชัดเจน การจอดรถจะใช้พื้นที่ว่างโล่ง

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหา คือ ควรปรับปรุงให้มีพื้นที่จอดรถที่ชัดเจน มีความสอดคล้องกับสภาพภูมิทัศน์โดยรอบ

3.5 เชื้อนก้นน้ำ เนื่องจากพื้นที่ที่ศึกษาติดกับแม่น้ำนครชัยศรี ปัจจุบันมีเขื่อนคอนกรีตเสริมเหล็ก เพื่อกั้นการพังทลายของตลิ่ง ยาวตลอดแนวพื้นที่วัด อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ ปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบเขื่อนกั้นน้ำ ให้มีสภาพแวดล้อมที่สวยงาม

3.6 ระบบไฟฟ้าแสงสว่าง จากการศึกษพบว่า มีระดับการให้แสงสว่างเฉพาะบางจุด ลักษณะดวงโคมที่ขาดการดูแลรักษา ทำให้สภาพทั่วไปมีความทรุดโทรมและไม่เรียบร้อย

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ การเพิ่มไฟฟ้าแสงสว่างในจุดที่อับ การใช้ดวงโคมที่มีความเหมาะสมกับสภาพบริบทโดยรอบ

3.7 องค์ประกอบภูมิทัศน์ของพื้นที่ พบว่า ยังไม่มีการกำหนดและจัดทำรูปแบบและตำแหน่งขององค์ประกอบภูมิทัศน์พื้นที่ ได้แก่ โคมไฟฟ้าแสงสว่าง เก้าอี้นั่งพักผ่อน ป้ายสัญลักษณ์บอกเส้นทาง ถึงขยะสาธารณะ ฯลฯ ปัญหาการขาดแคลนในข้างต้น การชำรุดทรุดโทรมขาดการดูแล รวมถึงตำแหน่งที่ตั้งไม่สอดคล้องกับกิจกรรมในพื้นที่ เป็นต้น

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ การปรับปรุงตำแหน่งและรูปแบบให้มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและกิจกรรมโดยรวม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. บริเวณวัดแค

4.1 สภาพอาคาร มีลักษณะทางกายภาพที่เป็นอาคารทางศาสนา ได้แก่ โบสถ์ ศาลาการเปรียญ กุฏิสงฆ์ ศาลานั่งพัก ตัวอาคารจึงมีหน้าที่ทั้งการใช้ประโยชน์เพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนาและกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน สภาพอาคารพิจารณาได้จากอายุการใช้งานกว่า 100 ปี อาคารส่วนใหญ่เป็นแบบอาคารคอนกรีต ลักษณะทางสถาปัตยกรรมมีเอกลักษณ์เฉพาะโดยได้รับอิทธิพลจากงานสถาปัตยกรรมของชนชาติพันธุ์ชาวลาวเวียง การประดับตกแต่งแบบเรียบง่าย การวางผังของกลุ่มอาคารยังไม่มีแนวทางที่ชัดเจน

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ ปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์โดยรอบของอาคารให้มีสวยงาม และสอดคล้องกับบริบทโดยรอบ ทำนุบำรุงในส่วนอาคารที่ใช้ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา และกิจกรรมของชุมชนให้มีความสมบูรณ์ เพื่อการรักษาคุณค่าทางสถาปัตยกรรมในด้านการเป็นอาคารทางศาสนา

ภาพที่ 5.4 แสดงผังสภาพอาคารในพื้นที่ศึกษา บริเวณชุมชนวัดแค

4.2 ระบบคมนาคมในพื้นที่ศึกษา ได้แก่ แม่น้ำนครชัยศรี ในอดีตการคมนาคมทางน้ำมีบทบาทมากในการเดินทางเพื่อประกอบพิธีกรรมทางศาสนา แต่ปัจจุบันการคมนาคมทางน้ำของชุมชน ได้ลดลงมาก

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ เพิ่มบทบาทในการสัญจรทางน้ำโดย การจัดทำขึ้น - ลงเรือ ที่เป็นท่าเรือสำหรับการท่องเที่ยว

4.3 การขนส่งสาธารณะ การบริการขนส่งสาธารณะในพื้นที่ศึกษา ไม่มีการบริการเข้าถึงพื้นที่

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ ออกแบบให้มีการใช้ระบบการขนส่งสาธารณะขนาดเล็ก ร่วมกับพื้นที่ท่องเที่ยวใกล้เคียง

4.4 ทางเดินเท้า ลักษณะทางเดินเท้าในพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทางเดินที่ใช้เพื่อการติดต่อภายในชุมชนนั้นจะมีขนาดเล็ก โดยมีเส้นทางที่สอดแทรกไปตามอาคารบ้านเรือน

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ มีการปรับปรุงทางเท้าให้มีความสะดวกในการสัญจรเพิ่มขึ้น โดยเชื่อมทางเดินเท้าระหว่างแหล่งท่องเที่ยววัดแคกับวัดสัมปะทวน

4.5 ที่จอดรถ ในบริเวณพื้นที่ไม่มีการจัดให้มีที่จอดรถสาธารณะที่ชัดเจน เช่นเดียวกับบริเวณแหล่งท่องเที่ยววัดสัมปะทวน การจอดรถจะใช้พื้นที่ว่างโล่งภายในบริเวณพื้นที่วัด

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหา ควรปรับปรุงให้มีพื้นที่จอดรถที่ชัดเจน มีความสอดคล้องกับสภาพภูมิทัศน์โดยรวม

4.6 เชื้อนกัณน้ำ เนื่องจากพื้นที่ที่ศึกษาติดกับแม่น้ำนครชัยศรี ปัจจุบันมีเขื่อนคอนกรีตเสริมเหล็ก เพื่อกันการพังทลายของตลิ่ง ยาวตลอดแนวพื้นที่วัด อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ ปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบเขื่อนกัณน้ำ ให้มีสภาพแวดล้อมที่สวยงาม

4.7 ระบบไฟฟ้าแสงสว่าง พบว่ามีระดับการให้แสงสว่างที่มีเฉพาะบริเวณตัวอาคารและลักษณะดวงโคมที่ขาดการดูแลรักษา ทำให้สภาพทั่วไปมีความทึบโหมงและไม่เรียบร้อย

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ การเพิ่มไฟฟ้าแสงสว่างในจุดที่อับ การใช้ดวงโคมที่มีความเหมาะสมกับสภาพบริบทโดยรวม

4.8 องค์ประกอบภูมิทัศน์ของพื้นที่ พบว่า ยังไม่มีการกำหนดและจัดทำรูปแบบและตำแหน่งขององค์ประกอบภูมิทัศน์ถนน ได้แก่ ป้ายรายละเอียดสถานที่ ตู้โทรศัพท์ โคมไฟฟ้าแสงสว่าง แก้วอึ้นงักพุ่มบอน ป้ายสัญลักษณ์บอกเส้นทาง ถึงชยะสาธารณะ ฯลฯ ปัญหาการขาดแคลนในข้างต้น การชำรุดทรุดโทรมขาดการดูแล รวมถึงตำแหน่งที่ตั้งไม่สอดคล้องกับกิจกรรมในพื้นที่ เป็นต้น ซึ่งล้วนมีผลกระทบต่อความประทับใจในสถานที่

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ การปรับปรุงตำแหน่งและรูปแบบให้มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและกิจกรรมโดยรวม

5. บริเวณตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง

5.1 สภาพอาคาร เป็นย่านการค้าเพื่อการท่องเที่ยวเป็นหลัก ตัวอาคารจึงมีหน้าที่ในการใช้ประโยชน์เพื่อการค้านั้น มีลักษณะอาคารแบ่งออกเป็น 2 ประเภทคือ ร้านค้าที่ตั้งอยู่ริมน้ำ และร้านค้าที่ตั้งอยู่บนแพลอยน้ำ

ร้านค้าที่ตั้งอยู่ริมน้ำ มีลักษณะที่เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก เปิดโล่งสูง 1 ชั้น ลักษณะทางสถาปัตยกรรมเป็นแบบเรียบง่าย ไม่มีเอกลักษณ์ของอาคารที่ชัดเจน เน้นที่ประโยชน์ใช้สอยเป็นหลัก สภาพอาคารผู้วิจัยได้วิเคราะห์ได้ดังนี้ คือ อาคารอยู่ในสภาพดี หมายถึง อาคารที่มีโครงสร้างสมบูรณ์ หรือมีอายุการใช้งานของอาคารไม่ถึง 10 ปี

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ จัดระเบียบการใช้พื้นที่ภายในของอาคารให้มีความเรียบร้อย

ภาพที่ 5.5 แสดงผังสภาพอาคารในพื้นที่ศึกษา บริเวณชุมชนวัดกลางคูเวียง

5.2 ระบบคมนาคมในพื้นที่ศึกษา ระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่งในพื้นที่ศึกษา สามารถแยกพิจารณาออกเป็น 2 ระบบ คือ

- ก. ระบบการคมนาคมทางบก ได้แก่ ถนน โดยมีถนนสายหลักที่เข้าสู่พื้นที่เป็นลักษณะถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก สภาพดี

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ จัดให้มีมาตรการในการควบคุมการสัญจร และสร้างความปลอดภัยให้แก่ผู้ที่เข้ามาใช้บริการในพื้นที่ รวมถึงประชาชนที่อาศัยในพื้นที่ด้วย

- ข. ระบบการคมนาคมทางน้ำ ได้แก่ แม่น้ำนครชัยศรี การสัญจรทางน้ำของชุมชนในอดีตมีความสำคัญมาก โดยประชาชนได้ใช้สำหรับการสัญจรมายังวัดเพื่อประกอบกิจกรรมทางศาสนา แต่ปัจจุบันการคมนาคมทางน้ำมีผู้ใช้บริการน้อยมาก ทำให้บทบาทและหน้าที่

ของแม่น้ำจึงลดลงใช้เฉพาะ การติดต่อเดินทางระหว่างชุมชนสองฝั่งแม่น้ำนครชัยศรีและทางเดินเรือผ่านของนักท่องเที่ยว

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ เพิ่มบทบาทในการสัญจรทางน้ำโดย การจัดให้มีท่าขึ้น – ลงเรือ ที่สะดวกและมีความปลอดภัย เพื่อรองรับสำหรับการท่องเที่ยวและการสัญจรทั่วไปในบริเวณพื้นที่ชุมชนนี้

5.3 การขนส่งสาธารณะ การบริการขนส่งสาธารณะในพื้นที่ศึกษา ไม่มีบริการที่เข้าถึง

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ เพิ่มจุดรับส่ง สำหรับบริการสาธารณะ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเข้าถึง สำหรับนักท่องเที่ยว

5.4 ที่จอดรถ ในบริเวณพื้นที่มีการจัดให้มีที่จอดรถสาธารณะ แต่การแก้ปัญหาในเรื่องการกันแดด ยังไม่เหมาะสม และยังมีพื้นที่บางส่วนยังไม่มี การจัดระเบียบการจอดรถ โดยจะเป็นการจอดรถบนพื้นที่ว่างโล่ง และเนื่องจากพื้นที่ที่ศึกษา อยู่ติดกับสถานที่ราชการจึงมีการเข้าไปใช้ที่จอดรถในพื้นที่นั้นด้วย

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหา ควรปรับปรุงในส่วนหลังคาคลุมที่มีอยู่ ให้มีลักษณะที่มีความมั่นคงแข็งแรง สอดคล้องกับสภาพภูมิทัศน์โดยรอบ มีการจัดที่จอดรถให้เป็นระเบียบเรียบร้อย

5.5 ทางเดินเท้า ลักษณะทางเดินเท้าในพื้นที่ส่วนใหญ่ ยังไม่มีการกำหนดโดยชัดเจน และในบางส่วนเป็นทางเดินที่ใช้ร่วมกับทางเดินรถ

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ กำหนดเส้นทางเท้าเพื่อเข้าสู่พื้นที่ให้ชัดเจน และมีการปรับปรุงทางเท้าให้มีความสะดวกในการสัญจร เพิ่มขึ้น

5.6 เขื่อนกันน้ำ เนื่องจากพื้นที่ที่ศึกษาติดกับแม่น้ำนครชัยศรี ปัจจุบันมีเขื่อนคอนกรีตเสริมเหล็ก เพื่อกันการพังทลายของตลิ่ง ยาวตลอดแนว ประมาณ 100 เมตร อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ ปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบเขื่อนกันน้ำ ให้มีสภาพแวดล้อมที่สวยงาม เหมาะสมกับการพักผ่อน

5.7 ระบบไฟฟ้าแสงสว่าง เนื่องจากพื้นที่ที่ศึกษาตั้งอยู่ในพื้นที่ส่วนของวัดกลางคูเวียง ทำให้มีส่วนค่าใช้จ่ายในด้านระบบไฟฟ้าแสงสว่างของพื้นที่ มีระดับการให้แสงสว่างค่อนข้างน้อย และลักษณะดวงโคมที่ขาดการดูแลรักษา ทำให้สภาพทั่วไปไม่มีความทุดโทรมและไม่เรียบร้อย ประเภทของดวงโคมไม่มีความสวยงามและไม่สัมพันธ์กับลักษณะกิจกรรมในพื้นที่ เป็นต้น

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ การเพิ่มไฟฟ้าแสงสว่างในจุดที่อับ และมีแนวโน้มในการเกิดอาชญากรรม การใช้ดวงโคมที่มีความเหมาะสมกับสภาพบริบทโดยรอบ

5.8 ระบบการจัดเก็บขยะ ในพื้นที่ที่ศึกษาเป็นพื้นที่ ที่มีการค้าขายประเภทอาหาร ผลไม้ ซึ่งมีร้านค้าแผงลอยต่างๆมากมาย จากสภาพดังกล่าวทำให้เกิดการทิ้งกองแบบไม่มีจุดรวมขยะ และตำแหน่งที่ตั้งของถังขยะรวมไม่เหมาะสม มีผลต่อทัศนียภาพและสุขลักษณะ

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ ปรับปรุงและกำหนดที่ตั้งถังขยะรวมที่เหมาะสม ซึ่งจุดรองรับขยะควรมีรัศมีจากพื้นที่ร้านที่เหมาะสม และอยู่ในบริเวณที่รถบริการเข้าถึงได้สะดวก

5.9 องค์ประกอบภูมิทัศน์ถนน พบว่ายังไม่มีมีการกำหนดและจัดทำรูปแบบและตำแหน่งขององค์ประกอบภูมิทัศน์ถนน ได้แก่ ป้ายรายละเอียดสถานที่ ตู้โทรศัพท์ โคมไฟฟ้าแสงสว่าง แก้วน้ำนั่งพักผ่อน ป้ายสัญลักษณ์บอกเส้นทาง ถึงขยะสาธารณะ ฯลฯ ปัญหาการขาดแคลนในข้างต้น การชำรุดทรุดโทรมขาดการดูแล รวมถึงตำแหน่งที่ตั้งไม่สอดคล้องกับกิจกรรมในพื้นที่ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่อความประทับใจในสถานที่ การรับรู้ในการมองในด้านความเป็นระเบียบเรียบร้อย

ซึ่งควรมีแนวทางในการแก้ปัญหาคือ การปรับปรุงตำแหน่งและรูปแบบให้มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและกิจกรรมโดยรวม

5.1.5.2 กิจกรรมของชุมชนในพื้นที่ที่ศึกษา

1. กิจกรรมที่มีความสำคัญทางด้านศาสนา จากการศึกษาข้อมูล แบบสัมภาษณ์แบบสังเกต สรุปดังนี้

- วันมาฆบูชา
- วันวิสาขบูชา
- วันอาสาฬหบูชา
- วันเข้าพรรษา

2. กิจกรรมที่มีความสำคัญของชุมชนหรือขนบธรรมเนียมประเพณี สรุปได้ดังนี้

- วันอัฐมีบูชา
- วันสงกรานต์
- วันลอยกระทง
- วันออกพรรษา กิจกรรมการแข่งขันเรือยาว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2 อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาภูมิทัศน์ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี เพื่อการท่องเที่ยว นครปฐม พบว่ามีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

5.2.1 กลยุทธ์ทางบริบทของจังหวัดนครปฐมในเชิงการตลาดสำหรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

แม้นครปฐมในปัจจุบันมีฐานะเป็นปริมณฑลของมหานครกรุงเทพฯ แต่นครปฐมก็มีความโดดเด่น สำคัญในหลายด้านไม่ว่าจะเป็นเชิงประวัติศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และฐานเศรษฐกิจ กลยุทธ์ในประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้ นับเป็นหัวใจในการมองภาพและแผนในอนาคตของจังหวัดนครปฐม โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ มีชุมชนเกษตรกรรมขนาดใหญ่ ตลอดลำน้ำท่าจีน ชุมชนเหล่านี้มักประกอบด้วยสถาปัตยกรรมที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชนมาแต่เดิม มักประกอบด้วยอาคารร้านค้าที่ทำด้วยไม้ โรงสี ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมเกษตรดั้งเดิมต่อเนื่องจากการทำนาข้าว และประกอบด้วยวัดขนาดใหญ่ ชุมชนที่น่าสนใจในพื้นที่ศึกษาได้แก่ ชุมชนบางหลวง ชุมชนบางเลน ชุมชนลำพญา ชุมชนบางภาษี ชุมชนนครชัยศรี เป็นต้น ซึ่งแต่ละชุมชนก็จะมีชีวิตชีวา มีสภาพสมบูรณ์หรือชบเซาแตกต่างกันออกไป แต่ประเด็นสำคัญอยู่ที่ลักษณะเฉพาะของชีวิตและสถาปัตยกรรมนั้นมีคุณค่าและมีเอกลักษณ์อย่างที่ไม่สามารถหาสิ่งอื่นมาทดแทนได้ สืบเนื่องจากข้างต้น ซึ่งเน้นคุณค่าของที่จับต้องได้เป็นฮาร์ดแวร์ คือ เป็นตัวสถาปัตยกรรม แต่ในแง่ของคุณค่าในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์แล้ววิธีการในการทำงานหรือซอฟต์แวร์ หรือวิธีการที่ชาวบ้านใช้ในการดำรงชีวิต ล้วนมีคุณค่าทั้งสิ้น ยกตัวอย่างเช่น เทคโนโลยีของการขับเคลื่อนเรือ โดยใช้ถ่อ แฉวและพาย การทำประมงน้ำจืด การถนอมและปรับปรุงอาหารเหล่านี้ล้วนใช้เป็นจุดขายสำหรับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ได้ทั้งสิ้น ในพื้นที่ศึกษานับเป็นพื้นที่ๆ มีการอพยพอยู่อาศัยของ ชาวไททรงดำ หรือลาวโซ่ง ชาวเขมร ชาวญวน ชาวจีน อย่างไรก็ตามเมื่อมองชาติพันธุ์และวัฒนธรรมของชนกลุ่มนี้ในแง่ของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ อาจต้องมองข้ามขอบเขตของจังหวัดออกไป เนื่องจากเขามีการตั้งถิ่นฐานกระจายตัวอยู่หลายจังหวัดในภาคกลาง เช่น ราชบุรี เพชรบุรี นครปฐม สุพรรณบุรี เป็นต้น

ในฐานะเป็นปริมณฑลหนึ่งของกรุงเทพมหานคร นครปฐมเป็นปริมณฑลที่เต็มไปด้วยแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ หลากหลายประเภทและรูปแบบ นอกเหนือจากที่ได้กล่าวมาทั้งหมดแล้ว เรายังไม่ควรมองข้าม การทุ่มเทของเอกชนหลายรายที่มีผลลัพธ์ เป็นกลุ่มสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ เช่น ตลาดน้ำวัดลำพญา ตลาดน้ำวัดดอนหวาย สวนสามพราน พิพิธภัณฑ์หุ่นขี้ผึ้ง สวนศิลปะ มิวเซียมยิปซินฮอย หอศิลป์ดำรง วงศ์อุปราช คาบอวยแลนด์ ศูนย์การบินพลเรือน เป็นต้น เหล่านี้ล้วนทำให้นครปฐมมีศักยภาพที่จะเป็นปริมณฑลที่มีศักยภาพสูงในการรองรับการท่องเที่ยว สำหรับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายทั้งในประเทศ และระดับนานาชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.2 สภาพแวดล้อมทางกายภาพและการใช้ที่ดินของชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี

จากการศึกษาสภาพแวดล้อมพบว่า ในปี พ.ศ.2504 ได้มีการพัฒนาสาธารณูปโภคและโครงสร้างพื้นฐาน ส่งผลกระทบต่อพื้นที่ลุ่มน้ำนครชัยศรี คือ การพัฒนาโครงข่ายถนน โดยเริ่มต้นสร้างถนนเพชรเกษม และถนนมาลัยแมน เชื่อมพื้นที่ลุ่มน้ำกับจังหวัดใกล้เคียง มีการสร้างสะพานเชื่อมพื้นที่สองฝั่งแม่น้ำกว่า 10 แห่ง จากการสร้างโครงข่ายถนนเข้าถึงทุกหมู่บ้านตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8 ทำให้การเดินทางบกด้วยรถยนต์สามารถเข้าไปถึงหมู่บ้านต่างๆ ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ส่งผลให้การคมนาคมทางน้ำค่อยๆ ลดความสำคัญลงและหมดบทบาทไปในที่สุด การพัฒนาระบบชลประทานขนาดใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นโครงการเจ้าพระยา โครงการแม่กลองใหญ่ การขุดคูคลองต่างๆ เชื่อมระหว่างแม่น้ำสายสำคัญ การสร้างประตูน้ำต่างๆ ได้แก่ ประตูน้ำพระยาบรรรดา ประตูน้ำโพธิ์พระยา ประตูน้ำราชภิรมย์ ประตูน้ำมหาสวัสดิ์ ประตูน้ำฉิมพลี และการสร้างเขื่อนวชิราลงกรณกั้นแม่น้ำแม่กลอง ในปี พ.ศ. 2512 ล้วนแล้วแต่มีบทบาทในการควบคุมระดับน้ำของแม่น้ำนครชัยศรีทั้งสิ้น เห็นได้ชัดจากน้ำที่หลากมาท่วมเป็นประจำทุกปี ปีละหลายเดือน ค่อยๆ หดไป เขื่อนทำให้สามารถควบคุมระบบน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำท่าจีน และแม่น้ำแม่กลอง ซึ่งเป็นแม่น้ำสายหลักของพื้นที่ราบลุ่มภาคกลางได้อย่างเบ็ดเสร็จ เขื่อนได้ส่งผลกระทบต่อเกิดการเปลี่ยนแปลงต่อวิถีการผลิตในพื้นที่ลุ่มน้ำนครชัยศรีเป็นอย่างมาก ตัวอย่างเช่น พื้นที่อำเภอสามพราน จากแต่เดิมที่ชาวสามพรานทำนามากกว่า ไร่ละ 90 แต่ยังไม่นิยมทำสวน เนื่องจากในช่วงหน้าน้ำมีน้ำท่วมทำให้พืชผลเสียหาย แต่เมื่อมีการสร้างเขื่อน ชาวบ้านได้เปลี่ยนไปทำสวนผลไม้แบบยกร่องกันเป็นจำนวนมาก ส่วนพื้นที่อำเภอนครชัยศรี จากที่เคยทำนาเป็นหลัก ก็เปลี่ยนอาชีพที่หลากหลาย มีทั้งการทำนา ทำสวนผลไม้ สวนกล้วยไม้ และการเป็นแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม

เมื่อสถานการณ์ที่มีน้ำท่วมหดไป ประกอบกับได้มีการพัฒนาระบบการคมนาคมขนส่งระบบสาธารณูปโภค และสาธารณูปการต่างๆ อีกทั้งยังถูกจัดให้เป็นเขตพัฒนาอุตสาหกรรม ดังนั้นนับตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 2 เป็นต้นมา จึงเริ่มมีโรงงานอุตสาหกรรมเข้ามาตั้งอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำนครชัยศรี จำนวนโรงงานได้ทวีเพิ่มมากขึ้นตั้งแต่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 เมื่อนับถึงปี พ.ศ.2544 มีโรงงานในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำ (3 อำเภอที่แม่น้ำไหลผ่าน) ถึง 1,727 แห่ง โรงงานเหล่านี้เมื่อเริ่มเข้ามาในพื้นที่ได้สร้างความแปลกแยกให้กับคนในพื้นที่ โดยการเข้ามากว้านซื้อที่ดิน โดยเฉพาะพื้นที่ที่ติดแม่น้ำหรือลำคลอง เพื่อใช้ประโยชน์จากน้ำในการผลิตและการระบายน้ำเสีย การก่อสร้างโรงงานในย่านที่อยู่อาศัยของชุมชน และระบบการทำงานของโรงงานทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายจิตจางลงเป็นต้นว่า เส้นทางที่เคยไปมาหาสู่กัน ไม่สะดวกเหมือนก่อนเพราะต้องเดินอ้อมเป็นระยะทางที่ไกลมากขึ้น (เสาวภา พรศิริพงษ์และคณะ.2548 : 287-289)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สภาพปัจจุบันแม่น้ำนครชัยศรี อยู่ในสภาพที่ถูกปล่อยให้มีสภาพเสื่อมโทรมขึ้นเรื่อยๆ ถึงแม้จะมีการรณรงค์ในหลายรูปแบบกลุ่มทำงานที่ชื่อว่า กลุ่มเรารักษ์ท่าจีน แต่เนื่องจากการขาดระบบการจัดการน้ำที่ที่ดี ก่อนปล่อยลงสู่ลำน้ำ ทำให้คุณภาพน้ำจัดอยู่ในแหล่งน้ำประเภทที่ 5 คือ เสื่อมโทรมมาก ต้องการฟื้นฟูอย่างเร่งด่วน หน่วยงานของรัฐและเอกชนหลายแห่งที่ควบคุมดูแลพื้นที่ที่แม่น้ำนครชัยศรีไหลผ่าน ได้ช่วยกันรณรงค์และจัดกิจกรรมสร้างสำนึก และตระหนักในคุณค่าของแม่น้ำนครชัยศรี ในหลายรูปแบบเช่น กิจกรรมแข่งกีฬาทางน้ำ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณีวันลอยกระทง ความมุ่งหวังของชุมชน คือปรารถนาให้แม่น้ำนครชัยศรีและคลองสาขาฟื้นคืนชีวิตเหมือนก่อน โดยมีการจัดการท่องเที่ยวริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี เพื่อเป็นแนวทางอนุรักษ์อีกทางหนึ่ง โดยผลทางอีกทางหนึ่งที่จะได้รับคือ การเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน แหล่งท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นได้จากการศึกษาสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และนำเสนอใจที่มีศักยภาพแต่ขาดการส่งเสริมและนำมาพัฒนาปรับปรุงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวแห่งใหม่ ตามนโยบายของรัฐ

5.2.3 แนวทางการใช้ศักยภาพของพื้นที่ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันด้านกายภาพของพื้นที่ชุมชนบริเวณริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี พบว่าศักยภาพของพื้นที่ส่วนใหญ่มีความเป็นไปได้ที่นำมาพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยว หากได้รับการส่งเสริมพัฒนาและปรับปรุง ตามความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่ ผู้วิจัยแบ่งแนวทางการใช้ศักยภาพของพื้นที่ออกเป็นดังนี้

5.2.3.1 บริเวณชุมชนตลาดท่านา

พบว่า ศักยภาพของพื้นที่เป็นย่านค้าเก่าแก่ มีการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้ากันเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน เป็นแหล่งการบริการในด้านอาหารของชุมชน และนักท่องเที่ยว การเดินทางที่สะดวก ดังนั้นบทบาทของพื้นที่ที่รองรับการท่องเที่ยว ควรจะเป็นการบริการด้านอาหาร และสอดแทรกเนื้อหาความเป็นประวัติศาสตร์ของพื้นที่ การเป็นเรือนค้าขายดั้งเดิม การจัดให้มีกิจกรรมทางน้ำเพื่อการท่องเที่ยวผ่อนคลาย

5.2.3.2 บริเวณชุมชนตลาดต้นสน

พบว่า ศักยภาพของพื้นที่เป็นชุมชนที่มีประวัติศาสตร์ ที่เป็นจุดแวะพักการเดินทางการค้าขาย ที่มีความสำคัญของเมืองในอดีต สภาพทางกายภาพของชุมชนยังอยู่ในสภาพที่สามารถนำมาพัฒนาปรับปรุงได้ ดังนั้นบทบาทของพื้นที่ที่รองรับการท่องเที่ยว ควรจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวชุมชนประวัติศาสตร์ โดยการใช้กิจกรรมที่เลียนแบบกิจกรรมที่เกิดขึ้นในอดีตเช่น การล่องเรือมาเที่ยวชม

5.2.3.3 บริเวณวัดแค

พบว่า ศักยภาพของพื้นที่เป็นวัดเก่าแก่ประจำกลุ่มชาติพันธุ์เขมร เป็นกลุ่มชาติพันธุ์ที่เข้ามาตั้งรกรากแถบลุ่มน้ำน่านนครชัยศรี ในฐานะเขตลี้ภัยตั้งแต่สมัยต้นรัตนโกสินทร์ตอนต้น จึงเกิดชุมชนโดยรอบบริเวณฝั่งแม่น้ำ มีสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ดังนั้นบทบาทของพื้นที่ที่รองรับการท่องเที่ยว ควรเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทศาสนสถานที่มีสถาปัตยกรรมเก่าแก่ เป็นเอกลักษณ์ การท่องเที่ยวเพื่อสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์

5.2.3.4 บริเวณวัดสัมปะทวน

พบว่า ศักยภาพของพื้นที่เป็นวัดเก่าแก่ประจำกลุ่มชาติพันธุ์เขมรอีกแห่งหนึ่ง ที่มีสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ดังนั้นบทบาทของพื้นที่ที่รองรับการท่องเที่ยว ควรเป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทศาสนสถานที่มีสถาปัตยกรรมเก่าแก่ เป็นเอกลักษณ์ การท่องเที่ยวเพื่อสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ที่เกี่ยวเนื่องกัน

5.2.3.5 บริเวณตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง

พบว่า ศักยภาพของพื้นที่เป็นตลาดริมน้ำที่ถูกพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว อีกแห่งของชุมชน แต่ขาดการพัฒนาและประชาสัมพันธ์ที่ต่อเนื่อง จึงทำให้ไม่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเท่าที่ควร อีกทั้งตลาดตั้งอยู่ในพื้นที่ส่วนหนึ่งของวัดกลางคูเวียง ซึ่งเป็นวัดที่มีชื่อเสียงในด้านยาสมุนไพร ซึ่งเห็นได้จากจำนวนประชาชนที่เข้ามาทำการรักษาจำนวนมากในแต่ละวัน ดังนั้นหากมีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่รองรับนักท่องเที่ยว และกำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกัน เช่น การรักษาด้วยยาสมุนไพรของวัดกับการค้าขายผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ การบริการทางสุขภาพแบบอื่นๆ

5.2.4 การกำหนดกิจกรรมของนักท่องเที่ยวในพื้นที่ที่ศึกษา

เป็นกิจกรรมการท่องเที่ยวที่มีความสำคัญทางด้านวิถีชีวิตชุมชนและประวัติศาสตร์ โดยมีสถานที่ท่องเที่ยวตั้งแต่ชุมชนตลาดท่านาไปตามเส้นทางภายในชุมชน ต่อเนื่องไปยังชุมชนตลาดต้นสน ที่มีลักษณะเป็นเรือนค้าขายดั้งเดิม และการท่องเที่ยวสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่วัดแคและสัมปะทวน โดยมีการกำหนดการเดินทางท่องเที่ยวดังนี้

โปรแกรมการเดินทางภายในเวลา 4 ชั่วโมง (แบบล่องเรือ)

จุดที่ 1 ชุมชนตลาดท่านา

- เดินทางมาถึงบริเวณตลาดท่านา
- ไปยังจุดบริการนักท่องเที่ยว
- เดินเที่ยวชมและซื้อสินค้า ภายในชุมชนตลาดท่านา
- ไปท่าเทียบเรือ เพื่อการเดินทางท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จุดที่ 2 ชุมชนตลาดต้นสน

- เรือจอดเทียบท่าชุมชนตลาดต้นสน
- ชมกลุ่มเรือนค้าขายพื้นถิ่นริมน้ำ
- ไปท่าเทียบเรือ เพื่อการเดินทางไปยังวัดแค

จุดที่ 3 วัดส้มปะทวน

- เรือจอดเทียบท่าวัดส้มปะทวน
- ชมวัดสถาปัตยกรรมเอกลักษณ์ของชาวเขมร
- สักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์
- พิพิธภัณฑสถานชุมชน
- เดินเท้าไปยังวัดแค

จุดที่ 4 วัดแค

- ชมวัดสถาปัตยกรรมเอกลักษณ์ของชาวเขมร
- สักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์
- ผ่านชุมชนที่มีอาคารลักษณะแบบเรือนขนมปังขิง
- ไปท่าเทียบเรือวัดส้มปะทวน เพื่อเดินทางไปยังตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง

จุดที่ 5 ตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง

- เรือจอดเทียบท่า
- สักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์
- ชมร้านค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน ผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับสมุนไพร การสาธิตการผลิตสินค้า
- ชมร้านค้าขายตลาดริมน้ำ
- ไปท่าเทียบเรือเดินทางกลับ ไปยังจุดจอดรถที่ตลาดท่านา

5.2.5 การกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม ต่อการท่องเที่ยว ให้แก่นักท่องเที่ยว และชุมชน ซึ่งผู้วิจัยได้วิเคราะห์จากแบบสัมภาษณ์ แล้วจึงกำหนดตามกรอบแนวคิดและคู่มือการพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว และคู่มือการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางน้ำ ดังนี้

5.2.5.1 บริเวณชุมชนตลาดท่านา

- ปรับปรุงอาคารย่านการค้า มีการปรับสภาพแวดล้อมภายนอกของอาคาร เช่น ควบคุมการต่อเติม การใช้สี วัสดุ ควบคุมการติดตั้งป้ายโฆษณา
- จุดบริการนักท่องเที่ยว เป็นจุดที่ให้บริการข้อมูลและรายละเอียดการท่องเที่ยว โดยเชื่อมต่อทางสัญจรทางน้ำเพื่อความสะดวกของนักท่องเที่ยว ที่ต้องการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- จุดชมวิว เป็นจุดที่เพื่อการชมบรรยากาศของลำน้ำ เพื่อสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว มีการแสดงข้อมูลแผนที่แสดงตำแหน่งสถานที่ท่องเที่ยว ตลอดแนวลำน้ำ

- ท่าขึ้น – ลงเรือ เป็นจุดที่ใช้สำหรับการสัญจรทางน้ำ สำหรับการเดินทางท่องเที่ยวและการคมนาคมทั่วไป โดยลักษณะเป็นท่าเทียบเรือแบบชนิดลอยน้ำ

- ทางจักรยาน จะเป็นเส้นทางที่ขนานไปกับเส้นทางเท้าและเส้นทางรถยนต์ในบางช่วง โดยติดตั้งป้ายสัญลักษณ์บอกเส้นทางให้ทราบ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

- ลานกิจกรรมและสำหรับพักผ่อน จะอยู่บริเวณพื้นที่ริมน้ำ โดยมีการเชื่อมต่อกับพื้นที่ขายอาหาร เพื่อให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวได้ประกอบกิจกรรมต่างๆ เช่น การลอยกระทง การชมการแข่งขันเรือยาว

- ที่จอดรถ กำหนดให้ใช้พื้นที่ว่างของชุมชน โดยมีการควบคุมดูแลในด้านการรักษาความปลอดภัย

- ชุมชนลอยขายอาหาร กำหนดให้มีการใช้รูปแบบของชุมชนลอย ที่เป็นแบบเดียวกัน มีความคมตำแหน่งการขายที่เป็นระเบียบ และสุขลักษณะ

- ห้องน้ำสาธารณะ ไว้สำหรับบริการนักท่องเที่ยวและประชาชนทั่วไป ที่เข้ามาใช้บริการภายในพื้นที่ โดยออกแบบให้มีลักษณะที่สอดคล้องกับอาคารอื่นๆ ในพื้นที่

- องค์ประกอบภูมิทัศน์ถนน มีสิ่งประกอบบริเวณได้แก่ โคมไฟส่องสว่าง แก้วนั่งพักผ่อน ถึงขยะ ป้ายบอกรายละเอียดสถานที่ท่องเที่ยว ป้ายจราจร ฯลฯ

5.2.5.2 บริเวณชุมชนตลาดต้นสน

- ปรับปรุงอาคารภายในชุมชน มีการปรับสภาพแวดล้อมภายนอกของอาคาร เช่น ควบคุมการต่อเติมที่จะรुक้ำแม่น้ำ การใช้สี วัสดุ

- สะพานข้ามคลอง เป็นทางสัญจรที่ใช้สำหรับทางเดินเท้า และทางจักรยาน สำหรับนักท่องเที่ยว และประชาชนในชุมชน

- ท่าขึ้น – ลงเรือ เป็นจุดที่ใช้สำหรับการสัญจรทางน้ำ สำหรับการเดินทางท่องเที่ยวและการคมนาคมทั่วไป โดยลักษณะเป็นท่าเทียบเรือแบบชนิดลอยน้ำ

- ทางจักรยาน จะเป็นเส้นทางที่ขนานไปกับเส้นทางเท้าและเส้นทางรถยนต์ในบางช่วง โดยติดตั้งป้ายสัญลักษณ์บอกเส้นทางให้ทราบ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

- เชื้อนก้าน้ำ เป็นลักษณะเขื่อนคอนกรีตเสริมเหล็ก และพืชพันธุ์ไม้ปลูกริมตลิ่ง เพื่อความสวยงาม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- องค์ประกอบภูมิทัศน์คลอง มีสิ่งประกอบบริเวณได้แก่ โคมไฟส่องสว่าง ป้ายบอกรายละเอียดสถานที่ท่องเที่ยว ฯลฯ

5.2.5.3 บริเวณวัดสัมปะทวน

- ทำขึ้น – ลงเรือ เป็นจุดที่ใช้สำหรับการสัญจรทางน้ำ สำหรับการเดินทางท่องเที่ยวและการคมนาคมทั่วไป โดยลักษณะเป็นท่าเทียบเรือแบบชนิดลอยน้ำ

- ศาลานั่งพักผ่อน เป็นอาคารที่โล่งสำหรับนักท่องเที่ยว สำหรับนั่งพักคอยหรือหลบแดดหลบฝน อาจเป็นจุดที่มีทิวทัศน์พิเศษ เป็นศาลาท่าเรือทำน้ำ

- ลานกิจกรรม กำหนดให้อยู่ในพื้นที่ริมน้ำที่จะใช้ในโอกาสเทศกาล และการเฉลิมฉลองต่างๆ เช่นงานลอยกระทง งานสงกรานต์ การแข่งเรือ เป็นต้น จัดทำทางลงเป็นขั้นบันไดหรือทำน้ำ สำหรับคนในเวลาเทศกาลพิเศษได้ด้วย

- ที่จอดรถ กำหนดให้ใช้พื้นที่ว่างของพื้นที่วัด โดยเข้าถึงได้ง่าย มีลักษณะที่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม

- องค์ประกอบภูมิทัศน์สถานที่ มีสิ่งประกอบบริเวณได้แก่ โคมไฟส่องสว่าง เก้าอี้นั่งพักผ่อน ถังขยะ ป้ายบอกรายละเอียดสถานที่ท่องเที่ยว ป้ายจราจร ฯลฯ

5.2.5.4 บริเวณวัดแค

- ศาลานั่งพักผ่อน เป็นอาคารที่โล่งสำหรับนักท่องเที่ยว สำหรับนั่งพักคอยหรือหลบแดดหลบฝน

- ลานกิจกรรม ใช้ในโอกาสงานประเพณีทางศาสนาของชุมชน และการเฉลิมฉลองต่างๆ เช่น งานสงกรานต์ งานอัฐรมีบูชา เป็นต้น

- ที่จอดรถ กำหนดให้ใช้พื้นที่ว่างของพื้นที่วัด โดยเข้าถึงได้ง่าย มีลักษณะที่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม

- องค์ประกอบภูมิทัศน์ถนน มีสิ่งประกอบบริเวณได้แก่ โคมไฟส่องสว่าง เก้าอี้นั่งพักผ่อน ถังขยะ ป้ายบอกรายละเอียดสถานที่ท่องเที่ยว ป้ายจราจร ฯลฯ

5.2.5.5 บริเวณตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง

- ปรับปรุงแพริมน้ำ สำหรับขายอาหาร ปรับปรุงในด้านความปลอดภัย และการกำหนดตำแหน่งแผงขายสินค้าบนแพ ให้เป็นระเบียบ

- ร้านค้าผลิตภัณฑ์ชุมชน เป็นจุดที่บริการสินค้าประเภท 1 ผลิตภัณฑ์ 1 ตำบล ของชุมชน โดยมีสวนขายและห้องน้ำบริการสำหรับนักท่องเที่ยว

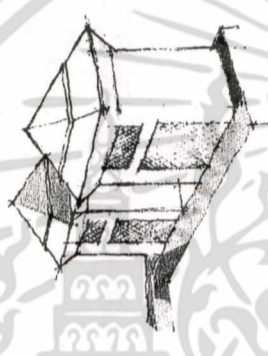
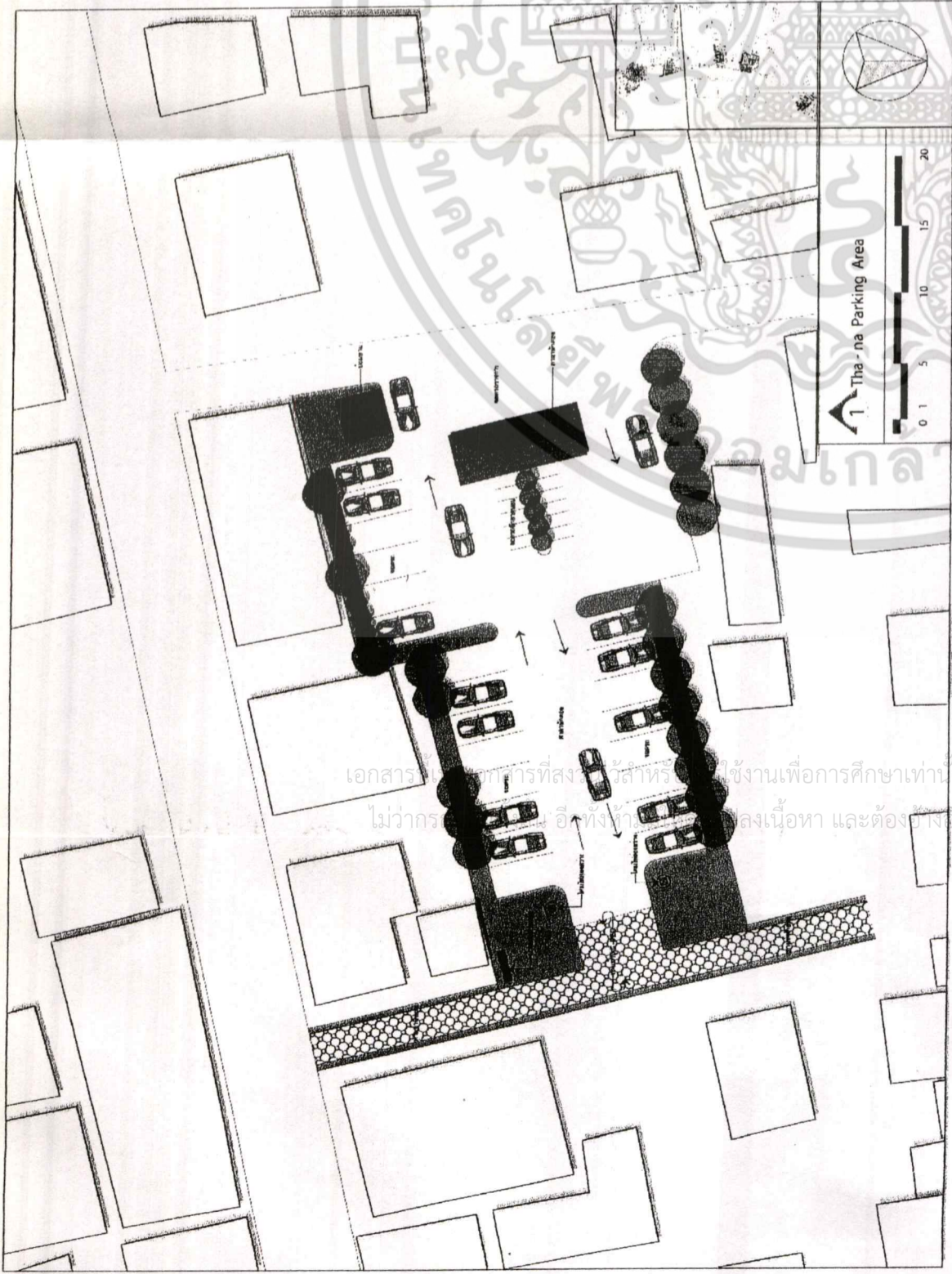
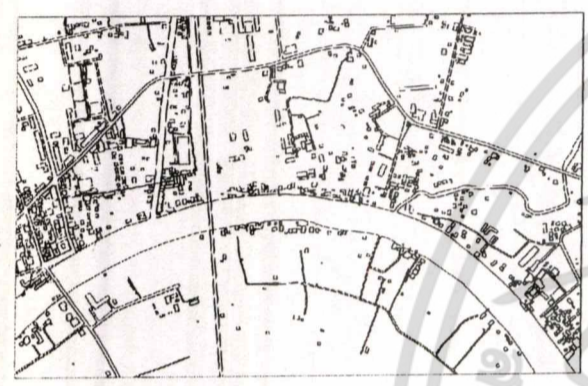
- ทำขึ้น – ลงเรือ เป็นจุดที่ใช้สำหรับการสัญจรทางน้ำ สำหรับการเดินทางท่องเที่ยวและการคมนาคมทั่วไป โดยลักษณะเป็นท่าเทียบเรือแบบชนิดลอยน้ำ

- ศาลานั่งพักผ่อน เป็นอาคารที่โล่งสำหรับนักท่องเที่ยว สำหรับนั่งพักคอยหรือหลบแดดหลบฝน อาจเป็นจุดที่มีทิวทัศน์พิเศษ เป็นศาลาท่าเรือท่าหน้า
- ที่จอดรถ กำหนดให้ใช้พื้นที่ว่างของพื้นที่วัด โดยเข้าถึงได้ง่าย มีลักษณะที่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม
- องค์ประกอบภูมิทัศน์ถนน มีสิ่งประกอบบริเวณได้แก่ โคมไฟส่องสว่าง แก้วน้ำพักผ่อน ดั่งชยะ ป้ายบอกรายละเอียดสถานที่ท่องเที่ยว ป้ายจราจร ฯลฯ

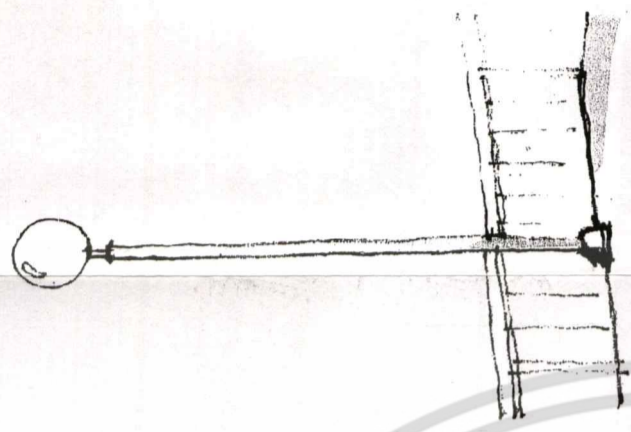

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- แนวความคิดในการออกแบบ
- การจัดพื้นที่จอดรถที่เป็นจุดเปลี่ยนการเดินทางจากทางบก สูงทางน้ำ เพื่อการท่องเที่ยว
 - จุดศูนย์กลางบริการการเดินทางท่องเที่ยว เช่น รถรับจ้าง รถจักรยาน
 - การบริการสาธารณะในด้านการคมนาคม ภายในชุมชน

ถึงทะเล

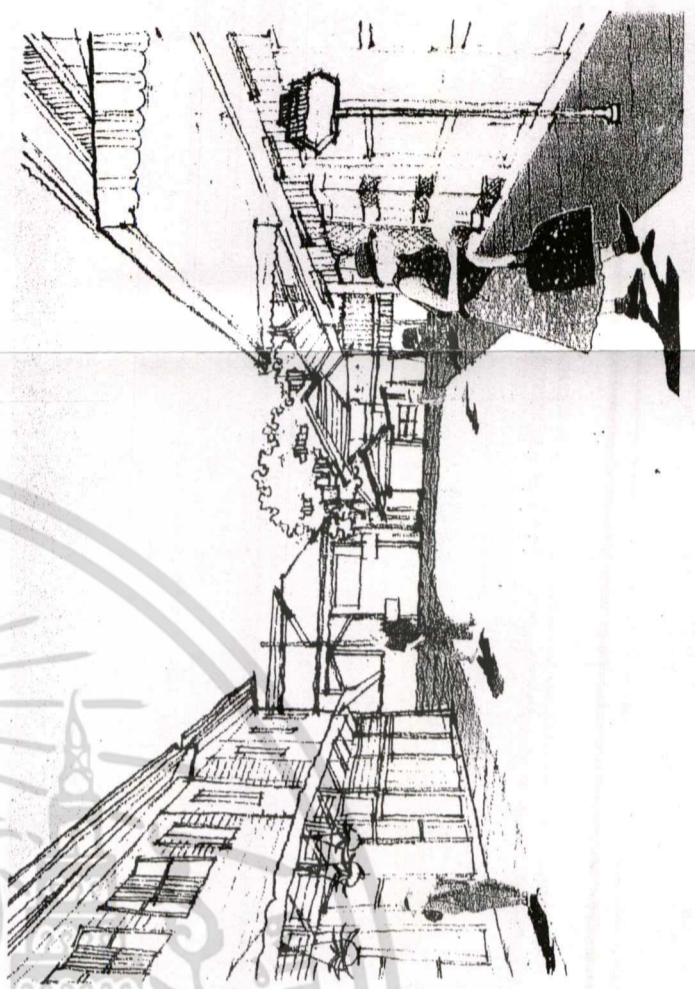

โคมไฟสูง

ผังบริเวณชุมชนตลาดทานา พื้นที่จอดรถหัตถกรรมปรับปรุง

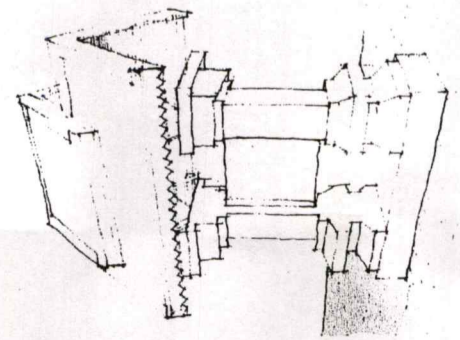

ทัศนียภาพบริเวณร้านค้าภายในชุมชนตลาดทานา

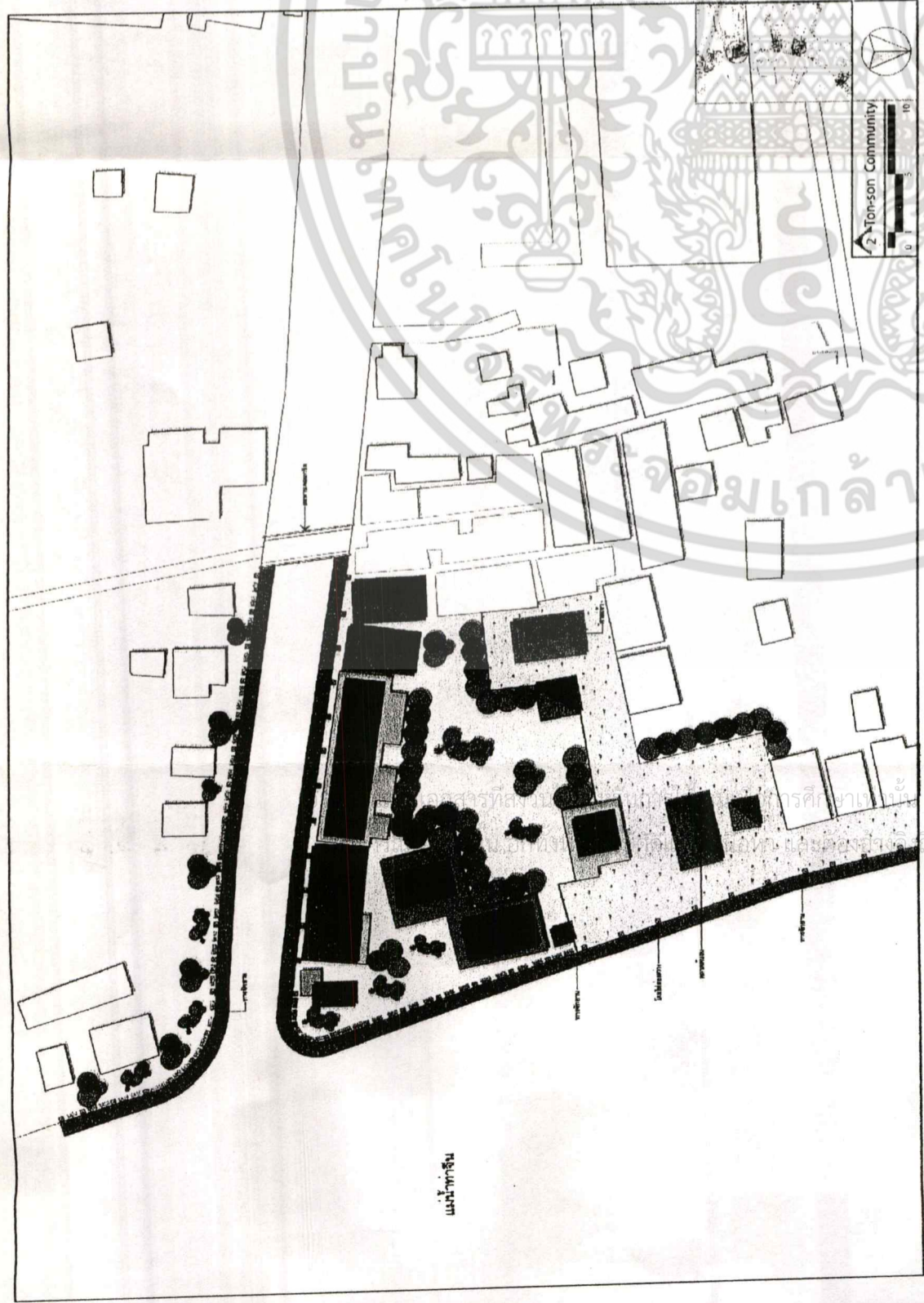

ทัศนียภาพหัตถกรรมปรับปรุง

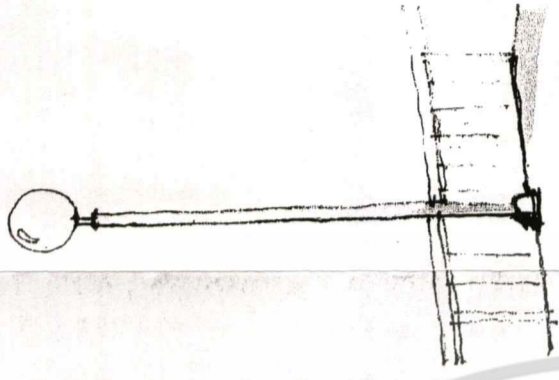
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ทางการค้า
 ไม่ว่าจะในรูปแบบใดก็ตาม หากมีข้อสงสัยหรือต้องการข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว

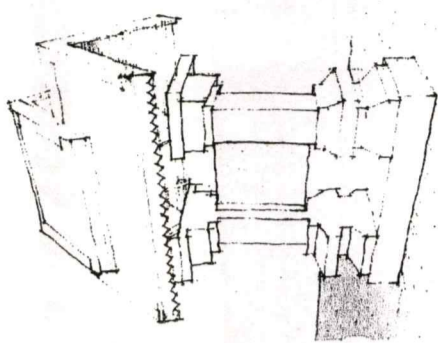
- แนวความคิดในการออกแบบ
- กำหนดพื้นที่ชุมชนตลาดตลัดต้น เป็นพื้นที่อนุรักษ์เพื่อการท่องเที่ยว
 - ทางวัฒนธรรม การส่งเสริมการท่องเที่ยวสถาปัตยกรรมและวิถีชุมชน ที่ยั่งยืน
 - ปรับปรุงเชื่อมริมน้ำให้เป็นสถานที่พักผ่อน และทางสัญจรของชุมชน
 - การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว และชุมชน

โคมไฟสูง

ลักษณะ

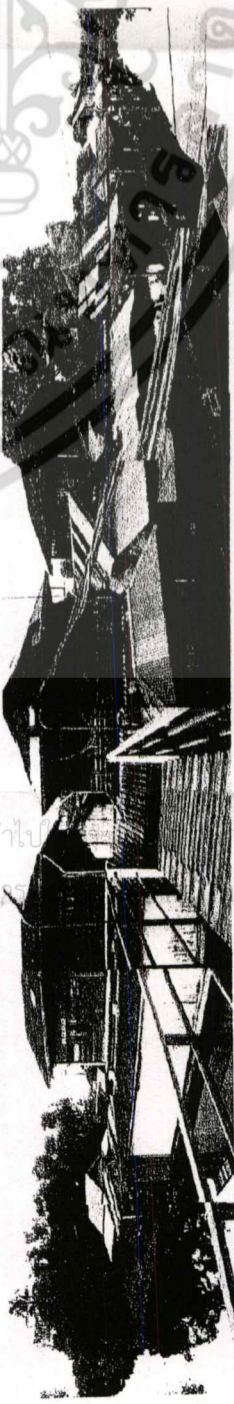

ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว

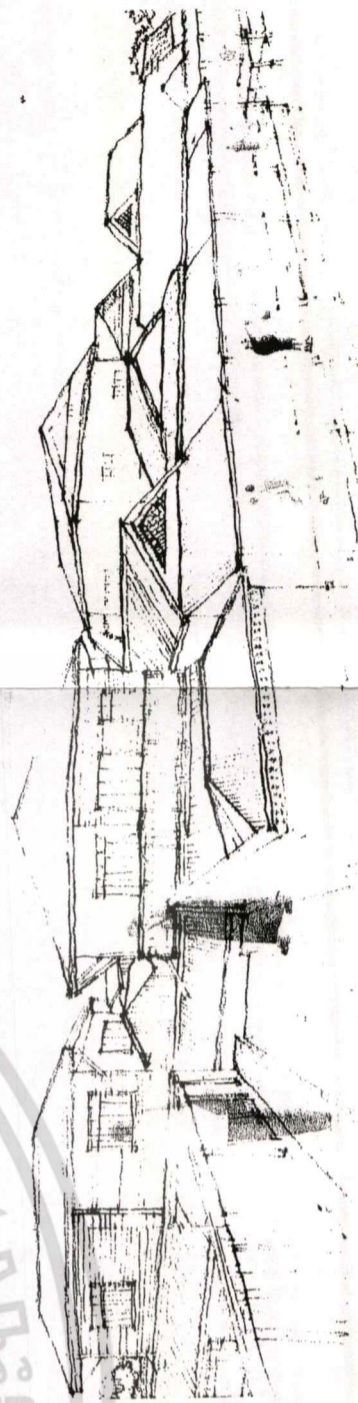

รั้วกันตกรบริเวณทางเดินริมน้ำ

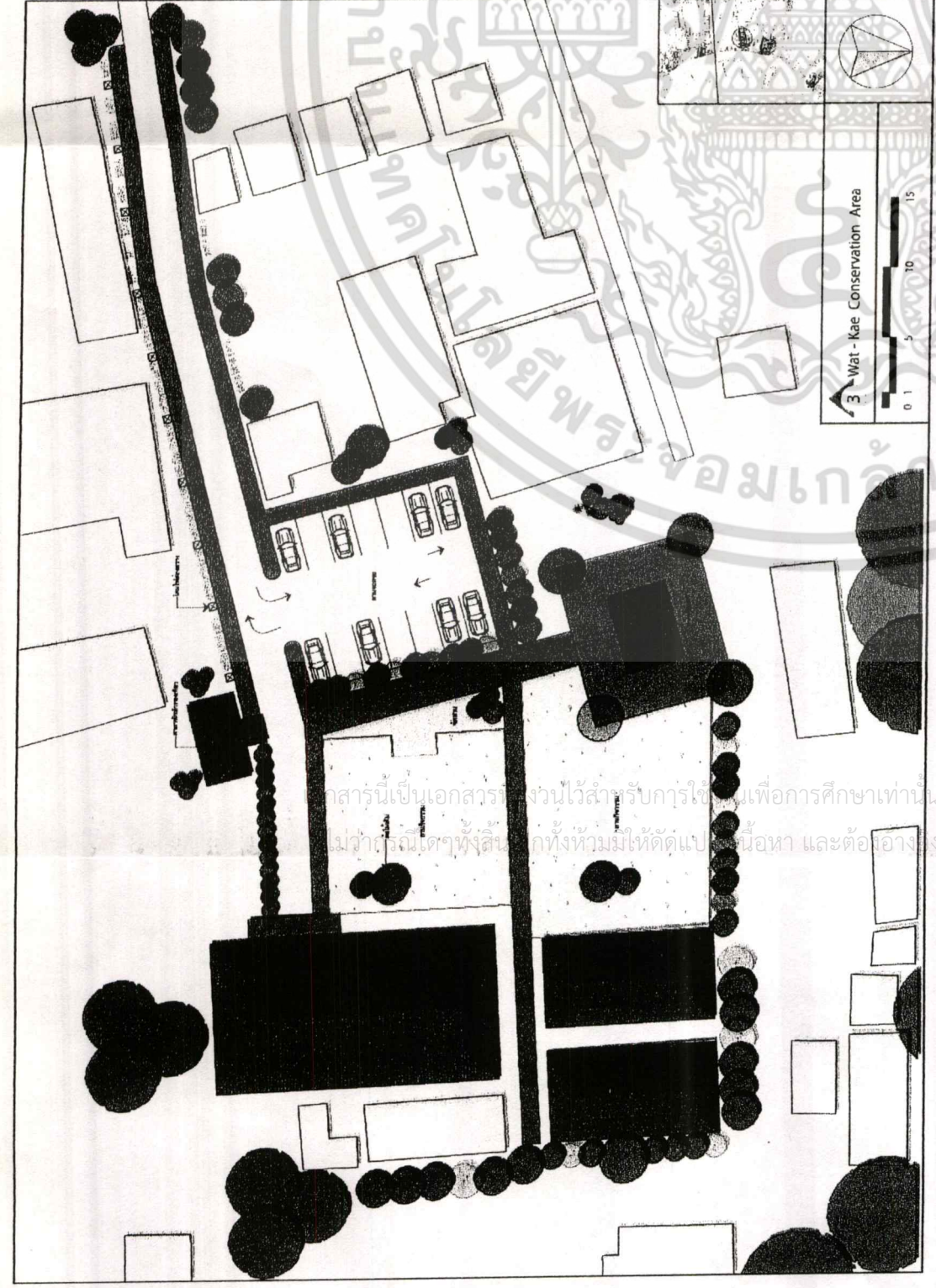
ผังบริเวณชุมชนตลาดตลัดต้น (Conservative Area)

ทัศนียภาพบริเวณชุมชนตลาดตลัดต้น

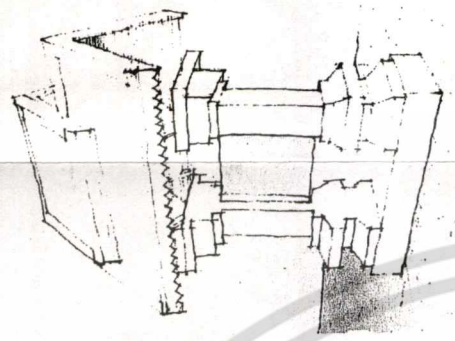

ทัศนียภาพหลังการปรับปรุง

แนวความคิดในการออกแบบ

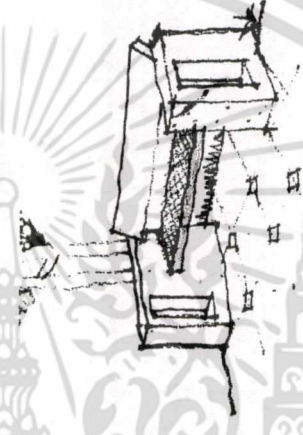
- กำหนดให้พื้นที่วัดแค เป็นพื้นที่อนุรักษ์เพื่อการท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม การส่งเสริมการท่องเที่ยวลักษณะที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น
- การสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว และกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในชุมชน ในโอกาสวันสำคัญต่างๆ เพื่อการสืบเสาะวิถีชุมชนแบบดั้งเดิม

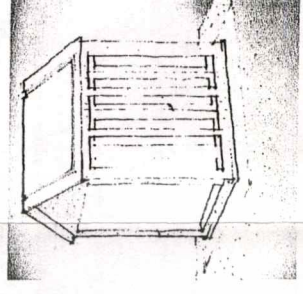
ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว

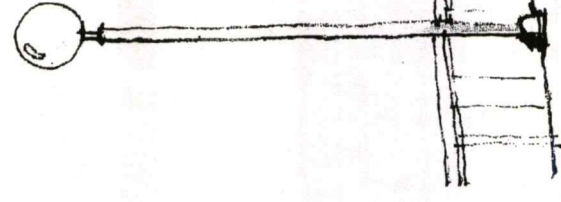
ถังขยะ

เก้าอี้นั่งพักผ่อน

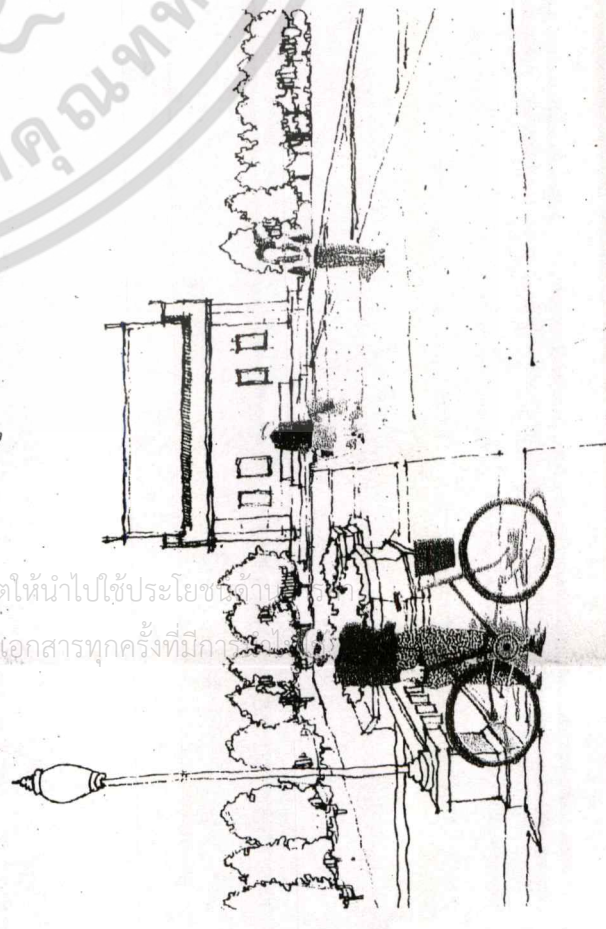

โคมไฟต่ำ

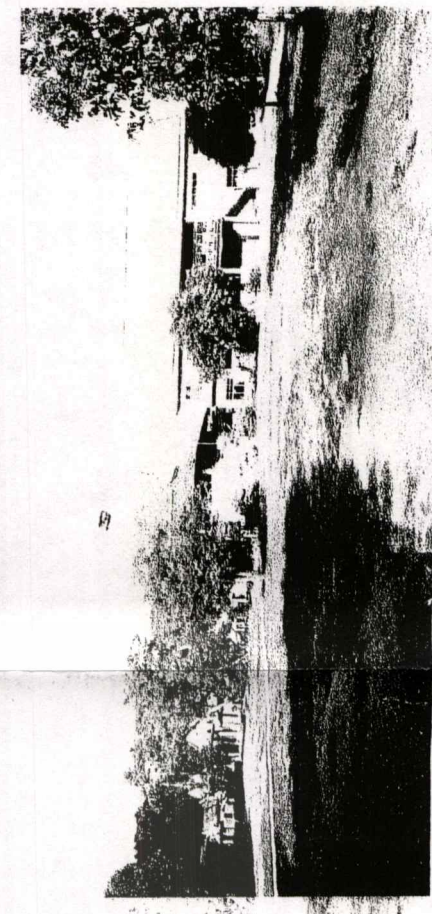

โคมไฟสูง

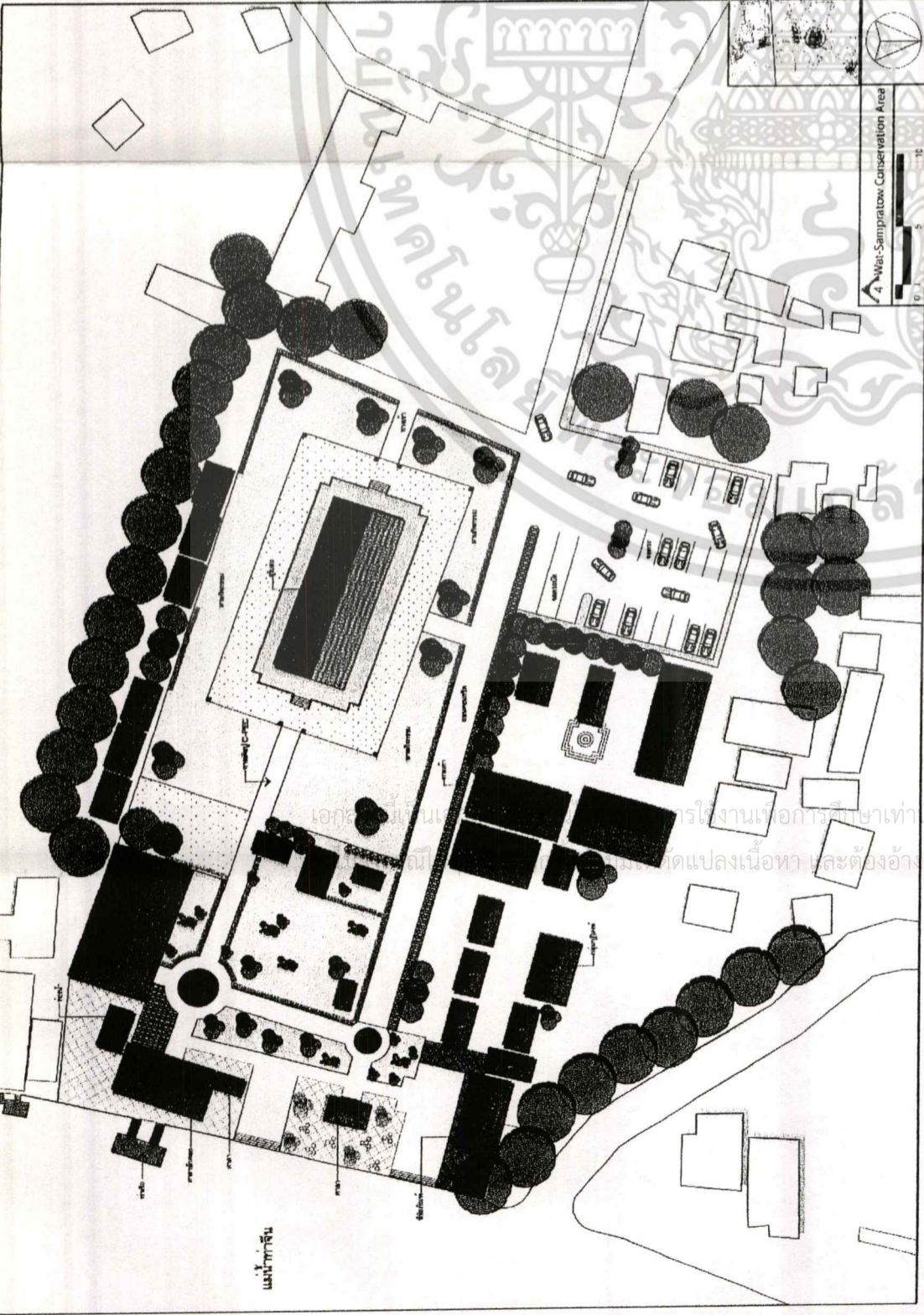
ผังบริเวณวัดแค

ทัศนียภาพหลังการปรับปรุง

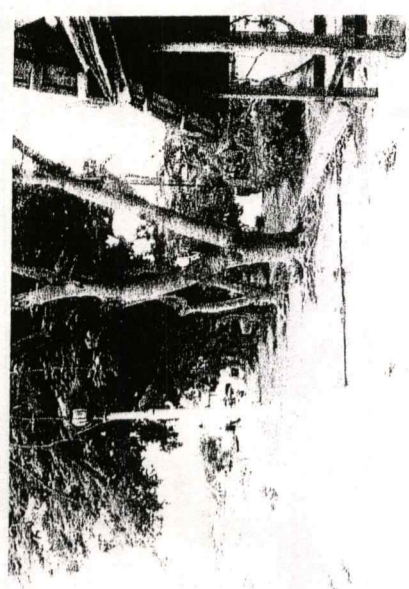

ทัศนียภาพบริเวณวัดแค

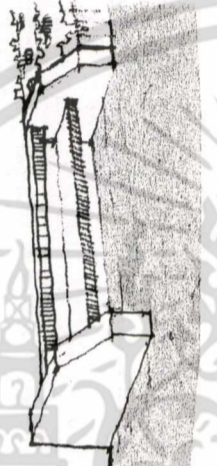

แนวความคิดในการออกแบบ

- กำหนดให้พื้นที่วัดสัมปะทวน เป็นพื้นที่อนุรักษ์เพื่อการท่องเที่ยว
- การส่งเสริมการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น
- ให้มีแหล่งเรียนรู้ประวัติศาสตร์ชุมชนเก่าแก่ พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น
- การรวบรวมกิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในชุมชน เพื่อการคืนสู่วิถีชุมชนแบบดั้งเดิม

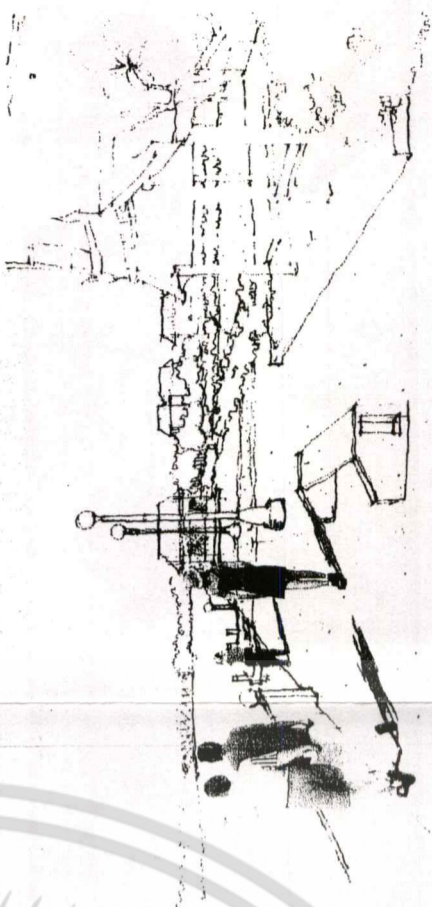

ทัศนียภาพก่อนปรับปรุง

เก้าอี้นั่งพักผ่อนริมน้ำ

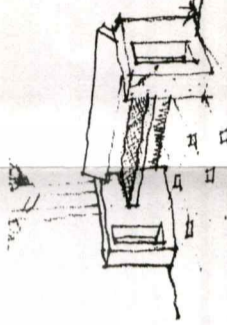
ผังบริเวณวัดสัมปะทวน

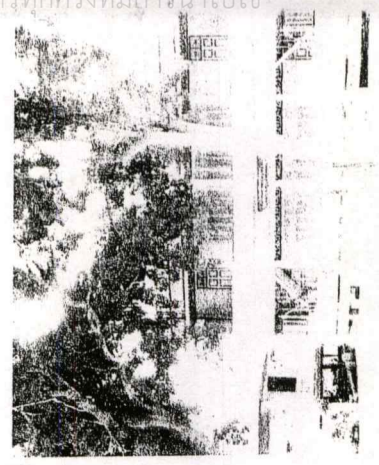
ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว

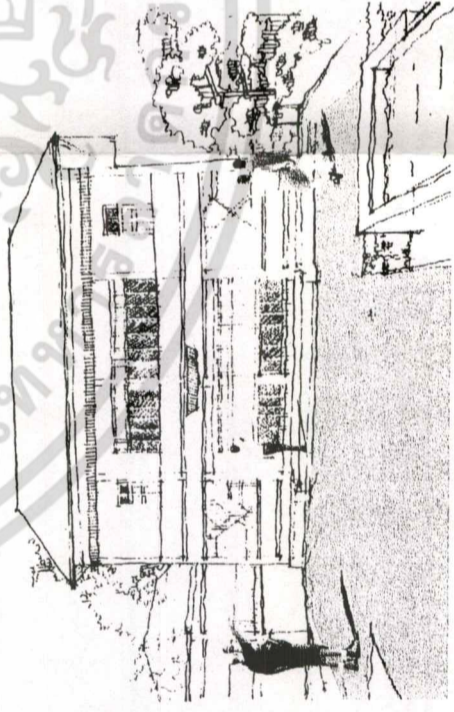
เก้าอี้นั่งพักผ่อน

ถังขยะ

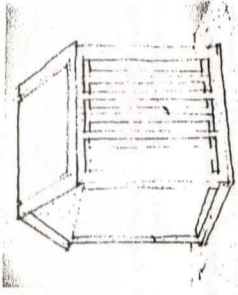

ทัศนียภาพอาคารโรงเรียนปริยัติธรรม

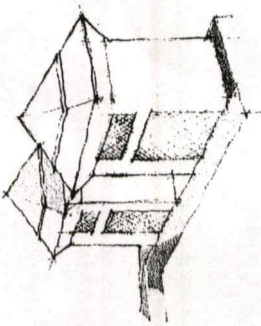

ทัศนียภาพอาคารพิพิธภัณฑ์ชุมชน

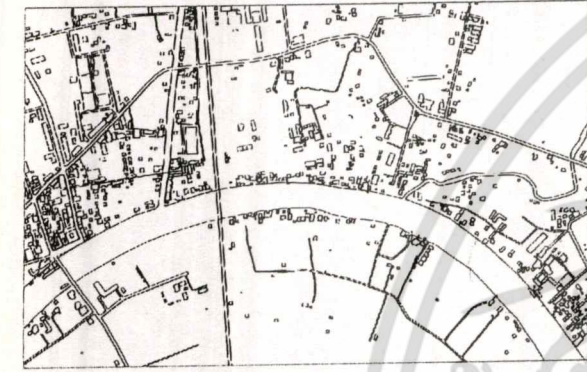
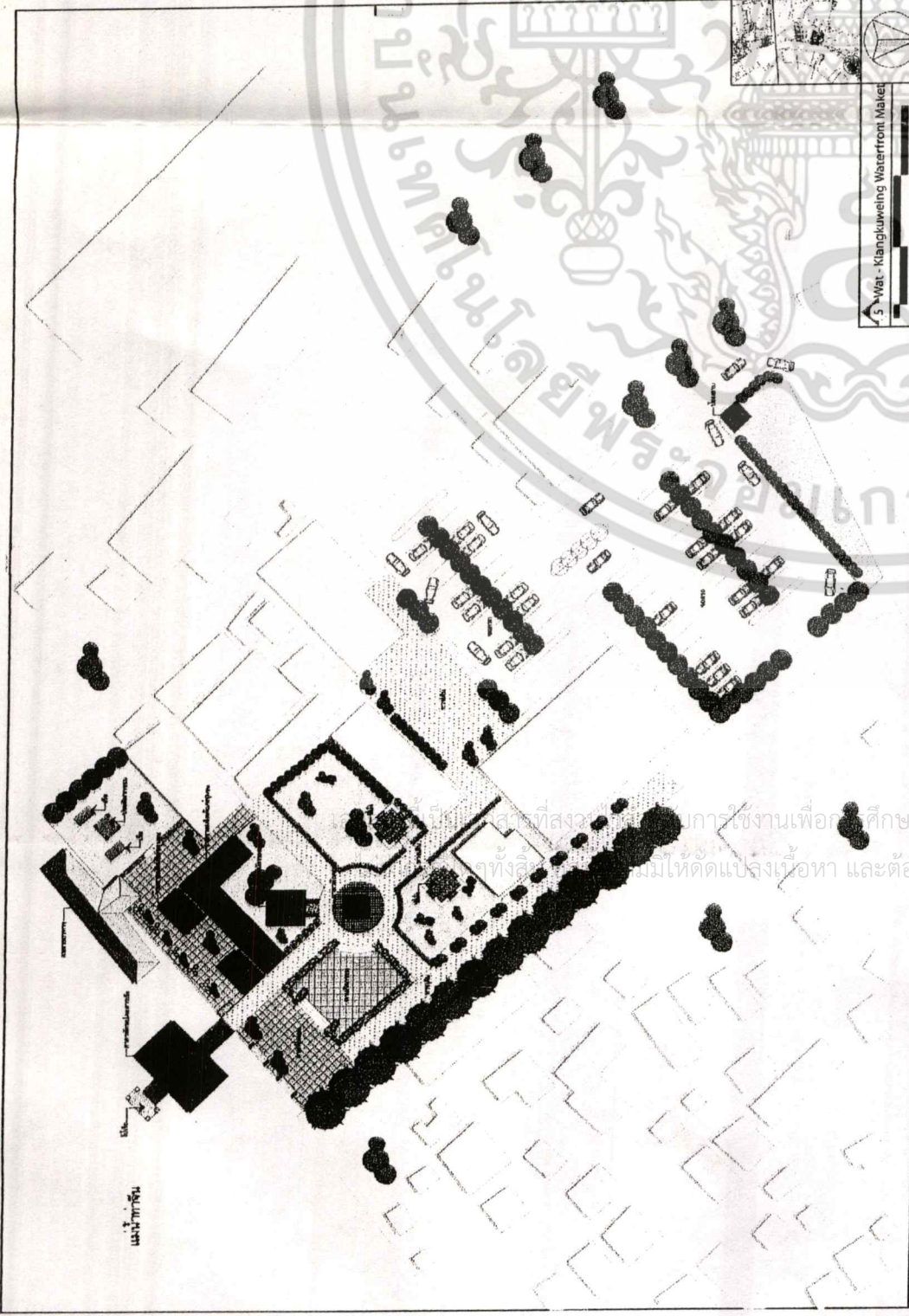
โคมไฟต่ำ

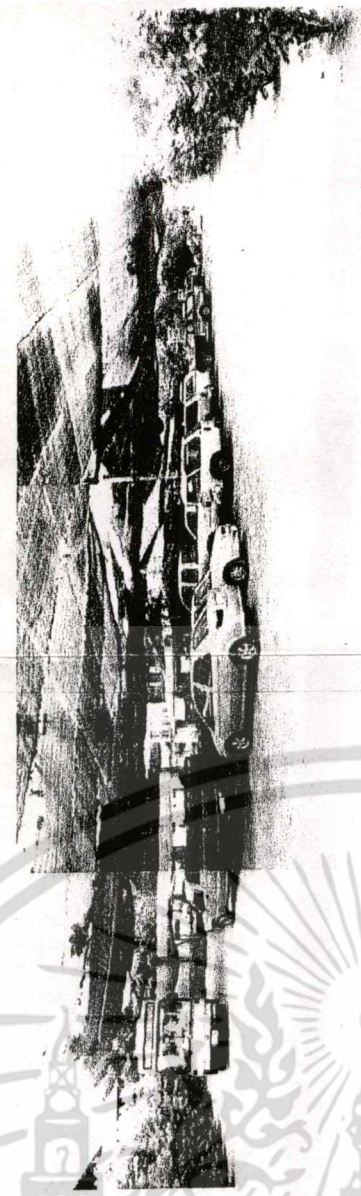
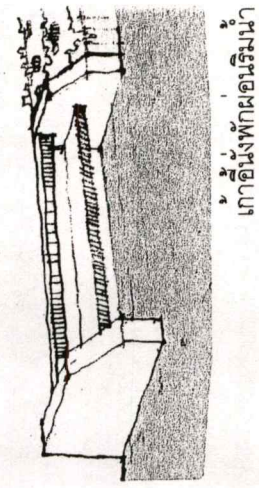
ทัศนียภาพบริเวณพื้นที่รมน้ำหลังปรับปรุง

เอกสารนี้เป็นเอกสารของโรงเรียนปริยัติธรรมวัดสัมปะทวน ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 หากมีการเปลี่ยนแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- แนวความคิดในการออกแบบ
- กำหนดพื้นที่ตลาดริมหน้าวัดกลางคูเวียง เป็นศูนย์กลางการค้าขายผลิตภัณฑ์ชุมชน
 - เป็นจุดบริการ การท่องเที่ยวทางน้ำ ที่ติดกับแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียง
 - เป็นศูนย์กลางการรักษาโรคด้วยยาสมุนไพรของวัดกลางคูเวียงที่มีชื่อเสียง

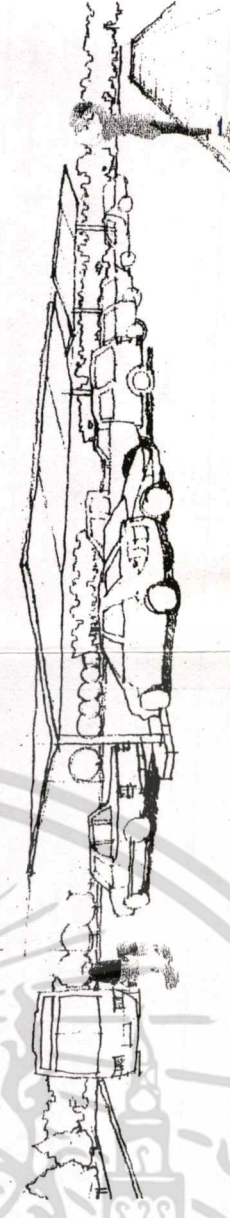

ทัศนียภาพก่อนปรับปรุง

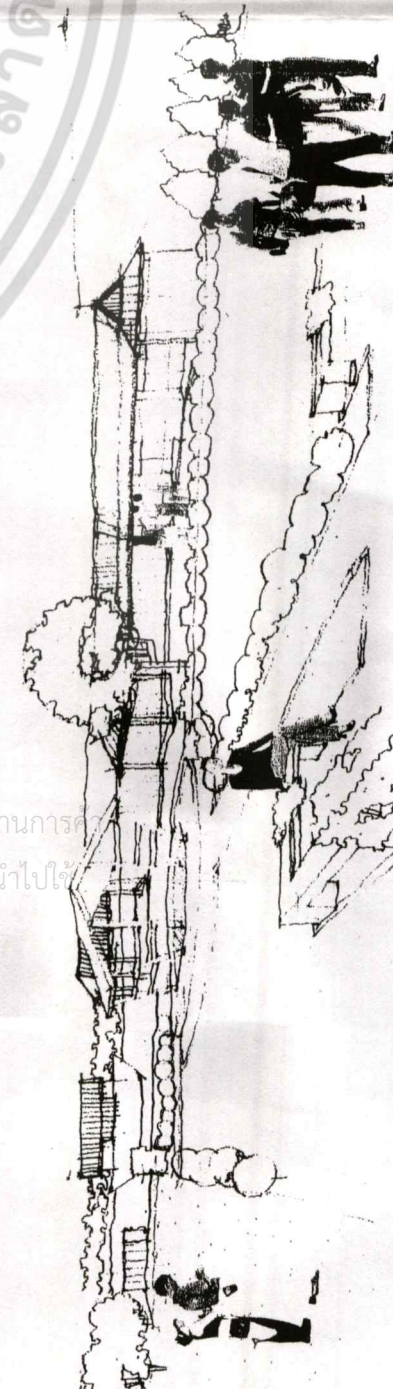
ผังบริเวณตลาดริมหน้าวัดกลางคูเวียง

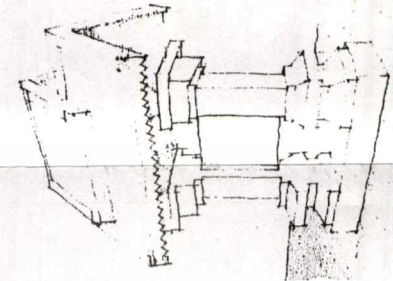
ทัศนียภาพก่อนปรับปรุง

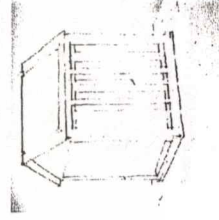
ทัศนียภาพบริเวณพื้นที่จอดรถ

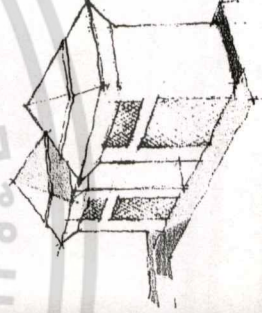
ทัศนียภาพบริเวณลานกิจกรรม

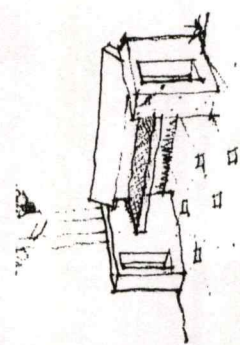
ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว

โคมไฟต่ำ

ถังขยะ

เก้าอี้พักผ่อน

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี เพื่อการท่องเที่ยว นครปฐม พบว่ามีประเด็นสำคัญที่เป็นข้อเสนอแนะดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะทางด้านแหล่งท่องเที่ยวชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันด้านกายภาพของพื้นที่ชุมชนบริเวณริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี ผู้วิจัยขอเสนอแนะ และกำหนดลักษณะการท่องเที่ยวในแต่ละพื้นที่ออกเป็นดังนี้

5.3.1.1 บริเวณชุมชนตลาดท่านา

กำหนดให้บริเวณชุมชนตลาดท่านา เป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวภายในชุมชน มีหน้าที่เป็นจุดเปลี่ยนการเดินทาง จากทางบกสู่ทางน้ำที่เป็นการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยว เป็นจุดเชื่อมต่อเส้นทางท่องเที่ยวพื้นที่ใกล้เคียงได้แก่ ตลาดริมน้ำดอนหวาย ตลาดริมน้ำวัดลำพญา โดยมีกิจกรรมภายในพื้นที่ เช่น การบริการด้านอาหาร การบริการข้อมูลด้านการท่องเที่ยว การบริการการท่องเที่ยวทางน้ำ เป็นสถานที่พักผ่อน

5.3.1.2 บริเวณชุมชนตลาดต้นสน

กำหนดให้เป็นพื้นที่อนุรักษ์พิเศษ ควบคุมสิ่งก่อสร้างที่จะเกิดขึ้นใหม่ เนื่องจากพบว่าศักยภาพของพื้นที่เป็นชุมชนที่มีประวัติศาสตร์ ที่มีความสำคัญของเมืองในอดีต ให้ความรู้ความเข้าใจในการรักษาหวงแหนถิ่นที่อยู่และรักษาลำน้ำ สร้างอาชีพให้แก่ชุมชนในด้านการรองรับการท่องเที่ยว

5.3.1.3 บริเวณวัดแค

กำหนดให้เป็นพื้นที่อนุรักษ์สถาปัตยกรรม เนื่องจากเป็นวัดเก่าแก่ที่มีสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของชุมชน กำหนดกิจกรรมให้พื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทศาสนสถาน การท่องเที่ยวเพื่อสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ มีการสนับสนุนของภาครัฐในการจัดกิจกรรมในวันสำคัญต่างๆ เพื่อให้วัดกลับมาทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางของชุมชนเช่นในอดีต

5.3.1.4 บริเวณวัดส้มปะทวน

กำหนดให้เป็นพื้นที่อนุรักษ์สถาปัตยกรรมอีกแห่งหนึ่ง เนื่องจากเป็นวัดเก่าแก่ที่มีสถาปัตยกรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของชุมชน มีอาคารที่ทรงคุณค่าเช่นวัดปริยัติธรรม กำหนดกิจกรรมให้พื้นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวประเภทศาสนสถาน การท่องเที่ยวเพื่อสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และสถานที่บอกเล่าเรื่องราวในอดีตของพื้นที่ผ่านการจัดโดยจัดตั้งพิพิธภัณฑ์ชุมชน โดยมีองค์กรของชุมชนเข้ามาดูแล มีการสนับสนุนของภาครัฐและเอกชนอย่างจริงจังในการประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมกับวัดในการพัฒนาไปพร้อมกัน

5.3.1.5 บริเวณตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เนื่องจากพื้นที่เป็นตลาดริมน้ำที่ถูกพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว อีกแห่งของชุมชน แต่ขาดการพัฒนาและประชาสัมพันธ์ต่อเนื่อง จึงทำให้ไม่ได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยวเท่าที่ควร ดังนั้นจึงควรมีการกำหนดเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกับแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูงกว่า ได้แก่ ตลาดท่านา หรือพื้นที่อื่นๆ กำหนดกิจกรรมจากศักยภาพเดิมของพื้นที่ที่มีอยู่แล้ว เช่น การรักษาด้านยาสมุนไพรของวัดกับการค้าขายผลิตภัณฑ์ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ การบริการทางสุขภาพแบบอื่นๆ

5.3.2 ข้อเสนอเพื่อการวิจัยต่อไป

ผู้วิจัยขอเสนอแนะ แนวทางในการพัฒนาพื้นที่ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรีเพื่อการท่องเที่ยว สำหรับการศึกษาในโอกาสต่อไปดังนี้

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี ตลอดทั้งสาย เพื่อให้เกิดการเชื่อมต่อกันระหว่างแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ซึ่งทำให้เกิดจุดดึงดูดขนาดใหญ่ โดยเริ่มจากแหล่งท่องเที่ยวตลาดริมน้ำลำพญา ไปจนถึงแหล่งท่องเที่ยวตลาดริมน้ำวัดดอนหวาย
2. ควรมีการศึกษาวิจัยในเรื่องกิจกรรมและวัฒนธรรมของชุมชน ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี ของแต่ละพื้นที่ นำมาเป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว และเพื่อรักษามรดกทางวัฒนธรรมไว้ โดยมีหน่วยงานของภาครัฐเข้ามาสนับสนุนอย่างจริงจัง
3. ควรมีการศึกษาวิจัยในด้านรูปแบบสถาปัตยกรรม ที่ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี เพื่อนำมาเป็นเอกลักษณ์และแนวทางการพัฒนาปรับปรุงแก่ อาคารหรือสิ่งก่อสร้างที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอย่างยั่งยืน
4. ควรศึกษาถึงปัญหาเรื่อง คุณภาพของน้ำ เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการแก้ปัญหา การสร้างจิตสำนึกให้กับชุมชนในการรักษาลำน้ำ ให้กลับคืนสภาพที่ดี
5. ควรศึกษาเรื่องกฎหมาย เพื่อควบคุมสิ่งก่อสร้าง ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี และป้องกันการรุกล้ำพื้นที่แม่น้ำ ลำคลอง

บรรณานุกรม

กรมการผังเมือง.2525. พระราชบัญญัติการผังเมือง พศ.2518 (ฉบับปรับปรุง พศ.2525).

กรุงเทพฯ : กรมการผังเมือง.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.2548. กิจกรรมการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการท่องเที่ยว.

กรุงเทพฯ : กองงานในส่วนกลาง.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย 2545. กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.กรุงเทพฯ : กองงานในส่วนกลาง.

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.2531. คู่มือพัฒนาภูมิทัศน์เมืองเพื่อการท่องเที่ยว.กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

ดร.ดร. นางจันทน์.2544. การพัฒนาพื้นที่ริมน้ำบริเวณชุมชนย่านบางยี่ขัน กรุงเทพมหานคร.

วิทยานิพนธ์ ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบชุมชนเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เดิมศักดิ์ ภาณุวรรณ.2543. ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงของชุมชนริมน้ำในคลองบางกอกน้อย.

วิทยานิพนธ์ ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวางแผนภาคและเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิธิ ลิศนันท์.2544. แนวทางการอนุรักษ์และฟื้นฟูชุมชนริมน้ำ คลองอัมพวา จังหวัด

สมุทรสงคราม. วิทยานิพนธ์ ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการ

ออกแบบชุมชนเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วัชรระ งามนิกุลชลิน.2544. การพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ริมน้ำบริเวณตลาดปากน้ำโพ

จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ ปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการ

ออกแบบชุมชนเมืองภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สมชาติ วิจิตรนิกิจ.2547. แนวความคิดในการออกแบบชุมชนริมฝั่งลำตะคอง เพื่อการ

ท่องเที่ยวในเขตเทศบาลนคร นครราชสีมา.วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาบัณฑิต กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

สิทธิพร ภิรมย์รื่น และคณะ 2529. โครงการศึกษาลุ่มน้ำท่าจีน ระยะที่ 2 : การศึกษาเพื่อ

วางแผนพัฒนาชุมชนเมืองในจังหวัดสมุทรสาครและนครปฐม. ภาควิชาการออกแบบ

และวางผังชุมชนเมือง คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.

เสาวภา พรศิริพงษ์ และคณะ.2548 วิถีชุมชนลุ่มน้ำนครชัยศรี. สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรม

เพื่อพัฒนาชนบท มหาวิทยาลัยมหิดล.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

อรศิริ ปานินท์ และคณะ. 2544. เรือนค้าขายพื้นถิ่นในชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ

อรศิริ ปานินท์ และคณะ. 2544. โครงการรักษาเอกลักษณ์ของสถาปัตยกรรมท้องถิ่นและ
สิ่งแวดล้อม เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ

Grawhill Mc. 1889. Waer FRANT : CITIES RESCIAIM THEIR EDGE.

MOOR. CHARLIE S.W. WATER AND ARCHITECTURE. THAMES & HUDSON.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำสั่งคณะกรรมการอุดมศึกษา

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ที่ 356/2548

เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและ

เค้าโครงวิทยานิพนธ์ ของ นายคิสกุลชัย ไร่ช้าง

เพื่อให้การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ของ นายคิสกุลชัย ไร่ช้าง รหัสประจำตัว 44064012 เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพจึงแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อควบคุมและพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ ดังต่อไปนี้

1. คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ผศ.สมพล	ดำรงเสถียร	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์
ผศ.ดร.เลิศลักษณ์	กลิ่นหอม	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม
ผศ.สุรศักดิ์	กังขาว	ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

2. คณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

อาจารย์สันติ	กวินวงศ์ไพฑูลย์	ประธานกรรมการ
ผศ.สมพล	ดำรงเสถียร	กรรมการ
ผศ.ดร.เลิศลักษณ์	กลิ่นหอม	กรรมการ
ผศ.สุรศักดิ์	กังขาว	กรรมการ
รศ.ดร.ปรียาพร	วงศ์อนุตรโรจน์	กรรมการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ตั้ง ณ วันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2548

(รองศาสตราจารย์ รวีวรรณ ชินะตระกูล)

คณบดี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
เรื่อง ผลการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม ขอประกาศรายชื่อหัวข้อและเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ได้รับอนุมัติให้ดำเนินการดังนี้

นายคิสกุลชัย ไซ้ซ้าง รหัสประจำตัว 44064012 ให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวทางการพัฒนา ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี เพื่อการท่องเที่ยว จังหวัดนครปฐม (DEVELOPMENT OF NAKHONCHAI-SRI WATERFRONT FOR TOURISM NAKHONPRATHOM)” โดยมี ผศ.สมพล ดำรงเสถียร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม และ ผศ.สุรศักดิ์ กังขาว เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

ซึ่งได้รับอนุมัติเมื่อวันที่ 3 มกราคม 2549

ทั้งนี้ให้นักศึกษาค้นคว้าและเขียนวิทยานิพนธ์ โดยปรึกษากับอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่กำหนดในระเบียบของบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศ ณ วันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2549

(รศ.ดร.อิทธิพล แจ่มจัด)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/

1683

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

๕๕ เมษายน 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรียน ผศ.ดร.ชัยสิทธิ์ ด้านกิตติกุล

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

ด้วย นายดิศกุลชัย ไร่ช้าง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี” เพื่อการท่องเที่ยว จังหวัดนครปฐม โดยมี ผศ.สมพล ดำรงเสถียร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร. เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม ผศ.สุรศักดิ์ กังขาว เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสัมภาษณ์ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของนายดิศกุลชัย ไร่ช้าง มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ที่ ศธ 0524.04/ **1683**

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

ถนนฉลองกรุง เขตลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

12 เมษายน 2549

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรียน ผศ.เสาวภา พงศ์ศิริพงษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

ด้วย นายคิสกุลชัย ไข่ช้าง นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการพัฒนาชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี เพื่อการท่องเที่ยว จังหวัดนครปฐม” โดยมี ผศ.สมพล ดำรงเสถียร เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ และ ผศ.ดร. เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม ผศ.สุรศักดิ์ กังขาว เป็นอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วม

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสัมภาษณ์ดังที่แนบมาพร้อมนี้ว่ามีเนื้อหาถูกต้องและเหมาะสมมากน้อยเพียงใด ซึ่งผลการตรวจของท่านจะช่วยให้งานวิจัยของ นายคิสกุลชัย ไข่ช้าง มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและหวังว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณเป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เลิศลักษณ์ กลิ่นหอม)

รองคณบดี กำกับดูแลงานด้านบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดี

หน่วยบัณฑิตศึกษา

โทร. 02-737-3000 ต่อ 3692

โทรสาร. 02- 326-4325

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย
แนวทางการพัฒนาชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี เพื่อการท่องเที่ยว
สำหรับประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 เพศ

 ชาย

 หญิง

1.2 อายุ.....ปี

1.3 ระดับการศึกษา

 ประถมศึกษา

 มัธยมศึกษา

 อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า

ปริญญาตรี

 สูงกว่าปริญญาตรี

1.4 อาชีพ

 รับจ้าง

 รับราชการ

 ทำนา/ทำสวน

 ค้าขาย

 ธุรกิจส่วนตัว

 อื่นๆ.....

1.5 รายได้ต่อเดือน

 ต่ำกว่า 5,000 บาท

 5,000 - 10,000 บาท

 10,001 - 15,000 บาท

 15,001 - 20,000 บาท

 20,001 - 25,000 บาท

 มากกว่า 25,000 บาท

1.6 ท่านอยู่อาศัยในพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี มานานเป็นเวลากี่ปี

 ต่ำกว่า 5 ปี

 5 - 10 ปี

 11 - 15 ปี

 16 - 20 ปี

 21 - 25 ปี

 มากกว่า 25 ปี

1.7 ท่านเป็นผู้ครอบครองกรรมสิทธิ์ในที่ดินหรือสิ่งปลูกสร้างที่ท่านอาศัยอยู่หรือไม่

 มีกรรมสิทธิ์ในที่ดินสิ่งปลูกสร้าง

 มีกรรมสิทธิ์เฉพาะสิ่งปลูกสร้าง

 ไม่มีกรรมสิทธิ์ใดๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.8 ท่านอาศัยอยู่ในชุมชนใด

- ชุมชนตลาดท่านา ชุมชนตลาดต้นสน
 ชุมชนวัดแค ชุมชนวัดกลางคูเวียง
 ชุมชนส้มปะทวน

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว

2.1 หากมีการจัดการท่องเที่ยวโดยให้ท่านเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยท่านจะให้ความร่วมมือหรือไม่

- ให้ความร่วมมือ ในลักษณะ บริการนำเที่ยว
 บริการเกี่ยวกับยานพาหนะ
 ผลิตและจำหน่ายสินค้าที่ระลึก/ผลิตภัณฑ์ตำบล
 อื่นๆ (โปรดระบุ).....
 ไม่ต้องการมีส่วนร่วม เนื่องจาก ไม่มีเวลา
 ไม่มีความรู้
 อื่นๆ(โปรดระบุ).....

2.2 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากมีการพัฒนาพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว

- เห็นด้วย เพราะ.....
 ไม่เห็นด้วย เพราะ.....

2.3 ท่านคิดว่า แหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว ให้มาเที่ยวในพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี คือสถานที่ใด

- บริเวณตลาดท่านา
 บริเวณวัดส้มปะทวน
 บริเวณวัดแค
 บริเวณตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง
 บริเวณชุมชนตลาดต้นสน

2.4 ข้อเสนอแนะ

.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่

3.1 หากมีการพัฒนาให้พื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรีเป็นแหล่งท่องเที่ยว ท่านคิดว่าปัญหาของพื้นที่ใดที่ควรได้รับการแก้ไข อย่างเร่งด่วน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ การปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำ	☐ การบุกรุกพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำ
☐ การพังทลายของตลิ่ง	☐ ลำน้ำตื้นเขิน
☐ ขยะและผักตบชวาในแม่น้ำ	☐ บริเวณที่จอดรถ
☐ สภาพถนนที่เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว	☐ การรुकล้ำพื้นที่ทางเท้าและถนน
☐ บริเวณที่พักผ่อนริมน้ำ	☐ ปัญหาอื่นๆ.....

3.2 ท่านคิดว่าการดูแลรักษาลำน้ำของชุมชนในปัจจุบันของพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรีมีความเหมาะสมหรือไม่

☐ เหมาะสม	☐ ไม่เหมาะสม

3.3 มีพื้นที่ใดที่ควรมีการส่งเสริมและอนุรักษ์เพื่อการท่องเที่ยวและป้องกันเป็นพิเศษ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ บริเวณพื้นที่ชุมชนตลาดท่าเสา	☐ บริเวณพื้นที่ชุมชนวัดส้มปะทวน
☐ บริเวณพื้นที่ชุมชนตลาดต้นสน	☐ บริเวณพื้นที่ชุมชนวัดแค
☐ บริเวณพื้นที่ตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง	

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นแก่นักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ความสะดวกในการเข้าถึงพื้นที่รวมทั้งการพัฒนารูปแบบอาคารที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

4.1 หากมีการพัฒนาให้พื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรีเป็นแหล่งท่องเที่ยว ท่านคิดว่าควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรบ้าง เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

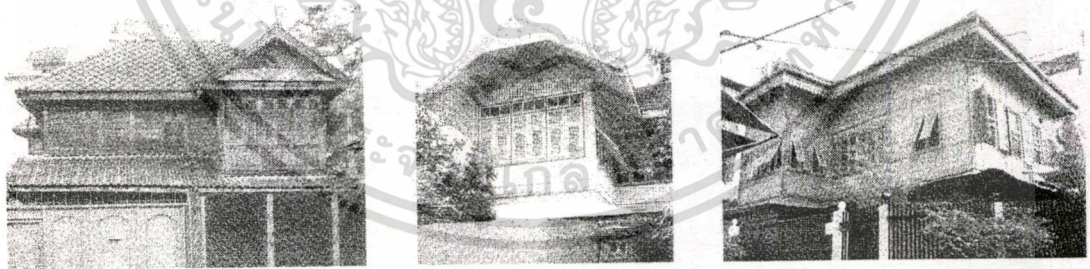
☐ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	☐ พื้นที่พักผ่อนริมน้ำ

- ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน
- ที่จอดรถส่วนตัว รถสาธารณะ
- ป้ายสัญลักษณ์แสดงเส้นทางท่องเที่ยว
- ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว
- ห้องน้ำสาธารณะ
- บริการเช่าจักรยาน เรือพาย
- เส้นทางเดินเท้า
- เส้นทางจักรยาน
- ท่าเรือ
- อื่นๆ(ระบุ).....

4.2 ท่านคิดว่า อาคารที่มีอยู่ในปัจจุบัน เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของชุมชน และสมควรยึดเป็นรูปแบบสำหรับอาคารที่จะเกิดขึ้นในอนาคตหรือไม่

- เหมาะสม เหตุผล.....
 - ไม่เหมาะสม เหตุผล.....
- ข้อเสนอแนะ

4.3 ท่านคิดว่า ถ้านำรูปแบบสถาปัตยกรรมของภาคกลาง (ดังภาพประกอบ) มาใช้ในการออกแบบ สิ่งก่อสร้างริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี ท่านคิดว่าเหมาะสมหรือไม่

- เหมาะสม เหตุผล.....
 - ไม่เหมาะสม เหตุผล.....
- ข้อเสนอแนะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมของชุมชน เป็นคำถามเกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชนและขนบธรรมเนียมประเพณีที่มีอยู่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน

กิจกรรมทางศาสนา

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

กิจกรรมของชุมชนหรือขนบธรรมเนียมประเพณี

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย
แนวทางการพัฒนาชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี เพื่อการท่องเที่ยว
สำหรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในพื้นที่บริเวณชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 เพศ

- ชาย หญิง

1.2 อายุ.....ปี

1.3 ระดับการศึกษา

- ประถมศึกษา มัธยมศึกษา
 อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรี
 สูงกว่าปริญญาตรี

1.4 อาชีพ

- รับจ้าง รับราชการ
 ทำนา/ทำสวน ค้าขาย
 ธุรกิจส่วนตัว อื่นๆ.....

1.5 รายได้ต่อเดือน

- ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,000 - 10,000 บาท
 10,001 - 15,000 บาท 15,001 - 20,000 บาท
 20,001 - 25,000 บาท มากกว่า 25,000 บาท

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว

2.1 ท่านมาเที่ยวชมสถานที่แห่งใดบ้าง

- ตลาดท่านา
 ศาสนสถาน วัดแค
 ศาสนสถาน วัดส้มปะทวน
 ตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง
 ชุมชนตลาดต้นสน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 สถานที่ที่ท่านประทับใจ ในการเดินทางมาท่องเที่ยว ในชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี

- ตลาดท่านา
- ศาสนสถาน วัดแค
- ศาสนสถาน วัดส้มปะทวน
- ตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง
- ชุมชนตลาดต้นสน
- ไม่ประทับใจสถานที่ใดเลย

2.3 การมาเที่ยวในพื้นที่ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี ท่านทำกิจกรรมประเภทใดบ้าง

- ชมศาสนสถาน และโบราณสถาน
- ชมศิลปวัฒนธรรม และชุมชนท้องถิ่น
- ล่องเรือชมวิถีชีวิต ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี
- ซื้อสินค้าประเภท อาหาร
- ซื้อสินค้าประเภท ผลิตภัณฑ์ชุมชน ของที่ระลึก
- อื่น(ระบุ).....

2.4 ท่านรู้จักแหล่งท่องเที่ยวภายในชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี แห่งใดบ้าง

- ตลาดท่านา
- วัดส้มปะทวน
- วัดแค
- ตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง
- ชุมชนตลาดต้นสน
- อื่นๆ(ระบุ).....

2.5 ท่านคิดว่า แหล่งท่องเที่ยวใดที่เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว ให้มาเที่ยวในพื้นที่ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี

☐ บริเวณตลาดท่านา	☐ บริเวณตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง
☐ บริเวณวัดส้มปะทวน	☐ บริเวณชุมชนตลาดต้นสน
☐ บริเวณวัดแค	

2.6 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากมีการพัฒนาพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว

- เห็นด้วย เพราะ.....
- ไม่เห็นด้วย เพราะ.....

2.7 หากมีการจัดการท่องเที่ยวทางน้ำ ในริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี ท่านเห็นด้วยหรือไม่

- เห็นด้วยเพราะ.....
- ไม่เห็นด้วยเพราะ.....

2.8 ถ้าท่านเห็นด้วยในการจัดให้มีการท่องเที่ยวทางน้ำ กิจกรรมใดเหมาะสมบ้าง (ตอบได้มากกว่า

1 ข้อ)

- ล่องเรือชมวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของชุมชนริมแม่น้ำนครชัยศรี
- ล่องเรือเพื่อสันตนาการและกีฬา
- ล่องเรือชมและสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในศาสนสถานของชุมชน
- อื่นๆ.....

2.9 ในการมาเที่ยวครั้งนี้ ท่านมาในรูปแบบกลุ่มใด

- คนเดียว
- กลุ่มเพื่อน 6 – 11 คน
- กลุ่ม 2 – 5 คน
- กลุ่มมากกว่า 11 คน

2.10 ท่านใช้พาหนะใดในการเดินทางมาเที่ยว

- รถยนต์ส่วนตัว
- รถไฟ
- เรือ
- รถโดยสารสาธารณะ
- รถรับจ้าง
- อื่น(ระบุ).....

2.11 ท่านใช้เวลาในการท่องเที่ยว เป็นเวลาเท่าไร

- 1 – 2 ชั่วโมง
- 3 – 4 ชั่วโมง
- 5 – 6 ชั่วโมง
- มากกว่า 6 ชั่วโมง

2.12 ท่านมาเที่ยวในพื้นที่ชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี เป็นครั้งที่เท่าไร

- ครั้งแรก
- ไม่เกิน 5 ครั้ง
- ไม่เกิน 10 ครั้ง
- เกินกว่า 10 ครั้ง

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นแก่นักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ความสะดวกในการเข้าถึงพื้นที่ รวมทั้งการพัฒนารูปแบบอาคารที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

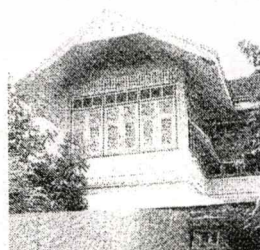
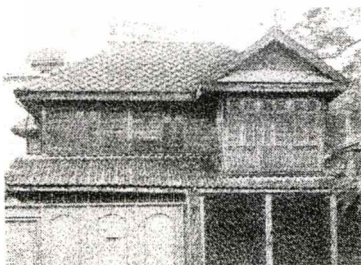
3.1 หากมีการพัฒนาให้พื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรีเป็นแหล่งท่องเที่ยว ท่านคิดว่าควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรบ้าง เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	☐ พื้นที่พักผ่อนริมน้ำ
☐ ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน	☐ บริการเช่าจักรยาน เรือพาย
☐ ที่จอดรถส่วนตัว รถสาธารณะ	☐ เส้นทางเดินเท้า
☐ ป้ายสัญลักษณ์แสดงเส้นทางท่องเที่ยว	☐ เส้นทางจักรยาน
☐ ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว	☐ ท่าเรือ
☐ ห้องน้ำสาธารณะ	☐ อื่นๆ(ระบุ).....

3.2 ท่านคิดว่า อาคารที่มีอยู่ในปัจจุบัน เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของชุมชน และสมควรยึดเป็นรูปแบบสำหรับอาคารที่จะเกิดขึ้นในอนาคตหรือไม่

- เหมาะสม เหตุผล.....
- ไม่เหมาะสม เหตุผล.....
- ข้อเสนอแนะ.....

3.3 ท่านคิดว่า ถ้านำรูปแบบสถาปัตยกรรมของภาคกลาง (ดังภาพประกอบ) มาใช้ในการออกแบบ สิ่งก่อสร้างริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี ท่านคิดว่าเหมาะสมหรือไม่

- เหมาะสม เหตุผล.....
- ไม่เหมาะสม เหตุผล.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า

ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย
แนวทางการพัฒนาชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี เพื่อการท่องเที่ยว
สำหรับหัวหน้าชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 เพศ

- ชาย หญิง

1.2 อายุ.....ปี

1.3 ระดับการศึกษา

- ประถมศึกษา มัธยมศึกษา
 อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า ปริญญาตรี
 สูงกว่าปริญญาตรี

1.4 อาชีพ

- รับจ้าง รับราชการ
 ทำนา/ทำสวน ค้าขาย
 ธุรกิจส่วนตัว อื่นๆ.....

1.5 รายได้ต่อเดือน

- ต่ำกว่า 5,000 บาท 5,000 - 10,000 บาท
 10,001 - 15,000 บาท 15,001 - 20,000 บาท
 20,001 - 25,000 บาท มากกว่า 25,000 บาท

1.6 ท่านเป็นผู้นำชุมชนใด

- ชุมชนตลาดท่านา
 ชุมชนวัดแค
 ชุมชนตลาดต้นสน
 ชุมชนวัดกลางคูเวียง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว

2.1 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากมีการพัฒนาพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว

- เห็นด้วย เพราะ.....
- ไม่เห็นด้วย เพราะ.....

2.2 ท่านคิดว่า แหล่งท่องเที่ยวในปัจจุบันที่เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว ให้มาเที่ยวในพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี คือสถานที่ใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- บริเวณตลาดท่านา
- บริเวณวัดส้มปะทวน
- บริเวณวัดแค
- บริเวณตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง
- ชุมชนตลาดต้นสน

2.3 ท่านคิดว่าพื้นที่ใด หรือแหล่งท่องเที่ยวใด ที่มีศักยภาพพอในการจัดการท่องเที่ยว

- บริเวณตลาดท่านา
- บริเวณวัดส้มปะทวน
- บริเวณวัดแค
- บริเวณตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง
- บริเวณชุมชนตลาดต้นสน

2.4 ท่านคิดว่า หากจัดให้มีการท่องเที่ยวทางน้ำในอนาคต ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อชุมชนและทรัพยากรธรรมชาติ มีในด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การบุกรุกสร้างสิ่งก่อสร้างในแม่น้ำ ล้ำคลองมากขึ้น
- เสียงรบกวนจากยวดยานของนักท่องเที่ยว ทั้งทางบกและทางน้ำ
- เศษสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอย
- อื่นๆ.....

2.5 ท่านคิดว่า หากจัดให้มีการท่องเที่ยวทางน้ำในอนาคต ผลดีที่ชุมชนจะได้รับ มีในด้านใดบ้าง

- รายได้ภายในชุมชนเพิ่มมากขึ้น
- มีการพัฒนาสิ่งแวดล้อมความสะอาดภายในชุมชน

- อัตราการว่างงานลดลง
- อื่นๆ.....

2.6 ท่านคิดว่า หากจัดให้มีการท่องเที่ยวภายในชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี กิจกรรมใดเหมาะสม

บ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ท่องเที่ยวชมวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี
- ท่องเที่ยวชมศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน
- ท่องเที่ยวชมและสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในศาสนสถานของชุมชน
- ท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- อื่นๆ.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่

3.1 หากมีการพัฒนาให้พื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรีเป็นแหล่งท่องเที่ยว ท่านคิดว่าปัญหาของพื้นที่สิ่งใดที่ควรได้รับการแก้ไข อย่างเร่งด่วน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำ
- การบุกรุกพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำ
- การพังทลายของตลิ่ง
- ลำน้ำตื้นเขิน
- ขยะและผักตบชวาในแม่น้ำ
- บริเวณที่จอดรถ
- สภาพถนนที่เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว
- การรुकล้ำพื้นที่ทางเท้าและถนน
- บริเวณที่พักผ่อนริมน้ำ
- ปัญหาอื่นๆ.....

3.4 ท่านคิดว่า การดูแลรักษาลำน้ำของชุมชนในปัจจุบันของพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรีมีความเหมาะสมหรือไม่

- เหมาะสม
- ไม่เหมาะสม

3.5 มีพื้นที่ใดที่ควรมีการส่งเสริมและอนุรักษ์เพื่อการท่องเที่ยวและป้องกันเป็นพิเศษ

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- บริเวณพื้นที่ชุมชนตลาดท่านา
- บริเวณพื้นที่ชุมชนวัดลัมปะทวน
- บริเวณพื้นที่ชุมชนตลาดต้นสน
- บริเวณพื้นที่ชุมชนวัดแค
- บริเวณพื้นที่ตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นแก่นักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ความสะดวกในการเข้าถึงพื้นที่ รวมทั้งการพัฒนารูปแบบอาคารที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

4.4 หากมีการพัฒนาให้พื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรีเป็นแหล่งท่องเที่ยว ท่านคิดว่าควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรบ้าง เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	☐ พื้นที่พักผ่อนริมน้ำ
☐ ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน	☐ บริการเช่าจักรยาน เรือพาย
☐ ที่จอดรถส่วนตัว รถสาธารณะ	☐ เส้นทางเดินเท้า
☐ ป้ายสัญลักษณ์แสดงเส้นทางท่องเที่ยว	☐ เส้นทางจักรยาน
☐ ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว	☐ ท่าเรือ
☐ ห้องน้ำสาธารณะ	☐ อื่นๆ(ระบุ).....

4.5 ท่านคิดว่าแม่น้ำนครชัยศรี และคลองสาขา มีความเหมาะสมที่จะพัฒนาเป็นทางสัญจรทางน้ำเพื่อการท่องเที่ยวหรือไม่

- เหมาะสม เหตุผล.....
- ไม่เหมาะสม เหตุผล.....

4.6 ท่านคิดว่า อาคารที่มีอยู่ในปัจจุบัน เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของชุมชน และสมควรยึดเป็นรูปแบบสำหรับอาคารที่จะเกิดขึ้นในอนาคตหรือไม่

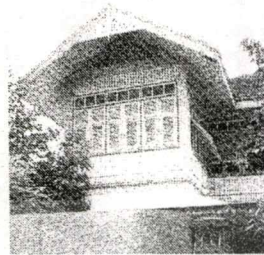
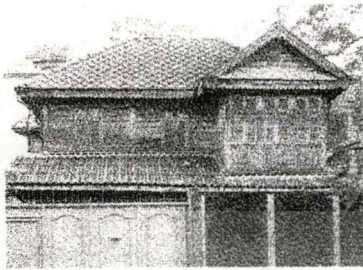
- เหมาะสม เหตุผล.....
- ไม่เหมาะสม เหตุผล.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

4.7 ท่านคิดว่า ถ้านำรูปแบบสถาปัตยกรรมของภาคกลาง (ดังภาพประกอบ) มาใช้ในการ ออกแบบ สิ่งก่อสร้างริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี ท่านคิดว่าเหมาะสมหรือไม่

เหมาะสม เหตุผล.....

ไม่เหมาะสม เหตุผล.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย
แนวทางการพัฒนาชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี เพื่อการท่องเที่ยว
สำหรับหัวหน้าชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 เพศ ..

ชาย

หญิง

1.2 อายุ.....ปี

1.3 ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษา

อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

1.4 อาชีพ

รับจ้าง

รับราชการ

ทำนา/ทำสวน

ค้าขาย

ธุรกิจส่วนตัว

อื่นๆ.....

1.5 รายได้ต่อเดือน

ต่ำกว่า 5,000 บาท

5,000 - 10,000 บาท

10,001 - 15,000 บาท

15,001 - 20,000 บาท

20,001 - 25,000 บาท

มากกว่า 25,000 บาท

1.7 ท่านเป็นผู้นำชุมชนใด

ชุมชนตลาดท่านา

ชุมชนวัดแค

ชุมชนตลาดต้นสน

ชุมชนวัดกลางคูเวียง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
 ไม่ว่าจะกรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว

2.1 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากมีการพัฒนาพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว

- เห็นด้วย เพราะ.....
- ไม่เห็นด้วย เพราะ.....

2.2 ท่านคิดว่า แหล่งท่องเที่ยวในปัจจุบันที่เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว ให้มาเที่ยวในพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี คือสถานที่ใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- บริเวณตลาดท่านา
- บริเวณวัดส้มปะทวน
- บริเวณวัดแค
- บริเวณตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง
- ชุมชนตลาดต้นสน

2.3 ท่านคิดว่าพื้นที่ใด หรือแหล่งท่องเที่ยวใด ที่มีศักยภาพพอในการจัดการท่องเที่ยว

- บริเวณตลาดท่านา
- บริเวณวัดส้มปะทวน
- บริเวณวัดแค
- บริเวณตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง
- บริเวณชุมชนตลาดต้นสน

2.4 ท่านคิดว่า หากจัดให้มีการท่องเที่ยวทางน้ำในอนาคต ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อชุมชนและทรัพยากรธรรมชาติ มีในด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การบุกรุกสร้างสิ่งก่อสร้างในแม่น้ำ ล้ำคลองมากขึ้น
- เสี่ยงรบกวนจากยวดยานของนักท่องเที่ยว ทั้งทางบกและทางน้ำ
- เศษสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอย
- อื่นๆ.....

2.5 ท่านคิดว่า หากจัดให้มีการท่องเที่ยวทางน้ำในอนาคต ผลดีที่ชุมชนจะได้รับ มีในด้านใดบ้าง

- รายได้ภายในชุมชนเพิ่มมากขึ้น
- มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในชุมชน

- อัตราการว่างงานลดลง
- อื่นๆ.....

2.6 ท่านคิดว่า หากจัดให้มีการท่องเที่ยวภายในชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี กิจกรรมใดเหมาะสม

บ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ท่องเที่ยวชมวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของชุมชนริมแม่น้ำนครชัยศรี
- ท่องเที่ยวชมศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน
- ท่องเที่ยวชมและสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในศาสนสถานของชุมชน
- ท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- อื่นๆ.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่

3.1 หากมีการพัฒนาให้พื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรีเป็นแหล่งท่องเที่ยว ท่านคิดว่าปัญหาของพื้นที่สิ่งใดที่ควรได้รับการแก้ไข อย่างเร่งด่วน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำ
- การบุกรุกพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำ
- การพังทลายของตลิ่ง
- ลำน้ำตื้นเขิน
- ขยะและผักตบชวาในแม่น้ำ
- บริเวณที่จอดรถ
- สภาพถนนที่เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว
- การรुकล้ำพื้นที่ทางเท้าและถนน
- บริเวณที่พักผ่อนริมน้ำ
- ปัญหาอื่นๆ.....

3.6 ท่านคิดว่าการดูแลรักษาลำน้ำของชุมชนในปัจจุบันของพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรีมีความ

เหมาะสมหรือไม่

- เหมาะสม
- ไม่เหมาะสม

3.7 มีพื้นที่ใดที่ควรมีการส่งเสริมและอนุรักษ์เพื่อการท่องเที่ยวและป้องกันเป็นพิเศษ

- บริเวณพื้นที่ชุมชนตลาดท่านา
- บริเวณพื้นที่ชุมชนวัดส้มปะทวน
- บริเวณพื้นที่ชุมชนตลาดต้นสน
- บริเวณพื้นที่ชุมชนวัดแค
- บริเวณพื้นที่ตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นแก่นักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ความสะดวกในการเข้าถึงพื้นที่รวมทั้งการพัฒนารูปแบบอาคารที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

4.8 หากมีการพัฒนาให้พื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรีเป็นแหล่งท่องเที่ยว ท่านคิดว่าควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรบ้าง เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	☐ พื้นที่พักผ่อนริมน้ำ
☐ ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน	☐ บริการเช่าจักรยาน เรือพาย
☐ ที่จอดรถส่วนตัว รถสาธารณะ	☐ เส้นทางเดินเท้า
☐ ป้ายสัญลักษณ์แสดงเส้นทางท่องเที่ยว	☐ เส้นทางจักรยาน
☐ ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว	☐ ท่าเรือ
☐ ห้องน้ำสาธารณะ	☐ อื่นๆ(ระบุ).....

4.9 ท่านคิดว่าแม่น้ำนครชัยศรี และคลองสาขา มีความเหมาะสมที่จะพัฒนาเป็นทางสัญจรทางน้ำเพื่อการท่องเที่ยวหรือไม่

- เหมาะสม เหตุผล.....
- ไม่เหมาะสม เหตุผล.....

4.10 ท่านคิดว่า อาคารที่มีอยู่ในปัจจุบัน เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของชุมชน และสมควรยึดเป็นรูปแบบสำหรับอาคารที่จะเกิดขึ้นในอนาคตหรือไม่

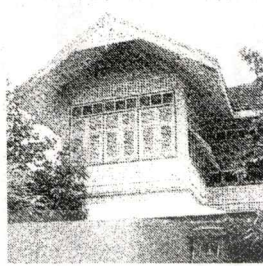
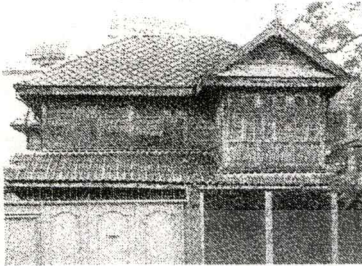
- เหมาะสม เหตุผล.....
- ไม่เหมาะสม เหตุผล.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

4.11 ท่านคิดว่า ถ้านำรูปแบบสถาปัตยกรรมของภาคกลาง (ดังภาพประกอบ) มาใช้ในการ ออกแบบ สิ่งก่อสร้างริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี ท่านคิดว่าเหมาะสมหรือไม่

เหมาะสม เหตุผล.....

ไม่เหมาะสม เหตุผล.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์ประกอบการวิจัย
แนวทางการพัฒนาชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี เพื่อการท่องเที่ยว
สำหรับคณะกรรมการกลุ่มเรารักษ์ท่าจีน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1.1 เพศ

ชาย

หญิง

1.2 อายุ.....ปี

1.3 ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา

มัธยมศึกษา

อาชีวศึกษาหรือเทียบเท่า

ปริญญาตรี

สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนเพื่อการท่องเที่ยว

2.1 ท่านเห็นด้วยหรือไม่ หากมีการพัฒนาพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยว

เห็นด้วย เพราะ.....

ไม่เห็นด้วย เพราะ.....

2.2 ท่านคิดว่า แหล่งท่องเที่ยวในปัจจุบันที่เป็นจุดดึงดูดนักท่องเที่ยว ให้มาเที่ยวในพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี คือสถานที่ใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

บริเวณตลาดท่านา

บริเวณวัดส้มปะทวน

บริเวณวัดแค

บริเวณตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง

บริเวณชุมชนตลาดต้นสน

2.3 ท่านคิดว่าพื้นที่ใด หรือแหล่งท่องเที่ยวใด ที่มีศักยภาพพอในการจัดการท่องเที่ยว

- บริเวณตลาดท่านา
- บริเวณวัดสัมปะทวน
- บริเวณวัดแค
- บริเวณตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง
- บริเวณชุมชนตลาดต้นสน

2.4 ท่านคิดว่า หากจัดให้มีการท่องเที่ยวทางน้ำในอนาคต ผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อชุมชนและ

ทรัพยากรธรรมชาติ มีในด้านใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การบุกรุกสร้างสิ่งก่อสร้างในแม่น้ำ ลำคลองมากขึ้น
- เสี่ยงรบกวนจากขบวนการของนักท่องเที่ยว ทั้งทางบกและทางน้ำ
- เศษสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอย
- อื่นๆ.....

2.5 ท่านคิดว่า หากจัดให้มีการท่องเที่ยวทางน้ำในอนาคต ผลดีที่ชุมชนจะได้รับ มีในด้านใดบ้าง

- รายได้ภายในชุมชนเพิ่มมากขึ้น
- มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกภายในชุมชน
- อัตราการว่างงานลดลง
- อื่นๆ.....

2.6 ท่านคิดว่า หากจัดให้มีการท่องเที่ยวภายในชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี กิจกรรมใดเหมาะสม

บ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ท่องเที่ยวชมวิถีชีวิต และวัฒนธรรมของชุมชนริมแม่น้ำนครชัยศรี
- ท่องเที่ยวชมศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน
- ท่องเที่ยวชมและสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในศาสนสถานของชุมชน
- ท่องเที่ยวเชิงเกษตร
- อื่นๆ.....

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมทางกายภาพของพื้นที่

3.1 ปัจจุบันท่านมีส่วนเกี่ยวข้องกับการดูแลลำน้ำของชุมชนริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรีหรือไม่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ไม่มีส่วนร่วม
- มีส่วนร่วม
- มีส่วนช่วยดูแลการทิ้งน้ำเสียลงลำน้ำ
- มีส่วนช่วยดูแลการทิ้งขยะลงลำน้ำ
- มีส่วนช่วยรวมกลุ่มเพื่อเก็บขยะและผักตบชวา
- มีส่วนช่วยสอดส่องดูแลผู้บุกรุกลำน้ำ
- มีส่วนช่วยดูแลศิลปวัฒนธรรมเกี่ยวกับลำน้ำ
- มีส่วนช่วยณรงค์และให้ความรู้ในการดูแล
- มีส่วนช่วยตรวจสอบคุณภาพน้ำ
- อื่นๆ (โปรดระบุ).....

3.2 หากมีการพัฒนาให้พื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรีเป็นแหล่งท่องเที่ยว ท่านคิดว่าปัญหาของพื้นที่
สิ่งใดที่ควรได้รับการแก้ไข อย่างเร่งด่วน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- การปล่อยน้ำเสียลงแม่น้ำ
- การบุกรุกพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำ
- การพังทลายของตลิ่ง
- ลำน้ำตื้นเขิน
- ขยะและผักตบชวาในแม่น้ำ
- บริเวณที่จอดรถ
- สภาพถนนที่เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว
- การรुकล้ำพื้นที่ทางเท้าและถนน
- บริเวณที่พักผ่อนริมน้ำ
- ปัญหาอื่นๆ.....

3.3 ท่านคิดว่าการดูแลรักษาลำน้ำของชุมชนในปัจจุบันของพื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรีมีความ
เหมาะสมหรือไม่

- เหมาะสม
- ไม่เหมาะสม

3.4 แม่น้ำช่วงบริเวณใดที่ควรมีการดูแลรักษาหรือป้องกันเป็นพิเศษ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ช่วงบริเวณพื้นที่ชุมชนตลาดท่านา
- ช่วงบริเวณพื้นที่ชุมชนวัดส้มปะทวน
- ช่วงบริเวณพื้นที่ชุมชนวัดแค
- ช่วงบริเวณพื้นที่ชุมชนตลาดต้นสน
- ช่วงบริเวณพื้นที่ตลาดริมน้ำวัดกลางคูเวียง

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวก เป็นคำถามเกี่ยวกับการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นแก่นักท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ความสะดวกในการเข้าถึงพื้นที่ รวมทั้งการพัฒนารูปแบบอาคารที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

4.12 หากมีการพัฒนาให้พื้นที่ริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรีเป็นแหล่งท่องเที่ยว ท่านคิดว่าควรมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรบ้าง เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว	☐ พื้นที่พักผ่อนริมน้ำ
☐ ศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน	☐ บริการเช่าจักรยาน เรือพาย
☐ ที่จอดรถส่วนตัว รถสาธารณะ	☐ เส้นทางเดินเท้า
☐ ป้ายสัญลักษณ์แสดงเส้นทางท่องเที่ยว	☐ เส้นทางจักรยาน
☐ ป้ายแสดงข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว	☐ ท่าเรือ
☐ ห้องน้ำสาธารณะ	☐ อื่นๆ(ระบุ).....

4.13 ท่านคิดว่าแม่น้ำนครชัยศรี และคลองสาขา มีความเหมาะสมที่จะทำเป็นทางสัญจรทางน้ำเพื่อการท่องเที่ยวหรือไม่

- เหมาะสม เหตุผล.....
- ไม่เหมาะสม เหตุผล.....

4.14 ท่านคิดว่า อาคารที่มีอยู่ในปัจจุบัน เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของชุมชน และสมควรยึดเป็นรูปแบบสำหรับอาคารที่จะเกิดขึ้นในอนาคตหรือไม่

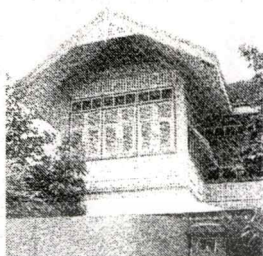
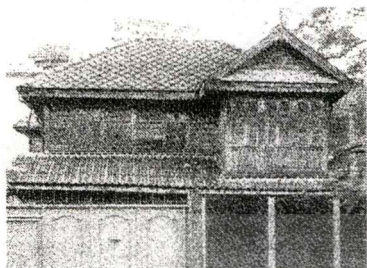
- เหมาะสม เหตุผล.....
- ไม่เหมาะสม เหตุผล.....

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

4.15 ท่านคิดว่า ถ้านำรูปแบบสถาปัตยกรรมของภาคกลาง (ดังภาพประกอบ) มาใช้ในการ ออกแบบ สิ่งก่อสร้างริมฝั่งแม่น้ำนครชัยศรี ท่านคิดว่าเหมาะสมหรือไม่

เหมาะสม เหตุผล.....

ไม่เหมาะสม เหตุผล.....

ข้อเสนอแนะ

.....
.....
.....

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล	นายดิศกุลชัย ไร่ช้าง
วัน เดือน ปีเกิด	26 มิถุนายน 2519
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	230/5116 ม.2 ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2544 สำเร็จการศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ ทหารลาดกระบัง ปีการศึกษา 2549 สำเร็จการศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรมมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ ทหารลาดกระบัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้